

Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Türk Dili ve Edebiyatı

Türk Dili

**TA' BİR-NĀME-i MUHYİDDİN 'ARABĪ KĦUDDĪSE
SĪRRUHU'L-TE' ĀLĀ (1.- 25.SAYFALAR)
(TRANSKRĪPSİYON-DİZİN)**

Marsida AMEDA

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ankara, 2018

TA' BİR-NĀME-i MUHYİDDİN 'ARABİ KUDDİSE
SİRRUHU'L-TE'ĀLĀ (1.- 25.SAYFALAR)
(TRANSKRİPSİYON-DİZİN)

Marsida AMEDA

Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

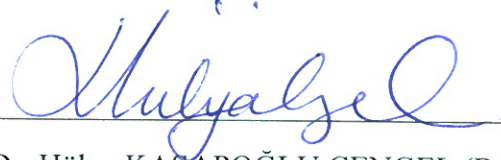
Türk Dili ve Edebiyatı

Türk Dili

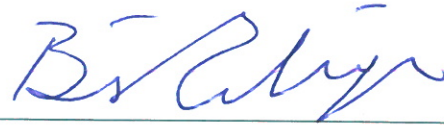
Yüksek Lisans Tezi

KABUL VE ONAY

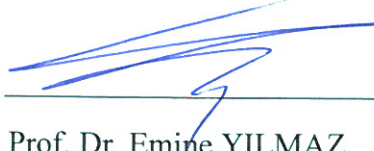
Marsida AMEDA tarafından hazırlanan "Ta'bir-nāme-i Muhyiddin 'Arabī Kıddise Sirruhu'l-Te'ālā (1.-25.sayfalar) (Transkripsiyon-Dizin)" başlıklı bu çalışma, 07.06.2018 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Hülya KASAPOĞLU ÇENGEL (Başkan)

Dr. Öğr. Üyesi Fatma Binnur ERDAĞI DOĞUER (Danışman)

Prof. Dr. Emine YILMAZ

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Musa Yaşar SAĞLAM

Enstitü Müdürü

BİLDİRİM

Hazırladığım "Ta'bir-nāme-i Muhyiddin 'Arabī Kıddise Sirruhu'l-Te'ālā (1.-25.sayfalar) (Transkripsiyon-Dizin)" tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, "Ta'bir-nāme-i Muhyiddin 'Arabī Kıddise Sirruhu'l-Te'ālā (1.-25.sayfalar) (Transkripsiyon-Dizin)" tezimin kağıt ve elektronik kopyalarının Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim/Raporum sadece Hacettepe Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- Tezimin/Raporumun ..3.. yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

[Jüri Tarihi] 07.06.2018

[İmza]

Marsida AMEDA

YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI

Enstitü tarafından onaylanan lisansüstü tezimin "Ta'bir-nāme-i Muhyiddin 'Arabī Kuddise Sirruhu'l-Te'ālā (1.-25.sayfalar) (Transkripsiyon-Dizin)" tamamını veya herhangi bir kısmını, basılı (kâğıt) ve elektronik formatta arşivleme ve aşağıda verilen koşullarla kullanıma açma iznini Hacettepe Üniversitesine verdiğimi bildiririm. Bu izinle Üniversiteye verilen kullanım hakları dışındaki tüm fikri mülkiyet haklarım bende kalacak, tezimin tamamının ya da bir bölümünün gelecekteki çalışmalarda (makale, kitap, lisans ve patent vb.) kullanım hakları bana ait olacaktır.

Tezin kendi orijinal çalışmam olduğunu, başkalarının haklarını ihlal etmediğimi ve tezimin tek yetkili sahibi olduğumu beyan ve taahhüt ederim. Tezimde yer alan telif hakkı bulunan ve sahiplerinden yazılı izin alınarak kullanılması zorunlu metinlerin yazılı izin alınarak kullandığımı ve istenildiğinde suretlerini Üniversiteye teslim etmeyi taahhüt ederim.

- Tezimin/Raporumun tamamı dünya çapında erişime açılabilir ve bir kısmı veya tamamının fotokopisi alınabilir.**

(Bu seçenekle teziniz arama motorlarında indekslenebilecek, daha sonra tezinizin erişim statüsünün değiştirilmesini talep etmeniz ve kütüphaneye bu talebinizi yerine getirirse bile, teziniz arama motorlarının önbelleklerinde kalmaya devam edebilecektir)

- Tezimin/Raporumun .....tarihine kadar erişime açılmasını ve fotokopi alınmasını (İç Kapak, Özet, İçindekiler ve Kaynakça hariç) istemiyorum.**

(Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir, kaynak gösterilmek şartıyla bir kısmı veya tamamının fotokopisi alınabilir)

- Tezimin/Raporumun 07.06.2021 tarihine kadar erişime açılmasını istemiyorum ancak kaynak gösterilmek şartıyla bir kısmı veya tamamının fotokopisinin alınmasını onaylıyorum.**

- Serbest Seçenek/Yazarın Seçimi**

07/06/2018

(İmza)

Marsida AMEDA

ETİK BEYAN

Bu çalışmadaki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, kullandığım verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı, yararlandığım kaynaklara bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu, tezimin kaynak gösterilen durumlar dışında özgün olduğunu, Tez Danışmanının Dr. Öğr. Üyesi Fatma Binnur ERDAĞI DOĞUER danışmanlığında tarafımdan üretildiğini ve Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Yönergesine göre yazıldığını beyan ederim.

(imza)
Marsida AMEDA

ÖZET

AMEDA Marsida, ARABİ Muhyiddin 'Ta'bir-nâme-i Muhyiddin 'Arabî Kıddise Sirruhu'l-Te'âlâ (1.-25.sayfalar) (Transkripsiyon-Dizin)", Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2018.

Bu tezin ana konusu; Muhyiddin İbnü'l-Arabî'nin İbn-i Sîrîn'den ve diğer tabir-nâmelerden derleyerek tercüme etmiş olduğu bir *Ta'bir-nâme*'den ibarettir. Müellifi tarafından "*Ta'bir-nâme-i Muhyiddin 'Arabî Kıddise Sirruhu'l-Te'âlâ*" adıyla adlandırılmıştır. Bu tabirnameyle birlikte ilk sayfalarda bir "*Seğir-nâme*" de yer almaktadır.

Metnin dili Eski Anadolu Türkçesi'nin özelliklerini taşımasına rağmen yazarın yaşadığı yıllar 12.-13. yüzyıllar arasında yazıldığını düşündürmektedir. Eserde, yazılış tarihi belirtilmemiştir.

İbn-i Sîrîn, döneminin hadis alimlerinden olmasına karşın, daha çok rüya tabirleriyle tanınmıştır. İbn-i Sîrîn'den sonra, aynı isim altında birçok tabirname yazılmış olduğundan, İbn-i Sîrîn'e atfedilen tüm eserlere orijinal gözüyle bakmamak gerekir.

Seğir-nâme, harekesiz, manzum, nesih yazılı, her sayfada 25 satır olup tek dördüncü sayfada 17 satırdan oluşmaktadır. Eserin 1b-3b sayfaları arasında, toplam 5sayfalık, fihrist kısmıyla birlikte aynı yerde bulunmaktadır. Metinde toplam 112 seğirme geçmektedir.

Ta'bir-nâme, harekeli, nesih yazılı, mensur, 53 bab şeklinde düzenlenmiş, her sayfada 21 satır olmak üzere toplam 48 sayfadan oluşmaktadır. Çalışmada ilk 15 bab yani 20 sayfalık kısmının çevirisi yapılmıştır. Eserin fihrist kısmı da vardır.

Ta'bir-nâme'nin sayfa kenarlarında bulunan, rüya tabirleriyle ilgili bir başka eser olan *Ta'bir-nâme-i Tuhfetü'l-Mülûk* transkripsiyonu da çalışmaya dâhil edilmiştir. Tuhfetü'l -Mülûk, Muhammed İbn-i Sîrîn ve İbrahim Kirmânî'nin tabirnamelerinden

derlenerek Muhyiddin İbnü'l-Arabî tarafından yazılmış bir rüya tabirleri kitabıdır. Eserin müstensahi, yazım ve istinsah tarihi belli değildir.

Tuhfetü'l-Mülûk, harekeli, nesih yazılı, mensur, 60 bab şeklinde düzenlenmiş. Her sayfada 39 satır olmak üzere toplamda 45 sayfadır. Çalışmada ilk 26 bab yani 20 sayfalık dâhil edilmiştir. Eserin fihrist kısmı da vardır.

Eserin, tespit ettiğimiz yedi nüshası vardır. Üzerinde çalıştığımız nüsha, Arnavutluk'un Zallbatar köyünden özel bir koleksiyondan izin alınarak kullanılmıştır. Diğer nüshalar, bir tanesi Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi nadir eserler İSAM e-kitap koleksiyonu bölümünde, Dersaadet Matbaasında 1913 tarihinde basılmış bulunmaktadır. Son kalan nüshaları Milli kütüphanesinde, yırtık durumda, değişik tarihler ve farklı matbaalarda basılmış bulunmaktadır.

Ta'bir-nâme'de rüya tabirleri, hem Kur'ân'dan hem hadislerden, hem öykülerden örneklerle desteklenmiştir. Çalışma iki bölümden oluşmaktadır: Metnin transkripsiyonu ve dizini.

Anahtar Sözcükler

Seğir-nâme, Rüya Ta'birleri, Muhammed İbn-i Sîrîn, Muhyiddin İbnü'l -Arabî'nin, Kur'ân, Hadis, Tuhfetü'l-Mülûk.

ABSTRACT

AMEDA Marsida, ARABÎ Muhyiddin

'Ta' bîr-nâme-i Muhyiddin ' Arabî Kuddise Sirruhu'l-Te' âlâ (1.-25.page) (Transcription-Index)", Graduate degree, Ankara 2018.

The main subject of this thesis is based on a "*Ta' bîr-nâme*" that Muhyiddin İbnü'l-Arabî translated after a careful compilation of İbn-i Sîrîn and other tabir-names. It is named "*Ta' bîr-nâme-i Muhyiddin Arabî Kuddise Sirruhu'l Te'âlâ*" by its writer. Along with this tabirname, a "*Seğir-nâme*" also takes place on the first pages.

Despite the fact that the features of the language used in this piece are similar to the Old Anatolian Turkish, it is estimated that the piece was written between the 12th and 13th centuries, the years during which the translator Muhyiddin İbnü'l –Arabî lived. The time when it was written is not defined in the text.

Although İbn-i Sîrîn was one of the hadith scholars of his time, he became famous mostly for his dream interpretations. After İbn-i Sîrîn a lot of pieces are written under the same title, and that is why we should not consider as original all the pieces attributed to İbn-i Sîrîn.

Seğir-nâme, harakatti, in verse, nesih written, is organized in 25 lines per page and only 17 lines on the fourth page. In this piece's 1b-3b pages, a total of 5 pages is in the same place with the index part. There are a total of 112 twitches in the text.

Ta' bîr-nâme, harakatti, prosaical, nesih written, organized in 53 bab and 21 lines per page, consists of a total of 48 pages. In this thesis takes place the translation of 15 bab, which means 20 pages. The piece also has an index part.

Ta' bîr-nâme-i Tuhfetü'l-Mülûk transcription, another piece related to dream interpretations, which is found in Ta' bîr-nâme's pages' edges, is also included

in this thesis. *Tuhfetü'l-Mülûk* is a dreams' interpretation book written by Muhyiddin İbnü'l-Arabî who compiled the Muhammed İbn-i Sîrîn and İbrahim Kirmani's tabirnames. This piece's writer, copyist and the date when it was written and copied is not defined.

Tuhfetü'l-Mülûk, harakatti, prosaic and nesih written, is organized in 60 bab. It consists of a total of 45 pages with 39 lines per page. The first 26 bab, meaning 20 pages, are included in this thesis. The piece also has the index part.

There are seven copies of this piece that we have identified. The copy we have worked on has been used taking permission from an individual collection found in Zallbatar, an Albanian village. The other copies, one of which was printed in Dersaadet Printing House in 1913, are today found in ISAM e-book collection, rare pieces section of Theological Faculty of Marmara University.

The dream interpretations in *Ta'bir-nâme* are also supported by examples from Kur'ân and hadiths and stories as well. The thesis is made of two parts: The transcription and The concordance of the text.

Keywords

Seğir-nâme, Dream interpretations, Muhammed İbn-i Sîrîn, Muhyiddin İbnü'l - Arabî'nin, Kur'ân, Hadith, *Tuhfetü'l-Mülûk*.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	i
BİLDİRİM	ii
YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI ÖZET	iii
ETİK BEYAN.....	iv
ÖZET.....	v
ABSTRACT	vii
İÇİNDEKİLER	ix
KISALTMALAR	x
ÖNSÖZ	ix
GİRİŞ	1
1. YAZIM ÖZELLİKLERİ.....	6
1.1 Ünlülerin Yazılışı	7
1.2 Ünsüzlerin Yazılışı	9
2. METNİN FİHRİSTİ	12
3. ANA METİN (Rüyâ Ta‘bîrleri)	31
4. YARDIMCI METİN (TUHFETÜ’L- MÜLÜK.....	53
5. DİZİN.....	89
6. KAYNAKÇA	249
Ek 1 Orijinal metin.....	253
EK 2 Tez Çalışması Orijinallik Raporu.....	267
EK 3 Etik Kurul İzni.....	269

KISALTMALAR

Ar.	: Arapça
bkz.	: bakınız
F	: Metindeki fihrist olan kısımları adlandırılmıştır
Far.	: Farsça
Hz.	: Hazret
K	: Metindeki kenar olan kısımları adlandırılmıştır
Krş.	: karşılaştırınız
Rum.	: Rumca
T.	: Türkçe
öz. a.	: özel ad

ÖNSÖZ

12.-13. (?) yüzyıl arasındaki dönem eserlerinde yazılış tarihi yazmak gibi bir gelenek olmadığından eserin yazılış tarihini eserde kullanılan dilin özellikleri, yazarın yaşadığı yüzyıl gibi bilgiler vasıtasıyla yalnızca tahmin edebiliyoruz. Ancak metnin bazı dil özellikleri eserin daha sonraki dönemlere de ait olabileceğini gösteriyor.

Çalıştığımız metin, Muhyiddin İbnü'l-Arabî'nin İbn-i Sîrîn'den ve diğer tabir-nâmelerden derleyerek tercüme etmiş olduğu bir *Ta'bir-nâme*'den ibarettir. Müellifi tarafından *Ta'bir-nâme-i Muhyiddin 'Arabî Kuddise Sirruhu'l Te'âlâ* adıyla adlandırılmıştır. Bu tabirnameyle birlikte ilk sayfalarda bir "*Seğir-nâme*" de yer almaktadır.

Seğir-nâme, harekesiz, manzum, nesih yazılı, her sayfada 25 satır olup tek dördüncü sayfada 17 satırdan oluşmaktadır. Eserin 1b-3b sayfaları arasında, toplam 5sayfalık, fihrist kısmıyla birlikte aynı yerde bulunmaktadır. Metinde toplam 112 seğirme geçmektedir.

Ta'bir-nâme, Allah'a teşekkür ve Hz. Muhammed'e övgüler ile başlamış, sırasıyla rüya türleri tanımlanmış, rüyayı görenin kişilik özellikleri ve rüyanın görüldüğü zaman gibi faktörlerin rüya tabirine etkisine değinildikten sonra rüya tabirleri yapılmıştır. Eser, bab adı verilen 53 bölümden ve her sayfada 21 satır olmak üzere toplamda 48 sayfadan oluşmaktadır. Çalışmada ilk 20 sayfalık kısmın, 15 bab'ının çevirisi yapılmıştır. Eser, fihrist kısmı ile başlamaktadır. Eserdeki rüyâ ta'birleri, hem Kur'an'dan hem hadislerden, hem öykülerden örneklerle desteklenmiştir.

Çalışmaya Ta'bir-nâme'nin kenar kısımlarında yazılı bulunan bir başka tabirname de dâhil edilmiştir. Ta'bir-nâme-i Tuhfetü'l -Mülûk adlı bu eser, eserin metninden edindiğimiz bilgiye göre, İbrahim Kirmânî ve Muhammed İbn-i Sîrîn'in tabirnamelerinden derlenerek Muhyiddin İbnü'l-Arabî tarafından yazılmıştır. Eserin müstensihî, yazım ve istinsah tarihi belli değildir.

Tuhfetü'l-Mülûk, harekeli, nesih yazılı, 60 bab şeklinde düzenlenmiş. Her sayfada 39 satır olmak üzere toplamda 45 sayfadır. Çalışmada ilk 26 bab yani 20 sayfalık dâhil edilmiştir. Eserin fihrist kısmı da vardır.

Eserde, rüyâ ta'birinde niyetin önemine, rüyanın ayın hangi gününde görüldüğüne göre, anlamına dair bilgi verilmiş, rüyada görülen bazı nesne ve durumlar hakkında tabir yapılmıştır.

Çalışma iki bölümden oluşmaktadır: Metnin transkripsiyonu ve dizini. Metinde okunamayan yerler '(...)' şeklinde gösterilmiştir.

Çalışmamda ilgi, destek ve yardımlarını esirgemeyen saygıdeğer tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Fatma BİNNUR ERDAĞI DOĞUER'e, sayın hocam Prof. Dr. Emine YILMAZ'a, metnin dizin kısmını hazırlarken aynı alanda bölüm arkadaşım Uğur ALTUNDAŞ'a, her daim beni cesaretlendiren canım aileme teşekkür ediyorum. Çalışmamın Türk Dili ve Edebiyatı alanına katkıda bulunmasını dilerim.

GİRİŞ

İnsanoğlunun ayrılmaz bir parçası olan rüya, insanların hep ilgisini çekmiş ve onu araştırmaya sevk etmiştir. Arapça bir kelime olup rü'yet kökünden gelen rü'ya, uyku hâlinde görülen şeyler demektir (akt., Yazıcı, 2016). Türkçe karşılığı 'düş'tür. İnsanı nasıl bugünü ilgilendirmişse en az bugünü kadar geleceğiyle ilgili de birtakım endişeler taşımış ve merak etmiştir (K.Yılmaz ve K.Çetin, 2015).

Rüyaların gelecekle ilgili durumlara dair birtakım işaretler içerdiği inancı, insanları rüyalarını yorumlamaya ve açıklamaya çalışmıştır. Bunun doğal sonucu olarak, görülen rüyanın ne anlama geldiğini açıklayan, yorumlayan "*Ta'bir-nâme*" isimli eserler ortaya çıkmıştır. İslamî Türk Dili Edebiyatı içerisinde tabir-nâmeler, *tabirât-ı vakıat*, *tabirât-ı rüya*, *rüya-nâme*, *vâkıa-nâme*, *hâb-nâme*, *düş-nâme* ve *seğir-nâme* adlarıyla da anılmıştır.

Ta'bir-nâmeler manzum ve mensur şeklinde yazılmıştır. Bu türde ilk eserlerin M.Ö.5000'li yıllarda Asurlar döneminde yazılmıştır. Günümüze ulaşan en eski eser, British Museum'da saklanan M.Ö.2000 yılına ait olduğu tahmin edilen bir "*Mısır papirüsü*"dür. İslam ve Türk dünyasında da rüya tabiri ile birçok eser yazılmıştır. Abdülganî en-nablusî'nin "*Ta'tîrül'-enâm fi ta'bîri'l-menâm'i*"; İbnü'l-Arabî'nin "*Tabir-nâme-i Muhyiddin Arabî'si*"; Muhammed b. Sîrîn'in "*Kitabü Ta'bîri'r-rü'ya'sı*"; İbrahim el-Kirmânî'nin "*Kitab-ı Düstur*"u v.b en meşhur tabir-nâmelerindendir.

Türk kültüründe rüya ve tabir büyük önem taşımıştır. *Uygur Türeyiş*, *Oğuz Kağan* ve *Dede Korkut* destanlarında rüya önemli bir unsur olarak yer almıştır (TÖREN, XX [1997], s. 416). Türk edebiyatındaki tâbirnâmelerin çoğu Arapça'dan tercümedir. İbn Sîrîn ve Ca'fer es-Sâdık'ın tâbirnâmeleri Türkçe'ye ilk çevrilenlerdir (ERDOĞAN, Türkçe Rüya Tâbirnâmeleri ve İbn-i Sîrîn'den Tercüme Edilen Bir Tâbirnâme, s.3). Eserimizin yeni Türk harfleriyle basıldığını ilk tercüme M. Şakir Çörüş (1874-1958)'e aittir.

Türkçe yazma tabîr-nâmeler ve tabîr-nâme örnekleri üzerine çalışmış isimler arasında Arzu ERDOĞAN, İbrahim TABAK, Hatice EMİNOĞLU ve Adem BALABAN sayılabilir v.b.

Tabîr-nâmeler genellikle iki bölümden oluşur. İlk bölümde rüyanın önemi, rüya çeşitleri, rüyaların hangi zamanda tabir edileceği ve edilemeyeceği, ne çeşit bir tabir yapılacağı, hangi rüyaların daha makbul olduğu gibi çeşitli bilgiler verilerek bunlar ayetler, hadisler, kıssalar ve menkıbelerle de desteklenir. İkinci bölüm ise rüyaların tabirlerinin verildiği bölümdür. Bu bölümde birbiriyle ilgili rüyada görülen nesne, kavram, canlılar, araç ve gereçler bablar şeklinde verilmektedir. (BAŞTÜRK, Şükrü 'Tüş Tabirnamesi' Doktora Tezi, Bursa 2008, s.4)

Tabîr-nâmelerin çoğunun sonunda, vücut azalarının seğirmesinin ne anlama geldiğini açıklayan seğir-nâme, ihtilaç-nâme olarak isimlendirilen müstakil bölümler de yer almaktadır. Fakat eserimizin seğir-nâme kısmı ilk sayfalarında, kıyafet-nâme ise son sayfalarında bulunur, ama kıyafet-nâme'nin kısmı transkripsyonu yapılmamaktadır.

Çalıştığımız metin söz konusu eser tarih olarak, yazarının yaşadığı döneme bakıldığında, 13.yüzyıla denk gelmektedir ancak metnin bazı dil özellikleri eserin daha sonraki dönemlere de ait olabileceğini gösteriyor. Örneğin, metnimizde kapalı(è) ünlüsü geçiyor: *vérüp (4b/6)*, *éder (4bK/2)*; kalınlık-incelik uyumu: *"işaretidir" (10aK/28)*, *"olmuş" (10aK/30)*; düzlük-yuvarlak uyumu: *"karşu" (6aK/14)*, *"kapusu" (7b/2)*; geniş zaman: *"alur" (6b/21)* gibi *Eski Anadolu Türkçesi dönemine ait bir eser gösterebilmektedir.*

11. yüzyıl ve 21. yüzyıllar arasında başta Anadolu, Azerbaycan ve Kuzey Suriye, Irak ve diğer muhtelif yerler de dahil olmak üzere, bu bölgelerde kullanılan dil Batı Türkçesidir. Batı Türkçesinin ilk dönemi Eski Oğuz Türkçesi veya genel bilinen adıyla Eski Anadolu Türkçesi dönemidir. Bu dönem 13.yüzyıl ile 16. yüzyıl başlarına kadar sürmüştür (Ercilasun, 2004).

Çalıştığımız eserin yazarı Muhyiddin İbnü'l-Arabî 27 Ramazan 560/7 Ağustos 1165 'te Endülüs'ün Mürsiye şehrinde dünyaya gelmiştir (Keklik, 1966). 22 Rebiulahir 638/10 Kasım 1240' da Beni Zeki konağında, Şam'da hayatını kaybetmiştir. Mezarı Kasiyün

dağının eteklerindedir (Cebecioğlu, 2008). İbnü'l-Arabî, rüya haliyle dünya hayatının benzediğini, hayatın da rüya gibi olduğunu, anlaşılması için açıklanması gerektiğini öne sürmüştür (Yılmaz & Çetin, 2007). Ona göre rüyada görülen gerçeğin olduğu varsayılan şeklidir (akt.; Çakmak, 2016). İbnü'l-Arabî, dönemin belli başlı Selçuklu yerleşim bölgeleri olan Malatya-Konya ekseninde bir süre ikamet etmiştir. Selçuklu sultanlarına nasihatlerde bulunmuştur. Onun eserleri çok sayıda. Osman Yahya, 1958 yılında İbnü'l-Arabî'nin eserlerinin tesbit ve tasnifi üzerine Fransızca olarak gerçekleştirdiği doktora çalışmasında toplam 856 eseri inceleyerek haklarında bibliyografik bilgi vermiştir (KILIÇ, 1999: 514). Önemli sayılan bazı eserleri şunlardır: "*el-Fütûhatü'l-Mekkiyye*", "*Fusûsü'l-hikem*", "*el-Cem ve't-tafsîl fî esrari'l-me'ânî ve't-tenzîl*", "*Tercümânü'l-eşvâk*" v.b.

İbnü'l-Arabî ta' bîr-nâme, Allah'a hamd, Hz.Muhammed'e (s.a.s) salavat ederek başlamıştır. Bab adı verilen 53. bölümden oluşan eser her sayfada 21 satır olmak üzere toplamda 48 sayfadır. Çalışmamız eserin ilk 15 babının kapsamaktadır. Ta' bîr-nâme'de, rüyanın ne zaman görüldüğü, rüyayı gören kişinin ahlakî ve dinî açıdan bulunduğu merteye gibi birtakım faktörler rüya yorumlamada önemli görülmüştür.

Eserin, tespit ettiğimiz yedi nüshası vardır. Üzerinde çalıştığımız nüsha, Arnavutluk'un Zallbatar köyünden özel bir koleksiyondan izin alınarak kullanılmıştır. Diğer nüshalar, bir tanesi Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi nadir eserler İSAM e-kitap koleksiyonu bölümünde, Dersaadet Matbaasında 1913 tarihinde basılmış bulunmaktadır. Üzerinde çalıştığımız nüshadaki çeşitli sebeplerle okuyamadığımız yerlerde bu nüshadan yardım alınmıştır.

Son kalan nüshaları Milli kütüphanesinde, yırtık durumda, değişik tarihler ve farklı matbaalarda basılmış bulunmaktadır.

Çalıştığımız metin, Muhyiddin İbnü'l-Arabî'nin İbn-i Sîrîn'den ve diğer tabir-nâmelerden derleyerek tercüme etmiş olduğu bir *Ta' bîr-nâme*'den ibarettir. Müellifi tarafından "*Ta' bîr-nâme-i Muhyiddin 'Arabî Kuddise Sirruhu'l Te'âlâ*" adıyla adlandırılmıştır. Bu tabirnameyle birlikte ilk sayfalarda bir "*Seğir-nâme*" de yer almaktadır.

Seğir-nâme, insan vücudunun herhangi bir organın çeşitli hareket ve titremelerinden yola çıkarak o kişinin geleceği ile ilgili yorumlarda bulunan ihtilaç-nâme adı da verilen fal türünde yazılmış eserlerdir. Seğir-nâmelerin müstakil ya da ta'bir-nâmeler ve kıyâfet-nâmeler içerisinde birçok yazması mevcuttur.

Çalıştığımız metin müstakil değil, 1b-3b arasında toplam 5 sayfalık, ta'bir-nâmelerin fihristiyle beraber aynı yerde bulunmaktadır. Manzum, harekesiz, nesih yazılı, her sayfada 25 satırlı olup tek dördüncü sayfada 17 satırdan oluşmaktadır. Metinde toplam 112 seğirme geçmektedir. Eserde öncelikle sağ taraftaki uzuvlar ve seğirmeleri verilip bundan hemen sonra sol taraftaki uzuvların seğirmeleri de aktırılmaktadır.

Seğir-nâmeler üzerinde pek çok çalışma yapıldığı bilinmektedir. En eski bilinen seğir-nâme nüshası Uygur harfleriyle yazılı olup Berlin Brandenburg Kütüphanesinde bulunmaktadır. Bu metin üzerine ilk çalışmayı Reşit Rahmeti ARAT yapmıştır. Bu çalışmalar üzerinde çalışmış isimler arasında Muammer Kemal ÖZERGİN, Arif ÖZER, Halil ERSOYLU, Recep KARAATLI, Yusuf Ziya SÜMBÜLLÜ sayılmaktadır.

Manzum ve mensur olmak üzere, seğir-nâmelerde şimdiye kadar yapılan çalışmalardan iki grupta değerlendirilmiştir. Bunlardan birincisi sadece bir uzvun seğirmesi tabir edilmiş tabirnameler. İkinci grup seğirnameler ise bir uzvun seğirmesine altı tanınmış tabircilerine göre anlamı zikredilmiştir. Buna karşılaştırmalı metin denir. Çalıştığımız metin de karşılaştırmalı bir Seğir-nâme'dir. Karşılaştırmada, bizim eserimize geçen tabircilerin sırası şudur: *A'zayân, Ca'fer-i Sâdık, Dâniyâl Peygamber, Zülkarneyn, Selmân, Sahîb*.

Çalışmamıza konu olan ta'bir-nâme'nin dışında eserin sayfa kenarlarında yazılı bulunan bir başka Ta'bir-nâme olan *Tuhfetü'l-Mülûk*'un de çevirisi yapılmış, çalışmaya destek olması ve ta'bir-nâmeler hakkında fikir verebilmesi açısından çalışmaya dâhil edilmiştir. Bu eser de metinden edindiğimiz bilgiye göre, yine İbn-i Sîrîn'in ve bir başka rüya tabircisi olan İbrahim Kirmânî'nin tabirnamelerinden derlenerek Muhyiddin İbnü'l-Arabî tarafından hazırlanmıştır.

Tuhfetü'l-Mülûk, harekeli, nesih yazılı, mensur, 60 bab şeklinde düzenlenmiş. Her sayfada 39 satır olmak üzere toplamda 45 sayfadır. Çalışmada ilk 26 bab yani 20 sayfalık dâhil edilmiştir. Eserin fihrist kısmı da vardır.

Çalışmamız, 1. Giriş, 2. Yazım özellikleri, 3. Metnin fihristi, 4. Ana metin, 5. Yardımcı metin, 6. Dizin olmak üzere altı ana bölümünden oluşmaktadır. Öncelikle sağlam bir metin oluşturmak için ara sıra iki nüshayı silik yerlerde karşılaştırarak metni okumaya çalıştık. Metinde okunamayan yerler ‘(...)’ şeklinde gösterilmiştir.

Dizin bölümünde sözcüklerin anlam ve kökenleri verilmiştir, mümkün olduğu kadar Arapça ve Farsça sözcüklerin asıl biçimleri de eklenmiştir.

Ayrı yazılması gerekirken birleşik yazılan ek ve edatları kısa çizgi ile sözcük köküne birleşik yazıldı: olsun-kim, hem-dağı.

Eserdeki iç kısmı yazılarına ana metin, kenardaki yazılarına ise yardımcı metin adlandırılmıştır.

Metinde sözcüğün yazımında yanlışlıkları dipnotlarla belirtilip doğru biçimleri verilmiştir.

Metnin fihristi kısımları büyük **F** ile kenardaki yardımcı metin ise büyük **K** ile adlandırılmıştır.

Metinde okunabilen ama anlamı bulunamayan bazı sözcükler, okunduğu gibi madde başı yapıldı ve anlamına soru işareti (?) konmuştur.

Dizinde, çevirirken şüphe duyduğumuz kelimeler soru işareti ile [(?)] verilmiştir.

1. YAZIM ÖZELLİKLERİ

Çalıştığımız metinde yazım özellikleri, eserin yazıldığı tahmin edilen 13. yüzyılda yazılmış diğer emsallerinde görülen yazım tutarsızlıklarına nazaran Türkçedeki Arapça kelimelerin yazımında özenli ve tutarlıdır. Metindeki Arapça ve Farsça kelimeler asıllarına uygun olarak yazılmıştır.

Ta‘bîr-nâme metni harekeli bir metindir; ancak metnin fihristi ve seğir-nâme kısmı harekesiz yazılmıştır. Türkçe sözcüklerde imla harflerinin (ا،و،ى) belli bir kaideye uymayan kullanımı, hatta birkaç sözcüğün yanlış yazıldığı görülmektedir. Bu yanlış yazılan Türkçe kelimeler metnin okunmasında güçlük çekilmesine neden olmuştur.

Yazımı yanlış olan Türkçe kelimeler:

gözsüz (كوسسز) (2aF/11)

başından (یا شندن) (12bK/24)

geleciler (كلجیلر) (7bK/24)

Yazımı yanlış olan yabancı kelimeler:

Ar. ḥaṭar (خطر < حطر) (2a/7)

Far. peynîr (پینیر < پناپر) (3aF/11)

Ar. binşır (بنصر < بنصر) (2b/14)

Ar. zîkr (ذکر < دکر) (2a/9)

Ar. ‘āşūr (عا ثور < آثور) (13aK/14)

1.1 Ünlülerin Yazılışı

1.1.1. /a/ Ünlüsünün yazılışı:

Söz başında /a/ ünlüsü genel olarak medli elif (آ) ya da üstünlü elif (ا) ile yazılmıştır: *alup* (آ لوب) (11a/2); *ay* (آى) (5b/4); *altun* (ا لتون) (12a/4); *ağac* (ا غاج) (6aK/27); *altıncı* (ا لتتجى) (9b/2). Söz içinde elif (ا) ile ya da harekeli harf ile beraber gösterilmiştir: *başını* (ب ا شنى) (10aK/7); *kabağ* (ق با ق) (12aK/30); *bakır* (ب ا ق ر) (13bK/23); *kapısı* (ق پوسى) (7b/2).

Söz sonunda çoğunlukla güzel he (ه , ه), ya da seyrek olarak elif (ا) ile gösterilmiştir: *başına* (ب ا شنه) (10aK/16); *şuya* (صو يه) (9a/2); *göbeline* (كويكنه) (13b/13); *eline* (ا لينه) (13aK/23).

1.1.2 /e / Ünlüsünün yazılışı:

Söz başında /e/ ünlüsü çoğunlukla üstünlü elif (ا) ile yazılmıştır: *eline* (ا لينه) (6bK/10); *eylik* (ا يلك) (13bK/5); *ere* (ا ره) (10a/5). Söz içinde genellikle harekeli harf ile gösterilmiştir: *güneş* (كوئش) (8a/20); *degirmen* (د ك ر من) (11a/17); *hürmet* (حر مت) (10aK/21); *görse* (كورسه) (10a/14).

Söz sonunda çoğunlukla güzel he (ه , ه) ile gösterilmiştir: *görse* (كورسه) (10a/1); *üstünde* (اوستنده) (10a/14); *gele* (كله) (8ba-11); *içinde* (ايچنده) (10a/1).

1.1.3. Kapalı /è / ünlüsünün yazılışı:

Söz başında /è / ünlüsü elif-ye (اى) ile gösterilmiştir: *étmege* (ايتمه) (13a/5); *érişe* (ايريشه) (10b/3); *édüp* (ايدوب) (4a/14).

Söz içinde ‘ye’ (يـ) harfi ile ve hareke ile gösterilmiştir: *dérler* (دير لر) (4b/16);
vérir (ويرر) (7a/1); *vére* (ويره) (4b/2).

1.1.4. /ı/ ve /i/ Ünlüsünün yazılışı:

Söz başında çoğunlukla esreli elif-ye (يـ) ve esreli elif (ـِ) ile gösterilmiştir: *ışbu*
 (ایشبو) (4b/10); *işi* (ایشی) (11ak/9); *inerse* (اینرسه) (8ak/23).

Söz içinde esreli ye (یـ) ile ya da seyrek olarak harekeli harf ile gösterilmiştir: *çıkısa*
 (چیکسه) (13a/2); *birisi* (بریسی) (13a/17); *yaşın* (یقین) (13a/11); *sekiz* (سکز) (10b/4).

Söz sonunda ye (یـ / یـ) esre ile yazılmıştır: *eski* (آسکی) (8aK/29), *dişlerini* (دیشلرینی)
 (10aK/20); *işleri* (ایشلری) (11aK/9).

1.1.5. /o/, /ö/ ve /u/, /ü/ Ünlülerinin yazılışı:

Söz başında her zaman ötreli elif-vav (وُ) ile gösterilmiştir: *üstünde* (أُستنده) (11a/8),
ola (اُوله) (11bK/28), *ululuk* (اُولُوق) (10bK/16), *ögrene* (اُولكرنه) (9b/16)
 Söz ortasında hem harf hem hareke (وُ) ile gösterilmiştir: *şu* (صوُ) (9a/5);
düşünde (دُوشنده) (9b/3), *şöyle* (شوُيله) (12bK/30), *çok* (چوُوق) (13b/3).

Söz sonunda /u/ ve /ü/ ünlüsü ötreli vav (وُ) ile gösterilmiştir: *incü* (انجوُ) (13bK/8),
kamu (قموُ) (13bK/18), *ulu* (اُولوُ) (11bK/26). Sözcük ek aldığımda hem esreli ye
 (یـ) hem de ötreli vav (وُ) ile yazılmıştır: *gönlü* (گوُكلی) (8aK/17), *tüylü* (توُلوُ)
 (13b/18), *fatlu* (فطلوُ) (13aK/11), *gizlü* (گیزلوُ) (12bK/5), *borçlu* (بوُرجلی) (10aK/1).

1.2 Ünsüzlerin Yazılışı

1.2.1 /b/ ve /p/ ünsüzlerin yazılışı:

Metnimizde /b/ harfi düzenli olarak be (ب) ile yazılmıştır, /p/ harfi de genellikle pe (پ) ile, ancak bir iki yerlerde örnekte be harfi (ب) yerine /p/ ve pe harfi (پ) yerine /b/ ile yazıldığı görülmektedir: *pıñar* (بيكار) (7aK/23), *binşır* (بنصر) (2b/14).

-(u)p/-(ü)p ulač ekinin ünsüzü ise, çoğunlukla be (ب) ile yazılmakla birlikte pe (پ) ile yazılan biçimleri de görülmektedir: *olup* (اُو لُوْب) (12b/8); *gelip* (كلُوْب) (5b/7); *yüzüp* (يُوْرُوب) (7aK/37).

1.2.2. /c/ ve /ç/ ünsüzlerin yazılışı:

Metnimizde bu ünsüzlerin söz başında, ortasında ve sonunda cim (چ) ya da çim (چ) ile yazımı düzenlidir: *ceviz* (جويز) (12bK/2), *ağacı* (اَغا جى) (12bK/2); *ucuzlık* (اُو جوزلق) (12bK/13); *çok* (چوق) (13aK/8).

Ancak çim (چ) yerine cim (چ) kullanımı yönünde bir eğilim gözlenmiştir:

kerpic (كرىپىچ) (11b-9); *genc* (كنج) (12a-8), *öruc* (اُو رُج) (4b-14).

1.2.3. /k/ ve /g/ ünsüzlerinin yazılışı:

Bu iki ünsüz için metnimizde ön ünlülü sözcüklerde düzenli olarak kef (ك)

kullanılmıştır, ancak bir iki yerlerde sağır kef (ك) de görülmektedir: *yüksek* (يو'كسك) (10aK/14), *görse* (كو'رسه) (11a/15); *yigirmi* (يىكر مى) (4aK/33), *kendüyi* (كند و'يى) (9a/17); *güneşi* (كو'نشى) (8a/21); *emeksiz* (امكسنز) (13aK/33).

1.2.4. /k/ ve /g/ ünsüzlerinin yazılışı:

Metnimizde art ünlülü sözcüklerde /k/ ünsüzü için düzenli olarak kaf (ق) kullanılmış ve /g/ için gayın (غ) kullanılmış: *ucuzluk* (أُ و جوزلق) (12bK/13); *olmağa* (أُ و لمغه) (4aK/30); *ağacı* (آ غا جى) (12aK/16); *kabağ* (ق ا ب ق) (12aK/29).

1.2.5. /ŋ / ünsüzünün yazılışı:

Bu ünsüz metnimizde çoğunlukla sağır kef (ك) ile ve seyrek olarak kef (ك) ile yazılmaktadır.: *biñ* (بى ك) (12aK/3); *soñra* (س ك ر) (12aK/11); *pıñardan* (پى ك ا ر د ن) (7aK/28), *deñiz* (د ك ز) (7aK/23); *yalñız* (ي ا ل ك ز) (8aK/17); *beñzer* (ب ك ز ر) (13aK/4)

1.2.6. /s/ ve /ş/ ünsüzlerinin yazılışı:

Metnimizde ön ünlülü sözcüklerde düzenli sin (س) ile ve art ünlülü sözcüklerde sad (ص) ile kullanılmaktadır: *sevîne* (س و بى نه) (9aK-11), *şağlık* (ص ا ğ ل ق) (9bK-25), *sözler* (س و ز ل ر) (13bK-7), *yüksek* (ي و ك س ك) (10a-14), *şıcağ* (ص ب ج ا ق) (11a-14).

Bazı birleşik yazımlar:

Metnimizde bazı edat, bağlaç ve ek-eylemlerin, kendilerinden önceki sözcükle birleşik yazıldıkları görülmektedir: *hem-dağı* (ه م د ا خى) (12aK/28); *ol-kişi* (ا و ل ك شى) (11aK/19), *ol-dağı* (ا و ل د ا خى) (6bK/6); *vakit-kim* (و ا ك تى م) (5bK/14); *zaman-ki* (ز م ا ن كى) (4aK/4);

ayıtdı-ki (ایتدیکه) (5b/6) .

Arapça ve Farsça Sözcüklerin Yazımı

Arapça ve Farsça sözcükler genellikle kendi dillerindeki özgün yazımlarını korurlar.

Ancak bazı hemzeli ve ayınlı sözcüklerin hemze'lerinin ve ayın'larının uzun bir ünlüden sonra ye (ی)'ye dönüştüğü, sözcük sonundaki hemzelerin de düştüğü görülmektedir.

ğazā (غزا) (4b/13) (< Ar. غزاء)

aḳrabā (اقربا) (3b/14) (< Ar. اقرباء)

'ulemā (علما) (12b/16) (< Ar. علماء)

2. METNİN FİHRİSTİ

- [1bF] (1) ısbu kitabıñ hāşiyesinde ki
 (2) Tuḥfetü'l- mülük ta' bîr-nāmesiniñ
 (3) fihristidir
 (4) Bāb Şahîfe
 (5) 1 10 düşün delîliñ beyān éde
 (6) 2 10 her düşi bilmek
 (7) 3 11 Haḫ te' ālāyı ve feriştehleri
 (8) 0 0 peygamberi görmek
 (9) 4 12 ayı ve günü ve yıldızları görmek
 (10) 5 12 deñiz ve ırmaḫ ve peygār ve gemi görmek
 (11) 6 13 nūr ve zulmet ve şem' a görmek
 (12) 7 14 tağ ve ova ve ḫavm ve dīvār görmek
 (13) 8 14 şehir hişār mescid görmek
 (14) 9 15 ev bāğ ḫammām degirmen görmek
 (15) 10 16 ḫoḫular misk ' anber görmek
 (16) 11 16 yigid ḫoca ' avret görmek
 (17) 12 16 ğusl ve teyemmüm ve pāk namāz görmek
 (18) 13 17 ḫāḫī ve ḫaḫīb ve imam görmek
 (19) 14 17 muşḫaf-ı kitāb ve devāt ḫalem görmek
 (20) 15 18 ḫoḫ dürlü ādemler başı kesmek
 (21) 16 19 taḫt¹ ve kürsī ağac görmek
 (22) 17 19 ocaḫ ve kazğan kömür görmek
 (23) 18 19 yalıncaḫ yere girmek

¹ Yazmalarda 'hı' noktasız yazılmıştır

(24) 19 20 hacāmet kılmak ve kan almak görmek

(25) 20 20 ala olmak sis olmak

(26) 21 21 meyve ağaçları görmek

[1b] (1) A' zayān Ca' fer-i şādık Dāniyāl Zülkarneyn Selmān Şahīb

(2) başıñ yarısı segirse devlet ve şeref bula ' izzet ve haşmet bula
cāh-ı ' izzeti mezīd ola yakın yerde sefer bula naql ve hareket ola

(3) başıñ önü segirse halk dost tuta halk içinde mecūbe ola
halkıñ güzīdesi ola ulular nazār edeler māl dostlık ola

(4) başıñ ardı segirse gūşşadan halāş ola māldan feraḥ bula
gūşşası zā'il ola māl ve şeref bula teşrīf geçüre

(5) başıñ sağ yanı segirse belādan emīn ola vākı' adan necāt bula
māl hāşıl ola gūşşadan sonra eyü ola vāfir māl bula

(6) başıñ şol yanı segirse nāhoş haber işide yaramaz haber işide
muḥālif söz işide sefer vākı' ola şādlık işide

(7) meyān kırık segirse kimseden mu' āvenet göre ululuk ve hürmet bula
delālet söyleyeler düşmanı kahr ola çok māl hāşıl ola

(8) sağ kaşı segirse hayır ve bereket ola beşāret vākı' ola
ferah ve sürür bula ululuk hāşıl ola şād ve kām ola

(9) şol қаşı сегirse   māl ziyāde ola   sa' ādet yetiše
 feraḥ ve şād ola   'ömri uzun ola   ululuḡ ziyāde ola

(10) iki қаşı ortası сегirse   ma' išet āsān ola   feraḥ ve sürür bula
 mihmān gele   infī' āl eriše   gizlü zāhir ola

(11) alnı bütün сегirse   ululuḡ 'izzet yetiše   kesir vāki' ola
 ḥürrem ve rāḥat ola   şād ve kām ola   'izzet ve ḥaşmet mezid ola

(12) қаşı tamām сегirse   mertebesi ziyade   manşıb ziyāde ola
 rāḥat ola   'ilm ve şeref   mālīk ve menfa'at yetiše

(13) göziniḡ köşesi сегirse   fā'ide eriše   birāz¹ māl eriše
 devlet müşāhede ède   menfa'at yetiše   and eriše

(14) şol göziniḡ köşesi   ġā'ib kimse gele   müsāfir kimse gele
 azacıḡ vāki' ola   ululuḡ göre   sevinmek vāki' ola

(15) şaḡ göziniḡ kıyruḡı сегirse   andan eyü söz naḡl èdeler   teksir vāki' ola
 mizāc münḥarif ola   didār-ı devlet bula   şādlık ola

(16) şaḡ göziniḡ қаpaḡı сегirse   ġamnāk ola   ġā'ibden sevine
 şād ve ḥarem² ola   ba' de'l-ġam beşaret   birāz zaḡmet çeke

¹ Yazmada ' ز ' (ze) harfi ile yazılmıştır

² Metinde 'ha' harfi noktalı yazılmış

(17) şol göz segirse   izzet ve feraḥ bula   ğā'ib kimse gele
 anıñla imtizāc edeler   maḫşūd ḥāşıl ola   mizāc münḥarif ola

(18) göziniñ aşağı kapağı   vaḳit ḥāşıl ola   yaramaz iş kıla
 demi vāḳi' ola   murādı ḥāşıl ola   yaramaz iş kıla

(19) şol göziniñ alt kapağı segirse   fā'ide erişe   ırāḳ sefer kıla
 ḥaber ve nāme gele   aẓim eyülik ola   şavmat kıla

(20) sağ gözi tamām segirse   şoḥbet ādemī vāḳi' ola   ḥarem ve ḥāṭır ola
 ğā'ibden kimse gele ve şād ola   şād ola   tendürüst ola

(21) şol gözi tamām segirse   luṭf ve kerem vāḳi' ola   zārāfet işide
 dīdār ğā'ib eyleyüp sevine   merāmi ḥāşıl ola   dost göre

(22) şaḳaḳda şağı segirse   rif'at ve şevket bula   taḳrīr vāḳi' ola
 ğuşşa yetişe   ḥayır ḥaber erişe   ḥastalık çeke

(23) şol taraḫı segirse   sağlık bula   ğuşşa erişe
 ehlinden ḥayır erişe   selāmet bula   māl ve ululuk bula

(24) yukarı dudağı sekerse   da'vāda zafer bula   ğā'ibden kimse gele
 şerr işden zafer bula   dostlık bula   düşmana zafer bula

(25) aşağı tudağı sekerse   taşradan kimse gele   ehlinden kimse gele

mülākāt ola dost göre kimse gele

[2aF] (1) Bāb Şahīfe

(2)	22	23	ekmek ve yiyecek ve hurma görmek
(3)	23	24	şoğan ve şarımsak görmek
(4)	24	24	süt ve yoğurt ve şerbet
(5)	25	24	cevāhir ve mercān ve yā kuvvet
(6)	26	25	elbise ve giyecek görmek
(7)	27	26	cimā ^c ve düğün görmek
(8)	28	27	bend-i zencir bukağı görmek
(9)	29	28	silāh ve temür āletleri görmek
(10)	30	28	iplik ve kıl ve yün görmek
(11)	31	28	gözsüz ¹ ve elsiz görmek
(12)	32	29	zindān görmek
(13)	33	30	öldürmek görmek
(14)	34	30	cenk cefā görmek
(15)	35	30	hurma şatun almak
(16)	36	31	sekirtmek görmek
(17)	37	31	canavār görmek
(18)	38	31	at eşek görmek
(19)	39	33	kaşāb görmek
(20)	40	34	koyun keçi görmek
(21)	41	35	tilki tavşan görmek
(22)	42	35	fil ve şu şıgırı görmek

¹ Yazmada kelime yanlış yazılmıştır

(23) 43	36	kara öküz ve inek görmek
(24) 44	36	tomuz ve sıcan görmek
(25) 45	37	arslan ve kaplan görmek
(26) 46	38	kuş yumurtası görmek
(27) 47	39	şavaş ve korku görmek

[2a] (1) A' zayān Ca' fer-i şādık Dāniyāl Zülkarneyn Selmān Şahīb

(2) dudaiğı sağ yanı segirse huşumet vāki' ola oğlı toğa
selim ola mālı ziyāde ola melül ola

(3) şol segirse söz naql éde oğlı tarafından fā'ide göre
oğlı toğa şād ola borcu ödene

(4) sağ yanağı segirse bir işden vāz gele 'avret ve ni' met
đamdan kırtıla hastalık ola zağmetden kırtıla

(5) şol yanağı segirse 'adüye zafer bulmağ māl ve hürmet bula
beşaret ola hediye gelür muzaffer bula

(6) sağ kulağı segirse andan söz naql éde tendürüst ola
emīn ve selāmet şād ola murād hāşıl ola

(7) şol kulağı segirse naql vāki' ola ğurbetde ola

ḥaṭar¹ ḥasta eyü ola murād ve şihhat bula sefere ḥareket ède

(8) tamām ağızı segirse selīm ola şād ola

menfa'at bula ni' met èrişe taḥvīl ola

(9) dil tamām segirse kimse gele dost göre

seferde zıkr beşāret èrişe sihr-gūy ola

(10) burunun sağ yanı segirse dostluḡ ède sefere gideler

beşāret èrişe sihr-gūy ola ihtilāf ola

(11) burunun şol yanı segirse beladan ḡurtıla istimālet èrişe

zaḥmet 'arız ola şād ve kām ola melālet èrişe

(12) elinin sağ yanı segirse menfa'at bula selāmet bula

ḥuşūmet kıla ḡatı zaḥmet çeke menfa'at èrişe

(13) elinin şol yanı azacık zaḥmet ḥaşmet bula

münḥarif ola beşāret ola ḥastalıḡtan ḡurtula

(14) elini tamām segirse māl ḥāşıl ède ḥayır ḥaber ola

menfa'at yetişe feraḥnāk ola devlet ziyāde ola

(15) boynun sağ yanı segirse fā'ide göre menfa'at èrişe

ḡā'ibden māl èrişe düşmana zafer bula ni' mete èrişe

¹ Yazmada 'hı' harfi noktasız yazılmıştır

(16) şol yanı segirse   hayır göre   şikāyet éde
 hükümet éde   murādı hāşıl ola   dostdan sevine

(17) boynı tamām segirse   ne‘ uzübil-lah te‘ ālā   mişluhu
 mişluhu   mişluhu   mişluhu

(18) gögsi tamām segirse   is‘ ālı ola   yeñi eşvāb giye
 hiffet érişe   teşrīf buyuruyla   yeñi ton giye

(19) bağıri segirse   ‘ izzet göre   gā’ib gele
 anunla müşalāha ola   da‘ vet édeler   dosti gele

(20) şol bağıri segirse   murādına érişe   maşşūdı ola
 şād ve hurrem ola   ümīd ola   fehmi sürür hāşıl ola

(21) sağ incik segirse   azacık zahmet çeke   borcu ödene
 mīrāş ola   ni‘ met hāşıl ola   ululuğ hāşıl ola

(22) şol incik segirse   eyü iş kıla   māl cem‘ éde
 şādılığ¹ ola   ulu mertebe bula   ululuğ ola

(23) sağ bāzū segirse   bimār selāmet ola   tekşir vāki‘ ola
 inhirāf ola   azacık hasta ola   menfa‘ atler érişe

¹ Yazmada ‘dal’ harfi yerine ‘zel’ harfi yazılmış

(24) şol bāzūsi segirse   hayırlı haremî ola   behcet sürūr ola
 murād hāşıl ola   şād ve kām ola   ferahnāk ola

(25) sağ dirsegi segirse   dost bula   endişe kıla
 ğā'ibden feraḥ bula   sergerdān ola   ḥastalık ola

[2bF] (1) Bāb   Şahīfe

(2) 48	39	arı pervāne kelebek görmek
(3) 49	39	balık ve neheng görmek
(4) 50	40	yılan ve cıyan görmek
(5) 51	40	iblis ve şeyāṭin görmek
(6) 52	40	pīşekārlar şan' atlar görmek
(7) 53	40	pādişāh görmek
(8) 54	41	ḳur'ān oḳumaḳ görmek
(9) 55	44	nerd ve şaṭranc oynamak
(10) 56	44	zelzele görmek
(11) 57	44	yahūdī ve naşrānī görmek
(12) 58	44	düşinde ḥarāb görmek
(13) 59	44	yılan boğardı görmek
(14) 60	45	perākende düşler görmek
(15)		ışbu kitābıñ derūnunda meşūr olan Muḫyīddin
(16)		' Arabī ta' bīr-nāmesi' niñ fihristidir
(17) 1	8	' avām ve ḥavāşş nāmi bildirir
(18) 2	10	düşıñ aşlını bildirir

(19)	3	10	ḥaḳ te'ālayı görmek
(20)	4	14	levḥ-i maḥfūẓi görmek
(21)	5	15	deñiz görmek
(22)	6	17	aydınlıḳ görmek
(23)	7	18	taḡ görmek
(24)	8	19	mescid görmek
(25)	9	19	şehristān görmek
(26)	10	21	misk 'anber görmek
(27)	11	22	iḥtiyār ve genc görmek

[2b] (1) A' zayān Ca' fer-i şādıḳ Dāniyāl Zülkarneyn Selmān Şahīb

(2) şaḡ ḳolı segirse ni' met ziyāde ola menāfi' erişe
fā'ide ola māl bula rāḫat ola

(3) şol ḳolı segirse ḥuşūmet vākı' ola me'ālce ola
ḥaşmet erişe kām ala ḳonuḡ gele

(4) şaḡ eli segirse mālı ziyāde ola rif' at ziyāde ola
rıẓḳ erişe māl cem' ola ḫayır erişe

(5) şol eli segirse ḥaşmet ziyāde ola rif' at bula
şād ola menfa' at ola eylige erişe

(6) şaḡ avucı segirse münāḳaşa ola eline mal gire
zinet bula fā'ide göre ni' met ola

(7) şol avucı seğirse meşiyet erişe hayır bula
 huşümet ola ni' met ziyāde ola haşmet bula

(8) sağ baş parmağı seğirse hurrem dāl ola istimāle erişe
 mertebe bula gā'ibden söz gele haqqında yalan söz diyeler

(9) şol parmağı seğirse merhabaya erişe devleti arta
 hāceti revā ola fā'ide erişe māl dār ola

(10) şehādet parmağı seğirse yaramaz söz ola müsāvi edeler
 iftirā eyleyeler töhmet vākı' ola hayır haber işide

(11) şol şehādet parmağı seğirse söz zāhir ola nihān zāhir ola
 hayır olur sırrı zāhir ola gizlü işi zāhir ola

(12) sağ orta parmağı seğirse zafer bula meşiyet āsān
 söz naql ede münākaşa gele hasūdlar bula

(13) şol parmağı seğirse menfa'at yetişe fütūh yetişe
 fā'ide erişe düşmana gālib ola hasūd zafer bula

(14) sağ binşır¹ parmağı seğirse düşman kahr ola fā'ide ola
 çok fā'ide yetişe şād ve hurrem ola māl ziyāde ola

¹ Yazmada 'be' yerine 'pe' harfi ile yazılmıştır

(15) şol binşır parmağı segirse māl cem^ç ola ğanīmet ü hürmet
fā`ide ola ululuk ziyāde ola rızķı ziyāde ola

(16) sağ serçe parmağı segirse yaramaz söz éde ulu ğanīmete yetişe
fütūh ve bereket érişe rızķı ziyāde dirliği eyü ola

(17) şol serçe parmağı segirse eline mal gire ğanīmet hāsıl ola
vāfir ni^ç met érişe selāmet bula ni^ç met érişe

(18) sağ eli tamām segirse ğanīmet yetişe hāceti revā ola
oĝlu kavī ola fetret ola hākimden¹ ni^ç met érişe

(19) yürek segirse birāz infi^ç āl çeke infi^ç āl çeke
endişe kıla mütehayyir² ola mütevehhim ola

(20) sağ pehlūsı³ segirse naql ve taḥvīl ola mizāc za^ç īf ola
mizāc münḥarif ola kimse ile görüşe münḥarif ola

(21) şolı segirse ḥastalık ola izzet bula
ululuk ola şeref bula selīm ola

(22) sağ gerdgāhı segirse zen ḥelālligine aḳd ola
oĝlundan ğamdan kırtıla ğuşşa zā`il ola

¹ Yazmada kelime yanlış yazılmıştır

² Yazmada 'ha' harfi noktalı

³ Yazmada be ile yazılmıştır

(23) şol gerdgāhı segirse   meretebe ziyāde ola   ateh süvār ola
 meretebe yetişe   oğlu toğa   rif^c at ola

(24) sağ yanı segirse   sürūr bula   hāceti revā ola
 ganīmet erişe   fā'ide yetişe   hayır işide

(25) şol yanı segirse   tervīc ola   izzet ziyāde bula
 şeref bula   rif^c at ziyāde ola   mestlik vāki^c ola

[3aF] (1) Bāb	Şahīfe	12	23	şu görmek
(2)	13	23		kağı görmek
(3)	14	24		kaletm kāğıd görmek
(4)	15	25		çok ādem görmek
(5)	16	26		hānesini yıķılmış görse
(6)	17	26		çömlek görmek
(7)	18	26		çıplaķ görmek
(8)	19	27		ķan görmek
(9)	20	28		bol étse
(10)	21	29		buğday ağacı görmek
(11)	22	32		şoğan şarımşaķ ve peynīr ¹
(12)	23	33		ekmek görmek
(13)	24	33		şerbet ve şarāb içmek
(14)	25	34		mücevherāt görmek
(15)	26	35		kürek görmek
(16)	27	36		avret görmek

¹ Yazmada yanlış yazılmıştır

(17)	28	36	bend ve iplik görmek
(18)	29	36	silâh ve temür görmek
(19)	30	37	kendüyi ‘alil görmek
(20)	31	37	ibrişim ve yün ve panbuğ
(21)	32	37	ķabristān görmek
(22)	33	38	kendü doştını öldürmek
(23)	34	38	çalğı def görmek
(24)	35	38	buğday görmek
(25)	36	39	havāda uçmağ
(26)	37	39	yırtıcı hayvānlar görmek
(27)	38	39	ķorkmağ görmek

[3a] (1) A‘ zayān   Ca‘ fer-i şādık   Dāniyāl   Zülķarneyn   Selmān   Şahīb

(2) göbegi segirse   ğanīmet bula   rif‘at bula
 mertebe ola   menfa‘at ziyāde   nikāh ola

(3) kirpik segirse   ululuğ bula   cāh ziyāde ola
 ‘avret dileye   şeref bula   merāme erişe

(4) ķasığ segirse   evlenmek ola   vuşlat ola
 hāķimden hayır göre   eyüligin söyleyeler   şād ve hurrem ola

(5) zeker ve yā ferc segirse   dostlarından fā’ide   mevfūr fā’ide göre
 ismi ‘izzet bula   oğlu toğa   mesrūr ola

(6) řađ hāyesi segirse hāceti revā ola mūhimm iř ola
merāme ēriře mařřūda ēriře ūmīde ēriře

(7) řol hāyesi segirse helāl hātūn ala tezvīc ēde
řād ola mesrūr ola tezvīc ola

(8) şağ serini segirse bŭhtān ola dŭřmandan hayır işide
iftirā ēdeler şatı işe uğraya ehlinden sōz işide

(9) şol serini segirse řādlık ola yalan haber ēriře
bir ulu iş kıla ulu guşşa gōre fermān revā ola

(10) oturağ segirse helāl rızķ eline gire fŭtuħ ēriře
menfa'at yetişe azacıķ ĥasta ola rızķ ziyāde ola

(11) şol yanı seğirse melŭl ola mŭtefekkir ola
bīmār seslim ola ĥayāl vāķi' ola zengīn çoķ ola

(12) şağ uyluğı segirse ateh sŭvār ola sırrı zāhir ola
gōzi nŭri izleye¹ řād ve kām ola azacıķ munfaşıl ola

(13) şol uyluğı segirse azacıķ zaĥmet çeke munfaşıl ola
malı ziyāde ola hayır işide birāz guşşa ēriře

¹ Yazmada kelime yanlış yazılmıştır

(14) sağ dirseği segirse ululara buluşa şādlık kıla
fütūh erişe hāceti revā ola mertebesi yüce ola

(15) sol dirseği segirse ulular göre şād ve kām ola
helāl rızq ola andan söz naql ede bir hātūn gele

(16) sağ incigi segirse mālı ziyāde ola melūl ola
vāfir mal yetişe dostlık ola ulu mertebeye erişe

(17) sol incigi segirse hāceti revā ola ateh süvār ola
çok māl cem' ede müşfik yār eline gire ğanīmete erişe

(18) sağ topuğı segirse ğā'ibden dostı gele sefer vāqi' ola
kimse ile vedā' menfa' at ola dostlarından ğā'ib göre

(19) sol topuğı segirse yaramaz sefer ola sürūr ve feraḥ ola
hākimden kerem göre şād ve kām ola feraḥ bula

(20) sağ ayağı segirse şādlık kıla feraḥ-nāḳ ola
şoḥbet bula ğāyet sürūr ğamdan hālas ola

(21) sol ayağı segirse elimizde ola birāz ğam çeke
hātır müşevveş muḥabbet çeke ba' de'l-ğam şād ola

(22) sağ eli segirse cehālet vāqi' ola ḥaşmet ziyāde ola
menfa' at erişe selāmet ola mezellet ola

(23) şol eli segirse murāfıķ göre velāyet tuta
fütüh ola istimālet göre rif'at ola

(24) şağ ayağı baş parmağı segirse ğam zā'il ola ğā'ib gele
sefer kıla melālet vāķ' i ola ğamdan kırtıla

(25) şol ayağın baş parmağı segirse 'āfiyet ola vaţanından gide
müsafır gele dostlardan melālet şıhhat ve selāmet ola

[3bF]	(1)	39	Bāb Şahife kaşşāb görmek
	(2)	40	at bārgir görmek
	(3)	41	ķoyun görmek
	(4)	41	köpek ve tavşan görmek
	(5)	43	şığır görmek
	(6)	44	fil görmek
	(7)	45	hınzır görmek
	(8)	46	arslān görmek
	(9)	47	envā' ķuşlar görmek
	(10)	48	ķekirge görmek
	(11)	49	balıķ görmek
	(12)	50	dev ve peri ve şeyţān görmek
	(13)	51	temürçi görmek
	(14)	52	bardaķ görmek
	(15)	53	zıkr ve tesbıh ve istiğfār
	(16)	54	ķulaķ çınlaması

[3b] (1) A'zayān Ca'fer-i şādık Dāniyāl Zülkarneyn Selmān Şahīb

(2) sağ ayağının ikinci parmağı hastalıktan kurtula mertebesi ziyāde ola
guşşadan kurtıla ferahnāk ola ğamnāk ola

(3) sol ayağının ikinci parmağı bir yār 'aziz göre şa'ādet bula
mālī vāfir ola melūl ola hürmet ve devlet bula

(4) sağ ayağının orta parmağı şād ve hurrem ola 'izzet mezid ola
'avret dileye mālī ziyāde ola devlet göre

(5) sol ayağının orta parmağı 'izzet ziyāde ola mālī arta
şād ve hurrem ola eyü söz işide māl vāfir ola

(6) sağ ayağının dördüncü parmağı tezevvüc ziyāde ola 'izzeti ziyāde ola
māl hāşıl ola şād ve kām ola rāhatlık bula

(7) sol ayağının dördüncü parmağı māl ü devlet bula cömerd ola
meserret ola 'izzet müzdād ola mālī ziyāde ola

(8) sağ ayağının küçük parmağı cāh ve devlet bula 'işmet ziyāde ola
hürmet ziyāde ola 'izzet mezid ola māl fā'ide ède

(9) sol ayağının küçük parmağı mālī ref' ola mektüb èrişe
hayır haber gele ğani ola feraḥ ve sürur ola

(10) sağ ayağının üstü seğirse melûl ola şād ve kām ola
itā' at kıla şādlık sever kıla mālî ziyāde ola

(11) sol ayağının üstü seğirse mālî ziyāde ola māl cem' êde
borç eyleye şād ve kām ola ni' meti mezîd ola

(12) sağ ayağının cümle parmağları ' izzeti arta sūrūr ve rāḫat ola
bir dost göre devletle rāḫat bula sefere ḫareket êde

(13) sol ayağının cümle parmakları yakın sefer kıla nā-şevāb söyleye
naql ve ḫareket ola sefer vāḫ' i ola şād ve ḫurrem ola

(14) sağ ayağının bendgāhı irāk sefer kıla dostdan fā'ide göre
naql ve sefer kıla aḫrabādan ḫayır göre naql ve ḫareket ola

(15) sol ayağının bendgāhı ulularla şoḫbet kıla bir dost göre
azacık zaḫmet çeke ekābir ile şoḫbet êde eyü dost bula

(16) iki ayağıyla seğirse tendürüstlik ola melālet ola
devleti arta gā'ibden ḫaber gele ulu bir kimse göre

(17) va'llāhu ā' lem bi'ş-şavāb ve ileyhi'l-merci' ve'l-me'ab

3. ANA METİN

[4a]

- (1) Ta' bîr-nâme-i
- (2) Muhyîddin ' Arabî Kıddise
- (3) Sirruhu'l- Te' âlâ
- (4) Bi'smi 'llâhi 'r-rahmâni 'r-rahîm
- (5) Şükr ü sipâs ol pâdişâhlar pâdişâhına olsun-ki ' azîm ü
- (6) kerîmdir ve müdebbirdir ve kadîmdir ve hâlik külli şeyindir ve râzıķı külli
- (7) ve şalavât ol resûli Muḥammed Muştafâ şalla 'l-lahû 'aleyhi ve sellem
- (8) üzerine olsun-kim muḳaddemü 'l-emîn ve resûl-i mübîndir
- (9) âl ve aşḫâbı üzerine olsun-ki ṭayyibin ve ṭâhirindir
- (10) bu risâleyi terceme eden, İbn-i Sîrîn ve diğer ta' bîr-nâmelerden
- (11) müntaḫab elli üç bâb üzerine tertîb eylemişdir bâb-ı
- (12) rü 'yâniḡ ma' nâsı üç nev' üzerinedir birine tebşîr
- (13) ve birine taḫrîr ve birine ilhâm dërler ammâ ol rü 'yâ ki
- (14) tebşîrdir Ḥaḡ te' âlâ bir melek ḡalk' edüp müvekkel kılmış
- (15) levḡ-i maḡfûzda olur ol melegiḡ ismine melekü'r- rü 'yâ
- (16) dërler âdem oğlanlarınınığ üzerine inüp ḡayr ve
- (17) her ne kim vâķi' olacağdır ol ferişteh Allahü te' âlâ
- (18) ḡazretlerininıđ tevfiķi ve ḡudreti ile dünyâ ve âḡiret

(19) işlerinden her ne kim beşâret gelür ol melek anı aña

[4b] (1) gösterir bu tebşîr düşini gören tañrı'ya dâ'im şükür kıla

(2) ve şadağa vère hayırlarını ziyâde gördigiçün eger bu vechle

(3) kılar ise ol kimse mühiş rü'yâlar görmeye

(4) ¹ve ammâ ol düş kim tañrîr

(5) dërler bir kişi dâ'ima ma'şiyet üzere olup tã'atdan

(6) uzak olur Hâk te'âlâ ol meleğe tevfiķi vèrüp

(7) ol kişiniñ üzerine ðarb-ı vâķı'alar gelecektir

(8) ol melek aña gösterir çünkim tañrîr düşüni göre tövbe

(9) èdüp 'ibâdet ve tã'ata yakın olup mâ'şiyetden

(10) 'ırâk ve işbu âyeti oқuya ²

(11) ammâ ol düş kim ilhâm dërler ol melekü'r- rü'yâyâ

(12) Hâk te'âlâ tevfiķ vèrüp ol kişiye ol geçe düşünde

(13) gösterir hac ve gâzâ ve kûr'ân ve tesbîh oқur ve namâz kılar

(14) oruç³ tutar zekât ve şadağa vèrir bu rü'yânıñ ta'biri

(15) oldur ki Hâk te'âlâ'dan ilhâm gelür ol kişiye vâcib

(16) olur kim hayırların artura ve mâ'şiyetden şaķınup

(17) tevbe ède tañrı'dan isti'ânet dileye ¹

¹ İbrahim suresi, 7.ayet

² Ali İmran suresi 5.ayet

³ Yazmada "oruç" kelimesi "cim" harfi ile yazılmıştır

- (18) ammā yalan düş daḥı üç dürlüdür birine ḥāb-1
 (19) himmet dەرler ve birine ḥāb-1 ‘illet dەرler ve birine ḥāb-1
 (20) şeytān dەرler ammā ḥāb-1 himmet oldur ki kişiniñ
 (21) gönli endişeli ola ve endişe ile uyuya düş göre

[5a] (1) ol düşiñ aşlı yoḡdur ḥāb-1 ‘illet oldur ki kişi

- (2) hastalık sebebiyle çok yatur dürlü dürlü çok
 (3) ḳorḳunçlu rü’yālar görür şübhesiz ol rü’yā yārīḥ ‘illetinden
 (4) hīç aşlı yoḡdur ammā ḥāb-1 şeytānı oldur ki düşünde
 (5) devler gelür anıñla mu‘ānaka ederler daḥı mümkündür
 (6) olmayan nesneyi gösterirler ve ğusl vācib olur

(7) evvelki bāb 2

- (8) sulṭānlar düşi‘ālimler düşünden efḏāldir
 (9) ve ‘ālimler düşi cāhiller düşünden efḏāldir ammā

(10) sulṭānlar ḥaḳḳında ḥaḳ te‘ālā buyurur 3

(11) 4

- (12) ammā
 (13) cömerdleriñ düşi nākesleriñ düşünden efḏāldir zīrā

¹ Nur suresi, 31.ayet

² Yusuf suresi, 44.ayet

³ Nisa suresi, 59.ayet

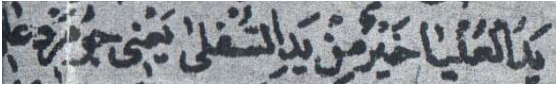
⁴ Nisa suresi, 59.ayet devamı

(14) nâkesler bahîllerdir 1

(15) ya' nî bahîl cennete dâhil olmaz zâhid

(16) dağı olursa da ve dağı cömerdler hakkında peygamberimiz 'aleyhi'

(17) s-selâm buyurur 2

(18) kişinin eli sâ'il ve fakîr kişinin elinden hayırludur

(19) yoğsul kişinin rü'yāsına i'tibâr olunmaz zîrâ dâ'im

(20) nafağa ve kuvvetu yevmiyye guşşasındadır ammâ' avretleri

(21) düşüniş aşlı yoğdur meger ki lâyıķıyla zâhide ola veya

[5b] (1) resâ ola ammâ cehūduş ve hâ'iziş ve cünübiş rü'yāsı

(2) ta' bîr olunur hikâyet hayber qal'ası fetḥ olunmazdan evvel hayber

(3) beginiş Şafıyye nâm hâtüni bir gece 'âlime ma' nāsında gördüğüm

(4) ay ile güneş gökden inüp etegine düşdiler Şafıyye bu düşü

(5) erine söyledi eri dağı Şafıyyeniş yüzine bir sille urdı

(6) yüzi gögerdi ve ayıtdı-ki ey hâtün eger bu rü'yâ gerçek olacak

(7) olursa peygamber 'aleyhi's-selâm gelüp ol qal'ayı fetḥ eder beni

(8) esîr edüp seni kendüye' avret eder dedü vâķı' ā birkaç

(9) gün sonra peygamber 'aleyhi's-selâm gelüp ol qal'ayı ve Şafıyyeyi

(10) esîr eddiler resül ḥazretlerine alup getürdiler peygamber 'aleyhi's-

(11) selâm dağı su'âlinde yâ Şafıyye yüzük ne oldü dedü

¹ Hadis

² Hadis

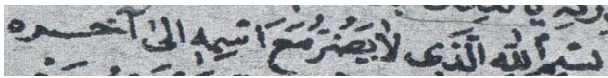
(12) Şafiyye dağı bu kışşayı naql eyledi resül ‘aleyhi’s-selām dağı

(13) āzād edüp kendüye nikāḥ eyledi resül ‘aleyhi’s-selām

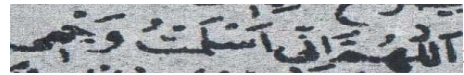
(14) ḥazretlerinin bir ḥātūni dağı Şafiyye raḍiyallahü ‘anhā oldı

(15) ve dağı lāyıḳdır ki yatdıḳda ābdest ile yata ve bu du‘āyı

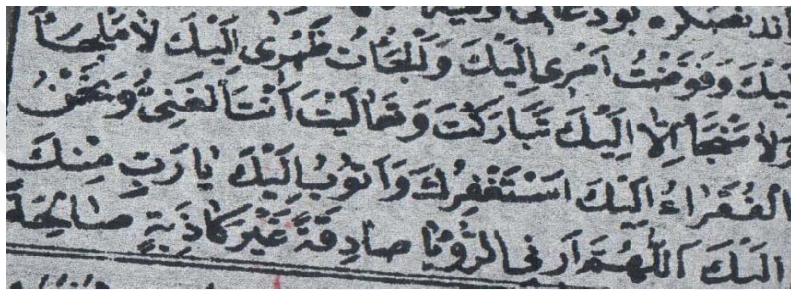
(16) ḳırā’at eyleye

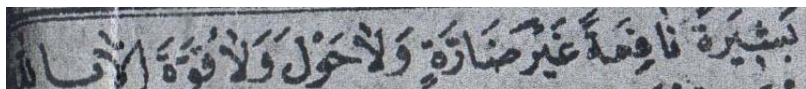
(17) ve andan sonra bu du‘āyı oḳuya

(18-21)

[6a] (1)

(2) الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ⁵ba‘ deḥū saḡ elin başı altına ḳoyup uyuya

(3) düş görse ḥayr göre şer görmeye ve düşüni düşmānına

(4) ve cāhil kişiye ve ‘avrete ve maşaraya söylemeye

(5) **ikinci bāb**

(6) düşün aşlı ve şaḥiḥ ve kāzibini bilmekdir eger kim rü’yā şafrā

(7) ve ḳan galebesinden olsa ve endiše ile yatsa ve zaḥmetlü

¹ Uyku duâsı

² Uyku duâsı

³ Uyku duâsının devamı

⁴ Uyku duâsının devamı

⁵ Uyku duâsının devamı

(8) ve ‘illetlü olup yatsa düş görse ol düşün aşlı yokdur

(9) düşün toğrı olması sene-i evvelî āhirinden daha eyüdü

(10) ve dağı evvel-i bahārda görilen düş tîz çıkar eger

(11) sene-i āhiri olsa yine tîz çıkar tecrübe olunmuşdur

(12) **üçünci bāb**

(13) cenāb-ı vācibü’l-vücūdi rü ’yāda görmek cümle mekrūhdan

(14) emīn ola ve kōrkulardan ve ‘adūlerden ve kātilden ve belādan

(15) ve guşşadan ve dünyā belāsından ve āhîret ‘azābından emīn

(16) ola ammā tağrı te‘ālāyı görmek yedi vech üzerinedir

(17) mağfîret ve rağmet ve Şefkat ve kerāmet ve selāmet

(18) ve tevbe ve tevfiğdir Dāniyāl peygamber ‘aleyhi’s-selām ayıtdı

(19) Hağ te‘ālā hağretlerini görmek mü ’minlere ‘izzet ve kuvvetdir

(20) halīfelere ferahlığdır melek görmek zāhidlere ihlāş

(21) ğāzîlere Őehādet kölelere¹ āzādlıđdır ve zindān ehline

[6b] (1) kurtılmak ‘azîzlere selāmet kāfirlere islāmlıđdır

(2) İbn-i Sîrīn éder kim her kim tağrı te‘ālāyı görse ol kişi

(3) cennete yakın ve lāyıđdır guşşadan halāş olup ğanī ola

(4) ve ceğennem ‘azābından emīn ola eger kāfir görse imāna

(5) gele eger fāşık görse tevbe ve tevfiğ bula eger zālim ve zālim kādī

(6) görse zulminden fāriğ ola eger bazirġān görse eline

(7) helāl māl gire eger fağır görse ğanī ola ve bu rü ’yāyı

¹ Yazmada kelime yanlış yazılmıştır

(8) görülen memlekete haşm ve belā gelmeye ve ‘adl vedād ve bereket

(9) ve dā’im rāhat ola her kim düşünde ferişte görse

(10) ol kişiniñ eline māl gire oğlı ve kıızı çok ola ve ol

(11) rü’yâyı görülen memleket ucuzlık ve ni‘meti çok ola

(12) her kim düşünde Cebrā’il‘ aleyhi’s-selāmı görse ol kişi

(13) murādına erişe ve cümle işi āsān¹ olup ‘ālim ola eger

(14) Mikā’il‘ aleyhi’s-selāmı görse ol kişiniñ mālı çok

(15) ola eger İsrāfil‘ aleyhi’s-selāmı görse ‘ömri uzun ola

(16) eger ağzına şūr tütmuş görse ol vilāyetiniñ vālisi

(17) ‘ādil ve ‘ibādāt ve t̄ā‘at ehli ola eger ‘Azrā’il‘ aleyhi’s-

(18) selāmı tebessüm eder görse ol kimseniñ mevti imān ve

(19) şehādet ve sa‘ādetle ola eger ğāzabnāk görse ol

(20) kişiniñ ölümü düş var ve tevbesiz ola eger ‘azrā’il‘ aleyhi’s-selāmı

(21) cānın alur görse ‘ömri uzun ola eger ‘azrāil’e

[7a] (1) selām verir görse ol-kışı iki cihān belāsından

(2) emīn ola her kim düşünde feriştehleri yere iner görse

(3) veyā göke çıkar görse kāfirler maḫhūr ola her kim düşünde

(4) rıdvān görse cümle āfetlerden emīn ola rahmet ve beşāret

(5) 2

(6) her kim düşünde peygamberimiz Muḫammed ‘aleyhi’s-selāmı görse iki

¹ Yazmada yanlış yazılmıştır

² Zümer suresi, 73.ayet

(7) cihānda ‘ azīz olup her ne işe şürū‘ éderse hayr ile

(8) fetḥ ola ve ol şehriñ ahālisi dā’imā işlāḥ ve hayr

(9) üzere olup şādlık ve beşāret ve ‘ adālet tāhir

(10) ola eger ğam ve ğuşşalu ise kırtıla yoḥsūl

(11) ise ğanī ola ve her ne ümid éderse eline gire

(12) ğurbetde ise selāmet vaṭanına gele eger kāfir ise

(13) imāna gele eger ḥavflı ise ḥavfindan kırtıla eger

(14) melik ise ülkesi ziyāde olup düşmānına zafer

(15) bula ve ol vilāyete belā ve āfet gelmeye ve sekenesi

(16) dā’imā şād ve mübeşşer ola

قَوْلُهُمْ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً

(17) **لِيَعْلَمِينَ**²peygamber ‘ aleyhi’s-selāmıñ vechi sa‘ adetlerini

(18) maḥzūn görse ol şehriñ kavmī delālet üzere ola

(19) tevbe kılalar ḥışm ve ğuşşadan emīn olalar eger Ādem

(20) ‘ aleyhi’s-selāmı görse zāhid ve muttaḳī olup duā‘ sı

(21) ve tevbesi maḳbūl ola eger fāsıḳ ise zūlm ü mā‘ şiyet

[7b] (1) yenişe eger İbrāhim ‘ aleyhi’s-selāmı görse taḥrī te‘ ālā

(2) andan ḥoşnūd ola ve üzerine ni‘ met ve raḥmet ḳapusu

(3) açılıp vaḳti ḥoş geçe eger İsmā‘ il ‘ aleyhi’s-selāmı

(4) görse Ḥaḳ emrīne mutī‘ olup fenā işlerden fāriğ

(5) ola eger İşḫaḳ ‘ aleyhi’s-selāmı görse zālīm

¹ Enbiya suresi, 107 ayet

² Enbiya suresi, 107. ayet devamı

- (6) düşmenler ol kişiye musallaḥ olalar ba‘ de anlara ğālib
 (7) gelüp ḳahr eyleye eger Şālih‘ aleyhi’s-selāmı görse
 (8) düşmānı fitneye giriftār ba‘ de ḥalāş ola eger Ya‘ ḳūb
 (9)‘ aleyhi’s-selāmı görse Allahü te‘ ālā ḥazretleri aḥa çok
 (10) oğullar vērüp ancak bir oğlu ḳasāvet ve ğuşşalı
 (11) olup ba‘ de yine ğuşşadan ḳurtulup ol kişi ‘ izzet
 (12) bula eger Zekerıyyā ‘ aleyhi’s-selāmı görse toğacak evladı
 (13) yaşaya ve du‘ āsı müstecāb ola eger Yaḥya ‘ aleyhi’s-selāmı
 (14) görse ṭā‘ at ve ‘ ibādet ehli ola ve āfetlerden
 (15) ve günāhlardan emīn ola eger Yūnus ‘ aleyhi’s-selāmı
 (16) görse ‘ acele bir iş işleyüp ol sebebden ṭarlıḳ
 (17) ve zindāna düşüp Ḥaḳ te‘ ālā'ya duā‘ ve niyāz sebebiyle
 (18) ḥalāş ola eger Eyyūb ‘ aleyhi’s-selāmı görse
 (19) renc ü miḥnetlü ola ehli ḥasta ve biḳāre olup
 (20) ba‘ dehü şifā bula eger Süleymān ‘ aleyhi’s-selāmı
 (21) görse vezirlik ululuḳ bula Ḥaḳ te‘ ālā ol kişiye

- [8a]** (1) devlet vère ve çok zaman taḥt-ı ḥükümetinde ola
 (2) bir sebeble mülki elinden gidüp yine eline gire cin
 (3) ve perī şerrinden emīn ola Mūsī ‘ aleyhi’s-selāmı görse
 (4) düşmānına zafer bulup şerrinden emīn ola eger
 (5)‘ İsa ‘ aleyhi’s-selāmı görse her işi mübārek olup
 (6) evladı toğa ve düşmānına ğālib ola dünyā ve āḥiret

- (7) ma‘ mūr ola eger rü`yāsında ‘ arşü`r-raḥmānı görse
- (8) beyne`l-aḳrānı ve emşāl zīḳadr olup her merāmi
- (9) ḥāşıl olup maḳşūdına nā`il ola eger kürsı`yi
- (10) görse ‘ adl ü inşāf ve şeref ü‘ izzet ü mertebe
- (11) ve vilāyet bula eger kürsı üzerinde kendüyi oturur
- (12) görmek dāreynde ‘ aziz olup göñlünde ne merāmi
- (13) varsa ḥāşıl ola eger kendüyi kürsıden iner görse
- (14) mañşıbından ‘ azl ola eger düşünde göklerin ḳapusını
- (15) açılmış görse ol kişiye dünyāda māl ḳapuları
- (16) açıla hıç bir şeye ihtiyācı ḳalmaya eger göke
- (17) çıḳsa ve yere inse belālara ve miñnete dūçār ola
- (18) **dördünci bāb**
- (19) her kim düşünde levḥ-i maḥfūz görse ‘ ilmullah ögrene
- (20) her kim düşünde güneş görse devlet ve ‘ izzet bula
- (21) eger güneşi kendüye secde eder görse ol kişiye

- [8b] (1) devlet erişüp rahāt bula ve şāḥibi ni‘ met ola
- (2) ve eger rüzigārı toprak ve toz ile ḳarışık
- (3) eser görse ol vilāyete ‘ azāb ve āfāt erişe
- (4) eger bād-i şabāyı eser görse devlet ve nuşretdir eger
- (5) ḥafif rüzigār eser görse şādlık ve şifadır
- (6) bād-i şimālī eser görse rāḥat ve ḳayḡudan ḳurtılmaḳ
- (7) ve çok ni‘ met bulmaḳdır eger bād-i cenūb eser görse

- (8) gāyet hayırludur ve ğamdan kurtılmaqdır eger yağmur yağar
 (9) görse eline helāl māl gire eger gök gürlemek
 (10) ve yıldırım ve yağmur vaḳti yel ve havā karanlığı cümlesini
 (11) berāber görse ol vilāyete üç dürlü musībet gele ya' nī
 (12) tā' ün ve füc 'e ve kaḥṭ gele eger bulut görse ve bunun
 (13) arḳasına biner görse ulu devlet bula dünyā ve āḥiret ḥāceti
 (14) revā ola ve eger bir şāh veyā vālī eliyle¹ bulut pārelese
 (15) ve yāḥūd tutsa ' ilm ü hikmet öğrenüp ' ālim ola

(16) **beşinci bāb**

- (17) eger düşünde deñiz görse ve deñizden acı şü
 (18) içse kul ve ḥalāyık eline gire eger mā' -i cārī ve lezīzden
 (19) berrāk şü içse ol kişi maḳşūdına erişe
 (20) ve māl ve ni' meti çok ola eger kendüyi şü içinde görse
 (21) ḳayğudan kurtıla eger içer görse eline helāl māl

[9a] (1) gire eger şusuz çay görse ḥaccı şerīfe ' azīmet éde

- (2) eger kendüyi şuya ğarḳ olmuş görse eger ol şü
 (3) daḥı berrāk ve laṭīf ise ni' met içine ğarḳ ola ve eger
 (4) bulanık ise eline ḥarām māl gire eger ḥavz
 (5) görse ğanī ve ' ālim ola eger ḥavzdan şü içse
 (6) ğanī ve dīndār olup cümle işi āsān ola eger büyük
 (7) ırmağa düşse ve çıkmağı ḳaşd eylese çıkamasa

---

¹ Yazmada 'eliye'

(8) eceli yakın gelmiş ola ve eger kendüyi gemi içinde görse

(9) ol gemi kenara çıksa cümle ğam ve kıasāvetden ħalās

(10) ola

(11) eger kendüyi gemi içinde ve gemiyi kıavī bir yerde tırur yā Şu

(12) üzerinde olup da rüzigārsiz yürimez görse ol

(13) ğuşŞa içinde kıalup cümle işi bağlana eger ol gemiden

(14) çıkar görse ğuşŞadan feraĥ bula eger manŐıbından

(15) ma‘ zül ise yine manŐıbına vāsıl ola ve faķīr ise

(16) ğanī ola ve evlādı dūnyāya gele ve eger dūŐünde kıuyu

(17) görse Őāĥibi ‘ ilm olup ğanī ola egerçi kendüyi

(18) ĥendeķe dūŐmūŐ görse dūŐmān Őerrine uĒrāya

(19) Őaķınmak gerekdir eger kıuyudan Şu çeküp içse

(20) bir ‘ ālim ve yāĥūd bir ğanīden fā’ide göre ve merzūk ola

(21) eger Őuda yıķansa cümle ğuşŞadan kıurtıla eger kıuyudan

[9b] (1) Şu alsa defīne bula

(2) **altıncı bāb**

(3) eger bir kimse dūŐünde aydınlık görse dīni kıuvvet

(4) bulup cümle işleri fetĥ ola eger kıaranlık görse fiŐkı

(5) arta Őaķınmak gerekdir eger kıaranlıķdan aydınlıĒa çıķsa

(6) ğamdan kıurtıla ve vālilere yakın ola yāĥūd yakın olanlardan

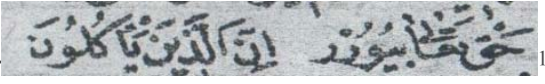
¹ Ankebut suresi, 15.ayet

(7) menfa' at göre eger düşünde çaķmak āteři çıkar görse

(8) korķduklarından emīn ola ve her ne ārzū ēderse hāşıl

(9) ola eger ökü z görse eline māl gire eger āteş yer

(10) görse yetīm mālın yeye Hāķ te' ālā

buyurur ¹

(11) ²

(12) eger düşünde āteşde bir şey

(13) pişürürken görse laţif şoĥbet ve ĥavādişler işide

(14) eger kendü yī āteş maĥallinde görse vālī ve āmirlerden ziyān

(15) görüp ĥavf ŧārī ola eger çok āteş ve tütün görse

(16) ilm ü ĥikmet ögrene ve hediye bula eger ĥānesine āteş

(17) işābet ētmiş görse muşibete uğraya ve ĥarām māl

(18) bula eger āteş ile bir yerini yaķar görse mālının zekātın

(19) vėrmemiş olup āĥiretde 'azābını çeke ³

(20) ⁴

(21) kendü yī āteş içinde ⁵

[10a] (1) içinde görse pādişāhdan veya zābiţden elem ērişe

¹ Nisa suresi, 10.ayet

² Nisa suresi, 10.ayet devamı

³ Teube suresi, 35.ayet

⁴ Teube suresi, 35.ayet devamı

⁵ Teube suresi, 35.ayet devamı

- (2) eger bir yerden āteş çıkar görse ve alup bir yere göçmek
- (3) ve belādır eger elinde bir şem‘ a tutsa ve şem‘ a yaksa
- (4) ol kişi mücerred ise güzel ‘ avret ala eger ‘ avret ise
- (5) güzel ere vara eger zevci var ise evlādı ola
- (6) eger ğurbetde ise vaţanına vara faķır ise ğanī ola
- (7) bazirġān ise menfa‘ at göre manşıb şāhibi ise manşıbı
- (8) arta eger şehirde ve evinde ise ķandil nār görse ol
- (9) şehirñ vālisi ve ħākimi ‘ ādil ve ‘ ālimleri ‘ ābid ve ahālisi
- (10) emīn ola ve bu rü‘yāyı gören ādem şād ü ni‘ met bula
- (11) **yedinci bāb**
- (12) her kim kendüyi taġ üstünde görse cemī‘ merāmına nā‘il ola
- (13) taġdan aşāġı iner görse manşıbindan ‘ azl ola eger
- (14) yüksek tepe görse yā çıkısa yā üstünde otursa
- (15) māl ve kuvvet bula eger kendüyi tenhā yerde görse yā yoluni
- (16) yañılsa ķasāvet uğraya tenhā yerden geçer görse belalardan
- (17) emīn ola eger ķum görse meşakķatle māl bula eger taş
- (18) ve toprak görse pādişāhdan yā bir ulu kimse yedinden
- (19) eline māl gire dīvār görse yā yapsa veyā ma‘ mūr yer
- (20) görse ‘ ālī ola dīvār yıkılsa yā dīvārı ħarāb görse
- (21) elinden mālı gide eger ħānesini cedīd görse yā yapsa

[10b] (1) işleri āsān olup ni‘ met ve devlet bula eger yıkılıyor

(2) görse tiz muşibet gele eger bir taġdan bir taġa sıçrar

- (3) görse bir manşıbdan bir manşıba erişe
- (4) **sekizinci bāb**
- (5) her kim düşünde mescid ve cāmi⁶ görse ve yā içine girse
- (6)⁶ ābid ve ğanī ola namāz kılsa hep işleri maqbūl olup
- (7) maqşūdi hāşıl ola mescid binā⁷ étse ol memleket vücühiniñ
- (8) hālleri eyü ola göre kim saçın yolar dīni kuvvetlü ola
- (9) eger namāz kıilup mihrāba arqasın vërse cemī⁶ āfetden emīn

(10) olup maqlūbine vāşıl ola

(11) ² eger cemā⁶ atle cāmi⁶ e gitse bekār ise

- (12) güzel hātūn ala ve mihrābe yol étse evlādı ola eger
- (13) mescide mūm ve qandīl yaqsa evladı⁶ ālim ve şāliḥ ola
- (14) maḥfil ve menāre görse yā ta⁶ mīr étse rütbesi artup
- (15) merāmīne vāşıl ola eger menāre yıqılursa ol şehriñ vücūh
- (16) ve vālīsiniñ işi fenā olup ve ahālīniñ dīnine za⁶ f gele
- (17) **tokuzuncı bāb**

- (18) şehristān ve qal⁶ a ve ḥiṣār ve serāy ve būstān ve ḥamām ve dükkān
- (19) ve şofa nerdbān köşk dolāb tennūr görmek sekiz vech üzerine
- (20) ta⁶ bir olunur hūb-i ğulām ve evlād ve ḥayırlı⁶ avret ve ḥoş ile
- (21) ta⁶ yış ve ululıq ve şādliq ve kuvvet ve göziniñ nūri ziyāde

[11a] (1) olmaqdır her kim düşünde bostān görse ve yāḥūd

¹ Cin suresi, 18.ayet

² Cin suresi, 18.ayet devamı

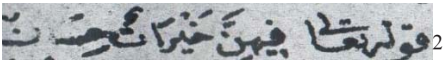
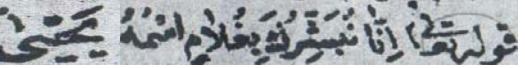
- (2) yemişin yese zengîn ‘ avret alup rāhat üzre ola
- (3) serāy görmek dahı sekiz vech üzere ta‘ bîr olunur māl
- (4) ve emînlik ve hoşluk ile ta‘ ayyüş ve vilāyet ve şādlık ve kuvvet
- (5) ve cümle işi āsān olup hāşıl olmaqdır eger kendüyi
- (6) serāyda zamānı hoş geçüp ululuk ve ni‘ met bula köşk
- (7) görmek serāy görmek gibi ta‘ bir olunur serāy ve köşk
- (8) üstünde oturmak maṭlūbına erişmekdir eger şu oluğı
- (9) görse ve yā andan şu içse bir taraftan eline māl gire
- (10) nerdbān görse yā üzerine çıkırsa rütbesi ziyāde ola
- (11) eger dükkānda otursa ni‘ mete erişüp maḳbūl ‘ ālem ola
- (12) eger kendüyi hamāmda görse guşşaya uğraya eger
- (13) gūsl étse borcundan halāş ola eger hamāmın şuyı
- (14) ziyāde şıcaḳ görse hasta ola eger ‘ ılık görse işleri
- (15) fetḫ ola eger degirmen mertebesi ‘ ālî ola eger
- (16) degirmende un ögütse bir büyük zāt tarafından māl gele eger
- (17) degirmen ta‘ mîr eylese ulu kişiye hizmet édüp rāhat
- (18) ola eger degirmenin taşını kırık görse degirmen şāhibinin
- (19) eceli yakın ola eger şofa görse ‘ ālî hāne şāhibi ola
- (20) dehliz görse harām māl bula büstān dolābı görse
- (21) hazinedār ola eger dolābı şusuz görse hazinedārın

[11b] (1) eceli yakın ola eger tennūri yıķılmış veyā vîrān görse

(2) ol kişi şerre uğraya eger tennūrde ekmek pişirüp yese

- (3) rızık kapusu açıla eger şehir görse i' tiķādı dürüst
- (4) ve geçinmesi eyü ola eger kendüyi şehir içinde görse
- (5) dīni kavī olup cümle maķşūdına nā' il ve düşmanı maķhūr
- (6) ola eger şehriñ bazirgānlarıyla ol şehri tolaşur görse
- (7) ol şehir ahālīsinden eline māl gire ķal' a görmek dağı
- (8) şehristān ta' bīri gibidir eger kendüyi hişārda
- (9) görse düşmānına gālib ola kerpiç görmek yā kesmek
- (10) māl cem' etmekle ta' bīr olunur kiremīd ğuşşadır
- (11) eger şusuz kıyu görse ābdestine ihtimām ēde
- (12) **onuncı bāb**
- (13) misk 'ūd ' anber kāfūr za' ferān gül ve gül şuyu ve hoş
- (14) ķoķulu yağ görmek eyü haber ve meclisi ' ilmi ve i' tiķādı pāk
- (15) ola her kim düşünde misk ve ' anber görse veyā şatun
- (16) alsa eger şāhibi rū 'yā mücerred ise te'ehhül ēde ve ' ālim
- (17) ise maķşūdına nā' il ola ve ķul ve ħalāyık eline gire
- (18) ve māl cem' ēde ve hoş haber ile mesrūr ola eger yağlar
- (19) sürünse ħayırlıdır eger za' ferān görse ' azīz ola
- (20) za' ferānlu ta' ām yese sevine kāfūr görmek pek eyüdür
- (21) 'ūd ağacı görse ğanī ola gül görse veyā dēvşirse

- [12a] (1) vaķti ise zamanı hoş geçüp maķşūdına nā' il ola
- (2) ve ħayır haberler işidüp sevine eger vaķti degil ise
- (3) bir miķdār ħasta olup ba' de eyü ola eger kırmızı

- (4) gül görse hayli altun eline gire beyāz gül görse
- (5) eline gümüş gire şarı gül görse hasta ola sünbül
- (6) ve kıranfil ve zeytün bunları görse ğanī ve mu‘ teberdir
- (7) **on birinci bāb**
- (8) ihtiyār ve genc ve köle ve cāriye görmektir eger düşünde
- (9) ihtiyār ādem görse ve hānesine girüp şelām vërse
- (10) yā erdince yürise devlet bula ve eger genc ādemī ihtiyār görse
- (11) za‘ iflikdir ve eger köle görse yāhūd şatun alsa
- (12) veyā bulsa mesrūr ola ¹
- (13) her kim zencī görse veya şatun alsa hayr ve bereket bulup
- (14) düşmānına ğālib ola ²
- (15) eger o zencī güler yüzli ise eyüdü eger çirkīn yüzli
- (16) ve yā za‘ if olsa ğam ve ğuşşa erişe eger süd emer
- (17) oğlān görse sevine ³
- (18) eger kız görse eyü degildir eger kendü yanında bir oğlān
- (19) görse ğuşşadan hālāş ola güzel yüzli oğlān
- (20) görmek ferişte ve beşāret ile ta‘ bīr olunur çirkīn oğlān
- (21) görmek ğamdır ‘ avret görmek dünyādır eger ‘ avret alsa

[12b] (1) ve yāhūd ‘ avret kendüye bir şey vërse dünyā ile meşgul

¹ Saffat suresi, 101.ayet

² Rrahman suresi, 70.ayet

³Meryem suresi, 7.ayet

(2) ola zīnetlū ve güler yüzli ʿavret görse zengīn ola

(3) eger çirkīn yüzli ʿavret veyā kız görse faķīr ola

(4) eger kāfire ʿavret görse ħarām māl ola

(5) **on ikinci bāb**

(6) her kim rü'ÿasında şu ile yıķansa ğamdan ħalāş ola

(7) ve her ne maķşūdi var ise ħāşıl ola eger teyemmüm étse

(8) belālardan emīn olup ħāceti revā ola eger ābdest alsa

(9) her ümīdine erişe eger şadaķa vërse ʿālim ise ʿilmi

(10) arta vālī ise milki ve rifʿati arta bazirġān ise

(11) ticāreti ziyāde ola eger faķīr ise zengīn ola

(12) **on üçüncü bāb**

(13) her kim rü'ÿasında ķāđī görse ħüküm şāġibi ola

(14) ķāđī güzel yüzli ise Allah andan ħoşnūd ola eger

(15) çirkīn yüzli ise fenādır

(16) ħatīb imām ve müezzīn ve ʿulemā görse ʿizzetī mālī ve mertebesī

(17) arta meşhūr ola eger ğamlu ve ħastalıklı görse menhiyyāt

(18) işleye ve eger iki tarafı berāber tartılır terāzū görse

(19) ol şehriñ vālisi ʿadālet üzere ola eger terāzū kırılrsa

(20) ķāđī vefāt éde eger terāzūniñ bir kōşesi kırılrsa

(21) ķāđī ħaķ üzere ħüküm eylemeye eger kendüyi ħuţbe oķur

¹ Ra'd suresi, 41.ayet

[13a] (1) görse ehli ise şalāḥ bula eger düşünde mihrābe

(2) veyā minbere çıksa eger ehli ise pādişāha sevgüli

(3) ola eger ehli degil ise kendüye zarar gelecek

(4) sözler söyleye eger deve ve koyun boğāzlasa kullar

(5) ve cāriyeler āzād étmege işāretidir

(6) ve eger borclu ise borcundan ḥalāş ola

(7) ve zengīn ola eger ḥacca niyyet ét-di ise naşīb ola

(8) ḥasta ise şifā bula eger boğāzladıĝı kurbāndan

(9) bir şey alsa yalan söyleye ve i‘tikādı bozıla eger

(10) bir ḥasta kurbān için koyun boğazlar görse

(11) eceli yakın ola ammā bir ‘alī kurbān eyleye

(12) **on dördünci bāb**

(13) her kim düşünde qalem görse ziyāde ulu ola eger

(14) devāt görse ‘ıyāl ve evlādı çok olup māl dār

(15) ola eger qalem-den görse zengīnlik ve ululıkdır zengīn

(16) ‘avret ala eger muşḥaf görse merāmine nā’il ola eger

(17) muşḥaf-ı şerīf bulsa yā birisi vërse ‘ālim ĝanī ola

(18) ve şāḥibi ḥük-m ve ‘adālet éde

(19) ² eger muşḥaf-ı şerīfi tutsa

(20) mu‘tekd ve ‘ābid ola eger buyurul-di görse pādişāh tarafından

¹ Fâtır suresi, 32.ayet

² Fâtır suresi, 32.ayet devamı

(21) müjdeler vardır eger üzerine mürekkeb dökülür görse ziyāna

[13b] (1) uğraye eger yazıcı ise rızkı güç eline gire

(2) **on beşinci bāb**

(3) her kim düşünde bir çok ādemler görse kim zīnetlü elbise

(4) giyerler dā'ima mesrūr ola ve ʔaraf-ı pādişāhiden ümmīdine

(5) nā'il ola eger saçını uzun görse eyüdü eger

(6) başını yıkanmış görse düşmānına ğālib ola eger ol kişi

(7) saçını kesmek 'ādeti olup kezālik rü'yāsında görse

(8) eyü degildir bu rü'yāyı 'avret görse zevcī vefāt

(9) ēde yāhūd boşana her kim şaḫalını yolunmuş görse

(10) ve yāhūd kendüsi yolsa ʔorḫdıġından emīn olup

(11) ḫāceti revā ola eger şaḫalın aḫ görse duā' sı ḫabūl

(12) ola eger pek uzun görse 'ālī ola eger

(13) göbeline ḫadar uzamış görse ḫomşusuna nazār

(14) eyleye eger bu rü'yāyı gören yigid ise mirāş ʔarīḫiyle

(15) eline māl gire eger şaḫalında ḫıl eksilmiş

(16) görse rāḫatsız ve mālı telef ola eger iki ayagını

(17) tüyli görse ḫarındaşları ve oġulları ḫoḫ ola

(18) eger kendüyi ḫoḫ tüylü görse bir oġlu olup

(19) ziyāde ḫürmetlü ola eger ʔamarların görse ana ve bābā

(20) mālıyla ḫuvvet bula eger kendi ḫarnından et ve deri

(21) ḫıḫarsa zengīn ola eger bir kimseniḡ yüregin

4. YARDIMCI METİN

[4aK] (1) ta' bir

(2) tuhfetü'l

(3) hazā

(4) her zaman-ki bir kimse rü'yā göre bu kitāba nazar ede eger hayır

(5) ve şer ma' lūm ola şek tutmaya ayıñ evvelki gün düşi bir

(6) hayır haber gelüp şādlığa ve sevinmege hüküm eder ayıñ ikinci

(7) günü düşi üç günden sonra ' azīm şādlığa hüküm eder

(8) ayıñ üçüncü günü düşi yamandır şadağa vërmege hüküm eder

(9) ayıñ dördüncü günü düşi māl ve ni' mete hüküm eder ayıñ

(10) beşinci günü düşi seferde māl ü ni' mete ve merām hāşıl

(11) olmağa hüküm eder ayıñ altıncı günü düşi rāhile hüküm eder

(12) ayıñ yedinci günü düşi ğavgāya hüküm eder ayıñ sekizinci

(13) günü düşi ğā'ib nesne eline gire sevinmege hüküm

(14) eder ayıñ toközuncü günü düşi sevinmege hüküm

(15) eder ayıñ onuncü günü düş yavı kılınmış nesne bulunmağa

(16) ve şādlığa hüküm eder on birinci günü düşi ne hayra

(17) ne şerre hüküm eder ayıñ on ikinci günü düşi beşāret

(18) ve ni' metler ile sevinmege hüküm eder ayıñ on üçüncü günü

(19) düşi eyü degildir şadağa vërmege ile hüküm eder ayıñ

- (20) on dördüncü günü düşü bir aydan sonra hayırlı haber
- (21) işidüp sevinmege hüküm eder ayın on beşinci
- (22) günü düşü dağı haber işidüp sevinmege delâlet eder
- (23) ayın on altıncı günü düşü dost ölümüne veyâ kayguya
- (24) ve güşşaya hüküm eder ayın on yedinci günü düşü
- (25) yine māl ve ni‘met ve rāhatlığa hüküm eder ayın
- (26) on sekizinci günü düşü beşâret olup
- (27) şādlığa hüküm eder ayın on toğuzuncı
- (28) günü düşü yamandır şadağa vërmege hüküm eder
- (29) ayın yigirminci günü düşü riyāsete
- (30) yā bir ulu kişiye dost olmağa
- (31) hüküm eder ayın yigirmi birinci günü
- (32) düşü büyüklige delâlet eder
- (33) ayın yigirmi ikinci günü düşü
- (34) (...)

[4bK] (1) kendü kavmlerine sevinmege hüküm

- (2) eder ayın yigirmi üçüncü günü düşü
- (3) korkudur hāzer etmege hüküm eder ayın yigirmi
- (4) dördüncü günü düşü yavlağ perişān olup
- (5) melālete hüküm eder ayın yigirmi beşinci günü
- (6) düşü ‘azim sevinmege hüküm eder ayın yigirmi altıncı günü
- (7) düşü bolluğ mübārekdir ‘azizlige hüküm eder

(8) ayın yigirmi yedinci günü düşü gâ'ibden sevinmege beşâret

(9) eder ayın yigirmi sekizinci günü düşü sevinmege şâd

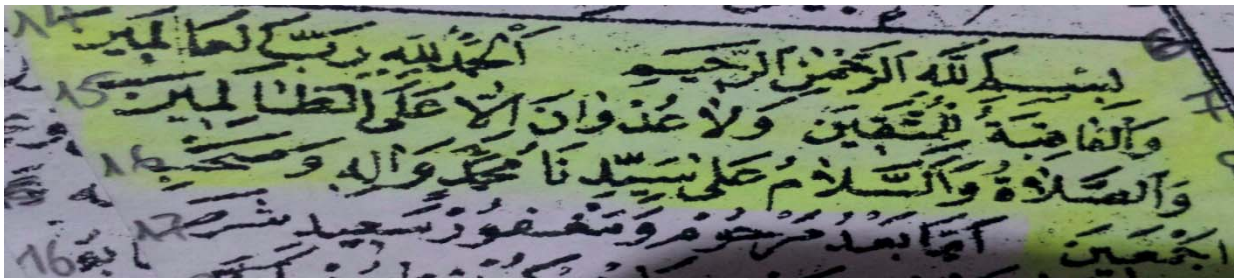
(10) ayın yigirmi dokuzuncu günü düşü karışıkdır hâzer ede

(11) ayın otuzuncu günü görülen düş bir sevgili dost

(12) yüzine bakup sevinmege ve şâdlığa hüküm eder

(13) TA' BİR-NĀME-İ TUHFETÜ'L- MÛLÛK

(14-16)

1

(17) ammā ba' dü merhûm ve mağfûr Sa' id Şerşad-ı

(18) ilā rahmeti 'llāhi Te' ālā Sebsinan bir gün tob eyledi ²

(19) mu' abbirleri ve hâkimleri katına oğutdı ve buyurđı

(20) benim için bir ta' bîr-nāme kitābı taşnîf

(21) eyleyin ki muhtaşar ola ve kitābeti az ola

(22) fā'idesi çok ola dēdi anlar dağı bir kaç gün mühlet

(23) alup bu iki kitābdan derc eylediler biri İbrāhim

(24) Kirmānî' niğdir biri Muḥammed İbn-i Sîrîn' iğdir pes bu iki kitābdan

(25) muhtaşar ve muḳayyed kitāb cem' edüp kaleme götürdiler ve bu nüşha

(26) tuhfetü'l- mülük dēyü ad ḳoydılar andan ol emîr ḳatına

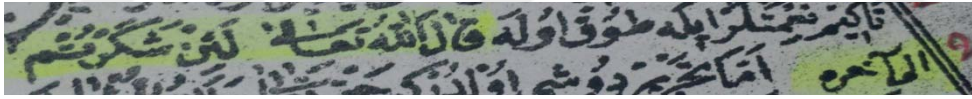
¹ Dua

² Kelime net olmamakla birlikte, topladı olması gerektiğinde kanaat getirdik

- (27) iletdiler ve okudılar ol pādişāha hoş gelüp ol
- (28) ‘ālimlere hil‘ at vèrdiler ve bilgil ki dört ‘ilmi ciḥānda ‘azīz
- (29) evvel ‘ilm-i dīndir şānī ‘ilm-i edebdir şālis ‘ilm-i tıbbdır rābi‘
- (30) ‘ilmi ta‘bīrdir ve peygamberimiz Muḥammed ‘aleyhi’s-şelatü ve es-selāmın
- (31) yāranları daḥı dörtdür yolu-daḥı dört faşıldır
- (32) her kim ciḥāndadır aña bir ta‘bīr kitābı gerekdir sevenler
- (33) ḥaḫḫında kim Ḥaḫ te‘ālā buyurdi resül ‘aleyhi's-selām
- (34) vaḥy inmemişdi her ne kim söylerdi düşünde
- (35) görüp söylerdi ḥaberde gelmişdir ki Ḥaḫ te‘ālā
- (36) yüz yigirmi dört biḫ peygamber yaratdı ve üçyüz on
- (37) üç mürseli var idi bunlar düşlerinde görüp
- (38) ümmetlerine ḥaber vèrirlerdi ve bilgil kim düş gördü
- (39) ḥaḫdır ‘āḫıl kişi baḫtlık ve bed-baḫtlık eserin

- [5aK]** (1) düşde binüp fark èder ve bu kitāb daḥı
- (2) altmış bāb üzerine tertīb olundu ve bābların
- (3) mu‘ayyen kıldık tā kim okuyanlar tiz fehm èdeler
- (4) ve mu‘abbirlere geniş ola ve bileler kim ḫaḅḅı bābdadır
- (5) isteye ve her kim okuya muşannifine ve yazana duā‘
- (6) kıla ve daḥı ma‘lūm ola ki beni ādem endişesiz olmaz
- (7) ol-vaḫit kim yata lā-cerem muḫālif düşler görür
- (8) imdi bilmek gerek düşlerde ḫaç dürlü düşler vardır ve
- (9) her birini nice ta‘bīr kılamak gerek anları bir bir şerḫ èdelim

- (10) inşallah te'ālā kitābı ta' bīr oluna imdi bilgil-kim
- (11) toğrı düş üç dürlüdür bu vechle ta' bīr olunur evvelki
- (12) tebşir düşidir ikinci taħrīr düşidir üçünci ilhām
- (13) düşidir ammā tebşir düşi oldur ki Haḡ te'ālā bir ferişteh
- (14) yaratmışdır ol ferişteh levḡ-i maḡfūza müvekkel kılınmışdır
- (15) ol ferişte melekü'r-rü 'yā dērler her ne kim beni ādeme èrişe
- (16) ḡayrdan ve şerden ol ferişteh Allahü te'ālā fermāniyle düşünde
- (17) gösterir imdi her kaçan kim bir kişiye dünyādan ve āḡiretten
- (18) beşāret èrişe Haḡ te'ālā ol melekü'r-rü 'yāya buyurur kim
- (19) ol kişiye bir beşāret göstere çüncim göre vācib
- (20) ola kim şadaḡa vèrüp Haḡ te'ālāya yalvara
- (21) tā kim ni' metler ile toğ ola

- (22) ammā taħrīr düşi oldur ki Haḡ te'ālā melekü'r-rü 'yāya
- (23) buyurur ki falan kişiye bir ḡorḡunclu düş göster kim ol kişi
- (24) günāhlarına tövbe èdüp ma' siyetden irāḡ ola ammā ilhām
- (25) düşi oldur ki Haḡ te'ālā melekü'r-rü 'yāya buyurur kim falan kişiye
- (26) bir rü 'yā göster kim dünyāda her ne var bīzār ola yüzün ḡaḡḡa
- (27) tuta dā'im isteye bu düş peygamberlerindir ve bu düşi çoğ
- (28) görürlerdi ammā yalan düş dağı üç dürlüdür evvelki
- (29) ' illet düşidir ikinci ađḡās aḡlām düşidir üçünci

¹ İbrahim suresi, 7. ayet

(30) himmet düşidir ammā ‘illet düşi oldur ki bir kişiniñ

(31) bir ağrısı olur hemānda yatup muhālif düş görür

(32) aña i‘tibār olunmaz ammā ađgāsu ahlām düşi

(33) oldur ki şeytānı ola şabāh hammama gitmek

(34) icāb eder aña dañı i‘tibār olmaz ammā himmet

(35) düşi oldur ki gündüz fikrinde ne var ise

(36) gece düşünde anı görürse aşlā ta‘bīr

(37) olunmaz ammā düşler dürlü dürlüdür nice

(38) ta‘bīr olunur bildirelim ammā sulţānlara

(39) vezirlere beglere ammā sulţānlara

(40) resā ola

[5bK] (1) ta‘bīr olanlarıñ düşi ğālibdir ra‘iyyet

(2) düşlerinden anıçü-nkim Hıağ te‘ālā anları

(3) üstün yaratdı şecā‘ati ve heybeti ve ‘azameti

(4) dökeli halkdan artıkdır ammā re’isler

(5) ve kağiler ve mu‘tedil ve müzekkī düşleri

(6) sulţānlar berāber ola zirā anlar dīniñ direkleri

(7) ve ‘ilmi kur’ān ve ta‘bīr oğurlar ve ‘amel idi

(8) ammā fark olan āzādlu düşi kul düşünden

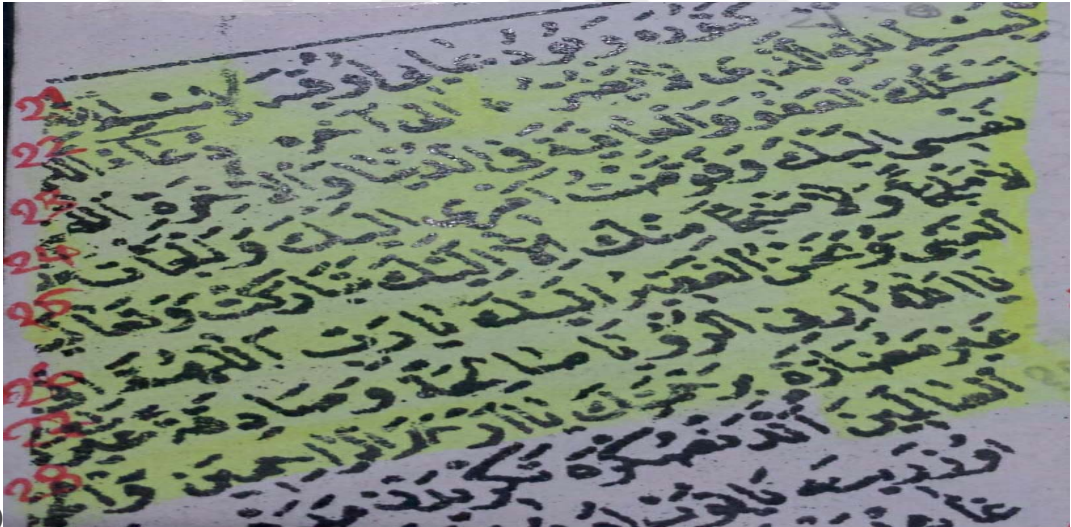
(9) ve er düşi ‘avret düşünden ve beg düşi yokşul

(10) düşünden fark ola ammā eşerrik ve bir ‘avret-ki aña hālet

(11) vāki‘ olmuş ola anlarıñ düşününğ aşlı yokdur ta‘bīr

- (12) olunmaya ve mu'abbirler şāhibi ferāset ola zīrā dürlü ādemler
- (13) vardır ve dürlü dürlü düşler ve her biri bir vechile ta'bir
- (14) olmak gerekdir ammā mu'abbirlerin her vakit-kim sā'il adın ve atası
- (15) adın şorup bile sulṭān mıdır ḡanī midir yoḡsūl midir
- (16) kul mıdır perīṣān midir emīr midir cünūn midir bunları bilmek
- (17) şartdır şormak gerekdir ki nice yatmış andan sonra
- (18) taḡrı'dan isti'ānet dileye ba'dehū ta'bir kıla ve daḡı göre
- (19) daḡı şartı vardır her kaçan kim yatmak dilese ābdest alup
- (20) yata ve Ḥaḡ te'ālāyı yād ēde ve peygambere şalavat
- (21) götüre ve bu du'āyı okuya
- (22)

- (28)
- (29) andan sonra Taḡrı'dan meded dileye ve saḡ ḡolın
- (30) üzerine yatup uyuya ta ki ḡer ne dürlü düş
- (31) ḡā'ibden Ḥaḡ te'ālāyı yād ēde eger düş
- (32) şadaḡa vère ba'dehū düşi gören kişi düşini birkaç gün
- (33) demeye ve birkaç kişiler yanında demeye ve gün toḡarken

(34) ve zevāl vaqtinde ve gün batarken ve daḥı düşmān yanında

(35) deli ve mashāra yanında dēmemeḡ gereḡdir eger eyü degil

(36) görmüş ise āyete'l-kürsī oḡuya ve ellerinḡ

(37) yüzine süre eḡde ilāhī gördiḡim düşi baḡa

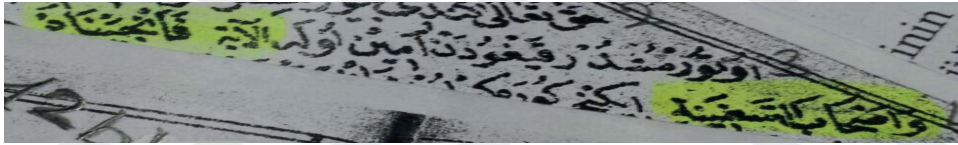
(38) mübārek eyle eger eyü degil ise belāsın benden

(39) dönder rahmetinḡ ḡaḡḡı iḡün yā rabb deye ve birḡaç

[6aK] (1) düşler vardır nice dürlü anıḡ ta' bīrin

(2) Ḥaḡ te' ālā kendi buyurmışlar göre kim bir kimseye

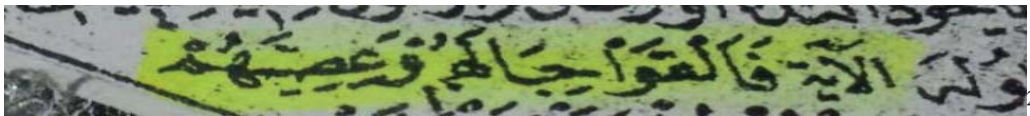
(3) oturmuşdur ḡayḡudan emīn ola

(4) ikinci göre kim urḡan ile baḡlamışlar

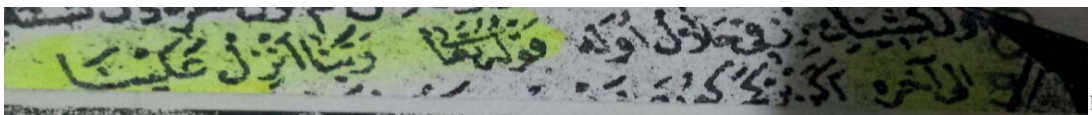
(5) ve yāḡūd elinde urḡan var ol kişininḡ imānı ḡavī

(6) ve dīni bütün ola

(7) göre kim sofrada oturmuş hem ol sofradan nesne yer

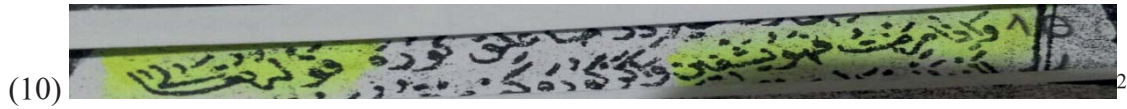
(8) ol kişininḡ rızḡı ḡelāl ola

¹ Ankebut suresi 15. ayet

² Şu'ara suresi 44. ayet

(9) eger bir gemi göre hayrdır sağlık göre

ve eger göre kim bir kuyuya düşmüş ' avret

(11) elinden bir belāya uğraya eger göre kim bir hurūs vardır mü 'ezzin

(12) dost tutuna göre kim bir ' azīm korkuda idi düşmanlarına

(13) zafer bula göre kim bend-i zindādadır dīni kuvvetlü ola göre kim

(14) ölüm aña karşı geldi tevbe kılmak gerekdir eceli yakındır göre kim

(15) süriyle koyunlar vardır hāceti revā ola eline helāl rızık

(16) girüp haq yoluna şadağa vère eger göre kim bir dili elindedir tamarları

(17) yorgun olmuştur ol sene yağmur çok ola eger kanısı çok

(18) olursa ol yıl ni' met çok ola eger dili şarıyarak olursa

(19) ol yılda da şaruluk ola ve eger göre kim

(20) kurt ve arslān veyā yırtıcı canavarlar şol

(21) koldan gelüp geçerler mübārekdir eger göre kim karga karşıda

(22) ağac üstünde konmuşdur aña bir baş öle ve dostlarından

(23) ırāk³ola ve bu düşü gören kişi mestür ola ki aña

(24) bir ma' şiyet şimden-gèrü erişmeye bāb-ı evvel hikāyetine geldik

(25) okuyanlara āsān ola inşāllahü te' ālā

(26) **evvelki bāb** düşü delilin ve ta' birin kılmak beyān

(27) éder düşünde ağac ve taş görmek ulu kişilere

¹ Ma'ide suresi 114.ayet

² Şu'ara suresi 80. ayet

³ Yazmalarda uzak kelimesi (غ) gayn ile yazılmıştır

- (28) delîldir kim ol şehirde yâ ol vilâyetde ulular ammâ ırâk da
- (29) olsa illâ şu ayırır ve eger şemer na^çlin ve kıın ve halka ve dürlü dürlü
- (30) görmek kavî ^çavretedir el ayak göz kulağ burun ağız parmak
- (31) zeker ve hayâ ve tırnağ bunlarıñ cemî^çsi farzında¹ delîldir etmek
- (32) ağac yaprağı şamân bunlar dağı dükeli helâl mâl bulmağa
- (33) delîldir ve Allahü a^çlem
- (34) **İkinci bâb** her düşi bilmek gerek
- (35) kangısı gâlib ola bilgil-ki müslümânlar kâfir
- (36) düşünden gâlib ola ^çâbidler düşi
- (37) fâsıklar düşünden gâlib ola rivâyetdir ki
- (38) Muhammed ibn-i Sirîn buyururlar kim bir kişi eder
- (39) düşümde ezân okuyorum gördüm hacca
- (40) kurtılmak

- [6bK] (1) varırsın dedi diger bir kişi gelüp ol
- (2) düşü gördigini söyledi aña ayıtdı-ki seni
- (3) oğrıdır dëyü tutarlar pes şakirdânları dediler
- (4) ki ey üstâd bunlarıñ ikisi bir dürlü
- (5) görmişlerdi niçün her biri bir vechi
- (6) ta^ç bîr kıldık dediler ol-dağı ayıtdı
- (7) pes ta^ç bîri hac kıldım anıñ sîmâsinde fârisler
- (8) ^çalâmeti var idi ol-kişiye kim ta^ç bîr oğrı

¹ Yazmada (ج) zel harfi ile yazılmıştır

- (9) kıldım anıñ yüzünde fāsıqlar ‘alāmeti var idi
- (10) anıñ-içün böyle ta‘bır bildim dedi
- (11) **üçünci bāb** bir kişi Haq te‘ālāyı görse
- (12) ta‘bır olunur evvel yārılıgane zühd ‘afv elbette
- (13) emīn ola bir hayr anıñ elinden gele kim ol hayr
- (14) cehennemden āzād ola cennete vara mālı ve ‘izzeti
- (15) eger kāfir ise imāna gele sulṭān ise ‘adlı arta
- (16) yoḥsul ise ḡanī ola ḥasta ise şifā bula
- (17) görse maḡfūr ola ferişteh görmek ḡāyet
- (18) dürlü ta‘bır olunur evvel raḥmet bereket ve ‘adl ü
- (19) māl ve devletlü oḡlana delālet eder eger göre
- (20) cāmn alurdı ve yaḥūd cān vèrir
- (21) gerek eceli yaqın gelmişdir göre
- (22) aḡa selām vèrdi iki cihānda ‘azabdan emīn
- (23) ehli ola peyḡamber görmek on bir vech üzere
- (24) evvel raḥmet ni‘met rāḥat ‘izzet ve şeref devlet
- (25) kuvvet ve eyülikdir iki cihānda ‘aziz ola göre
- (26) kalkmış aḡa ḥışımıla baqdı vācibdir ki günāhlarına
- (27) göre kim ḥasta yā za‘if yā kayḡulıdır ol
- (28) za‘if ve nāmeşrū‘ işler ile meşḡul olur
- (29) görse delıldir ki ol perde muşibet ola kim
- (30) ziyāret ederdi sulṭān ise ḥazinesi
- (31) mālı arta uçmaq toquz dürlü ta‘bır olunur

- (32) ve sürürlük rāhatlık emīnlik şālihlik
 (33) hisāb görmek altı vech üzere ta' bīr olunur
 (34) ve menfa' atsiz iş ve қаһtlik ve yavuz hāl ve қaygu ve guşşe
 (35) dir her kim toğrılığa hisāb étse iki cihānda
 (36) ' azīz ve muhterem ola ve ' azābdan emīn ola her kim
 (37) düşünde bir nesne yer görse üç dürlü ta' bīr
 (38) olunur evvel ğam endūh yavuzlık her kim ' arşı a' zamı görse
 (39) beş dürlü ta' bīr olunur evvel salţanat ve riyāset

[7aK] (1) ve ni' met ve el tutmağdır rütbesi rütbeyi

- (2) ' ālī olup ululuk bula artık mertebeye
 (3) erişe cemī' hālā 'iķ anıñ hükminde ola
(4) dördünci bāb her kim düşünde güneşi görse
 (5) toğuz dürlü ta' bīr olunur evvelā ululuk ve beylik
 (6) ve imāmlık ve re'islik ve қāđilik ve ' ālimlik ve müezzīnlik
 (7) ' adāletdir her kim düşünde ayı görse on üç vech üzere
 (8) ta' bīr olunur evvel pādişāh ve re'is ve nedīm ve şerif kul
 (9) ve қaravaş ve bātıl iş müfid ana ata oğul kızdır her kim
 (10) düşünde ay görse ' avret ala ' avret görse göñli diledigi
 (11) ere vara oğlı ve kızı ola görse kim ay anıñ altındadır yā
 (12) evindedir eger beg ise begligi arta faķir ise ğanī ola ğarīb
 (13) ise selāmet ile vaţanına gelüp ümidine ere merāmı oğlan
 (14) ise oğlı ola ve merāmı her ne ise eline ere ve ni' meti çok

- (15) ola her kim ay tütulmuş görse ol kişi ki aya
- (16) menşübdur aña bir haţar ola meger yine açıldıĝın göre
- (17) eger ay ve güneşi taĝayyür étmiş görse ol muh ata ola
- (18) eger ayı ve güneşi hoş görseler bu düşi
- (19) göreniň işi eylikde ola eger yaman
- (20) görseler yaman ola eger düşünde yıldız görseler
- (21) yıldız  arındaşdır eger eyü görseler  arındaşından eylik
- (22) göre eger yavuz görseler  arındaşından yavuzluk bula
- (23) **beşinci b b** deniz ırma  şahrınc ve pınar¹ bey nındadır
- (24) Şu  ıkarma  p diş hdan mur dın bulma dır ırma  görmek
- (25) Şu i mek hel l m l eline gire eger a ar Şu görse
- (26) bazirĝanlı  ve hac kılm   olur  urı ırma  da ı hacc étmek
- (27) olur  eşme görmek hel l m ldır ve Şu i mek da ı b yledir
- (28)  uyudan vey  pınardan Şu i mek  amu bel lardan  urtulma dır
- (29) Şuya d ş p yine d keli   ameller  urtulma dır saĝlıkla
- (30) Őuda y zme  hel l m l eline girmekdir eger
- (31) Şu bulanık ise har m m l ola amm 
- (32) ra metle bula eger a ar Şuya d ş p ger 
- (33) sel mete  ı ma  d keli ĝu şadan em n
- (34) olma dır tuzlu Şu i mek ĝ yet
- (35) ey d r berr   Őuda y zme  bir ulu
- (36) kişiden eline menşub girmektedir

---

¹ Yazmalarda ‘be’ harf ile yazılmıştır

(37) berrāk şu içinde yüzüp kırmak

[7bK] (1) işi eyü ola ve bir ulu iş üzerinde

(2) ola eger şu içinde ğarķ olsa

(3) hırş ve ğaflet ola şahrınc katında

(4) kırmak bir menfa'atli kişiye yakın

(5) olmaķdır eger şahrıncdan şu içse

(6) bir ulu kişiden menfa'at göre şahrıncı

(7) şuyına girmek 'ilme girişmek ola gemiye

(8) girmek 'ayş ve ferahlıķdır gemi içinde otura

(9) yā gemiden ğerü çıkmak cem'isi kayıudan

(10) kırtulmaķdır dirliği eyü ola yāhūd bir oğlan

(11) toğa eger lāyık ise beglik eline gire yoğsül ğörse

(12) pāy ola oğul ve kıızı ola ve cümle maķşūdına

(13) erişe düşde gemi ğörmek ğāyet eyüdür

(14) **altıncı bāb** İbn-i Sırın eder düşde nūr ğörmek

(15) müslümānlık ve toğrılıķdır ve hidāyet yoldur zulmet

(16) ğörmek kıaranlık küfrüdür ve azğunluķdır her kim kendüyi

(17) kıaranlıkda ğörse ne'uzubil-lah küfr içinde kıalmış

(18) eger kıaranlıķdan aydınlığa çıkmış ise cemī' günāhlarına tevbe

(19) edüp ğalāş ola eger borçlı ğörse borcından

(20) ğalāş ola od ğörmek borca ğalāş ola

(21) od ğörmek şavaş ve fitne ve ğarām māl ola

- (22) ele gire od yerin görse yetim mālın
- (23) od ile nesne pişürse şarullık ola
- (24) keleciler¹ işide görse kim bir eve od düşmüş
- (25) yanar ol evde katı hastalık ola ve dumanlu od
- (26) görse ölüm ola ol şehir yā vilāyetden
- (27) pāzār içinde od yanar ol pāzār ehli
- (28) çok yalan söyler mü 'minler hakkında takşir eyleyeler
- (29) göre kim bir şehre od düşmüş anlar
- (30) el uzadup kıra göre kim bir eve
- (31) re 'isi ziyān göre ve harāmdan eline
- (32) tütünsiz od görmek kaygudan kurtulmağa
- (33) ola dağı yād kişi tanıklığı ola göre kim
- (34) kendü eliyle od yandırır mālı çok
- (35) ola göre kim irāk yerde yanar
- (36) ol 'ilm ü hikmet ola göre kim kendü
- (37) evine od düşmüş yanar ol kişi
- (38) bir musibete uğrar ammā tutuşmadık od

[8aK] (1) harām mālдан çıkmış zekāt ola

(2) meş' ale yandırmak korkudan emin olmakdır

(3) şem' a ve tağ görmek pādişāhlik ve ululukdur

---

¹ Yazmada kelime yanlış yazılmıştır

- (4) ve hidāyet māl işi olmağa delildir eger bir ulu
- (5) er görse serāyında yā elinde şem‘ a ve çerāğ
- (6) görse oğlı toğa eger mücerrede ise evlenüp
- (7) müteselsil ola ğarīb ise sağlıkla vatanına
- (8) gide göre kim şehrinde veyā maħallesinde çerāğ vardır
- (9) yanar ol şehriñ pādişāhı şöyle hüküm ede ‘ adl
- (10) ü inşāf ve şerī‘ atı toğrı yürüdüp dīni kavī
- (11) ola göre kim şaşalı uzatmış ol kişiniñ halk
- (12) içinde hürmeti ziyāde ola göre kim başınıñ kılı
- (13) uzamışdır ol kişiye oda girmek korqulur ise
- (14) düşer sergerdān olur göre kim cümle kılları artardı
- (15) borcu varsa edā edüp ħalāş ola görse kim
- (16) vücūdunda uyuz ‘ illeti vardır māl artıklığı ola ammā
- (17) yalnız gönli dar ola Allahü a‘ lem
- (18) yedinci bāb** şeyh İbrāhim Kirmānī eder tağ
- (19) görmek pādişāhlıktır düşmāna zafer bula
- (20) göre kim bir tağ üzerinde tırdı
- (21) pādişāha yakın ola ulu mertebeye erişe göre ki
- (22) toğrı tağa çıkardı kayğudan kurtıla ve ululığa
- (23) erişe eger tağdan aşığa inerse hemān ululığa
- (24) delālet ve yüce yerler görmek māl ve menfa‘ atdır düşünde
- (25) kum ve kirec ve kerbic görse helāl māl ola kim bir
- (26) birincilere erişe dili endişeli ‘ avret sebebinden

- (27) ola dīvār görse ululuk ve mertebe ve helāl māl ola
- (28) eger eski dīvār göre kim gerü ve i' mār kıllur ululuğı
- (29) artmaqdır eski dīvār yıķılmaķ cem' isi kaygudan
- (30) kırtulmaķ ola Allahü a' lem
- (31) sekizinci bāb** düşünde şehir ve hişār görmek
- (32) er ü dīn ve kuvvet eyülik ve evalik olur tāhir
- (33) işleri ' ayn olur göre kim bir şehirdedir
- (34) imānı kavī olup düşmanlarına zafer
- (35) bula göre kim şehirden çıktı
- (36) hareminden çıkar göre kim
- (37) şehirde yā yolda bir ' imāret eylerdi
- (38) düşman şerrinden emīn olup merāmı
- (39) hāşıl ola eger bu zikr
- (40) devlet

- [8bK]** (1) olananları göre kim harāb eder
- (2) yavuzdur haşır ' imāret kıllmaķ
- (3) düşmanlarına zafer bulmaqdır kal' a
- (4) hişār borc bunlarıñ ta' biri daķı
- (5) şehri haşırı gibidir düşde yük
- (6) görmek kuvvet emīnlik ola göre kim
- (7) cum' a mescidī harāb olmuş kādī
- (8) yā re' is harāb ola göre kim cum' a mescidde

- (9) namāz kıldı bir eyü iş işleye uçmaqlıqdır
- (10) göre kim mescidde namāz kılıyordu eyü iş
- (11) kılop eline helāl māl girüp hayır ve berekete
- (12) erişe göre kim mescidde yazardı
- (13) uçmaqlıqdır göre kim mescide girdi
- (14) belâlardan emîn ola ve rızkı ziyâde ola minber
- (15) veyâ minâreye çıksa eger ehli ise eyüdür hürmet
- (16) ve ululuk bula eger ehli degilse halâ'ik içine
- (17) rüsvây ola minber ve minâre kim sulţân ve re'îs
- (18) minber ve minâreniñ yapmaqlığı ta' birniñ hemân üzerine
- (19) çıkmaklıq gibidir dükkân görmek eyüdür ve düzenlikdir
- (20) va'llâhu â'lem bi's-şavâb
- (21) tokuzuncı bāb** İbn-i Sîrîn
- (22) ev görmek mâllu 'avret ala eger 'avret görse
- (23) mâllu ere vara oğlân ümîd ederse oğlân
- (24) toğura göre kim evi giñ olmuş ulu mertebeye
- (25) ere mücerred ise 'avret ala 'avret ise ere
- (26) vara göre kim çârdağda oturmuş
- (27) mertebeye erişe düşünde eger uzun köşk
- (28) görse mâlı ve hürmeti arta düşde köşk görmek
- (29) serây görmek pây-ı 'avretidir il vilâyet
- (30) eger serây köşk ay karânlığında görseler
- (31) öleler ve mu'abbiri hâsed edip andan sonra

(32) étmek gerek görse kim nerdbāndan çıkardı aña

(33) meger ü hīle édeler göre kim evine nerdbān

(34) kurdu ulu mertebeye erişe hamām içinde

(35) turmak kaygulu olmak ola göre kim hamāmda

(36) gusl étدی gam ve endīşesi gider göre kim hamāma

(37) girdi borca gire göre kim hamām otu süründi

(38) bir yandan kıl gitdi bir pāre kaldı borcların

(39) kimisi ödeye ve kimi kıala göre kim bāğ bāğçe

[9aK] (1) içinde yürür kul halā 'iğ olup şādlık

(2) ve rāhatlık devlet ve sa' ādet bula göre kim

(3) degirmene girmiş bir ulu kişiden menfa' at bula

(4) degirmen saḥāvetdir göre kim degirmen ḥarāb olmuş

(5) kaḥtılık ola taā' m tārılığı ola eger maṭbah

(6) görse ' avret ala eger ev kapusun görse bir eviñ

(7) ketḥüdāsı ola ev kapusin ḥarāb görse ketḥüdāya

(8) ziyān ola ev kapusun ' imāret görse anıñ sağılığı ola

(9) onuncı bāb söyle éder ki düşünde hoş koḥular

(10) yayılsa şād ü ḥurrem ola ve eline ḥelāl māl gire ve hoş ḥaber

(11) işidüp sevine fi'l-cümle eyü koḥular feraḥlığa delāletdir

(12) küçük bāğ görse şirn boylu ' avretdir çirkīn bāğ

(13) görse galiz ' avretdir ve fāsık ola badem bāğı görse

(14) ol daḥı eyü ' avrete delāletdir fi'l-cümle eyü tatlu yāğ eylige

- (15) delâletdir meger ki taâ' m içinde göreler eyüdü ve yavuz çoğular
- (16) kayğu ve guşsa ve gam ve endişe olur
- (17) **on birinci bāb** İbn-i Sīrīn eder düşüde pīrlər
- (18) görmek devlet ve sa' ādet ola yigitler görmek
- (19) ' adāvet ola ba' zılar dērler eyü haber ola
- (20) kız ve ' avret görse ' ömrü uzun ola yigit
- (21) ' avret görse dīrlik ola qarı ve köca görmek yaşı
- (22) uzun olmağa delâletdir göre kim bir ' avret öldürdi
- (23) bir kızın kızlığını ala kul görmek şādlık ola qaravaş
- (24) görmek düşman üzerine zafer bulmaqdır hayır berekāt
- (25) ata ve ana görmek rehāt ve mağfıret cümle halāyıkın şefkati
- (26) anın üzerine ola oğlancıklar görmek eyü haber şādlık ola
- (27) **on ikinci bāb** Şeyh İbrāhīm Kirmānī eder gısl
- (28) etmek kayğudan halāş ola ve borcuni ödeye ve endişelerden
- (29) ve belālardan emīn ola ābdest alur görmek
- (30) kavī ve hāceti¹ revā ola göre kim namaz
- (31) kılordı imānı pek muhkem ola rükū'
- (32) ve sücūd etmek taqrı'ya yakın olmaq

[9bK] (1) hāşıl ola meş' arü'l-ħarāmda

(2) turmuşdur iki cihānda cümle

(3) merāmı hāşıl ola mīne pāzārına

---

¹ 'He' harfi noktalı yazılmıştır

- (4) girmek şādlık emīnlikdir tavāf
- (5) kılmak dīni kuvvetlü ola kā' be görmek
- (6) hürmet bula sürürlik ola Muḥammed İbn-i
- (7) Sīrīn eder her kim düşünde kā' be-i şerīf
- (8) ortasında namāz kılsa ve kā' be ziyāret
- (9) etse belālardan emīn olmaqdır zemzem şuyini
- (10) içmek kıyāmet günü şusuzlıktan emīn ola
- (11) göre şafā ile merve ortasında görse tavāf
- (12) kıılır mestānlığı tamām ola göre kim şafā'dan merve'ye
- (13) yürür 'ākıbeti ḥayr ola ve son nefesde Ḥaḳ te' ālā
- (14) şehādet şevābın vère düşünde şadaḳa vèrmek
- (15) şādlığıdır ve dīn a' lālığıdır göre kim yā gelse
- (16) namāz kılsa eger ehl-i şalāḥ ise ḥacca gider
- (17) eger ehl-i fesād ise işlāḥı ḥāl ede görse
- (18) kāmèt getürmek rāḥatlık ve emīnlik ola zekāt vèrmek
- (19) ḥacca varmağa işāretidir
- (20) on üçünci bāb** ederler kim ḳaḏī
- (21) ḥaḫīb imām ve faḳīh ve müezzīn görmek
- (22) şāḫībī şalāḥ ehlī ise māl ve rāḥatı ola eger
- (23) fesād ise zindān zaḫmet belālar ola ḥekīm göre
- (24) renc ve zaḫmet belālar ola böyle görmek ve bir ḥasta
- (25) evine ḥekīm geldigin görse sağlık bula ol düş
- (26) gören sağ ise şabırlu ola eger ḳapān terāzū ve ölçen

- (27) görse tamām eksiksiz ölçidir ol şehriñ qağı
- (28) şeriā' tı tođrī göre eger yavuz gır olanlarıñ eksikligin
- (29) görseler şeriā' tıñ eksikligine delālet eder eger
- (30) bunlarıñ zıddın görseler qađıñın ölümüne delalet
- (31) eder va'llāhu ā' lem bi'ş-şavāb
- (32) on dördünci bāb** Muḥammed ibn-i Sīrīn eder muşḥaf-ı
- (33) şerīf görmek mīrās ve ḥelāl māl eline
- (34) gire devāt görmek ḥelāl ' avret dilemek
- (35) ola qalem görmek edeb ve ḥikmet öğrenmek ola
- (36) qalemdan görmek meşhūr ' avret almaq ola
- (37) bir nāme görmek ḥayr işe başlamaq ola ve eylik
- (38) tutmaq ola mürekkeb görmek eyüdirlik ve eyü kazanc
- (39) ola göre kim tonuna mürekkeb döküldi

- [10aK]** (1) aña bir ziyān erişe yā borclı ise borclerin
- (2) ödeye ve ḥoşlıq göre eger mürekkeb igit
- (3) tonuna dökülse menfa' at rāḥat ola mühre göre
- (4) eyü aḥlāklı ḥātūn ala
- (5) on beşinci bāb** her kim çok çok
- (6) ādemler ve yeşil ve kırmızı tonlar giyer görse
- (7) şādlıqdır düşünde bir kişi başını elinde
- (8) görse kim kesilmiş tutar ululuqdur göre kim
- (9) kişiniñ başını kesmişler teninden ayru yatır anıñ kavmi

- (10) arasında ayrılık düşer göre kim başını elinde tutar eline
- (11) peşin akçe gire göre kim kendü başınıñ yā bir kişiniñ
- (12) başın kesmişler elbette ol kişi bir belāya erişe göre kim
- (13) bir kişiniñ başını kırarlardı ol kişi kayğudan ve güşşadan
- (14) emīn ola göre kim şakalın kazırlardı aña bir ziyān ola
- (15) velī halk içinde hürmetli ola göre kim bir kişiniñ
- (16) kendüniñ başına yağ dökerlerdi eyü söz işidüp
- (17) sevine göre kim kulağ göre hoş haber gören
- (18) ‘avret yā kız eline gire düşünde göz görse mesrūrlıktır
- (19) eger burun görse mücerred mertebe bula eger düşünde
- (20) ön dişlerini düşmüş görse aña bir musibet erişe
- (21) emcek görse ‘izzet ve hürmet bula el görmek qarındaşlardır
- (22) ve ortaklıktır ayak görmek ‘avret ve sefer māl kazanmağıdır
- (23) yüz görmek ‘avret mekridir arka görmek kuvvet qarındaş
- (24) ola qarın görmek ‘ilm ü hikmet ola şıñir görmek
- (25) māl olur omuz görmek kuvvet olur el parmaqlarin
- (26) görmek oğul olur tırnağ görmek dağı kuvvet ola
- (27) diş etlerin görse hāne halkın çoğala bıyık görse kız
- (28) halāyık ü kavlı ala balgam bırakmaq yalan söze işaretdir
- (29) dağı borc ödemek ve kayğudan kurtulmaq ola göre kim
- (30) ağızı koyku revā olmuş ola ruzi tar ola deri
- (31) (...) sükün her ne kim qarın içindedir helāl māl olur
- (32) şakalını uzun görmek kaygu müşibet ola

- (33) göre kim saçın yolupdur dīni
 (34) kuvvetlü ola ve peygamberin şerī' atıñ yerine
 (35) getürelər bağırsağ görmək māl
 (36) ve evlāddır dağı ehlībeyt zeker hayā
 (37) görmək oğul ve kız olur ehl-i sünnet
 (38) olur ünşa görmək ' abidlik
 (39) hādīm ferīşteh olur
 (40) işleri

[10bK] (1) on altıncı bāb

- (2) Şeyh İbrāhim Kirmānī eder her kim
 (3) düşünde kendüyi taht üzerinde
 (4) görse mertebesi yüce olur taht
 (5) ve kürsī görmək ' azīzlikdir ve şerefdır
 (6) mu' abbirler eder kim düşünde toğrı
 (7) ağaç görmək ' imāret eylemek olur
 (8) kürsī görmək münāfıqlıqdır kapu görmək
 (9) dīrlıkdir kilīd görmək kuvvet ola şādırvān görmək
 (10) yaşı uzun ola ' ömri içinde mertebe bula
 (11) hālī görse kim yerde tururdı düşmānın ' izzetlik
 (12) göre ve ' ömrī noqşān ola şandıq görmək
 (13) hizmetkārları ve kolluqcıları ola meyhāne görse ' izz

- (14) ola kufî görse kahtlık ola ve ululuk ve hürmet
- (15) ola tār yer çıkmak ğamdan feraħ ola eger çadır
- (16) görse şālih ise ululuk ola fāsık ise
- (17) bend zindān ola kızıl eşvāb ya' nī gömlek giymek
- (18) uşlı ' avret ala şarı giymek düşmāna zafer ola
- (19) aq gömlek ve giysi ve giymek eyüdir ' avretlere renk
- (20) olursa eyüdir eger düşünde il almağa
- (21) lāyık ise hoşdur ammā kim lāyık degilse
- (22) bend-i zindān ve ğuşşadır serāy perde çadır görmek
- (23) pādīşahlık ' izzet ve mertebe bula Allahü a' lem
- (24) **on yedinci bāb**
- (25) éderler kim düşünde qazğan görmek ' avretdir
- (26) eger ' avret göre bir ere vara eger tennūr ve
- (27) ocaq görse ol hāneniñ büyük kimsesi
- (28) ola eger kömür görse harām māl ola daħı şavaş
- (29) étmek delildir eger tütün görse muşibet
- (30) ve ğuşşa ola ol evde tütün oluşa
- (31) qayğu ve muşibet ola eger tennūr görse
- (32) serāy ehliniñ artmaqlığı için devlet ve sa' ādet
- (33) ola Allahü a' lem
- (34) **on sekizinci bāb**
- (35) her kim düşünde kendüyi yalıncaq
- (36) görse eger şālih ise qayğudan

(37) kurtulup menfa'at bula eger fāsık

(38) ise tevbe kıla kim halk içinde

(39) rüsvāy olmaya görse ki

[11aK] (1) rūzigār bura koptı ol kimse

(2) bir belāya uğraya kim 'avret şūmlığından

(3) yāhūd bātıl yere mālī gide ve çok

(4) guşşa ceke yāhūd bir ulu günah ede

(5) tevbe gerek kim haq te'ala anı ol

(6) belādan kurtara va'llāhu ā'lem bi's-şavāb

(7) **on dokuzuncı bāb**

(8) Muḥammed İbn- i Sīrīn eder bir kişi düşünde kan aldırsa

(9) ve aldırān ādem şāliḥ ise işi yūriye ve işleri

(10) açılıp cemī' gamlardan kurtulup ferah bula eger

(11) şāliḥ degil ise seferde ol kan aldığı kader

(12) elinden mālī zāyi' ola göre kim dükeli kan

(13) akdı hiç kalmadı bilmiş ola kim eceli yakın gelmiş

(14) ola eger kan alıcı koca olursa gerekdir

(15) yigiden mansıb ehline kan aldırmağ gerekdir eger

(16) görse kim hacāmet etdirdi anıñ haqqında yalan

(17) tanıklık vèreler eger hacāmet etdiren er ise

(18) bir kişi görse kim a'zāsında bir dürlü ağrı

- (19) belürdi ol-kişi rāhatlık bula ve ğamdan
- (20) kırtıla mübārek ve ʿ izzetlü ve ʿ āmile
- (21) bir ʿ avret ala eger görse kim vücūdunda
- (22) çıban çıkarırsa māl ve niʿ met ola vücūdunda
- (23) şiş görmek ʿ izzet ve devlet olup merāmi
- (24) hāşıl olmaqdır eger görse kim bütün vücūdi
- (25) şişmişdir mālı arta ve merāmi hāşıl ola
- (26) eger görse kim eli ve ayağı ve yāhūd aʿ zāsından
- (27) biri noķşān olmuşdur ferzendleri ve merāmi hāşıl
- (28) ola eger düşünde zekerin yoğun görse māl
- (29) ve niʿ meti artup her merāmi hāşıl ola görse ki
- (30) teninde kııl evvelkinden ziyādedir oğul merāmın
- (31) görse gerekdir ammā ādem başın eksik
- (32) görmek ziyān ve zararlıqdır
- (33) yigirminci bāb**
- (34) şöyle ederler kim bir kişi
- (35) görse kim pīr olmuşdur müşkil
- (36) işleri açıla kārı çok ola
- (37) çiçek çıkarmağ dağı buña
- (38) delildir ve eger görse ki
- (39) yābāna varmağ çöl seyr eder
- (40) eceli

[11bK] (1) belādan urtıla eger gorse kim

(2) ādem yā avar tersi aldı delildir ki

(3) elāl ola eger gorse kim teavvut

(4) derdi ya‘ nī arblı derdi aygudan

(5) urtıla gore kim evābına

(6) necs oldı eline arām māl gire

(7) arblı eylemek yosullara bāblıdır

(8) ayrulara ifādır cümle alkıı ‘iyāllarına

(9) nafaa ola sefhāne gormek o māl

(10) bulmadır mūstedām gormek yaramaz azinedir

(11) eger gore kim sidūgi kendi tenine

(12) buladı bir yerden eline arām māl gire

(13) ve anı nafaa dine mu‘ abbirler öderler kim

(14) sidūgi silmek dervī kiiyi anī ve abr

(15) ādemī a der eger kei ve oyun tersi gorse

(16) elāl mālđır eger gore kim yalanurđı

(17) anı üzerine yaramaz soz öderler ve nāo

(18) aberler soylerler eger gorse kim bir avar

(19) uyruın utmuğır anı yārānları o ola

(20) gorese kim ‘avretı aalı bitmiğir

(21) anı ala evladı olmaya eger

(22) var ise daı nihān ola Allahū a‘ lem

- (23) yigirmi birinci bāb mu' abbirler éderler kim
- (24) ağaç görmek ol vilāyetde bir ulu kişi ola
- (25) eger görse kim ağacı kesdiler yāhūd şindirdiler
- (26) ol ulu kişiye manşıb érişe görse kim
- (27) ağaç gögermiş māl ve menfa' at ola göre kim
- (28) ağaç kurumuş münāfıklık ola ağacı yaprağın
- (29) görmek bir yerden menfa' at yetişe eger düşünde
- (30) yemiş görse vaqtinde eyüdüv vaqitsiz görse kim
- (31) yérse ol kişiye zaħmet ériře ve lākin yemişin
- (32) aqın ve qarasın görmek birdir göre kim
- (33) yemiş yerdı ħarām māl sebebinden zaħmet véreler
- (34) ħurmā¹ ağacın görse eyüdüv ve cemī' ağaçlardan
- (35) ħurmā yerdı menfa' at bula zeytün ağacın
- (36) görmek laţif tab' ādem ola göre kim
- (37) ekşi yerdı ħarām māl ve yāhūd şehristān
- (38) ola tatlu nār yemek eyüdüv ekşiden

[12aK] (1) İbn-i Sīrīn éder nār yemek beglere

- (2) velāyetdir daħı bāzırgānlara on iki
- (3) biş dirhem ola ikinciye çok naħıl ola
- (4) yoħsullara yüz dirhem ola aq ve qara üzüm
- (5) dökeli vaqtinde māl ve menfa' at ola qurı

¹ Yazmalarda 'hurma' kelimesi noktasız yazılmıştır

- (6) ve alaca üzüm manşıb ve māl olur birinciye
- (7) mu‘abbirler éderler dahı yemiş ğuşşa ve kayğudur
- (8) sirke görmek helāl mālđır zahmetle eline gire
- (9) eger vaktinde görse māl ve menfa‘at ola eger hāzān
- (10) görse vaktinde huşūmet ve cenk ola eger zerdali
- (11) görse vaktinde eyüdüş şonra görmek şarulık
- (12) ola eger düşünde kara kara kavun görse vaktinde
- (13) rüzdur şarı kavun görse sayrulık ola
- (14) görse kim incir yerdı işledıği işe peşimān ola
- (15) ve bir nice mu‘abbirler éderler helāl māl ola elma
- (16) ağacı görmek şerif kişidir ayva ağacı görmek
- (17) himmetlü kişilere nisbetlüdür ayva yemek sefer oğul
- (18) ve sayrulıķdır raṭb görmek helāl mālđır zeytūn
- (19) ağacı görmek kayğudur görse kim
- (20) serāyında ve ya bāęçesinde zeytūn ağacı
- (21) bitmişdir ol kişiniğ oğlı toğa ve ol oğuldan
- (22) çok hayr ve kerāmet göre hıyār ve bādincān görmek
- (23) şādlık ve ‘ays ü tarabdır ve buz işe peşimān
- (24) olmaķdır armud ṭatlusı görmek helāl mālđır kıfa‘
- (25) görmek hoş sözler ve hoş haberler ola limon ağacı
- (26) görmek yavuz sözler yavuz haberler ola kabaķ görmek
- (27) ṭabībler ola görse ki evinde yā bāęçesinde kabaķ bitmiş
- (28) eger hasta ise şifa bula ve hem-dahı büyüklıği arta

(29) fi'l-cümle kabak görmek hekimlere delâlet eder her

(30) dertlü kişi düşünde kabak görse yâ pişirüp

(31) yese köle ise âzād kaygulu ise halâş ola

(32) eger şeftālî görse yâ yese tatlu ise māl

(33) ve gulām ola eger ekşi ise renc ve miḥnet

(34) ola eger kara'tut yese eline kızıl

(35) altun gire eger aqtut yese

(36) yâ görse eline aq aqçe gire

(37) ve mālî kişiler ile muşāhib ola

(38) eger fındıq yese ḥarām māl ola

(39) ve yāḥūd

[12bK] (1) ve eger anda yemek pāk tenlü kişi

(2) ola eger ceviz ağacı görse kul

(3) ve halāyık olur eger ceviz görse

(4) ceviz bir 'acemī kişidir badem ağacı

(5) bir ġarīb kişidir ve gizlü

(6) māl olur ve eyü kişilerden ola

(7) ve ḥüb şüretlü ve fā'idelü 'ilm ola

(8) 'avret feslikan görmek raḥāt ve şādlık

(9) ola üvez ağacı görse yaşı uzun ola gül

(10) görmek kul sözlü kişi ola yüzi ġamlu kişi ola

- (11) dostluğa yār olmaya buğday görmek helâl
- (12) māl ola lākin emeklü ola un görmek helâl māl olur
- (13) ve ucuzlık ola ve Muḥammed İbn-i Sîrîn eder ucuzlık
- (14) şöyle tursun bir eyü menfa‘ ate erişe ve rızkı
- (15) ziyāde ola ve umdiği yerden eline māl gire
- (16) arpa görmek helâl māldir ekincilik etmek haq
- (17) te‘ālaya tevekkül etmek olur yere çift
- (18) koşmak helâl māl ola buğday başların
- (19) görmek oğul ve ömür uzunlığı ola
- (20) ve ucuzlık ola hürmā bāğların
- (21) görmek nāreside dü sayruluk
- (22) ola birinc görmek helâl māl ola kim zahmetsiz
- (23) ele gire noḥūd baqla mercimek nesne degildir bunların
- (24) kurusun görmek başından¹ yekdir uruq görmek
- (25) tayyibdir cevz-i hindî görmek boya görmek helâl
- (26) māldir ve şālih dīn ola turunc görmek
- (27) bir ziver kişidir ‘ūd görmek bir laṭif ādem olur
- (28) her kim bāğçesinde yā serāyında reyḥān görse şādlık
- (29) olur ‘avret ve şādmānlık olur
- (30) **yigirmi ikinci bāb** şöyle ederler kim
- (31) düşünde ekmek görmek helâl māl ve rızq olur
- (32) ve artık māl olur görse kim etmek tağıdırdı ucuzlık

---

¹ Yazmada kelime yanlış yazılmıştır

- (33) ola düşünde āş etmek görse yā yese
 (34) ni' metdir ve pādişāhlara ülke ve vilāyetdir ve re'islere
 (35) menfa' atdir bāzircāne hayırdır kul ve qaravaş
 (36) āzādlıqdır düşünde şeker bal hurmā ve helvā
 (37) tatlu nesnelere görmek ve yemek māl ve ni' met ve 'ilm
 (38) ve edeb olur ekşiler görmek ve yemek gam ola
 (39) ve yüze güleciler ola nebāt pekmez māl

[13aK] (1) ve menfa' at ola

- (2) **yigirmi üçüncü bāb** şöyle ederler kim
 (3) düşünde soğan ve şarimsak ve tarafor
 (4) ve bunlara benzer her ne kim vardır aşısız sözler
 (5) ve yaramaz kişiler ola ve kişniş ve kimyon
 (6) ve fülful ve dārçin ve zencefil ve bunlara mümāsil nesne
 (7) görmek harām māl ola ve yavuz sözler ola
 (8) ve tuz görmek akçe ola şamān görmek çok māl
 (9) ve menfa' at göre Allahü a' lem
 (10) **yigirmi dördüncü bāb** şöyle ederler ki düşünde
 (11) tatlu süd görse eline helāl māl gire ve peşimānlık
 (12) ola görse ki envā' şerbetler dīn kuvveti ola ve ni' met
 (13) bula görse ki kıfā' içerdi rāhat ve menfa' at

- (14) bula görse ki ‘āṣūr¹ içerdi kendüyi esirgeye ğam
- (15) ve ğuşşadır görse ki kendüyi esirikdir illā südci
- (16) (...) dünyā işine ħarīṣ ola ve āḫiret
- (17) işinde ğāfil ola yoğurt içmek tevbe kılmak
- (18) ola kuşmak peşimān ola daḫı bağlu düş ğir
- (19) almak ola ve fenā işlerine tevbe kılmak ola
- (20) tatlı yoğurt görse yā yese ḫelāl
- (21) māl ola ekşi yoğurt ḫarām māl ola
- (22) peşimānlığa delāletdir ādem südi görse bir ‘avret
- (23) sebebinden eline ḫelāl māl gire at südi
- (24) görse māl ve ni‘metlidir ve hoş söz ve ululuk ve düşmanları
- (25) üzerine zafer bulmaqdır arslan südin görse
- (26) büyük ricālden ola ve düşmānına zafer bula ayu südin
- (27) görse māl ve menfa‘at ola it südin görse
- (28) meger ve ‘adāvet ve ḫile ola kaplan südi görse
- (29) düşmanı āşikār ola ve düşmanı ḫeder kılmakdır bir kimsenin
- (30) karnı geçse kayğudan kurtulmaqdır éderler vérdüğin
- (31) girü ve almakdır eger şarı yağ görse toğrılığa
- (32) tanıklık vérmek ve düşman üzerine zafer bula
- (33) ve emeksiz eline ḫelāl māl gire Allahü a‘lem
- (34) **yigirmi beşinci bāb** şöyle éderler kim
- (35) düşünde cevāhir vérmek māl

¹ ‘āṣūr kelimesi (ع) ayın ile yazılmamıştır

(36) ve oğlanlar ola eger delik ise

(37) ‘ avret ve ḥalāyık ola eger mercān

(38) ve yāḳūt delik ise ‘ avret ve

(39) uğraye

[13bK] (1) ḥalāyık ola ve mertebesi arta ‘ avret

(2) cihetinden daḥı ḥelāl māl ve edeb

(3) ve dīn ola eger delinmedik ise

(4) bu düşi göreniñ oğlu ola

(5) zümrüd görse ḥelāl māl ve eylik

(6) ve daḥı arı ola eger delikli ise ḳaḥbe

(7) ‘ avret ola ve yavuz sözler ola kehribār

(8) ḥaber ola incü görmek edeb ‘ ilm ve ḥelāl māl

(9) ve şādlık ve keremlik ve oğul ola eger delinmiş ise

(10) kız ve ḥalāyık ola düşünde incü yese oğlu ḥāfız

(11) ola eger düşünde gümüş görse arı dīn ve ḥelāl

(12) māl ve şālīḥ ‘ avret ve güzel cāriye ala ve eger ḥalḥāl

(13) ve bilezik görse ‘ izz ü cāhdır erenlere bend ü zindān

(14) ola daḥı gümüş görse riyāset ve ḥikmet ola

(15) pül görmek cenk ve ḥuşūmet ola aḳçe görmek

(16) ḥaber ve söz ola altun görmek ‘ ilm ve dīn ve edeb ola

(17) göre kim altunını ve mālını ulaşdırdı yāḥūd

(18) yavı ḳıldı veyā çaldırdı ḳamu endişelerden

- (19) kurtulup şād ola eger hasta ise şifā
- (20) bula görse kim bir kişiden altun
- (21) ol kişiden artık ola ‘avadanlık
- (22) altun olmuş kul ve halāyık ola gümüş kaygu
- (23) ve huşūmet ve münāza‘a ola bakır ve şarı pirinc
- (24) ve kalay ve kurşun ve taşt ve āftābe¹ ve bardak
- (25) ve meşrebe ve havān bunlar heb menfa‘atlu ola ve maqşūd bulmaq
- (26) nā’il ve düşmanlarına ğālib ola Allahü a‘lem
- (27) **yigirmi altıncı bāb** İbn-i Sīrīn eder her kim
- (28) düşünde temiz giyecek görse yā kīse dīn
- (29) arılığı izz ü cāh tevbe kılmak ululuk ola dülbend görmek
- (30) ululuk ola kürk giymek eylik ve devlet dost
- (31) ola ‘ukūf görmek kendü mertebesinden ulu mertebe
- (32) görmek ola lākin i‘tikādı za‘īf ola görse kim
- (33) başına tāc giymiş ululuk ve sürürlük ola
- (34) halka görmek māl ve cāh ola ve gereklik ve cemāl
- (35) ola ammā dīninde ziyān ola halka cevher ve muraşşa
- (36) tāc hıfzı kur’ān ola yüzük görmek beglik
- (37) ‘avrete delildir hem işleri tamām ola düşmanları
- (38) za‘īf olup ‘izzet devlet arı ola
- (39) altun yüzük görmek ‘avretler

---

¹ Yazımda güzel he eksiktir

5. DİZİN

A

ābdest Far. abdest, su ile temizlik ibadeti

ā. 11b/11, 12b/8, 5b/15, 5bK/19, 9aK/29

‘**ābid** Ar. çok ibadet eden, kulluk eden

‘a. 13a/20, 10a/9, 10b/6, 6aK/36

‘**ābid ol-** Ar. T. çok ibadetli olmak

‘a. 13a/20

‘**acele** Ar. çabuk, çabukluk

‘a. 7b/16

‘**acemī** Ar. tecrübesiz

‘a. 12bK/4

acı acı, tatlı olmayan

a. 8b/17

açıl- açılmak

a. 11aK/10, 11aK/36, 7aK/16, 7b/3, 8a/15, 8a/16

ad ad, isim

a. 4bK/26, 5bK/14, 5bK/15

‘**adālet** Ar. haklılık, doğruluk

‘a. 12b/19, 7a/9, 7aK/7

‘**adālet èt-** Ar. T. hak vermek, zulüm etmemek

‘a. 13a/18

‘**adāvet** Ar. düşmanlık, yağılık

‘a. 9aK/19, 13aK/28

Ādem Hz. Adem a.s, ilk peygamber

ā. 7a/19

ādem Ar. insan, adam

ā. 10a/10, 10aK/6, 11aK/31, 11aK/9, 11bK/2, 11bK/36, 12a/9, 12bK/27,
13aK/22, 13b/3, 3aF/4, 4a/16, 5aK/15, 5aK/6, 5bK/12, 1bF/20

ādemi Ar. insanoğlu, ademoğlu

ā. 11bK/15, 12a/10, 1b/20

‘**ādet** Ar. adet, usul, görenek

‘a. 13b/7

aḍḡāṣ Ar. karışık

a. 5aK/29, 5aK/32

‘**ādil** Ar. adaletli, doğruluk gösteren

‘a. 10a/9, 6b/17

‘**adl** Ar. adalet, doğruluk

‘ a. 6bK/18, 8a/10, 8aK/9, 6b/8

‘**adlī** Ar. adaletle ilgili

‘a. 6bK/15

‘**adū** Ar. düşman

‘a. 6a/14, 2a/5

āfāt Ar. belalar, musibetler

ā. 8b/3

āfet Ar. büyük felaket, bela

ā. 10b/9, 7a/15, 7a/4, 7b/14

āftābe Far. su kabı

ā. 13bK/24

‘**āfiyet** Ar. sağlık, sıhhat

‘a. 3a/25

‘afv Ar. suç bağışlama, özür dileme

‘a. 6bK/12

ağ(ı)z ağız

a. 10aK/30, 2a/8, 6b/16, 6aK/30

ağac ağaç

a. 10bK/7, 11b/21, 11bK/24, 11bK/25, 11bK/27, 11bK/28, 11bK/28, 11bK/34, 11bK/34, 11bK/35, 12aK/16, 12aK/16, 12aK/20, 12bK/2, 12bK/4, 12bK/9, 1bF/21, 1bF/26, 6aK/22, 6aK/27, 6aK/32, 12aK/19, 3aF/10, 12aK/25

ağrı ağrı, acı, ızdırıp

a. 11aK/18, 5aK/31

ahālī Ar. halk

a. 10b/16, 10a/9, 11b/7, 7a/8

āhīr Ar. sonraki, son, en sonra

ā. 6a/9

āhīret Ar. öteki dünya, öldükten sonraki ebedî hayat

ā. 13aK/16, 4a/18, 5aK/17, 6a/15, 8a/6, 8b/13, 9b/19

aḥlāqī Ar. T. güzel huylu

a. 10aK/4

aḥlām Ar. rüyalar, karmaşık rüyalar

a. 5aK/29, 5aK/32

aḳ beyaz

a. 10bK/19, 11bK/32, 12aK/4, 13b/11

aḳ- akmak

a. 11aK/13

aḳ aḳçe gümüş para

a. 12aK/36

aķar Şu akar su

a. 7aK/25, 7aK/32

aķçe eskiden para

a. 10aK/11, 13aK/8, 13bK/15

‘aķıbet Ar. bir Şeyin sonu, sonuē

a. 9bK/13

‘aķıl Ar. akıllı

‘a. 4bK/39

‘aķd Ar. baēlama, sōzleŐme

‘a. 2b/22

aķrabā Ar. akraba

a. 3b/14

aķtut akdut, beyaz renkte olan dut

a. 12aK/35

āl Ar. aile

ā. 4a/9

al(ı)n alın

a. 1b/11

al- almak

a. 10a/2, 10a/4, 10aK/28, 10aK/4, 10b/12, 10bK/18, 10bK/20, 11a/2, 11aK/11, 11aK/21, 11bK/2, 12a/21, 12b/8, 13a/16, 13a/9, 13aK/19, 13aK/31, 13bK/12, 2b/3, 3a/7, 4bK/23, 5b/10, 5bK/19, 6bK/20, 8bK/22, 8bK/25, 9aK/23, 9aK/29, 9aK/6, 9b/1, 9bK/36, 7aK/10

ala benekli, lekeli

a. 1bF/25

alaca karışık renkli

a. 12aK/6

a‘lālīk Ar. T. yükseklik, büyüklük

a. 9bK/15

‘**alāmet** Ar. belirti, işaret, iz

‘a. 6bK/8, 6bK/9

aldır- aldirmek

a. 11aK/15, 11akK/8, 11aK/9

‘**ālem** Ar. dünya, cihan

‘a. 11a/11

ālet Ar. alet, araç

ā. 2aF/9

‘**aleyhi’s-selām** Ar. ‘ona selam olsun’ peygamberin adı anılırken kullanılan bir söz

‘a. 4bK/33, 5a/16, 5b/10, 5b/12, 5b/13, 5b/7, 5b/9, 6a/18, 6b/12, 6b/14, 6b/15, 6b/17, 6b/20, 7a/17, 7a/20, 7a/6, 7b/1, 7b/12, 7b/13, 7b/15, 7b/18, 7b/20, 7b/3, 7b/5, 7b/9, 8a/3, 8a/5, 7b/7

‘**aleyhi’ş-şelatü ve es-selām** Ar. Allah’ın selamı onun üzerine olsun

‘a. 4bK/30

alıcı alıcı, alan

a. 11aK/14

‘**ālī** Ar. yüce, ulu, büyük

‘a. 11a/19, 13a/11

‘**alīl** Ar. kör, sakat, hasta

‘a. 3aF/19

‘**ālim** Ar. bilen, bilgili

‘a. 10a/9, 10b/13, 11b/16, 12b/9, 13a/17, 4bK/28, 5a/17, 5a/8, 5a/9, 5b/3, 9a/19, 6b/13, 8b/15, 9a/5

‘**ālimlik** Ar. T. bilginlik

‘a. 7aK/6

‘**ālī ol** - Ar. T. ulu olmak, yüce olmak, büyük olmak

‘a. 10a/20, 11a/15, 13b/12, 7aK/2

Allāh Ar. Tanrı

a. 12b/14

Allāhü a‘lem Ar. Allah en iyisini bilir

a. 8aK/30, 10bK/23, 10bK/33, 11aK/6, 11bK/22, 13aK/33, 13aK/9, 13bK/26, 8aK/17, 9bK/31, 6aK/33

Allāhü te‘ālā Ar. yüce Tanrı

a. 4a/17, 5aK/16, 7b/9

alt alt, aşağı

a. 1b/19, 6a/2, 7aK/11

altı altı sayısı, 6

a. 6bK/33

altıncı altıncı

a. 10bK/1, 13bK/27, 4aK/11, 4aK/23, 4bK/6, 7bK/14, 9b/2

altmış altmış sayısı, 60

a. 5aK/2

altun altın

a. 12a/4, 12aK/35, 13bK/16, 13bK/17, 13bK/20, 13bK/22, 13bK/39

‘**amel** Ar. iş, amel, çalışma

‘a. 5bK/7, 7aK/29

‘**āmil** Ar. sebep, işleyen

‘a. 11aK/20

āmīr Ar. mamur, devlete ait

ā. 9b/14

ammā Ar. ama, fakat

a. 10bK/21, 11aK/31, 13a/11, 13bK/35, 4a/13, 4b/11, 4b/18, 4b/20, 4b/4, 4bK/17, 5a/12, 5a/20, 5a/4, 5a/9, 5aK/13, 5aK/22, 5aK/24, 5aK/28, 5aK/30, 5aK/32, 5aK/34, 5aK/37, 5aK/38, 5aK/39, 5b/1, 5bK/10, 5bK/14, 5bK/4, 5bK/8, 6a/16, 6aK/28, 7aK/31, 7bK/38, 8aK/16

ana ana, anne

a. 13b/19, 7aK/9, 9aK/25, 5bK/14

‘anber Ar. güzel koku

‘a. 11b/13, 11b/15, 1bF/15, 2bF/26

ancaḡ ancak

a. 7b/10

and söz verme, yemin

a. 1b/13

anda (bkz. ol) onda, orada

a. 12bK/1

andan (bkz.ol) ondan, oradan, ondan sonra

a. 11a/9, 12b/14, 1b/15, 2a/6, 3a/15, 4bK/26, 5b/17, 5bK/17, 5bK/29, 7b/2, 8bK/31

anı (bkz. ol) onu

a. 11aK/5, 11bK/13, 4a/19, 5aK/36

anıḡ (bkz. ol) onun

a. 10aK/9, 11aK/16, 11bK/17, 11bK/19, 11bK/21, 7aK/11, 7aK/3, 9aK/26, 9aK/8, 1b/17, 2a/19, 6aK/1, 6bK/13, 6bK/7, 6bK/9

anlar (bkz. ol) onlar

a. 4bK/22, 5aK/9, 5bK/11, 5bK/2, 5bK/6, 7b/6, 7bK/29

aḡ a (bkz. ol) ona

a. 4a/19, 4b/8, 4bK/32, 5aK/32, 5aK/34, 5bK/10, 6aK/14, 6aK/22, 6aK/23, 6bK/2, 6bK/22, 6bK/26, 7aK/16, 7b/9, 8bK/32, 10aK/1, 10aK/14, 10aK/20

ara ara, orta, iç

a. 10aK/10

ard art, arka

a. 1b/4

arı temiz, saf, arı

a. 13bK/11, 2bF/2

arılığ temizlik

a. 13bK/29

arı ol - temiz olmak, saf olmak

a. 13bK/38, 13bK/6

‘**arız ol** - Ar. T. sonradan ortaya çıkmak

‘a. 2a/11

arğa arka, sırt

a. 10aK/23, 10b/9, 8b/13

armud armut

a. 12aK/24

arpa arpa

a. 12bK/16

arslān arslan

a. 2aF25, 3bF/8, 6aK/20, 13aK/25

‘**arş** Ar. gök yüzü, arş

‘a. 6bK/38

‘**arşü ’r-raḥmān** Ar. en yüksek gök tabakası, Tanrı’nın katı

‘a. 8a/7

art - artmak, çoğalmak

a. 10a/8, 10b/14, 10bK/32, 11aK/25, 11aK/29, 12aK/28, 12b/10, 12b/10, 12b/17, 13bK/1, 2b/9, 3b/12, 3b/16, 3b/5, 4b/16, 6bK/15, 6bK/31, 7aK/12, 8aK/14, 8aK/29, 8bK/28, 9b/5

artık fazla

a. 12bK/32, 13bK/21, 5bK/4, 7aK/2

artıklık ol - fazlalık olmak

a. 8aK/16

ārzū ʿet - Far. T. bir şey istemek

ā. 9b/8

āsān Far. kolay

ā. 2b/12

āsān ol - kolaylaşmak

ā. 10b/1, 11a/5, 1b/10, 6aK/25, 9a/6, 6b/13

aṣḥāb Ar. dostlar, sahibeler, Hz. Peygamber'in yolundan giden Müslümanlar

a. 4a/9

aṣī(i)l (<Ar. aṣl) asıl, temel, esas

a. 2bF/18, 5a/1, 5a/21, 5a/4, 5bK/11, 6a/6, 6a/8

aṣla Ar. asla

a. 11bK/21, 5aK/36

aṣılsız Ar. Tr. esassız

a. 13aK/4

āṣūr Ar. tuzak

ā. 13aK/14

āṣ Far. yemek

ā. 12bK/33

aṣāğa aşağıya

a. 8aK/23

aşağı aşağı

a. 10a/13, 1b/18, 1b/25

āşikār ol- Far. T. belli olmak, ortaya çıkmak

ā. 13aK/29

at at

a. 2aF/18, 2b/23, 3a/12, 3a/17, 3bF/2

ata ata, baba

a. 7aK/9, 9aK/25

āteş Far. ateş

ā. 10a/2, 9b/12, 9b/14, 9b/15, 9b/16, 9b/18, 9b/21, 9b/7, 9b/9

at südi at südü

a. 13aK/23

‘avadanlık marangoz, demirci

‘a. 13bK/21

‘avām Ar. herkes, halk

‘a. 2bF/17

‘avret Ar. kadın

‘a. 10aK/22, 10aK/23, 1bF/16, 7aK/10, 10a/4, 10a/4, 10aK/18, 10b/20, 10bK/18, 10bK/19, 10bK/25, 10bK/26, 11a/2, 11aK/2, 11aK/21, 11bK/20, 12a/21, 12a/21, 12b/1, 12b/2, 12b/3, 12b/4, 12bK/29, 12bK/8, 13a/16, 13aK/22, 13aK/37, 13aK/38, 13b/8, 13bK/1, 13bK/12, 13bK/37, 13bK/39, 2a/4, 3a/3, 3aF/16, 3b/4, 5a/20, 5bK/10, 5bK/9, 6a/4, 6aK/10, 6aK/30, 7aK/10, 8aK/26, 8bK/22, 8bK/22, 8bK/25, 8bK/25, 8bK/29, 9aK/12, 9aK/13, 9aK/14, 9aK/20, 9aK/21, 9aK/22, 9aK/6, 9bK/34, 9bK/36, 5b/8, 13bK/7

avuç avuç

a. 2b/6, 2b/7

ay I gök cismi, ay

a. 1bF/9, 5b/4, 7aK/10, 7aK/11, 7aK/15, 7aK/17, 7aK/18, 7aK/7, 8bK/30

ay II ay, otuz günlük süre

a. 4aK/11, 4aK/12, 4aK/12, 4aK/14, 4aK/17, 4aK/18, 4aK/19, 4aK/20, 4aK/21, 4aK/23, 4aK/24, 4aK/25, 4aK/27, 4aK/29, 4aK/31, 4aK/33, 4aK/5, 4aK/6, 4aK/8, 4aK/9, 4aK/9, 4bK/10, 4bK/11, 4bK/2, 4bK/3, 4bK/5, 4bK/6, 4bK/8, 4bK/9, 4aK/15

ayağ ayak

a. 10aK/22, 11aK/26, 13b/16, 3a/20, 3a/21, 3a/24, 3a/25, 3b/10, 3b/11, 3b/12, 3b/13, 3b/14, 3b/15, 3b/16, 3b/2, 3b/3, 3b/4, 3b/5, 3b/6, 3b/7, 3b/8, 3b/9, 6aK/30

aydınlık aydınlık

a. 2bF/22, 7bK/18, 9b/3, 9b/5

āyet Ar. ayet, Kur'ān'ın herhangi bir cümlesi

ā. 4b/10

āyete'l-kürsī Kur'ān'da bulunan Bakara süresi 255. ayeti

ā. 5bK/36

ayır- ayırmak

a. 6aK/29

‘ayn Ar. bir şeyin aslı ve ya benzeri

‘a. 8aK/33

ayrılık ayrılık

a. 10aK/10

ayru ayrı

a. 10aK/9

‘ayş Ar. yaşama

‘a. 12aK/23, 7bK/8

ayıt- söylemek

a. 5b/6, 6a/18, 6bK/2, 6bk/6

ay tutul- ay tutulmak, (yer'in ay'ı örtmesi)

a. 7aK/15

ayu südi ayı südi

a. 13aK/26

ayva ayva

a. 12aK/16, 12aK/17

az az

a. 4bK/21

a' zā Ar. organlar, uzuvlar

a. 11aK/18, 11aK/26

'azāb Ar. işkence, keder

'a. 6a/15, 6b/4, 6bK/22, 6bK/36, 8b/3

'azāb çek - Ar. T. işkence çekmek

'a. 9b/19

azacıq azıcık, çok az, biraz

a. 2a/13, 2a/21, 2a/23, 3a/10, 3a/12, 3a/13, 3b/15, 1b/14

āzād Far. kurtulmuş, serbest olan, hür

ā. 12aK/31

āzād èt- Far. T. kurtulmak

ā. 13a/5, 5b/13

āzādlik Far. T. serbestlik, özgürlük

ā. 12bK/36, 6a/21

āzādli Far. T. özgürlü

ā. 5bk/8

āzād ol- Far. T. kurtulmak, serbest olmak, özgür olmak

ā. 6bK/14

a' zam Ar. (daha, pek, en çok) büyük

a. 6bK/38

‘**azamet** Ar. büyüklük, yücelik

‘a. 5bK/3, 9a/1

A‘**zayān** öz. a. rüya tabircisi

a. 1b, 2a/1, 2b/1, 3a/1, 3b/1

azgunluk azgınlık, sapkınlık

a. 7bK/16

‘**azīm** Ar. büyük, iri, ulu

‘a. 4a/5, 4aK/7, 4bK/6, 6aK/12

‘**azīmet ét-** Ar. T. ululuk yapmak

‘a. 9a/1

‘**azīz** Ar. muhterem, sayın, sevgili, değerli

‘a. 3b/3, 4bK/28, 6b/1, 6bK/36, 6bK/25, 7a/7, 8a/12, 11b/19

‘**azīzlik** Ar. T. muhterem olma

‘a. 10bK/5, 4bK/7

‘**azl ol-** Ar. T. işsiz olmak, işinden çıkarma, işinden ayrılmak

‘a. 10a/13, 8a/14

‘**Azrā’īl** Ar. öz. a. ölüm meleği

‘a. 6b/17, 6b/20, 6b/21

B

bāb Far. bölüm, kısım

b.10a/11, 10aK/5, 10b/17, 10b/4, 10bK/1, 10bK/24, 10bK/34, 11aK/33, 11aK/7, 11b/12, 11bK/23, 12a/7, 12b/12, 12b/5, 12bK/30, 13a/12, 13aK/10, 13aK/2, 13aK/34, 13b/2, 13bK/27, 1bF/4, 2aF/1, 2bF/1, 2bF/17, 3aF/1, 3bF/1, 4a/11, 4a/11, 5a/7, 5ak/2, 5ak/2, 5ak/4, 6a/12, 6a/5, 6aK/24, 6aK/26, 6aK/34, 6bK/11,

7aK/23, 7aK/4, 7bK/14, 8a/18, 8aK/18, 8aK/31, 8b/16, 8bK/21, 9aK/17, 9aK/27,
9aK/9, 9b/2, 9bK/20, 9bK/32

bābā Far. baba, ata

b. 13b/19

bāblıq Far. T. layıklık, hayırlık

b. 11bK/7

bād-i cenūb Far. güney rüzgarı

b. 8b/7

bād-i şabā doğudan esen hafif, hoş rüzgarı

b. 8b/4

bād-i şimālī kuzey rüzgarı

b. 8b/6

ba' de Ar. sonra

b. 12a/3, 7b/11, 7b/6, 7b/8

ba' dehū Ar. bundan sonra

b. 5bK/18, 5bK/32, 6a/2, 7b/20

badem badem

b. 12bK/4, 9aK/13

ba' de'l-ğam dertten sonra, kaygıdan sonra

b. 1b/16, 3a/21

bādincān Ar. patlıcan

b. 12aK/22

ba' dü Ar. imdi, ondan sonra

b. 4bK/17

bāğ Far. bağ, büyük bahçe

b. 12bK/20, 1bF/14, 8bK/39, 9aK/12, 9aK/12, 9aK/13

bağ (ı)r bağır, karaciğer (akciğer, kalp)

b. 2a/19, 2a/20

bāğçe Far. küçük bağçe

b. 12aK/20, 12aK/27, 12bK/28, 8bK/39

bağırsak bağırsak

b. 10ak/35

bağlu bağlı

b. 13aK/18

bağla - bağlamak

b. 6aK/4

bağlan - bağlanmak

b. 9a/12

bahār Far. ilk yaz

b. 6a/10

baḥīl Ar. cimri, eli sıkı

b. 5a/14, 5a/15

baḥtlıḳ Far. T. kader olma, kısmet olma

b. 4bK/39

baḳ - bakmak

b. 4bK/12, 6bK/26

baḳır bakır

b. 13bK/23

baḳla bakla

b. 12bK/23

bal bal

b. 12bK/36

balgam Ar. vücuttaki, hastalık yapan dört unsurdan biri, balgam

b. 10aK/28

balık balık

b. 2bF/3, 3bF/11

baña (bkz. ben) bana

b. 5bK/37

bardağ bardak

b. 13bK/24, 3bF/14

bārgīr Far. yük taşıyan, beygir

b. 3bF/2

baş baş, kafa; herhangi birşeyin üst tarafı, balangıç yeri

b. 10aK/10, 10aK/11, 10ak/12, 10aK/13, 10aK/16, 10aK/7, 10aK/9, 11aK/31, 12bk/18, 12bK/24, 13b/6, 13bK/33, 1b/2, 1b/3, 1b/4, 1b/5, 1b/6, 1bF/20, 2b/8, 3a/24, 3a/25, 6a/2, 6aK/22, 8aK/12

başla- başlamak

b. 9bK/37

bat- batmak

b. 5bK/34

bāṭıl Ar. batıl, gerçek olmayan

b. 11aK/3, 7aK/9

bāzīrgān (<Far.bāzergān) tüccar, ticaretle uğraşan

b. 12aK/2, 10a/7, 11b/6, 12b/10, 12bK/35, 6b/6

bāzīrgānlık Far. T. esnaf olma, esnaflık

b. 7aK/26

ba‘zı Ar. kimi, bazı

b. 9aK/19

bāzū Far. pazı, kolun üst bölümündeki kas

b. 2a/23, 2a/24

bedbahtlık Far. T. bahtı kara olma, kısmet kara olma

b. 4bK/39

beg bey

b. 12aK/1, 5aK/39, 5b/3, 5bK/9, 7aK/12

beglik beylik yapma

b. 13bK/36, 7aK/12, 7bK/11, 7aK/5

behcet Ar. sevinç, güzellik

b. 2a/24

bekār Ar. hiç evlenmemiş, ergen

b. 10b/11

belā Ar. gam, keder, sıkıntı

b. 10a/16, 10a/3, 10aK/12, 11aK/2, 11aK/6, 11bK/1, 12b/8, 1b/5, 2a/11, 5bK/38, 6a/14, 6a/15, 6aK/11, 6b/8, 7a/1, 7a/15, 7aK/28, 8a/17, 8bK/14, 9bK/9, 9bK/23, 9bK/24, 9aK/29

belür- belirlemek, ortaya çıkmak

b. 11aK/19

ben 1. tekil kişi adılı, ben

b. 4bK/20, 5aK/15, 5aK/6, 5b/7, 5bK/38

bend Far. bağ, yular, rabıta, bağlama

b. 10bK/17, 13bK/13, 3aF/17

bendgāh Far. eklem, bağlama yeri, zindana bağlı

b. 3b/14, 3b/15

bend-i zencir Far. zincire bağlı, zincirle bağlı

b. 2aF/8

bend-i zindān Far. zindana bağlı

b. 10bK/22, 6aK/13

berāber Far. beraber, birlikte

b. 12b/18, 5bK/6, 8b/11

berekāt Ar. bereketler, bolluklar

b. 9aK/24

bereket Ar. bolluk, mutluluk, mübareklik

b. 12a/13, 1b/8, 6b/8, 6bK/18, 8bK/11, 2b/16

berrāk Ar. nurlu, pek parlak, duru, açık

b. 7aK/35, 7aK/37, 8b/19, 9a/3

beş beş sayısı, 5

b. 6bK/39

beşāret Ar. müjde, sevindirici haber

b. 12a/20, 1b/8, 2a/10, 2a/13, 2a/9, 4a/19, 4aK/17, 4bK/8, 5aK/18, 5aK/19, 7a/4, 7a/9,

beşāret ol- Ar. T. müjdelemek

b. 2a/5, 4aK/26

beşinci beşinci

b. 10aK/5, 13aK/34, 13b/2, 4aK/10, 4aK/21, 4bK/5, 7aK/23, 8b/16

beyān Ar. anlatma, açık söyleme, bildirme, açıklama

b. 7aK/23

beyān èt- Ar. T. anlatmak, bildirmek

b. 1bF/5, 6aK/26

beyāz Ar. beyaz, ak

b. 12a/4

beyne'l-akrān akranlar, yaşlılar arasında

b. 8a/8

benzer benzer

b. 13aK/4

bırağ - bırakmak

b. 10ak/28

bıyık bıyık

b. 10aK/27

bıçāre Far. çaresiz

b. 7b/19

bil- bilmek

b. 11aK/13, 1bF/6, 4bK/28, 4bK/38, 5aK/10, 5aK/4, 5aK/8, 5bK/16, 6a/6, 6aK/34, 6aK/35, 6bK/10

bildir - bildirmek, açıklamak

b. 2bF/17, 2bF/18, 5aK/38

bile birlikte, beraber

b. 5bK/15

bilezik bilezik

b. 13bK/13

bīmār Far. hasta, sayrı

b. 2a/23, 3a/11

bin- binmek

b. 5aK/1, 8b/13

binā' Ar. yapı, ev

b. 10b/7

binşır parmağı Ar. Tr. yüzük parmağı

b. 2b/14, 2b/15

biņ bin sayısı, 1000

b. 12aK/3, 4bK/36

bir bir sayısı, 1

b. 10a/18, 10a/2, 10a/2, 10a/3, 10aK/1, 10aK/11, 10aK/12, 10aK/13, 10aK/14, 10aK/15, 10aK/20, 10aK/7, 10b/2, 10b/2, 10b/3, 10b/3, 10bK/26, 11a/16, 11a/9, 11aK/18, 11aK/18, 11aK/2, 11aK/21, 11aK/34, 11aK/4, 11aK/8, 11bK/12, 11bK/18, 11bK/24, 11bK/29, 11bK/32, 12a/18, 12a/3, 12aK/15, 12b/1, 12b/20, 12bK/14, 12bK/27, 12bK/27, 12bK/4, 12bK/5, 13a/10, 13a/11, 13a/9, 13aK/22, 13aK/29, 13b/18, 13b/3, 13bK/20, 2a/4, 3a/9, 3b/12, 3b/15, 3b/3, 4a/14, 4aK/20, 4aK/30, 4aK/4, 4aK/5, 4b/5, 4bK/11, 4bK/18, 4bK/20, 4bK/22, 4bK/32, 5aK/13, 5aK/17, 5aK/19, 5aK/23, 5aK/26, 5aK/30, 5aK/31, 5aK/9, 5aK/9, 5b/14, 5b/3, 5b/5, 5bK/10, 5bK/13, 6aK/10, 6aK/11, 6aK/11, 6aK/12, 6aK/16, 6aK/2, 6aK/22, 6aK/24, 6aK/38, 6aK/9, 6bK/1, 6bK/11, 6bK/13, 6bK/23, 6bK/37, 6bK/4, 6bK/5, 7aK/16, 7aK/35, 7b/10, 7b/16, 7bK/1, 7bK/10, 7bK/24, 7bK/29, 7bK/30, 7bK/38, 7bK/4, 7bK/6, 8a/16, 8a/2, 8aK/20, 8aK/25, 8aK/33, 8aK/37, 8aK/4, 8b/14, 8bK/38, 8bK/38, 8bK/9, 9a/10, 9a/19, 9a/19, 9aK/22, 9aK/23, 9aK/3, 9aK/6, 9b/12, 9b/18, 9b/3, 9bK/24, 9bK/37

birāz Ar. az şey, biraz

b. 1b/13, 2b/19, 3a/21, 1b/16, 3a/13

biri biri, öteki

b. 11aK/27, 13a/17, 4a/12, 4a/13, 4a/13, 4b/18, 4b/19, 4b/19, 4bK/23, 4bK/24, 5aK/9, 5bK/13, 6bK/5

birinc Far. piring

b. 12bK/22

birinci birinci

b. 11bK/23, 12a/7, 12aK/6, 4aK/16, 4aK/31, 8aK/26, 9aK/17

birkaç birkaç

b. 5b/8, 5bK/32, 5bK/33, 5bK/39

bi'smi 'llāhi 'r-raḥmāni 'r-raḥīm Ar. esirgeyen ve koruyan Allah'ın adıyla

b. 4a/4

bit- bitmek, yetişmek, ortaya çıkmak

b. 11bK/20, 12aK/21, 12aK/27

bizār ol- Far. T. bıkmak, usanmak

b. 5aK/26

boğaz boğaz

b. 13a/10

boğar- boğarmak

b. 2bF/13

boğazla - boğazlamak, hayvan kesmek

b. 13a/4, 13a/8

bol çok, fazla, bol

b. 3af/9

bolluğ fazlaklık

b. 4bk/7

borc borç

b. 10aK/1, 11a/13, 13a/6, 3b/11, 7bK/19, 8aK/15, 8bK/37, 8bK/38, 9aK/28, 7bK/20, 10aK/29, 8bK/4

borçlu, borclu borçlu, borcu olan

b. 7bK/19, 13a/6, 10aK/1

borc öde- borç ödemek

b. 2a/21

bostān Far. kavun, karpuz

b. 11a/1

boşan- boşanmak, ayrılmak

b. 13b/9

boy(u)n boyun

b. 2a/15, 2a/17

boya boya

b. 12bK/25

boylu boylu

b. 9aK/12

bozıl- bozulmak

b. 13a/9

böyle böyle, bu şekilde

b. 6bK/10, 7aK/27, 9bK/24

bu bu (adıl)

b. 10a/10, 13b/14, 13b/8, 13bK/4, 4a/10, 4aK/4, 4b/1, 4b/14, 4b/2, 4bK/23, 4bK/24, 4bK/25, 4bK/31, 5aK/1, 5aK/11, 5aK/27, 5aK/27, 5b/12, 5b/15, 5b/17, 5b/4, 5b/6, 5bK/21, 6aK/23, 6b/7, 7aK/18, 8aK/39, 8b/12, 12a/6, 12bK/23, 13aK/4, 13aK/6, 13bK/25, 4bK/37, 5bK/16, 6aK/31, 6aK/32, 6bK/4, 8bK/4, 9bK/30, 11aK/37, 11aK/1

buğday buğday

b. 12bK/11, 12bK/18, 3aF/10, 3aF/24

bukağı bağ, zincir, demir halka

b. 2aF/8

bul- bulmak

b. 10a/10, 10a/15, 10a/17, 10aK/19, 10aK/21, 10b/1, 10bK/10, 10bK/23, 10bK/37, 11a/20, 11a/6, 11aK/10, 11aK/19, 11bK/10, 12a/10, 12a/12, 12a/13, 12aK/28, 13a/1, 13a/17, 13a/8, 13aK/13, 13aK/14, 13aK/25, 13aK/26, 13aK/32, 13b/20, 13bK/20, 13bK/25, 1b/17, 1b/2, 1b/2, 1b/22, 1b/23, 1b/23, 1b/24, 1b/24, 1b/4, 1b/5, 2a/12, 2a/12, 2a/13, 2a/22, 2a/25, 2a/25, 2a/5, 2a/5, 2a/8, 2b/12, 2b/2, 2b/21, 2b/21, 2b/24, 2b/25, 2b/25, 2b/5, 2b/6, 2b/7, 2b/8, 3a/2, 3a/2, 3a/20, 3a/3, 3a/3, 3a/5, 3b/3, 3b/7, 3b/8, 6aK/13, 6aK/32, 6b/5, 6bK/16, 7a/15, 7aK/2, 7aK/22, 7aK/24, 7aK/32, 7b/12, 7b/20, 7b/21, 8a/11, 8a/20, 8a/4, 8aK/19, 8aK/35, 8b/1, 8b/13, 8b/7, 8bK/16, 8bK/3, 9a/13, 9aK/2, 9aK/24, 9aK/3, 9b/1, 9b/16, 9b/18, 9b/4, 9bK/25, 9bK/6, 3a/19

bulanık bulanık, duru olmayan

b. 7aK/31, 9a/4

bulaş- bulaşmak

b. 11bK/12

bulun- bulunmak

b. 4aK/15

buluş- buluşmak

b. 3a/14

bulut bulut

b. 8b/12, 8b/14

burun burun

b. 10aK/19, 2a/10, 2a/11, 6aK/30

būstān Far. bahe

b. 10b/18

būstān dolabı Far. Ar. sebze bahesini sulamak iin kovalarla kuyudan su ıkaran dolap

b. 11a/20

buyur- buyurmak, emretmek, sylemek

b. 2a/18, 4bK/19, 4bK/33, 5a/17, 5aK/18, 5aK/23, 5aK/25, 6aK/2, 6aK/38, 9b/10

buyurul- buyurulmak, emredilmek

b. 13a/20

buz buz

b. 12aK/23

būhtān Ar. iftira, yalan

b. 3a/8

būtūn būtūn

b. 11aK/24, 1b/11, 6aK/6

būyūk būyūk

b. 10bK/27, 11a/16, 13aK/26, 9a/6

būyūklik būyūklūk

b. 12aK/28, 4aK/32

C

Ca' fer-i şādık öz. a. rüya tabircisi

c. 1b, 2a/1, 2b/1, 3a/1, 3b/1

cāh Far. itibar, mevki, makam

c. 13bK/13, 13bK/29, 1b/2, 3a/3, 3b/8, 13bK/34

cāhil Ar. bilimsiz, bilgisiz

c. 5a/9, 6a/4

cāmi' Ar. namaz kılınan ibadet yeri

c. 10b/11, 10b/5

cān Far. can, ruh, hayat

c. 6bK/20

cān al- Far. T. öldürmek

c. 6b/21

canavār (<Far. cān-āver) vahşi, yırtıcı hayvan

c. 2aF/17

cāriye Ar. para ile satın alınan halayık, hizmetçi kız

c. 12a/8, 13a/5, 13bK/12

Cebrā'īl Ar. dört büyük melekten biridir

c. 6b/12

cedīd Ar. yeni, kullanılmamış

c. 10a/21

cefā Ar. eziyet, incitme, sıkıntı

c. 2aF/14

cehālet Ar. cahillik, bilmezlik

c. 3a/22

cehennem Ar. günahkarların öldükten sonra gidecekleri azap yeri

c. 6b/4, 6bk/14

cehūd Ar. yahudi

c. 5b/1

cem^ʿī Ar. cemiyetle ilgili

c. 7bK/9, 8aK/29

cemā^ʿat Ar. topluluk, grup

c. 10b/11

cemāl ol- Ar. T. güzel olmak

c. 13bK/34

cem^ʿ èt- Ar. T. toplamak

c. 11b/10, 11b/18, 2a/22, 3a/17, 3b/11, 4bK/25

cemī^ʿ Ar. bütün, hep

c. 10a/12, 10b/9, 11aK/10, 11bkK/34, 6aK/31, 7aK/3, 7bK/18

cem^ʿ ol- Ar. T. toplamak

c. 2b/15, 2b/4

cenāb-ı vācibū'l-vücūd Ar. varlığı zorunlu olan, var olmak için hiçbir sebebe ihtiyacı bulunmayan Allah

c. 6a/13

cenk (<Far. ceng) savaş, kavga

c. 13bK/15, 2aF/14

cenk ol- Far. T. savaşmak, mücadele etmek

c. 12aK/10

cennet (<Ar. cennāt) bahçe, ahirette müslümanların sonsuz olarak yaşayacakları yer

c. 5a/15, 6b/3, 6bK/14

cevāhir (<Ar. cevher) cevherler, elmaslar, kıymetli taşlar

c. 13aK/35, 2aF/5, 13bF/35

ceviz ceviz

c. 12bK/2, 12bK/3, 12bK/4

cevz-i hindī hindistan cevizi

h. 12bK/25

ciḥān Far. dünya, alem

c. 4bK/28, 4bK/32, 6bK/22, 6bK/25, 6bK/35, 7a/1, 7a/7, 9bK/2

cihet Ar. yan, yön, taraf

c. 13bK/2

cimā' Ar. çiftleşme (insan hakkında)

c. 2aF/7

cin Ar. cin, göz ile görülemeyen ruhani varlıklar

c. 8a/2

cömerd cömert, eli açık

c. 5a/13, 5a/16

cömerd ol- cömert olmak, bonkör olmak

c. 3b/7

cum'a Ar. cuma günü

c. 8bk/7, 8bk/8

cümle Ar. bütün, hep, tam

c. 11a/5, 11b/5, 11bK/8, 3b/12, 3b/13, 6a/13, 6b/13, 7a/4, 7bK/12, 8aK/14, 8b/10, 9a/12, 9a/20, 9a/6, 9a/9, 9aK/25, 9b/4, 9bK/2

cünūn Ar. delirme, çıldırma, delilik

c. 5bK/16

cünüb Ar. guslü gerektiren durum

c. 5b/1

Ç

çadır (<Far.çader) çadır

ç. 10bK/15, 10bK/22

çakmak çakmak, ateş aleti

ç. 9b/7

çaldır- çaldırmak

ç. 13bK/18

çalgi müzik aleti

ç. 3aF/23

çardak Far. çardak, dallarla örtülü barınak

ç. 8bK/26

çay ırmaktan küçük, dereden büyük akarsu

ç. 9a/1

çek- çekmek

ç. 2a/13, 9a/18

çekirge böcek

ç. 3bF/10

çerâğ Far. fitil, mum

ç. 8aK/5, 8ak/8

çeşme Far. çeşme, musluklu su haznesi, pınar

ç. 7aK/27

çık- çıkmak

ç. 10a/14, 10a/2, 10bK/15, 11a/10, 13a/2, 6a/10, 6a/11, 7a/3, 7aK/33, 7bkK18, 7bK/9, 8a/17, 8aK/1, 8aK/35, 8aK/36, 8bK/15, 9a/13, 9a/7, 9a/7, 9a/9, 9b/5, 9b/7

çıkar- çıkarmak

ç. 11aK/22, 11aK/37, 13b/21, 7aK/24, 8aK/22, 8bK/32

çıkmaçlık çıkma durumunda olma

ç. 8bK/19

çınla- çınılamak

ç. 3bF/16

çıplak çıplak, giysisiz

ç. 3aF/7

çıyan çok zehirli bir böcek

c. 2bF/4

çıban çıban

ç. 11aK/22

çiçek çiçek

ç. 11aK/37

çift (< Far. cüft) çift

ç. 12bK/17

çirkîn Far. çirkin, güzel olmayan

ç. 12a/20, 9aK/12

çirkîn yüzli çirkin yüzlü

ç. 12a/15, 12b/15, 12b/3

çoğal- çoğalmak

ç. 10aK/27

çok çok

ç. 10aK/5, 10aK/5, 11aK/3, 11akK36, 11bK/9, 12aK/22, 12aK/3, 13a/14, 13aK/8, 13b/17, 13b/3, 1b/7, 1bF/20, 2b/14, 3a/11, 3a/17, 3aF/3, 3aF4, 4bK/22, 5a/2, 5a/2, 5aK/27, 6aK/17, 6aK/17, 6aK/18, 6b/10, 6b/11, 6b/14, 7aK/14, 7b/9, 7bK/28, 7bK/34, 8a/1, 8b/20, 8b/7, 9b/15

çok ol- fazla olmak

ç. 3a/11, 6b/10, 6b/11, 6b/14, 8b/20, 13a/14, 13b/17, 4bK/22, 6aK/17, 6aK/18, 11aK/36

çöl çöl

ç. 11aK/39

çömlek çömlek, topraktan yapılan tencere

ç. 3af/6

çünkü çünkü

ç. 4b/8, 5aK/19, 5bK/2

D

da da

d. 5a/16, 6aK/19, 6aK/28

daha daha

d. 6a/9

dahı dahi, da/da

d. 10aK/26, 10aK/29, 10aK/36, 10bK/28, 11a/3, 11aK/37, 11b/7, 11bK/22, 12aK/2, 12aK/28, 12aK/7, 13aK/18, 13bK/14, 13bK/2, 13bK/6, 4aK/22, 4b/18, 4bK/22, 4bK/31, 4bK/31, 5a/16, 5a/16, 5a/5, 5aK/1, 5aK/28, 5aK/34, 5aK/6, 5b/11, 5b/12, 5b/12, 5b/14, 5b/15, 5b/5, 5bK/18, 5bK/19, 5bK/34, 6a/10, 6aK/32, 6bK/6, 7aK/26, 7aK/27, 7bK/33, 8bK/4, 9a/3, 9aK/14

dāhil Ar. dahil, iç, içeri

d. 5a/15

dā'im Ar. devamlı, sürekli

d. 4b/1, 5a/19, 5aK/27, 6b/9

dā'ima Ar. her vakit, daima

d. 13b/4, 4b/5, 7a/16, 7a/8

dāl Ar. delalet eden, bildiren

d. 2b/8

Dāniyāl öz. a. rüya tabircisi, peygamberlerden biridir

d. 6a/18, 1b, 2a/1, 2b/1, 3a/1, 3b/1

ḍarb Ar. dövme, vurma

ḍ. 4b/7

dārçīn Far. tarçın

d. 13aK/6

dāreyn Ar. iki dünya; dünya ve ahiret

d. 8a/12

da'vā Ar. dava, şikayet

d. 1b/24

da'vet êt- Ar. T. çağırma, davet etmek

d. 2a/19

dè- demek, söylemek

d. 4a/13, 4a/16, 4b/11, 4b/19, 4b/20, 4b/5, 4bK/22, 5aK/15, 5b/11, 5b/8, 5bK/33, 5bK/33, 5bK/35, 5bK/39, 6bK/1, 6bK/10, 6bK/3, 6bK/6, 9aK/19

def Far. müzik aleti

d. 3aF/23

defīne Ar. değerli eşya

d. 9b/1

değil değil

d. 8bK/16, 10bK/21, 11aK/11, 12a/18, 12a/2, 12bK/23, 13a/3, 13b/8, 4aK/19, 5bK/35, 5bK/38

değirmen değirmen

d. 11a/15, 11a/16, 11a/17, 11a/18, 11a/18, 1bF/14, 9aK/3, 9aK/4, 9aK/4

dehlīz Ar. koridor, dar ve uzun geçit

d. 11a/20

delâlet Ar. işaret, iz

d. 13aK/22, 1b/7, 7a/18, 8aK/24, 9aK/11, 9aK/14, 9aK/15, 9aK/22

delâlet ét- Ar. T. işaret etmek

d. 12aK/29, 4aK/22, 4aK/32, 6bK/19, 9bK/29, 9bK/30

deli çılgın, deli

d. 5bK/35

delik delik, boşluk

d. 13aK/36, 13aK/38

delikli delikli

d. 13bK/6

delil Ar. delil, kanıt, işaret, yol gösterici

d. 10bK/29, 11aK/38, 11bK/2, 13bK/37, 1bF/5, 6aK/26, 6aK/28, 6aK/33, 6bK/29, 8aK/4

delil ét- Ar. T. delil etmek

d. 6aK/31

delin- delinmek

d. 13bK/3, 13bK/9

dem Far. söz, bahis

d. 1b/18

deñiz deniz

d. 1bF/10, 2bF/21, 7aK/23, 8b/17, 8b/17

derc eyle- Ar. T. yazmak, toplamak, içine koymak

d. 4bK/23

deri deri

d. 10aK/30, 13b/20

dertlü Far. T. dertli, sıkıntılı, sorunlu

d. 12aK/30

derün Far. gönül, iç, içeri

d. 2bF/15

derviş Far. Allah için alçak gönüllülüğü ve fukaralığı kabul eden

d. 11bK/14

dev çok iri ve korkunç yaratık

d. 3bF/12, 5a/5

devāt Ar. divit

d. 13a/14, 1bF/19, 9bK/34

deve deve

d. 13a/4

devlet Ar. mutluluk, baht

d. 1b/15, 3b/3, 3b/4, 2a/14, 3b/16, 10b/1, 10bK/32, 11aK/23, 12a/10, 13bK/30, 13bK/38, 1b/13, 1b/2, 2b/9, 3b/7, 3b/8, 3b/12, 6bK/24, 8a/1, 8a/20, 8aK/39, 8b/1, 8b/13, 8b/4, 9aK/18, 9aK/2

devletlü Ar. T. mutluluk ve refah içinde olan

d. 6bK/19

devşir- devşirmek, toplamak, bir araya getirmek, derlemek

d. 11b/21

déyü diye

d. 4bK/26, 6bK/3

dīdār Far. yüz, çehre

d. 1b/21

dīdār-ı devlet mutlu yüzü

d. 1b/15

diger diğer

d. 4a/10, 6bK/1

dil 1. tat alma ve konuşma organı

d. 2a/9, 6aK/18

dil 2. Far. gönül

d. 6aK/16, 8aK/26

dile- dilemek, istemek

d. 3a/3, 3b/4, 4b/17, 5bK/18, 5bK/19, 5bK/29, 7aK/10, 9bK/34

din Ar. din, Allah'a inanma ve bağlanma

d. 10aK/33, 10b/16, 10b/8, 11b/5, 12bK/26, 13aK/12, 13bK/11, 13bK/16, 13bK/28, 13bK/3, 13bK/35, 5bK/6, 6aK/13, 6aK/6, 8aK/10, 8aK/32, 9b/3, 9bK/15

dindār Ar. Allah'a inanmış ve bağlanmış olan kimse

d. 9a/6

direk direk

d. 5bK/6

dirhem Ar. eskiden kullanılmış gümüş para

d. 12aK/3, 12aK/4

dirlik yaşam, sağlık

d. 7bK/10, 10bK/9, 9aK/21,

dirsek dirsek

d. 2a/25, 3a/14, 3a/15

diş diş

d. 10aK/20, 10aK/27

dīvār Far. duvar

d. 10a/19, 10a/20, 1bF/12, 8aK/27, 8aK/28, 8aK/29

dokuzuncı dokuzuncu (krş. **toğuzıncı**)

d. 11aK/7

dolāb Ar. dolap; kuyudan su çıkarmaya yarayan ağaçtan ya demirden yapılmış çark
d. 10b/19, 11a/21

dost (<Far. dūst) dost, sevilen kimse
d. 1b/3, 1b/21, 2a/16, 3a/25, 13bK/30, 1b/25, 1b/3, 2a/19, 2a/25, 2a/9, 3a/18,
3a/5, 3aF/22, 3b/12, 3b/14, 3b/15, 4aK/23, 4aK/30, 4bK/11, 6aK/12, 6aK/22

dostlık, dostluk Far.T. dostluk
d. 3a/16, 12bK/11

dostluk ét- dostluk yapmak
d. 2a/10

dök- dökmek
d. 10aK/16

dökil-, dökül- dökülmek, akmak
d. 13a/21, 10aK/3, 9bK/39

dön- dönmek
d. 5bK/39

dördünci dördüncü
d. 4aK/20, 4aK/9, 4bK/4, 7aK/4, 9bK/32, 13a/12, 13ak/10, 3b/6, 3b/7, 8a/18

dört dört sayısı, 4
d. 4bK/28, 4bK/31, 4bK/31, 4bK/36

duā' Ar. dua, Allah'a yalvarma ya da yardım dileme
d. 13b/11, 5aK/5, 5b/15, 5b/17, 5bK/21, 7a/20, 7b/13, 7b/17

dūçār ol- bir şeye uğramak, yakalanmak, tutulmak
d. 8a/17

dudağ dudak (krş. **ıudağ**)
d. 1b/24, 2a/2

dumanlu dumanlı

d. 7bK/25

düğün düğün

d. 2aF/7

dükeli hep, hepsi, bütün, herkes

d. 6aK/32, 11aK/12, 12aK/5, 5bK/4, 7aK/29, 7aK/33

dükkān Ar. dükkan, içinde öteberi satılan oda, yer

d. 10b/18, 11a/11, 8bK/19

dülbend Far. tülbend

d. 13bK/29

dünyā Ar. dünya, içinde yaşadığımız alem

d. 12a/21, 12b/1, 13aK/16, 4a/18, 5aK/17, 5aK/26, 6a/15, 8a/15, 8a/6, 8b/13, 9a/15

dürlü türlü, çeşit

d. 11aK/18, 1bF/20, 4b/18, 5a/2, 5a/2, 5aK/11, 5aK/28, 5aK/37, 5aK/37, 5aK/8, 5bK/12, 5bK/13, 5bK/13, 5bK/30, 6aK/1, 6aK/29, 6aK/29, 6bK/18, 6bK/31, 6bK/37, 6bK/39, 6bK/4, 7aK/5, 8b/11

dürüst Far. düzgün, doğru

d. 11b/3

dü şayruluk Far. T. iki hastalık

d. 12bK/21

düş düş, rüya

d. 10aK/18, 10aK/19, 10aK/7, 10b/5, 10bK/20, 10bK/25, 10bk/3, 10bk/35, 10bk/6, 11a/1, 11ak/28, 11ak/8, 11b/15, 11bK/29, 12a/8, 12aK/12, 12aK/30, 12bK/31, 12bK/33, 12bK/36, 13a/1, 13a/13, 13aK/10, 13aK/18, 13aK/3, 13aK/35, 13b/3, 13bK/10, 13bK/11, 13bK/28, 13bK/4, 1bF/5, 1bF/6, 2bF/12, 2bF/14, 2bF/18, 4aK/10, 4aK/11, 4aK/12, 4aK/13, 4aK/14, 4aK/15, 4aK/16, 4aK/17, 4aK/19, 4aK/20, 4aK/22, 4aK/23, 4aK/24, 4aK/26, 4aK/28, 4aK/29, 4aK/32, 4aK/33, 4aK/5, 4aK/7, 4aK/8, 4aK/9, 4b/1, 4b/11, 4b/12, 4b/18, 4b/21, 4b/4, 4b/8, 4bK/10, 4bK/11, 4bK/2, 4bK/34, 4bK/37, 4bK/38, 4bK/4, 4bK/6, 4bK/7, 4bK/8, 4bK/9, 5a/1, 5a/13, 5a/13, 5a/21, 5a/4, 5a/8, 5a/8, 5a/9, 5a/9, 5aK/1, 5aK/11, 5aK/12, 5aK/12, 5aK/13, 5aK/13, 5aK/16, 5aK/22, 5aK/23,

5aK/25, 5aK/27, 5aK/27, 5aK/28, 5aK/29, 5aK/29, 5aK/30, 5aK/30, 5aK/31, 5aK/32, 5aK/35, 5aK/36, 5aK/37, 5aK/7, 5aK/8, 5aK/8, 5b/4, 5b/4, 5bK/1, 5bK/10, 5bK/11, 5bK/13, 5bK/2, 5bK/30, 5bK/31, 5bK/32, 5bK/32, 5bK/37, 5bK/5, 5bK/8, 5bK/8, 5bK/9, 5bK/9, 5bK/9, 6a/10, 6a/3, 6a/3, 6a/6, 6a/8, 6a/8, 6a/9, 6aK/1, 6aK/23, 6aK/26, 6aK/27, 6aK/34, 6aK/36, 6aK/36, 6aK/37, 6aK/39, 6b/12, 6b/20, 6b/9, 6bK/2, 6bK/37, 7a/2, 7a/3, 7a/6, 7aK/10, 7aK/18, 7aK/20, 7aK/4, 7aK/7, 7bK/13, 7bK/14, 8a/14, 8a/19, 8a/20, 8aK/24, 8aK/31, 8b/17, 8bK/27, 8bK/28, 8bK/5, 9a/15, 9aK/17, 9aK/9, 9b/12, 9b/3, 9b/7, 9bK/14, 9bK/25, 9bK/7

düş- düşmek, vaki olmak

d. 10aK/10, 10aK/20, 6aK/10, 7aK/29, 7aK/32, 7b/17, 7bK/24, 7bK/29, 7bK/37, 8aK/14, 9a/17, 9a/7

düşman, düşmen Far. düşman, yağı

d. 1b/7, 1b/24, 2a/15, 10bK/11, 10bK/18, 11b/5, 11b/9, 12a/14, 13aK/24, 13aK/26, 13aK/29, 13aK/29, 13aK/32, 13b/6, 13bK/26, 13bK/37, 2b/13, 2b/14, 3a/8, 5bK/34, 6a/3, 6aK/12, 7a/14, 7b/8, 8a/4, 8a/6, 8aK/19, 8aK/34, 8aK/38, 8bK/3, 9a/17, 9aK/24, 7b/6

düzenlik düzenli olma

d. 8bK/19

E

ecel Ar. hayatın son demi, ömrün sonu, ölüm

e. 11aK/13, 11aK/40, 6aK/14, 6bK/21, 9a/8

ecel yakın ol- Ar. T. ölüm zamanı yakın olmak

e. 11a/19, 11b/1, 13a/11

edā ét- Ar. T. borç ödemek, yerine getirmek

e. 8aK/15

edeb Ar. iyi terbiye, naziklik

e. 13bK/2, 13bK/8, 9bK/35

edeb ol- Ar. T. terbiye olmak, zariflik olmak

e. 12bK/38, 13bK/16

efdāl Ar. en üstü, en iyi

e. 5a/13, 5a/8, 5a/9

eger Far. eğer

e. 10a/13, 10a/15, 10a/17, 10a/17, 10a/2, 10a/21, 10a/3, 10a/4, 10a/5, 10a/6, 10a/8, 10aK/19, 10aK/19, 10aK/2, 10b/1, 10b/11, 10b/12, 10b/15, 10b/2, 10b/9, 10bK/15, 10bK/20, 10bK/26, 10bK/26, 10bK/28, 10bK/29, 10bK/31, 10bK/36, 10bK/37, 11a/11, 11a/12, 11a/12, 11a/13, 11a/14, 11a/15, 11a/15, 11a/16, 11a/18, 11a/19, 11a/21, 11a/5, 11a/8, 11aK/10, 11aK/14, 11aK/15, 11aK/17, 11aK/21, 11aK/24, 11aK/26, 11aK/28, 11aK/38, 11b/1, 11b/11, 11b/16, 11b/18, 11b/19, 11b/2, 11b/3, 11b/4, 11b/6, 11b/8, 11bK/1, 11bK/11, 11bK/15, 11bK/16, 11bK/18, 11bK/21, 11bK/25, 11bK/29, 11bK/3, 12a/10, 12a/11, 12a/15, 12a/15, 12a/16, 12a/18, 12a/18, 12a/2, 12a/21, 12a/3, 12a/8, 12aK/10, 12aK/12, 12aK/28, 12aK/32, 12aK/33, 12aK/34, 12aK/35, 12aK/38, 12aK/9, 12aK/9, 12b/11, 12b/14, 12b/17, 12b/18, 12b/19, 12b/20, 12b/21, 12b/3, 12b/4, 12b/7, 12b/8, 12b/9, 12bK/1, 12bK/2, 12bK/3, 13a/1, 13a/13, 13a/15, 13a/16, 13a/16, 13a/19, 13a/2, 13a/20, 13a/21, 13a/3, 13a/4, 13a/6, 13a/7, 13a/8, 13a/9, 13aK/31, 13aK/36, 13aK/37, 13b/1, 13b/11, 13b/12, 13b/12, 13b/14, 13b/15, 13b/16, 13b/18, 13b/20, 13b/5, 13b/5, 13b/6, 13bK/11, 13bK/12, 13bK/19, 13bK/3, 13bK/6, 13bK/9, 4aK/4, 4b/2, 5b/6, 5bK/31, 5bK/35, 5bK/38, 6a/10, 6a/6, 6aK/10, 6aK/11, 6aK/16, 6aK/17, 6aK/18, 6aK/19, 6aK/21, 6aK/29, 6aK/9, 6b/13, 6b/15, 6b/16, 6b/17, 6b/19, 6b/20, 6b/21, 6b/4, 6b/5, 6b/5, 6b/6, 6b/7, 6bK/15, 6bK/19, 7a/10, 7a/12, 7a/13, 7a/13, 7a/19, 7a/21, 7aK/12, 7aK/17, 7aK/18, 7aK/19, 7aK/20, 7aK/21, 7aK/22, 7aK/25, 7aK/30, 7aK/32, 7b/1, 7b/12, 7b/13, 7b/15, 7b/18, 7b/20, 7b/3, 7b/5, 7b/7, 7b/8, 7bK/11, 7bK/18, 7bK/19, 7bK/2, 7bK/5, 8a/11, 8a/13, 8a/14, 8a/16, 8a/21, 8a/4, 8a/7, 8a/9, 8aK/23, 8aK/28, 8aK/39, 8aK/4, 8aK/6, 8b/12, 8b/14, 8b/17, 8b/18, 8b/2, 8b/20, 8b/21, 8b/4, 8b/4, 8b/7, 8b/8, 8b/9, 8bK/15, 8bK/22, 8bK/27, 8bK/30, 9a/1, 9a/10, 9a/12, 9a/13, 9a/15, 9a/16, 9a/18, 9a/2, 9a/2, 9a/20, 9a/20, 9a/3, 9a/4, 9a/5, 9a/6, 9a/8, 9ak/5, 9ak/6, 9b/12, 9b/14, 9b/15, 9b/16, 9b/18, 9b/3, 9b/4, 9b/5, 9b/7, 9b/9, 9b/9, 9bK/16, 9bK/17, 9bK/22, 9bK/26, 9bK/28, 9bK/29, 13b/21, 8bK/16, 13b/19

egerçi Far. her ne kadar, eğer ki, ise de

e. 9a/17

ehl Ar. sahip, malik; usta, becerikli

e. 1b/25, 3a/8, 6a/21, 7b/19, 10bK/32, 11aK/15, 13a/11, 3a/2, 13a/3, 1b/23

ehli Ar. alışık olan, alışkın

e. 13a/2, 13a/3, 7bK/27, 8bK/15, 8bK/16, 9bK/22

ehli ol- Ar. T. alışık olmak

e. 6b/17, 6bK/23, 7b/14

ehl-i beyt hane halkı, aile; Hz.Peygamber'in yakın akrabaları

e. 10aK/36

ehl-i fesād bozgunculuk çıkarıcılar

e. 9bK/17

ehl-i şalāh hali mestur, namuslu, doğru olan kimse

e. 9bK/16

ehl-i sünnet Peygamberimizle sahabelerine (dostlarına) itikatta uyanlar

e. 10aK/37

ekābir Ar. rütbece, görgü ve faziletçe büyük olanlar

e. 3b/15

ekincilik ét- tarımcılık yapmak

e. 12bK/16

ekmek ekmek

e. 11b/2, 12bK/31, 2aF/2, 3aF/12

eksik eksik, az

e. 11aK/31

eksiklik eksiklik, azlık

e. 9bK/28, 9bK/29

eksiksiz eksiksiz, tam

e. 9bK/27

eksil- eksilmek, azalmak

e. 13b/15

ekşi ekşi

e. 11bK/37, 11bK/38, 12aK/33, 12bK/38, 13aK/21

el el

e. 10a/19, 10a/21, 10a/3, 10aK/10, 10aK/10, 10aK/18, 10aK/21, 10aK/25, 10aK/7, 11a/9, 11aK/12, 11aK/26, 11b/17, 11b/7, 11bK/12, 11bK/6, 12a/4, 12a/5, 12aK/34, 12aK/36, 12aK/8, 12bK/15, 12bK/23, 13aK/11, 13aK/23, 13aK/33, 13b/1, 13b/15, 2a/12, 2a/13, 2a/14, 2b/17, 2b/18, 2b/4, 2b/5, 2b/6, 3a/10, 3a/21, 3a/22, 3a/23, 4aK/13, 5a/18, 5a/18, 5bK/36, 6a/2, 6aK/11, 6aK/15, 6aK/16, 6aK/30, 6aK/5, 6b/10, 6b/6, 6bK/13, 7a/11, 7aK/1, 7aK/14, 7aK/25, 7aK/30, 7aK/36, 7bK/11, 7bK/22, 7bK/30, 7bK/31, 7bK/34, 8a/2, 8a/2, 8aK/5, 8b/14, 8b/18, 8b/21, 8b/9, 8bK/11, 9a/4, 9aK/10, 9b/9, 9bK/33

elbette Ar. elbette, mutlaka, kesin olarak

e. 10aK/12, 6bK/12

elbise Ar. giysi, giyim eşyası

e. 13b/3, 2aF/6

elem Ar. üzüntü, acı, dert, keder

e. 10a/1

elli elli sayısı, 50

e. 4a/11

elma elma, meyve

e. 12aK/15

elsiz elsiz

e. 2aF/11

em- emmek

e. 12a/16

emcek meme

e. 10aK/21

emeklü ol- emekli olmak, zahmetli olmak

e. 12bK/12

emeksiz zahmetsiz, kolay, hiç emek vermeden

e. 13aK/33

emîn Ar. güvenli, inanılır, tehlikesiz

e. 2a/6, 6bK/22

eminlik Ar. T. güvenli

e. 11a/4, 6bK/32, 9bK/4

emînlik ol- Ar. T. güvenli olmak

e. 8bK/6, 9bK/18

emîn ol- Ar. T. inanli olmak, güvenli olmak

e. 10a/10, 10a/17, 10aK/14, 10b/9, 12b/8, 13b/10, 1b/5, 6a/14, 6a/15, 6aK/3, 6b/4, 6bK/13, 6bK/36, 7a/19, 7a/2, 7a/4, 7aK/33, 7b/15, 8a/3, 8a/4, 8aK/2, 8aK/38, 8bK/14, 9aK/29, 9b/8, 9bK/10, 9bK/9

emîr Ar. emir, buyruk

e. 4bK/26, 5bK/16, 7b/4

emşâl Ar. benzer, yaşıt

e. 8a/8

endîşe Far. endişe, kaygı, üzüntü

e. 13bK/18, 2a/25, 4b/21, 6a/7, 8bK/36, 9aK/28

endîşe kıl- Far. T. endişe etmek

e. 2b/19

endîşeli Far. T. endişeli, üzüntülü

e. 8aK/26

endîşeli ol- Far. T. endişeli olmak

e. 4b/21

endîşe ol- Far. T. endişe olmak

e. 9aK/16

endîşesiz ol- Far. T. endişesiz olmak, huzurlu olmak

e. 5aK/6

endüh, endüh Far. keder, kaygı, sıkıntı

e. 6bK/38

envā' Ar. çeşitler, türler

e. 13aK/12, 3bF/9

er erkek

e. 10a/5, 10bK/26, 11aK/17, 5b/5, 5b/5, 5bK/9, 7aK/11, 7aK/13, 7aK/14, 8aK/32, 8aK/5, 8bK/23

ér- ulaşmak

è. 8bK/25

erdinç dinç, güçlü

e. 12a/10

eren erkekler

e. 13bK/13

eriş- ulaşmak

e. 10a/1, 10aK/1, 10aK/12, 10aK/20, 10b/3, 11a/11, 11a/8, 11bK/26, 11bK/31, 12a/16, 12b/9, 12bK/14, 1b/13, 1b/13, 1b/19, 1b/23, 1b/23, 2a/10, 2a/11, 2a/15, 2a/15, 2a/18, 2a/20, 2a/8, 2a/9, 2b/13, 2b/17, 2b/2, 2b/24, 2b/3, 2b/4, 2b/5, 2b/7, 2b/8, 2b/9, 3a/10, 3a/14, 3a/22, 3a/6, 3a/6, 3a/9, 3b/9, 5aK/15, 5aK/18, 6aK/24, 6b/13, 7aK/3, 7bK/13, 8aK/21, 8aK/23, 8aK/26, 8b/1, 8b/19, 8b/3, 8bK/12, 8bK/27, 8bK/34

eser Ar. iz, alamet, nişan, belirti

e. 4bK/39, 8b/3, 8b/4, 8b/5, 8b/6, 8b/7

esir ét- Ar. T. köle etmek

e. 5b/10, 5b/8

esirge- kayırmak, korumak

e. 13aK/14

eski eski

e. 8aK/28, 8aK/29

esirik dalgın, deli, sarhoş, öfkeli (krş. **eşerrick**)

e. 13aK/15

eşvāb Ar. giyimler, giyecek

e. 10bK/17, 11bK/5, 2a/18

eşek eşek

e. 2aF/18

eşerrick (?) dalgın, deli, sarhoş, öfkeli (krş. **esirik**)

e. 5bK/10

et et

e. 10aK/27, 13b/20

êt- etmek, yapmak, eylemek

è. 2a/6, 2a/14, 2b/10, 3a/8, 3aF/9, 4a/10, 4bK/3, 4bK/10, 5b/8, 5aK/1, 5bK/20, 5bK/37, 5bK/31, 6aK/38, 6b/2, 7a/11, 7bK/14, 8aK/18, 8bK/32, 9a/1, 9aK/9, 9aK/17, 9aK/27, 9bK/20, 9bK/32, 9bK/7, 10b/7, 10b/12, 10bK/2, 10bK/25, 10bK/29, 10bK/6, 11aK/34, 11aK/8, 11bK/17, 11bK/4, 11b/11, 11bK/13, 11bK/23, 12aK/1, 12aK/15, 12bK/13, 12bK/30, 13a/7, 13aK/10, 13aK/2, 13aK/30, 13aK/34, 13bK/27

etek etek, bir şeyin üç kısmı

e. 5b/4

ev ev

e. 10a/8, 10bK/30, 12aK/27, 1bF/14, 7aK/12, 7bK/24, 7bK/25, 7bK/30, 7bK/37, 8bK/22, 8bK/24, 8bK/33, 9aK/6, 9aK/6, 9aK/7, 9aK/8, 9bK/25

etmek ekmek

e. 12bK/32, 12bK/33

evalik (?) (< Ar. evali) daha iyi, en iyi

e. 8aK/32

evlād Ar. çocuk

e. 10a/5, 10aK/36, 10b/13, 10b/20, 11bK/21, 13a/14, 7b/12, 8a/6, 9a/15

evlād ol- Ar. T. evlad olmak, çocuk olmak

e. 10b/12

evlen- evlenmek

e. 3a/4, 8aK/6

evvel Ar. önce, ilk, birinci, başlangıç

e. 11aK/30, 4aK/5, 4bK/29, 5a/7, 5aK/11, 5aK/28, 5b/2, 6a/10, 6a/9, 6aK/24, 6aK/26, 6bK/12, 6bK/18, 6bK/24, 6bK/38, 6bK/39, 7aK/8

evvel-i bahār ilk bahar

e.6a/10

evvelā Ar. ilk önce, birinci olarak

e. 7aK/5

ey ünlem, eh!, oh!

e. 5b/6, 6bK/4

eyle- yapmak, etmek, eylemek

e. 1b/21, 2b/10, 3b/11, 4a/11, 4bK/21, 5b/12, 5bK/38, 7bK/28, 8aK/37, 10bK/7, 11bK/7, 12b/21, 13b/13

eylik iyilik (krş. **eyülik**)

e. 2b/5, 7aK/19, 7aK/21, 9aK/14, 9bK/37, 13bK/5, 13bK/30

eyü iyi

e. 10aK/16, 10aK/4, 10bK/19, 10bK/20, 11b/14, 11b/20, 11bK/30, 11bK/34, 11bK/38, 12a/15, 12a/18, 12aK/11, 12bK/14, 12bK/6, 13b/5, 13b/8, 1b/15, 2a/22, 3b/5, 4aK/19, 5bK/35, 5bK/38, 6a/9, 7aK/21, 7aK/35, 7bK/13, 8bK/10, 8bK/15, 8bK/19, 8bK/9, 9aK/11, 9aK/14, 9aK/14, 9aK/15, 9aK/19, 9aK/26, 9bK/38, 9bK/38

eyülik iyilik, iyi olma

e. 3a/4, 6bK/25, 8aK/32

eyü ol- iyi olmak

e. 1b/19, 10b/8, 11b/4, 12a/3, 2a/7, 7bK/1, 7bK/10

Eyyüb öz. a. Hz. Eyub (a.s.) peygamberlerden biridir

e. 7b/18

ezān Ar. ezan, müezzinin yüksek sesle okuduğu sözlerdir

e. 6aK/39

F

fā'ide Ar. fayda, yarar

f. 1b/13, 1b/19, 2a/15, 2a/3, 2b/13, 2b/14, 2b/24, 2b/6, 2b/9, 3a/5, 3a/5, 3b/14, 4bK/22, 9a/20

fā'ide et- Ar. T. fayda etmek

f. 3b/8

fā'ideli 'ilm ol- Ar. T. faydalı bilim olmak

f. 12bK/7

fā'ide ol- Ar. T. fayda olmak

f. 2b/14, 2b/15, 2b/2

faḫih Ar. fıkıh, ilminin ustası

f. 9bK/21

faḫir Ar. yoksul, zengin olmayan

f. 10a/6, 12b/11, 5a/18, 6b/7, 7aK/12, 9a/15

faḫir ol- Ar. T. yoksul olmak

f. 12b/3

falān kişi, (söylenmek istenmeyen ya da söylenmesi gerekli görülmeyen bir özel adı)

f. 5aK/23, 5aK/25

fāriḡ Ar. vazgeçmiş, çekilmiş

f. 7b/4

fāriğ ol- Ar. T. vazgeçmek, terk etmek

f. 6b/6

fāris Ar. süvar

f. 6bK/7

farğ Ar. ayrılık

f. 5aK/1

farğ ol- Ar. T. ayrılık olmak

f. 5bK/10, 5bK/8

farz Ar. zorunlu, yapmak zorunda

f. 6aK/31

fāsıq Ar. günahkar, Allah'ın emirlerini tanımayan

f. 10bK/16, 10bK/37, 6aK/37, 6b/5, 6bK/9, 7a/21

fāsıq ol- Ar. T. günahkar olmak

f. 9aK/13

faş(ı)l Ar. kısım, bölüm

f. 4bK/31

feh̄m Ar. anlama, anlayış

f. 2a/20

feh̄m ét- anlamak, kavramak

f. 5aK/3

fenā Ar. kötü, yok olma

f. 12b/15, 13aK/19, 7b/4

fenā ol- Ar. T. kötü olmak

f. 10b/16

ferah̄ Ar. sevinç, sevinme

f. 11aK/10, 1b/10, 1b/17, 1b/4, 1b/8, 1b/9, 2a/25, 9a/14

ferahlık Ar. T. sevinçlik

f. 6a/20, 7bK/8, 9aK/11

ferahnāk ol- Ar. Far. T. sevinçli olmak

f. 2a/14, 3a/20

ferah ol- sevinç olmak

f. 10bK/15, 3a/19

ferāset ol- Ar. T. anlayışlılık olma

f. 5bK/12

ferc Ar. avret, edep yeri

f. 3a/5

ferište, ferişteh Far. melek; masum, günahsız

f. 1bF/7, 4a/17, 5aK/13, 5aK/14, 5aK/15, 5aK/16, 6bK/17, 7a/2, 12a/20, 6b/9

ferişteh ol- Far. T. masum olmak

f. 10aK/39

fermān Far. emir, buyruk

f. 3a/9, 5aK/16

ferzend Far. oğul, çocuk

f. 11aK/27

fesād Ar. bozukluk, kötülük, fenalık

f. 9bK/17, 9bK/23

feslikan fesleğen, güzel kokan bir çiçek

f. 12bK/8

feth èt- Ar. T. ele geçirmek, kazanmak

f. 5b/7

feth ol- Ar. T. başlamak, açılmak

f. 11a/15, 7a/8, 5b/2, 9b/4

fetret ol- Ar. zayıflık, gevşeklik olmak

f. 2b/18

findık findık

f. 12aK/38

fışk Ar. Allah'a karşı isyan etme, haram işleme

f. 9b/4

fihris Ar. içindekiler

f. 1bF/3, 2bF/16

fikr Ar. fikir, düşünce

f. 5aK/35

fil Ar. fil, hayvan

f. 2aF/22, 3bF/6

fi'l-cümle Ar. nihayette, sonunda

f. 12aK/29, 9aK/11, 9aK/14

fitne Ar. sıkıntı, azdırma

f. 7b/8, 7bK/21

füc'e Ar. ansızın, birdenbire

f. 8b/12

fülfül Ar. kara biber

f. 13ak/6

fütüh Ar. zafer, üstünlük

f. 2b/13, 2b/16, 3a/10, 3a/14, 3a/23

G

ġāfil ol- Ar. T. dikkatsiz olmak, umursamaz olmak

ġ. 13aK/17

ġaflet ol- Ar. T. dalgınlık olmak, ihmal olmak

ġ. 7bK/3

ġā'ib Ar. görünmeyen, hazır olmayan, yok olan, kayıp

ġ. 2a/15, 1b/14, 1b/16, 1b/17, 1b/20, 1b/21, 1b/24, 2a/19, 2a/25, 2b/8, 3a/18, 3a/24, 3b/16, 4aK/13, 4bK/8, 5bK/31

ġalebe Ar. üstünlük, yenme, bastırma

ġ. 6a/7

ġālib Ar. daha kuvvetli, üstün gelen

ġ. 5bK/1, 7b/6

ġālib ol- Ar. T. yenmek, kuvvetli olmak

ġ. 8a/6, 11b/9, 12a/14, 13b/6, 13bK/26, 2b/13, 6aK/35, 6aK/36, 6aK/37

ġalīz Ar. kalın, yapışkan, yoğun

ġ. 9aK/13

ġam Ar. keder, kaygı, dert, sıkıntı

ġ. 10bK/15, 11aK/10, 11aK/19, 12a/16, 12a/21, 12b/6, 13aK/14, 1b/16, 2a/4, 2b/22, 3a/24, 6bK/38, 7a/10, 8b/8, 8bK/36, 9a/9, 9aK/16, 9b/6

ġam çek- Ar. T. dert çekmek, üzölmek

ġ. 3a/21

ġamlu Ar. T. gamlı, dertli, kaygılı, üzüntölü

ġ. 12b/17, 12bK/10

ġamnāk ol- Ar. Far. T. üzgünlü olmak, kederli olmak

ġ. 1b/16, 3b/2

ġam ol- Ar. T. üzüntü olmak, kaygı olmak

ġ. 12bK/38

ġanī Ar. varlıklı, bol, zengin

ğ. 11bK/14, 12a/6, 5bK/15, 7a/11, 9a/19, 9a/5, 9a/6

ğanīmet Ar. emeksiz kazanç

ğ. 2b/15, 2b/16, 2b/17, 2b/18, 2b/24, 3a/2

ğani ol- Ar. T. zengin olmak, bol olmak

ğ. 10a/6, 10b/6, 11b/21, 13a/17, 3b/9, 6b/3, 6b/7, 6bK/16, 7aK/12, 9a/15, 9a/16

ğarīb Ar. tuhaf; yabancı

ğ. 12bK/5, 7aK/12, 8aK/7

ğarķ ol- Ar. T. batmak, boğulmak

ğ. 7bK/2, 9a/2, 9a/3

ğavğa Far. kavga, dövüşme

ğ. 4aK/12

ğāyet Ar. nihayet, son; son derece, çok fazla

ğ. 3a/20, 6bK/17, 7aK/34, 7bK/13, 8b/8

ğazā Ar. din uğruna savaş

ğ. 4b/13

ğazabnāk Ar. Far. gazaplı, öfkeli, kızgın

ğ. 6b/19

ğāzī Ar. gaza eden kişi, savaşan

ğ. 6a/21

ğēce gece

g. 4b/12, 5aK/36, 5b/3

ğēç- geçmek

g. 10a/16, 11a/6, 12a/1, 13aK/30, 6aK/21, 7b/3

ğēçin- yaşamak, geçinmek

g. 11b/4

ğēçür- geçirmek

g. 1b/4

gel- gelmek

g. 1b/19, 1b/20, 2b/3, 2b/8, 2b/12, 3a/15, 3b/16, 10b/16, 10b/2, 11a/16, 11aK/13, 13a/3, 1b/10, 1b/14, 1b/14, 1b/17, 1b/24, 1b/25, 1b/25, 2a/19, 2a/19, 2a/4, 2a/5, 2a/9, 3a/18, 3a/24, 3a/25, 3b/9, 4a/19, 4aK/6, 4b/15, 4b/7, 4bK/27, 4bK/35, 5a/5, 5b/7, 5b/9, 6aK/14, 6aK/21, 6aK/24, 6b/5, 6b/8, 6bK/1, 6bK/13, 6bK/15, 6bK/21, 7a/12, 7a/13, 7a/15, 7aK/13, 7b/7, 8b/11, 8b/12, 9a/15, 9a/8, 9bK/15, 9bK/2

gemi gemi

g. 1bF/10, 6aK/9, 7bK/13, 7bK/7, 7bK/8, 7bK/9, 9a/10, 9a/10, 9a/12, 9a/8, 9a/9

genc genç, çocuk, küçük

g. 12a/8, 12a/10, 2bF/27

geniş geniş

g. 5aK/4

gerçek gerçek, hakiki

g. 5b/6

gerdgāh Far. kalça

g. 2b/22, 2b/23

gerek gerek, ihtiyaç

g. 11aK/14, 11aK/15, 11aK/31, 11aK/5, 4bK/32, 5aK/8, 5aK/9, 5bK/14, 5bK/17, 5bK/35, 6aK/14, 6aK/34, 6bK/21, 8bK/32, 9a/18, 9b/5

gereklik gereklik, gerek

g. 13bK/34

gèrü geri, arka; tekrar

g. 7aK/32, 7bK/9, 13aK/31, 8aK/28

getür- getirmek; iletmek, aktarmak

g. 10aK/35, 5b/10, 9bK/18

gibi gibi

g. 11a/7, 11b/8, 8bK/19, 8bK/5

giņ güzel, geniş

g. 8bK/24

gīr Far. tutan, tutucu

g. 13aK/18, 9bK/28

gir- girmek

g. 10a/19, 10aK/11, 10aK/18, 10b/5, 11a/9, 11b/17, 11b/7, 11bK/12, 11bK/6, 12a/4, 12a/5, 12a/9, 12aK/35, 12aK/36, 12aK/8, 12bK/15, 12bK/23, 13aK/11, 13aK/23, 13aK/33, 13b/1, 13b/15, 1bF/23, 2b/17, 2b/6, 3a/10, 4aK/13, 6aK/16, 6b/10, 6b/7, 7a/11, 7aK/25, 7aK/30, 7aK/36, 7bK/11, 7bK/22, 7bK/7, 7bK/8, 8a/2, 8aK/13, 8b/18, 8b/9, 8bK/11, 8bK/13, 8bK/37, 8bK/37, 9a/1, 9a/4, 9aK/10, 9aK/3, 9b/9, 9bK/34, 9bK/4

gīriftār Far. düşkün, tutulmuş

g. 7b/8

giriş- teşebbüs etmek, ele almak

g. 7bK/7

git- gitmek

g. 10a/21, 10b/11, 11aK/3, 2a/10, 3a/25, 5aK/33, 8a/2, 8aK/8, 8bK/36, 8bK/38, 9bK/16

giy- giymek

g. 10aK/6, 10bK/17, 10bK/18, 10bK/19, 13b/4, 13bK/30, 13bK/33, 2a/18

giyecek giyecek

g. 13bK/28, 2aF/6

giysi giyecek, giyim

g. 10bK/19

gizlü gizli

g. 12bK/5

göbek göbek

g. 13b/13, 3a/2

göç- göçmek, yerleşmek

g. 10a/2

göger- göğermek, yapraklanmak

g. 11bK/27, 5b/6

gög(ü)s göğüs

g. 2a/18

gök gökyüzü

g. 5b/4, 7a/3, 8a/14, 8a/16, 8b/9

gömlek gömlek

g. 10bK/17, 10bK/19

göñ(ü)l gönül, kalp

g. 4b/21, 7aK/10, 8a/12

göñ(ü)l dar ol- içi sıkıntılı olmak

g. 8aK/17

gör- görmek

g. 10a/1, 10a/10, 10a/12, 10a/13, 10a/14, 10a/15, 10a/16, 10a/17, 10a/18, 10a/19, 10a/2, 10a/20, 10a/20, 10a/21, 10a/7, 10a/8, 10aK/10, 10aK/11, 10aK/12, 10aK/14, 10aK/15, 10aK/17, 10aK/17, 10aK/17, 10aK/18, 10aK/19, 10aK/2, 10aK/20, 10aK/21, 10aK/21, 10aK/22, 10aK/23, 10aK/23, 10aK/24, 10aK/24, 10aK/26, 10aK/27, 10aK/27, 10aK/29, 10aK/3, 10aK/32, 10aK/33, 10aK/35, 10aK/37, 10aK/38, 10aK/6, 10aK/8, 10aK/8, 10b/14, 10b/19, 10b/2, 10b/3, 10b/5, 10b/8, 10bK/11, 10bK/12, 10bK/12, 10bK/13, 10bK/14, 10bK/16, 10bK/22, 10bK/25, 10bK/26, 10bK/27, 10bK/28, 10bK/29, 10bK/31, 10bK/36, 10bK/39, 10bK/4, 10bK/5, 10bK/7, 10bK/8, 10bK/8, 10bK/9, 10bK/9, 11a/1, 11a/10, 11a/12, 11a/14, 11a/14, 11a/18, 11a/19, 11a/20, 11a/20, 11a/21, 11a/3, 11a/7, 11a/7, 11a/9, 11aK/12, 11aK/16, 11aK/18, 11aK/21, 11aK/23, 11aK/24, 11aK/26, 11aK/28, 11aK/29, 11aK/31, 11aK/32, 11aK/35, 11aK/38, 11b/1, 11b/11, 11b/14, 11b/15, 11b/19, 11b/20, 11b/21, 11b/21, 11b/3, 11b/4, 11b/6, 11b/7, 11b/9, 11b/9, 11bK/1, 11bK/10, 11bK/11, 11bK/15, 11bK/16, 11bK/18, 11bK/20, 11bK/24, 11bK/25, 11bK/26, 11bK/27, 11bK/29, 11bK/3, 11bK/30, 11bK/30, 11bK/32, 11bK/32, 11bK/34, 11bK/36, 11bK/36, 11bK/5, 11bK/9,

12a/10, 12a/11, 12a/13, 12a/17, 12a/18, 12a/19, 12a/20, 12a/21, 12a/21, 12a/4,
 12a/4, 12a/5, 12a/6, 12a/8, 12a/9, 12aK/10, 12aK/11, 12aK/11, 12aK/12,
 12aK/13, 12aK/14, 12aK/16, 12aK/16, 12aK/18, 12aK/19, 12aK/19, 12aK/22,
 12aK/22, 12aK/24, 12aK/25, 12aK/26, 12aK/26, 12aK/27, 12aK/29, 12aK/30,
 12aK/32, 12aK/36, 12aK/8, 12aK/9, 12b/13, 12b/16, 12b/17, 12b/18, 12b/2,
 12b/3, 12b/4, 12bK/10, 12bK/11, 12bK/12, 12bK/16, 12bK/19, 12bK/2,
 12bK/21, 12bK/22, 12bK/24, 12bK/24, 12bK/25, 12bK/25, 12bK/26, 12bK/27,
 12bK/28, 12bK/3, 12bK/31, 12bK/32, 12bK/33, 12bK/37, 12bK/38, 12bK/8,
 12bK/9, 13a/1, 13a/10, 13a/13, 13a/14, 13a/15, 13a/16, 13a/20, 13a/21, 13aK/11,
 13aK/12, 13aK/13, 13aK/14, 13aK/15, 13aK/20, 13aK/22, 13aK/24, 13aK/25,
 13aK/27, 13aK/27, 13aK/28, 13aK/31, 13aK/7, 13aK/8, 13aK/8, 13aK/9,
 13b/11, 13b/12, 13b/13, 13b/14, 13b/16, 13b/17, 13b/18, 13b/19, 13b/3, 13b/5,
 13b/6, 13b/7, 13b/8, 13b/9, 13bK/11, 13bK/13, 13bK/14, 13bK/15, 13bK/15,
 13bK/16, 13bK/17, 13bK/20, 13bK/28, 13bK/29, 13bK/31, 13bK/32, 13bK/32,
 13bK/34, 13bK/36, 13bK/39, 13bK/4, 13bK/5, 13bK/8, 1b/7, 1b/25, 1bF/10,
 1bF/11, 1bF/12, 1bF/13, 1bF/14, 1bF/15, 1bF/16, 1bF/17, 1bF/18,
 1bF/19, 1bF/21, 1bF/22, 1bF/24, 1bF/26, 1bF/8, 1bF/9, 2a/15, 2a/16, 2a/19, 2a/3,
 2a/9, 2aF/10, 2aF/11, 2aF/12, 2aF/13, 2aF/14, 2aF/16, 2aF/17, 2aF/18, 2aF/19,
 2aF/2, 2aF/20, 2aF/21, 2aF/22, 2aF/23, 2aF/24, 2aF/25, 2aF/26, 2aF/27, 2aF/3,
 2aF/6, 2aF/7, 2aF/8, 2aF/9, 2b/6, 2bF/10, 2bF/11, 2bF/12, 2bF/13, 2bF/14,
 2bF/2, 2bF/20, 2bF/21, 2bF/22, 2bF/23, 2bF/24, 2bF/25, 2bF/26, 2bF/27, 2bF/3,
 2bF/4, 2bF/5, 2bF/6, 2bF/7, 2bF/8, 3a/15, 3a/19, 3a/23, 3a/23, 3a/4, 3a/5, 3a/9,
 3aF/1, 3aF/10, 3aF/12, 3aF/14, 3aF/15, 3aF/16, 3aF/17, 3aF/18, 3aF/19, 3aF/2,
 3aF/21, 3aF/23, 3aF/24, 3aF/26, 3aF/27, 3aF/3, 3aF/3, 3aF/4, 3aF/5, 3aF/6,
 3aF/7, 3aF/8, 3b/12, 3b/14, 3b/15, 3b/3, 3bF/1, 3bF/10, 3bF/11, 3bF/12, 3bF/13,
 3bF/14, 3bF/2, 3bF/3, 3bF/4, 3bF/5, 3bF/6, 3bF/7, 3bF/8, 3bF/9, 4b/1, 4b/2,
 4b/21, 4b/3, 4b/8, 4bK/35, 4bK/37, 4bK/38, 5a/3, 5aK/19, 5aK/28, 5aK/31,
 5aK/36, 5aK/7, 5b/3, 5bK/32, 5bK/36, 5bK/37, 6a/13, 6a/16, 6a/19, 6a/20, 6a/3,
 6a/3, 6a/3, 6a/8, 6aK/10, 6aK/11, 6aK/12, 6aK/13, 6aK/13, 6aK/14, 6aK/16,
 6aK/19, 6aK/2, 6aK/21, 6aK/23, 6aK/27, 6aK/30, 6aK/39, 6aK/4, 6aK/7, 6aK/9,
 6aK/9, 6b/12, 6b/14, 6b/15, 6b/16, 6b/18, 6b/19, 6b/2, 6b/21, 6b/4, 6b/5, 6b/6,
 6b/6, 6b/7, 6b/9, 6bK/11, 6bK/17, 6bK/17, 6bK/19, 6bK/2, 6bK/21, 6bK/23,
 6bK/25, 6bK/27, 6bK/29, 6bK/33, 6bK/37, 6bK/38, 6bK/5, 7a/1, 7a/18, 7a/2,
 7a/20, 7a/3, 7a/4, 7a/6, 7aK/10, 7aK/10, 7aK/11, 7aK/15, 7aK/16, 7aK/17,
 7aK/18, 7aK/19, 7aK/20, 7aK/20, 7aK/21, 7aK/22, 7aK/22, 7aK/24, 7aK/25,
 7aK/27, 7aK/4, 7ak/7, 7b/1, 7b/12, 7b/14, 7b/16, 7b/18, 7b/21, 7b/4, 7b/5, 7b/7,
 7b/9, 7bk/11, 7bk/13, 7bK/14, 7bK/16, 7bK/17, 7bK/19, 7bK/20, 7bK/21,
 7bK/22, 7bK/24, 7bK/26, 7bK/29, 7bK/30, 7bK/31, 7bK/32, 7bK/33, 7bK/35,
 7bK/36, 7bK/6, 8a/10, 8a/12, 8a/13, 8a/15, 8a/19, 8a/20, 8a/21, 8a/3, 8a/5, 8a/7,
 8aK/11, 8aK/12, 8aK/14, 8aK/15, 8aK/19, 8aK/20, 8aK/21, 8aK/24, 8aK/25,
 8aK/27, 8aK/28, 8aK/3, 8aK/31, 8aK/33, 8aK/35, 8aK/36, 8aK/5,
 8aK/6, 8aK/8, 8b/11, 8b/12, 8b/13, 8b/17, 8b/20, 8b/21, 8b/3, 8b/4, 8b/5, 8b/6,

8b/7, 8b/9, 8bk/1, 8bK/10, 8bK/12, 8bK/13, 8bK/19, 8bK/22, 8bK/22, 8bK/24, 8bK/26, 8bK/28, 8bK/29, 8bK/30, 8bK/32, 8bK/33, 8bK/35, 8bK/36, 8bK/37, 8bK/39, 8bK/6, 8bK/6, 8bK/8, 9a/1, 9a/11, 9a/13, 9a/16, 9a/17, 9a/19, 9a/2, 9a/5, 9a/8, 9aK/12, 9aK/13, 9aK/13, 9aK/15, 9aK/18, 9aK/18, 9aK/2, 9aK/20, 9aK/21, 9aK/21, 9aK/22, 9aK/23, 9aK/24, 9aK/25, 9aK/26, 9aK/29, 9aK/30, 9aK/4, 9aK/6, 9aK/6, 9aK/7, 9aK/8, 9b/10, 9b/13, 9b/14, 9b/15, 9b/15, 9b/17, 9b/18, 9b/3, 9b/4, 9b/7, 9b/7, 9b/9, 9bK/11, 9bK/11, 9bK/12, 9bK/15, 9bK/17, 9bK/21, 9bK/23, 9bK/24, 9bK/25, 9bK/26, 9bK/27, 9bK/28, 9bK/29, 9bK/30, 9bK/33, 9bK/34, 9bK/35, 9bK/36, 9bK/37, 9bK/38, 9bK/39, 9bK/5, 10aK/25, 10aK/26

göre göre, nazaran

g. 4aK/4, 5bK/18

göril- görülmek

g. 4bK/11, 6a/10, 6b/11, 6b/8

görüş- görüşmek

g. 2b/20

göster- göstermek

g. 4b/1, 4b/13, 4b/8, 5a/6, 5aK/17, 5aK/19, 5aK/23, 5aK/26

götür- götürmek

g. 4bK/25, 5bK/21

göz göz, görme organı

g. 10aK/18, 10b/21, 1b/13, 1b/14, 1b/17, 1b/18, 1b/19, 1b/20, 1b/21, 3a/12, 6aK/30

göz kapagı göz kapağı

g. 1b/16

göz kıyruğı göz ucu

g. 1b/15

gözsüz gözsüz, kör

g. 2aF/11

gülām ol- Ar. T. çocuk olmak

ğ. 12aK/33

ğurbet Ar. gurbet, vatan dışı

ğ. 2a/7, 7a/12, 10a/6

ğusl Ar. yıkanma, boy abdesti

ğ. 5a/6, 1bF/17

ğusl ét- Ar. T. boy abdesti yapmak

ğ. 11a/13, 8bK/36, 9aK/27

ğuşşa Ar. keder, kaygı

ğ. 1b/5, 2b/22, 3a/13, 10aK/13, 10bK/22, 11a/12, 11b/10, 12a/16, 12a/19, 12aK/7, 13aK/15, 1b/22, 1b/23, 1b/4, 1b/4, 3a/9, 3b/2, 4aK/24, 5a/20, 6a/15, 6b/3, 6bK/34, 7a/19, 7aK/33, 7b/11, 9a/12, 9a/13, 9a/20, 9aK/16, 10bK/30

ğuşşa çek- Ar. T. keder çekmek

ğ. 11aK/4

ğuşşalı ol- Ar. T. kaygılı olmak

ğ. 7b/10

ğuşşalı Ar. T. kederli, kaygılı

ğ. 7a/10

güç güç

g. 13b/1

gül gül çiçeği

g. 11b/13, 11b/21, 12a/4, 12a/4, 12bK/9

güler yüzli güler yüzlü

g. 12a/15, 12b/2

güleç güler

g. 12bK/39

gül suyu gül suyu

g. 11b/13

gümüş gümüş

g. 12a/5, 13bK/11, 13bK/14, 13bK/22

gün gün

g. 1bF/9, 4aK/10, 4aK/11, 4aK/12, 4aK/13, 4aK/14, 4aK/15, 4aK/16, 4aK/17, 4aK/18, 4aK/20, 4aK/22, 4aK/23, 4aK/24, 4aK/26, 4aK/28, 4aK/29, 4aK/31, 4aK/33, 4aK/5, 4aK/7, 4aK/7, 4aK/8, 4aK/9, 4bK/10, 4bK/11, 4bK/18, 4bK/2, 4bK/22, 4bK/4, 4bK/5, 4bK/7, 4bK/8, 4bK/9, 5b/9, 5bK/32, 5bK/33, 5bK/34

günāh Far. günah, dini suç

g. 5aK/24, 6bK/26, 7b/15, 7bK/18

günāh ét- Far. T. günah yapmak

g. 11aK/4

gündüz gündüz

g. 5aK/35

güneş güneş

g. 5b/4, 7aK/17, 7aK/18, 7aK/4, 8a/20, 8a/21

gürle- gürlemek

g. 8b/9

güzel güzel

g. 10a/4, 10a/5, 10b/12, 13bK/12

güzel yüzli güzel yüzlü

g. 12a/19, 12b/14

güzide ol- Far. T. seçkin olmak, beğenilmek

g. 1b/3

H

hāb-ı himmet himmet uykusu içinde görülen rüyalar

h. 4b/18, 4b/21

hāb-ı illet illet uykusu içinde görülen rüyalar

h. 4b/19, 5a/1

hāb-ı şeytān şeytan uykusu içinde görülen rüyalar

h. 4b/19, 5a/4

haber Ar. haber, bilgi

h. 10aK/17, 11b/14, 11b/18, 11bK/18, 12a/2, 12aK/25, 12aK/26, 13bK/16, 13bK/8, 1b/19, 1b/22, 1b/6, 1b/6, 2b/10, 3a/9, 3b/16, 3b/9, 4aK/20, 4aK/22, 4aK/6, 4bK/35, 4bK/38, 9aK/10, 9aK/26

haber ol- Ar. T. haber olmak

h. 2a/14, 9aK/19

hacāmet ētdir- Ar. T. kan aldirmek

h. 11aK/16, 11aK/17

hacāmet kııl- kan vermek, hacamat yapmak

h. 1bF/24

hacc Ar. kabeyi ziyaret ibadetidir

h. 4b/13, 6bK/7, 6aK/39, 7aK/26, 9a/1, 9bK/16, 9bK/19, 13a/7

hācet revā Ar. ihtiyacı gören, gideren

h. 2b/9, 2b/18, 2b/24, 3a/6, 3a/14, 3a/17, 6aK/15, 8b/13, 9aK/30, 12b/8, 13b/11

hācc ēt- Ar. T. hacc yapmak, hacca gitmek

h. 7aK/26

hādīm Ar. hizmetçi, yardımcı

h. 10aK/39

hāfız Ar. Kur'ān'ı ezberlemiş olan

h. 13bK/10

hāfif Ar. hafif, ağır olmayan

h. 8b/5

ḥā'iz Ar. sahip, malik

ḥ. 5b/1

ḥaḳ, ḥaḳḳ Ar. Allah; gerçek; doğruluk

ḥ. 5aK/26, 5bK/39, 12b/21, 4bK/39, 6aK/16, 7b/4

ḥākim Ar. bir şeye hümeden Allah; hekim; kadı

ḥ. 2b/18, 3a/4, 3a/19, 4bK/19, 10a/9,

ḥaḳḳında Ar. ilgili

ḥ. 11aK/16, 4bK/33, 5a/10, 5a/16, 7bK/28,

ḥaḳ te'āla Ar. yüce Allah

ḥ. 11aK/5, 12bK/16, 1bF/7, 2bF/19, 4a/14, 4b/12, 4b/15, 4b/6, 4bK/33, 4bK/35, 5aK/13, 5aK/18, 5aK/20, 5aK/22, 5aK/25, 5bK/2, 5bK/20, 5bK/31, 6a/19, 6aK/2, 6bK/11, 7b/17, 7b/21, 9b/10, 9bK/13

ḥāl Ar. durum; dert; benek

ḥ. 10b/8, 6bK/34, 10bK/11, 9bK/17

ḥalā'ik Ar. insanlar, yaratıklar (bkz.) ḥalāyık

ḥ. 7aK/3, 8bK/16

ḥalāş ol- Ar. T. kurtulmak

ḥ. 11a/13, 12a/19, 12aK/31, 12b/6, 13a/6, 1b/4, 3a/20, 6b/3, 7b/18, 7b/8, 7bK/19, 7bK/20, 8aK/15, 9a/9, 9aK/28

ḥalāyık (<Ar. ḥalā'ik) cariye, hizmetçi

ḥ. 10aK/28, 11b/17, 8b/18, 9aK/1, 9aK/25, 12bK/3, 13aK/37, 13bK/1, 13bK/10, 13bK/22

ḥālet Ar. durum, hal

ḥ. 5bK/10

ḥāl ét- Ar. T. haletmek

ḥ. 9bK/17

ḥalḥāl Ar. süs, ayak bileziği

h. 13bK/12

ḥalīfe Ar. hükümdar

h. 6a/20

hālīk Ar. helak olan, yıkılan

h. 4a/6

ḥalk Ar. insan topluluğu; yaratma

h. 10aK/15, 10aK/27, 10bK/38, 11bK/8, 13bK/34, 13bK/35, 1b/3, 5bK/4, 6aK/29, 8aK/11

ḥalk ét- Ar. yaratmak

h. 4a/14

ḥammām Ar. hamam, yıkanılacak yer

h. 1bF/14, 5aK/33, 10b/18, 11a/12, 11a/13, 8bK/34, 8bK/35, 8bK/36, 8bK/37

ḥāne Far. ev

h. 10a/21, 10aK/27, 10bK/27, 11a/19, 12a/9, 3af/5, 9b/16

ḥandek Ar. hendek

h. 9a/18

ḥarāb Ar. viran, yıkık, harab

h. 10a/20, 2bF/12, 9aK/7

ḥarāb ét- Ar. T. yıkmak, bozmak

h. 8bK/1

ḥarāb ol- Ar. T. yıkılmak, bozulmak

h. 8bK/7, 8bK/8, 9aK/4

ḥarām Ar. haram, helal olmayan

h. 10bK/28, 11a/20, 11bK/12, 11bK/33, 11bK/37, 11bK/6, 12aK/38, 12b/4, 13aK/21, 13aK/7, 7aK/31, 7bK/21, 7bK/31, 8aK/1, 9a/4, 9b/17, 9bK/1

ḥarblık Ar. T. savaşlık, kavgalık

h. 11bK/7

ḥarblık ét- Ar. T. savaşmak

ḥ. 11bK/4

ḥareket ét- Ar. T. yola çıkmak, kımıldanmak

ḥ. 2a/7, 3b/12

ḥareket ol- Ar. T. kıpırdatmak, hareket halinde olma

ḥ. 1b/2, 3b/13, 3b/14

ḥarem Ar. harem, ev; karı, hanım

ḥ. 2a/24, 8aK/36

ḥariş ol- Ar. T. hırslı olmak

ḥ. 13aK/16

ḥased ét- Ar. T. kıskanmak

ḥ. 8bK/31

ḥāşıl Ar. meydana gelen, ortaya çıkan, elde edilen

ḥ. 2a/14, 1b/7, 1b/8, 1b/17, 1b/21, 2a/6, 2a/20, 3b/6, 10b/7, 11a/5, 11aK/24, 11aK/25, 11aK/27, 11aK/29, 12b/7, 1b/18, 1b/5, 2a/16, 2a/21, 2a/24, 2b/17, 4aK/10, 8a/13, 8a/9, 8aK/39, 9b/8, 9bK/1, 9bK/3

ḥaşır Ar. hasır

ḥ. 8bK/2, 8bK/5

ḥaşm Ar. düşman, hasım

ḥ. 6b/8

ḥasta Ar. hasta

ḥ. 12aK/28, 13a/10, 13a/8, 13bK/19, 2a/7, 6bK/16, 6bK/27, 7b/19, 9bK/24

ḥastalık Ar. T. hastalık

ḥ. 2a/4, 2a/13, 2b/21, 2a/25, 2b/21, 3b/2, 5a/2, 7bk/25

ḥastalık çek- Ar. T. ağır hastalanmak

ḥ. 1b/22

ḥastalıklu Ar. T. hastalıklı

h. 12b/17

ḥasta ol- hasta olmak

h. 11a/14, 12a/3, 12a/5, 2a/23, 3a/10

ḥasūd Ar. hasetçi, kıskanç

h. 2b/12, 2b/13

ḥaşıye Ar. kenar, açıklama

h. 1bF/1

ḥaşmet Ar. nezaket, heybet

h. 1b/2, 1b/11, 2a/13, 2b/3, 2b/5, 2b/7, 3a/22,

ḥaṭar Ar. tehlike

h. 2a/7, 7aK/16

ḥāṭır Ar. fikir, zihin; gönül

h. 1b/20, 3a/21

ḥatīb Ar. hatip, konuşmacı, camide hutbe okuyan

h. 12b/16, 1bF/18, 9bK/21

ḥātūn Ar. kadın, hanım

h. 10aK/4, 10b/12, 3a/7, 5b/14, 5b/3, 5b/6,

havā Ar. hava

h. 3aF/25, 8b/10

ḥavādiş Ar. yeni hadiseler, yeni sözler

h. 9b/13

ḥavān Far. tahtadan, madenden ya da plastikten yapılmış kap

h. 13bK/25

ḥavāşş Ar. muhterem, saygın

h. 2bF/17

ḥavf Ar. korku

h. 9b/15

hāvflı Ar. T. korkulu

h. 7a/13

hāvz Ar. havuz, suya girme

h. 9a/4, 9a/5

hāyā Ar. (bkz) hāye

h. 10aK/36, 6aK/31

hāyāl Ar. düş, imge, hayal

h. 3a/11

hāyber Ar. hayber

h. 5b/2, 5b/2

hāye Far. yumurta, er bezi

h. 3a/6, 3a/7

hāy(ı)r Ar. iyilik, faydalı iş, yarar

h. 12aK/22, 12bK/35, 1b/22, 1b/23, 1b/8, 2a/14, 2a/16, 2b/4, 2b/7, 2b/10, 2b/24, 3a/13, 3a/4, 3a/8, 3b/9, 3b/14, 4b/16, 4b/2, 6aK/9, 8bK/11, 9aK/24, 12a/13, 12a/2, 4a/16, 4aK/16, 4aK/4, 4aK/6, 5aK/16, 6a/3, 6bK/13, 6bK/13, 7a/7, 7a/8, 9bK/13, 9bK/37

hāyırılı, hāyırılı Ar. T. hayırlı, faydalı

h. 2a/24, 5a/18, 8b/8, 10b/20, 11b/19, 4aK/20

hāyır ol- hayırlı olmak

h. 2b/11

hāyli Far. oldukça, çok, fazla

h. 12a/4

hāyvān Ar. hayvan

h. 3aF/26

hazā Ar. bu, şu

h. 4aK/3

ḥazān Far. sonbahar, solgun

ḥ. 12aK/9

ḥazer Ar. çekinme, korunma

ḥ. 4bK/3, 4bK/10

ḥazīne Ar. hazine, define kıymetli şeyleri saklayacak yerdir

ḥ. 11bK/10, 6bK/30

ḥazīnedār Ar. Far. hazine görevlisi

ḥ. 11a/21

ḥazīnedār ol- Ar. Far. T. hazineyi korumak

ḥ. 11a/21

ḥazret Ar. sayın, saygı, hazret

ḥ. 4a/18, 5b/10, 5b/14, 6a/19, 7b/9

heb, hep hep

h. 10b/6, 13bK/25

ḥeder kıl- Ar. T. yitirmek, boşa harcamak

ḥ. 13aK/29

hediyye Ar. hediye, armağan

h. 2a/5, 9b/16

ḥekīm (<Ar. ḥakīm) hekim, tabip

ḥ. 12aK/29, 9bK/23, 9bK/25

ḥelāl Ar. helal, haram olmayan

ḥ. 10aK/31, 11bK/16, 12aK/15, 12aK/18, 12aK/24, 12aK/8, 12bK/11, 12bK/12, 12bK/16, 12bK/18, 12bK/22, 12bK/25, 12bK/31, 13aK/11, 13aK/20, 13aK/23, 13aK/33, 13bK/2, 13bK/5, 13bK/8, 3a/10, 3a/15, 3a/7, 6aK/8, 6aK/15, 6aK/32, 6b/7, 7aK/25, 7aK/27, 7aK/30, 8aK/25, 8aK/27, 8b/21, 8b/9, 8bK/11, 9aK/10, 9bK/33, 9bK/34, 13bK/11, 11bK/3

helāllik Ar. T. helallik

h. 2b/22

helvā Ar. helva

h. 12bK/36

hem Far. hem, bir de

h. 12aK/28, 13bK/37, 6aK/7

hemān Far. hemen, derhal, o anda

h. 5aK/31, 8aK/23, 8bK/18

her Far. her, hep, bütün

h. 10a/12, 10aK/31, 10aK/5, 10b/5, 10bK/2, 10bK/35, 11a/1, 11aK/29, 11b/15, 12a/13, 12aK/29, 12b/13, 12b/6, 12b/7, 12b/9, 12bK/28, 13a/13, 13aK/4, 13b/3, 13b/9, 13bK/27, 1bF/6, 4a/17, 4a/19, 4ak/4, 4bk/32, 4bk/34, 5ak/15, 5ak/17, 5ak/26, 5ak/5, 5ak/9, 5bk/13, 5bK/14, 5bK/19, 5bK/30, 6aK/34, 6b/12, 6b/2, 6b/9, 6bK/35, 6bK/36, 6bK/38, 6bK/5, 7a/11, 7a/2, 7a/3, 7a/6, 7a/7, 7aK/14, 7aK/15, 7aK/4, 7aK/7, 7aK/9, 7bK/16, 8a/19, 8a/20, 8a/5, 8a/8, 9b/8, 9bK/7

heybet Ar. korku ile saygı uyandıran görünüş, duygular

h. 5bK/3

hıfz Ar. ezberleme, saklama

h. 13bK/36

hınzır Ar. domuz

h. 3bF/7

hırş Ar. hırs, aç gözlülük

h. 7bK/3

hış(ı)m Far. öfke, kızgınlık

h. 6bK/26, 7a/19

hıyār Ar. salatalık

h. 12aK/22

hiç Far. hiç

h. 11aK/13, 5a/4, 8a/16

hidāyet Ar. doğru yol, Allah yolu

h. 7bK/15, 8aK/4

hiffet Ar. hafiflik

h. 2a/18

hikāyet Ar. hikaye, öykü

h. 5b/2, 6aK/24

hikmet Ar. bilgelik, sebep

h. 10aK/24, 8b/15, 9b/16, 9bK/35, 7bK/36, 13bK/14

hil'at Ar. kaftan, hilat

h. 4bK/28

hile Ar. hile, düzen, dolap

h. 13aK/28

hile ét- Ar. T. aldatmak, yanıltmak

h. 8bK/33

himmet Ar. yardım, çaba, emek

h. 5aK/30, 5aK/34

himmetlü Ar. T. emekli, çabalı

h. 12aK/17

hisāb Ar. hesap

h. 6bK/33

hisāb ét- Ar. T. hesap vermek

h. 6bK/35

hişār Ar. kale

h. 10b/18, 11b/8, 1bF/13, 8aK/31, 8bK/4

hizmet ét- Ar. T. görev yapmak

h. 11a/17

hizmetkār Ar. Far. hizmetçi

h. 10bK/13

hoş Far. güzel tatlı, iyi

h. 10aK/17, 10b/20, 10bK/21, 11a/6, 11b/13, 11b/18, 11bK/19, 12a/1, 12aK/25, 12aK/25, 13aK/24, 4bK/27, 7aK/18, 7b/3, 9aK/10, 9aK/9

hoşluk, hoşluk Far. T. hoşluk, güzellik

h. 10aK/2, 11a/4

hoşnūd ol- Far. T. razı olmak, memnun olmak

h. 12b/14, 7b/2

hüb- gulām Far. Ar. güzel çocuk, hoş çocuk

h. 10b/20

hüb-şüretlü Far. Ar. Tr. güzel tarzlı, hoş görünüşlü

h. 12bK/7

hurmā Ar. hurma

h. 11bK/34, 11bK/35, 12bK/20, 12bK/36, 2aF/15, 2aF/2

hurrem Far. sevinçli, şen

h. 1b/11, 1b/16, 1b/20, 2a/20, 2b/8, 3b/4, 3b/5, 9aK/10

hurūs Far. horoz

h. 6aK/11

huşūmet Ar. düşmanlık

h. 12aK/10, 13bK/23, 2a/2, 2b/3, 2a/12

huşūmet ol- Ar. T. düşmanlık etmek

h. 13bK/15, 2b/7

huṭbe Ar. dini konuşma

h. 12b/21

hüküm Ar. hüküm, yargı, karar

h. 12b/13, 13a/18, 8aK/9

hüküm et- Ar. T. yargılamak, düşünmek

h. 4aK/11, 4aK/11, 4aK/12, 4aK/13, 4aK/14, 4aK/16, 4aK/18, 4aK/19, 4aK/21, 4aK/24, 4aK/25, 4aK/27, 4aK/28, 4aK/31, 4aK/6, 4aK/7, 4aK/8, 4aK/9, 4bK/1, 4bK/12, 4bK/3, 4bK/5, 4bK/6, 4bK/7, 7aK/3, 8aK/9, 12b/21

hükümet et- Ar. T. hükmetmek

h. 2a/16

hürmet Ar. saygı

h. 3b/3, 2b/15, 3b/8, 8aK/12, 8bK/1, 8bK/28,

hürmet bul- Ar. T. saygı bulmak

h. 1b/7, 2a/5, 9bK/6, 10aK/21,

hürmetli, hürmetlü ol- Ar. T. saygılı olmak

h. 10aK/15, 13b/19

hürmet ol- Ar. T. saygılı davranmak, saygı sunmak

h. 10bK/14

I

ıllık ılık

ı1. 11a/14

ırağ uzak

ı. 1b/19, 3b/14, 4b/10, 6aK/28, 7bK/35

ırağ ol- uzaklaşmak

ı. 5aK/24, 6aK/23

ırmak ırmak

ı. 1bF/10, 7aK/23, 7aK/24, 7aK/26, 9a/7

ı̄slāḥ Ar. iyileştirme, düzeltme

1. 7a/8, 9bK/17

ı̄şbu bu, işte bu

1. 1bF/1, 2bF/15, 4b/10

‘ı̄yāl Ar. eş, hanım; çoluk çocuk

‘1. 13a/14

İ

i- i-eylemi

i. 10a/4, 10a/4, 10a/5, 10a/6, 10a/6, 10a/7, 10a/7, 10a/8, 10aK/1, 10b/11, 10bK/16, 10bK/16, 10bK/21, 10bK/36, 10bK/38, 11aK/11, 11aK/17, 11aK/9, 11b/16, 11b/17, 11bK/22, 12a/1, 12a/15, 12a/2, 12aK/28, 12aK/31, 12aK/31, 12aK/32, 12aK/33, 12b/10, 12b/10, 12b/11, 12b/14, 12b/15, 12b/7, 12b/9, 13a/1, 13a/2, 13a/3, 13a/6, 13a/7, 13a/8, 13aK/36, 13aK/38, 13b/1, 13b/14, 13bK/19, 13bK/3, 13bK/6, 13bK/9, 4b/3, 4bK/37, 5aK/35, 5bK/36, 5bK/38, 5bK/7, 6aK/12, 6bK/15, 6bK/15, 6bK/16, 6bK/16, 6bK/30, 6bK/8, 6bK/9, 7a/10, 7a/11, 7a/12, 7a/12, 7a/13, 7a/14, 7a/21, 7aK/12, 7aK/12, 7aK/13, 7aK/14, 7aK/14, 7aK/31, 7bK/11, 7bK/18, 8aK/13, 8aK/6, 8aK/7, 8bK/15, 8bK/25, 9a/14, 9a/14, 9a/3, 9a/4, 9bK/16, 9bK/17, 9bK/22, 9bK/23, 9bK/26

‘ı̄bādāt Ar. ibadetler, tapınmalar

‘i. 6b/17

‘ı̄bādet Ar. ibadet, Allah’ın emirlerini yerine getirme

‘i. 4b/9, 7b/14

ı̄blīs Ar. şeytan

i. 2bF/5

İbn-i Sı̄rīn öz. a. rüya tabircisi

i. 12a/1, 13bK/27, 4a/10, 6b/2, 7bK/14, 8bK/21, 9aK/17

İbrāhim öz. a. Hz. İbrahim (a.s) peygamberlerden biridir

i. 7b/1, 8aK/18

İbrāhim Kirmāni öz. a. rüya tabircisi

i. 10bK/2, 4bK/23, 9aK/27

ibrīşim Far. kalınca bükülmüş pek iplik

i. 3aF/20

icāb ét- Ar. T. lazım olmak

i. 5aK/34

iç insanın ya da herhangi bir şeyin içi

i. 10a/1, 10aK/15, 10aK/31, 10b/5, 10bK/10, 10bK/38, 11b/4, 1b/3, 7aK/37, 7bK/17, 7bK/2, 7bK/27, 7bK/8, 8aK/12, 8b/20, 8bK/16, 8bK/34, 9a/10, 9a/12, 9a/3, 9a/8, 9aK/1, 9aK/15, 9b/21

iç - içmek

i. 11a/9, 13aK/13, 13aK/14, 13aK/17, 3aF/13, 7aK/25, 7aK/27, 7aK/28, 7aK/34, 7bK/5, 8b/18, 8b/19, 8b/21, 9a/18, 9a/5, 9bK/10

içün için

i. 10bK/32, 13a/10, 4b/2, 4bK/20, 5bK/39, 6bK/10, 5bK/2, 6bK/10

iftirā Ar. birine aslı olmayan bir suç yükleme

i. 3a/8, 2b/10

igit yiğit

i. 10aK/2

iḥlāş Ar. doğru sevgi, samimiyet, temiz sevgi

i. 6a/20

ihtimām Ar. özenle, dikkatle, gayretle çalışma

i. 11b/11

ihtiyāc Ar. gerek duyma, ihtiyaç, gereksinme

i. 8a/16

iḥtiyār Ar. yaşlı

i. 12a/10, 12a/8, 12a/9, 2bF/27

iki iki sayısı, 2

i. 12aK/2, 12b/18, 13b/16, 1b/10, 3b/16, 4bK/23, 4bK/24, 6bK/22, 6bK/25, 6bK/35, 6bK/4, 7a/1, 7a/6, 9bK/2

ikinci ikinci

i. 12aK/3, 12b/5, 12bK/30, 3b/2, 3b/3, 4aK/17, 4aK/33, 4aK/6, 5aK/12, 5aK/29, 6a/5, 6aK/34, 6aK/4, 9aK/27

il il, ülke, memleket

i. 10bK/20, 8bK/29

ilāhī Ar. Allah'a ait

i. 5bK/37

ile ile, vasıtasıyla

i. 11a/4, 10b/20, 11b/18, 12a/20, 12aK/37, 12b/1, 12b/6, 3a/18, 4a/18, 4aK/18, 4aK/19, 4bK/18, 4b/21, 5aK/21, 5b/15, 5b/4, 6a/7, 6aK/4, 6bK/28, 7a/7, 7aK/13, 7bK/23, 8b/2, 9b/18, 9bK/11

ilet- iletmek, eriştirmek

i. 4bK/27

ilhām Ar. ilham, Allah tarafından insanın gönlüne bir Şey doğdurulma

i. 4a/13, 4b/11, 4b/15, 5aK/12, 5aK/24

illā Ar. –dan/- den başka, yalnızca, mutlaka, özellikle

i. 13aK/15, 6aK/29

‘**illet** Ar. hastalık; sebep

‘i. 5a/3, 5aK/29, 5aK/30, 8aK/16

‘**illetlü** Ar. T. hastalıklı, endişeli

‘i. 6a/8

‘**ilm** Ar. bilim, ilim

‘i. 1b/12, 10aK/24, 11b/14, 12b/9, 13bK/16, 13bK/8, 4bK/28, 4bK/30, 5bK/7, 7bK/7, 8b/15, 9a/16, 9b/16, 12bK/37, 7bK/36

‘ilm-i dīn din ilmi

‘i. 4bK/29

‘ilm-i edeb edep ilmi, edeple ilgili

‘i. 4bK/29

‘ilmi ta‘bīr rüya tabirleri ilmi

‘i. 4bK/30

‘ilm-i tıbb tıp ilmi, hekimlik bilimi

‘i. 4bK/29

‘ilmullah Ar. ilmi Allah tarafından gelen

‘i. 8a/19

imām Ar. imam, namaz kıldırıcı

i. 12b/16, 1bF/18, 9bK/21

imāmlık Ar. T. imamlık

i. 7aK/6

īmān Ar. inanma, inanç

ī. 6aK/5, 6b/18, 6b/4, 6bK/15, 7a/13, 8aK/34, 9aK/31

‘imāret Ar. bayındırlık; emirlik

i. 10bK/7, 9aK/8, 8aK/37, 8bK/2

ī‘mār kııl- Ar. T. onarmak, tamir etmek

i. 8aK/28

imdi şimdi

i. 5aK/10, 5aK/17, 5aK/8

imtizāc ét- Ar. T. uyuşmak, kaynaşmak

i. 1b/17

- in-** inmek
i. 10a/13, 4a/16, 4bK/34, 5b/4, 7a/2, 8a/13, 8a/17, 8aK/23
- incik** ayak bileğinde bir kemik
i. 2a/21, 2a/22, 3a/16, 3a/17
- incir** incir
i. 12aK/14
- incü** inci
i. 13bK/10, 13bK/8
- inek** inek hayvan
i. 2aF/23
- infi'āl** Ar. kızgınlık duyma, öfkelenme
i. 1b/10
- infi'āl çek-** Ar. T. öfkelenmek, kızmak
i. 2b/19, 2b/19
- inḥirāf ol-** Ar. T. münharif olmak, dönme
i. 2a/23
- inṣāf** Ar. acıma, merhamete dayalı adalet
i. 8a/10, 8aK/10
- inṣāllah** Ar. Allah isterse
i. 5aK/10, 6aK/25
- iplik** iplik
i. 2aF/10, 3aF/17
- ‘**İsa** öz. a. Hz. İsa (a.s) peygamberlerden biridir
‘i. 8a/5
- iṣābet et-** Ar. T. düşmek
i. 9b/17

is‘ālı ol- (?)

i. 2a/18

İshak öz. a. Hz. İshak (a.s) peygamberlerden biridir

i. 7b/5

islāmlik Ar. T. İslamlık, müslimanlık

i. 6b/1

is(i)m Ar. isim, ad

i. 3a/5, 4a/15

İsmā‘īl öz. a. peygamber, İbrahim’in (a.s) oğludur

i. 7b/3

‘işmet Ar. günahsızlık, masumluk

‘i. 3b/8

İsrāfil Ar. kıyamet kopacağını öttüreceği boru ile bildirecek olan melek

i. 6b/15

iste- istemek

i. 5aK/27, 5aK/5

isti‘ānet Ar. yardım, tövbe

i. 4b/17, 5bK/18

istiğfar Ar. Allah’tan af dileme, tövbe

i. 3bF/15

istimāle, istimālet Ar. gönül çekme, teselli etme

i. 2a/11, 2b/8, 3a/23

iş iş

i. 10aK/40, 10b/1, 10b/16, 10b/6, 11a/14, 11a/5, 11aK/36, 11aK/9, 11aK/9, 12aK/14, 12aK/23, 13aK/16, 13aK/17, 13aK/19, 13bK/37, 1b/24, 2a/4, 3a/8, 3a/6, 3a/9, 4a/19, 6b/13, 6bK/28, 6bK/34, 7a/7, 7aK/19, 7aK/9, 7b/16, 7b/4, 7bK/1, 7bK/1, 8a/5, 8aK/33, 8aK/4, 8bK/9, 9a/12, 9a/6, 9b/4, 9bK/37, 1b/18, 2a/22, 8bK/10

iřāret Ar. işaret, iz

i. 10aK/28, 13a/5, 9bK/19

işit- işitmek, duymak

i. 10aK/16, 12a/2, 1b/21, 1b/6, 2b/24, 2b/10, 3a/8, 3a/13, 3b/5, 4aK/21, 4aK/22, 7bK/24, 9aK/11, 9b/13

işle- işlemek

i. 12aK/14, 12b/18, 7b/16, 8bK/9

iřā'at Ar. uyma, söz dinleme

i. 3b/10

i' tībār Ar. saygı gösterme, önem verme

i. 5aK/34, 5a/19, 5aK/32

i' tikkād Ar. inanç, inanma

i. 11b/14, 11b/3, 13a/9, 13bK/32

it südi köpek sütü

i. 13aK/27

'iyāl Ar. eş, hanım

'i. 11bK/8

izle- izlemek

i. 3a/12

'izz Ar. değer, yücelik, kıymet

'i. 13bK/13, 13bK/29

'izzet Ar. saygı; değer; ululuk; kuvvet

'i. 10aK/21, 10bK/23, 11aK/23, 12b/16, 13bK/38, 1b/11, 1b/17, 1b/2, 1b/2, 2a/19, 2b/21, 2b/25, 3a/5, 3b/12, 3b/4, 3b/5, 3b/6, 6a/19, 6bK/14, 6bK/24, 7b/11, 8a/10

8a/20

'izzetlik Ar. T. kudretlik, saygılık

‘i. 10bK/11

‘**izzetlũ** değerli, kıymetli, saygılı

‘i. 11aK/20

‘**izz ol-** Ar. T. güçlü olmak

‘i. 10bK/13

K

ķabak kabak, bir sebze

ķ. 12aK/26, 12aK/27, 12aK/29, 12aK/30

kā‘be Ar. kabe, Allah’ın evi

k. 9bK/5, 9bK/7, 9bK/8

kā‘be-i Şerif Ar. mübarek kabe

k.9bK/7

ķabristān Ar. Far. mazarlık

ķ. 3aF/21

ķabũl Ar. razı, kabul olma

ķ. 13b/11

ķaç kaç, soru adılı ve sıfatı

ķ. 4bK/22, 5aK/8

ķaçan o zaman, ne zaman nasıl

ķ. 5aK/17, 5bK/19

ķadar Ar. kadar

ķ. 11aK/11, 13b/13

ķādĩ Ar. kadı, hakim

ķ. 1bF/18, 3aF/2, 5bK/5, 6b/5, 8bK/7, 9bK/20, 9bK/27, 9bK/30, 12b/13, 12b/14, 12b/20, 12b/21

ḳādīlik Ar. T. kadilik, hakimlik

ḳ. 7aK/6

ḳadīm Ar. başlangıcı olmayan, önce olan, eski

ḳ. 4a/6

kāfir Ar. Allah'ın varlığına inanmayan; nankör, iyilik bilmeyen

k. 12b/4, 6aK/35, 6b/1, 6b/4, 6bK/15, 7a/12, 7a/3

kāfūr Ar. güzel kokulu kafur otu

k. 11b/13, 11b/20

kāğıd (<Far. kāğaz, kāğız) kağıt

k. 3aF/3

ḳaḥbe Ar. namussuz

ḳ. 13bK/6

ḳahr Ar. mahvolma, ezme, üzülmeye

ḳ. 1b/7, 2b/14

ḳahr eyle- Ar. T. mahvetmek, yok etmek

ḳ. 7b/7

ḳaḥṭ Ar. kıtlık, kuraklık

ḳ. 8b/12

ḳaḥṭlık Ar. T. kıtlık, kuraklık

ḳ. 6bK/34, 10bK/14, 9aK/5

ḳal- kalmak

ḳ. 11aK/13, 7bK/17, 8a/16, 8bK/38, 8bK/39, 9a/13

ḳal'a Ar. kale, hisar

ḳ. 10b/18, 11b/7, 5b/2, 5b/7, 5b/9, 8bK/3

ḳalay kalay

ḳ. 13bK/24

q̇alem Ar. kalem

q̇. 13a/13, 13a/15, 1bF/19, 3aF/3, 4bK/25, 9bK/35, 9bK/36

q̇alkq̇- kalkmak

q̇. 6bK/26

kām Far. lezzet, arzu, dilek, istek

q̇. 2b/3

q̇āmet Ar. namazın farzından önce okunan ezana benzeyen sözler

q̇. 9bK/18

q̇amu bütün, hep

q̇. 13bK/18, 7aK/28

q̇an kan

q̇. 11aK/11, 11aK/12, 11aK/14, 11aK/15, 11aK/8, 3aF/8, 6a/7, 6aK/17

q̇an al- kan almak, kan vermek

q̇. 1bF/24

q̇andīl Ar. lamba

q̇. 10a/8, 10b/13

q̇angı hangi

q̇. 5aK/4, 6aK/35

q̇apaq̇ göz kapağı

q̇. 1b/18, 1b/19

q̇apān Ar. kabban, büyük terazi

q̇. 9bK/26

q̇aplān kaplan

q̇. 2aF/25

q̇aplān südi kaplan sütü

q̇. 13aK/28

ķapu kapı

ķ. 10bK/8, 7b/2, 8a/14, 8a/15, 9aK/6, 9aK/7, 9aK/8

ķār Far. kazanç, güç

ķ. 11aK/36

ķar(ı)n karın, mide

ķ. 10aK/24, 10aK/31, 13aK/30, 13b/20

ķara siyah, kara

ķ. 11bK/32, 12aK/12, 12aK/12, 12bK/35

ķaranfil karanfil, çiçek

ķ. 12a/6

ķaranlık karanlık

ķ. 7bK/16, 7bK/17, 7bK/18, 8b/10, 8bK/30, 9b/4, 9b/5

ķara öküç kara öküz

ķ. 2aF/23

ķara'tut kara dut

ķ. 12aK/34

ķara üzüm kara üzüm

ķ. 12aK/4

ķaravaş carıye

ķ. 7aK/9, 9aK/23, 12bK/35

ķarga karga, kuş

ķ. 6aK/21

ķarı karı

ķ. 9aK/21

ķarındaş karındaş, kardeş

ķ. 10aK/21, 10aK/23, 13b/17, 7aK/21, 7aK/21, 7aK/22

ķarıřık karışık

ķ. 4bK/10, 8b/2

ķarřu karşı

ķ. 6aK/14, 6aK/21

ķasāvet Ar. keder, ūzūntū, sıkıntı

ķ. 10a/16, 7b/10, 9a/9

ķařd eyle- Ar. T. kastetmek

ķ. 9a/7

ķasık karnın alt tarafı

ķ. 3a/4

ķāřřab Ar. kasap

ķ. 2aF/19, 3bF/1

ķař kaç

ķ. 1b/10, 1b/12, 1b/8, 1b/9

ķat tabaka, kat

ķ. 7bK/3

ķatı katı, sert; pek ok

ķ. 2a/12, 3a/8, 4bK/19, 4bK/26, 7bK/25

ķatil Ar. ūldūren

ķ. 6a/14

ķavı Ar. kuvvetli, gūlū; gūvenilir, saęlam

ķ. 6aK/30, 6aK/5, 9a/10, 9aK/30, 11b/5, 2b/18, 8aK/10, 8aK/34

ķavl Ar. sūz

ķ. 10aK/28

ķavm Ar. kavim, akraba

ķ. 1bF/12, 4bK/1

ḳavmī Ar. kavm ile ilgili, kavma ait

ḳ. 10aK/9, 7a/18

ḳavun kavun

ḳ. 12aK/12, 12aK/13

ḳayḡu kaygı, endişe, keder

ḳ. 10aK/13, 10aK/29, 10aK/32, 10bK/31, 10bK/36, 11bK/4, 12aK/19, 12aK/7, 13aK/30, 13bK/22, 4aK/23, 6aK/3, 6bK/34, 7bK/32, 7bK/9, 8aK/22, 8aK/29, 8b/21, 8b/6, 9aK/16, 9aK/28

ḳayḡulu, ḳayḡulu kaygılı, endişeli

k. 6bK/27, 12aK/31, 8bK/35

ḳazan- kazanmak

ḳ. 10aK/22

ḳazanç kazanc

ḳ. 9bK/38

ḳazı- tıraş etmek

ḳ. 10aK/14

kāzib Ar. yalan, doğru olmayan

ḳ. 6a/6

ḳazḡan kazan

ḳ. 1bF/22, 10bK/25

keçi keçi, hayvan

k. 11bK/15, 2aF/20

kehribar (< Far. kehrubā) kehribar

k. 13bK/7

kelebek kelebek

k. 2bF/2

keleci söz, laf

k. 7bK/24

kenar kenar

k. 9a/9

kendü kendi

k. 10a/12, 10a/15, 10aK/11, 10aK/16, 10bK/3, 10bK/35, 11a/12, 11a/5, 11b/4, 11b/8, 11bK/11, 12a/18, 12b/1, 12b/21, 13a/3, 13aK/14, 13a/15, 13b/10, 13bK/31, 3aF/19, 3aF/22, 4bK/1, 5b/13, 5b/8, 6aK/2, 7bK/16, 7bK/34, 7bK/36, 8a/11, 8a/13, 8a/21, 8b/20, 9a/10, 9a/16, 9a/2, 9a/8, 9b/14, 9b/21, 13b/18, 13b/20

kerāmet Ar. kerem, cömertlik

k. 12aK/22, 6a/17

kerbic (bkz.) kerpic

k. 8aK/25

kerem Ar. iyilik, cömertlik, değer

k. 1b/21, 3a/19

keremlik Ar. T. iyilik, cömertlik

k. 13bK/9

kerīm Ar. muhterem, cömert, yüce

k. 4a/6

kerpic kerpiç

k. 11b/9

kes- kesmek

k. 10aK/12, 10aK/9, 11b/9, 11bK/25, 13b/7, 1bF/20

kesil- kesilmek

k. 10aF/8

kesİR Ar. çok, bol

k. 1b/11

kethüdā Zengin kimselerin ve devlet büyüklerinin buyruğunda çalışan, kahya

k. 9aK/7

kezâlik Ar. T aynı şekilde, böylece

k. 13b/7

kıfa' bir parça

k. 12aK/24, 13aK/13

kıl kıl

k. 11aK/30, 13b/15, 2aF/10, 8aK/12, 8aK/14, 8bK/38

kıl- kılmak, yapmak, etmek

k. 1b/18, 1b/19, 2a/12, 2a/22, 2a/25, 3a/14, 3a/20, 3a/24, 3a/9, 3b/10, 3b/14, 3b/15, 4a/14, 4b/1, 4b/3, 5aK/3, 5aK/6, 5aK/9, 5aK/14, 5bK/18, 6aK/14, 6aK/26, 6bK/6, 6bK/7, 6bK/8, 7a/19, 7aK/26, 8bK/2, 8bK/9, 8bK/10, 9aK/31, 9bK/5, 9bK/11, 10b/9, 10bK/38, 13aK/17, 13aK/19, 13bK/29

kın kılıç kılıfı

ķ. 6aK/29

ķır- kırmak

ķ. 10aK/13, 7bK/30

ķırâ'at eyle- Ar. T. okumak

ķ. 5b/16

ķırık kırık

ķ. 11a/18

ķırıl- kırılmak

ķ. 12b/19, 12b/20

ķırķ kırk numarası, 40

ķ. 1b/7

ķırmızı kırmızı

ķ. 10aK/6, 12a/3

ķıŗŗa Ar. rivayet, hikaye

ķ. 5b/12

ķiyāmet gūni Ar. T. ķiyamet gūni, mahşer gūni

ķ. 9bK/10

ķız kız

ķ. 10aK/18, 10aK/27, 10aK/37, 12a/18, 12b/3, 13bK/10, 6b/10, 7aK/11, 7aK/9, 7bK/12, 9aK/20, 9aK/23

ķızıl kızıl, kırmızı

ķ. 10bK/17, 12aK/34

ķızlık kızlık, bakirlik

ķ. 9aK/23

ķi Far. ķi (bağlaç)

k. 10bK/39, 11aK/29, 11aK/30, 11aK/38, 11bK/2, 12aK/27, 13aK/10, 13aK/12, 13aK/13, 13aK/14, 13aK/15, 1bF/1, 4a/13, 4a/5, 4a/9, 4aK/4, 4aK/5, 4b/15, 4b/20, 4bK/21, 4bK/28, 4bK/35, 5a/1, 5a/21, 5a/4, 5aK/11, 5aK/13, 5aK/22, 5aK/23, 5aK/25, 5aK/28, 5aK/30, 5aK/33, 5aK/35, 5aK/6, 5b/15, 5b/6, 5bK/10, 5bK/17, 6aK/23, 6aK/35, 6aK/37, 6bK/2, 6bK/26, 6bK/29, 6bK/4, 7aK/15, 8aK/21, 9aK/15, 9aK/9

ķilid Far. ķilit

k. 10bK/9

ķim ķim (zamir)

k. 4a/17, 4a/19, 4b/16, 5aK/17, 6a/6, 6aK/11, 6b/12, 6b/2, 6b/2, 6bK/13, 6bK/8, 7a/3, 7a/6, 7bK/29, 10a/12, 10aK/10, 10aK/11, 10aK/12, 10aK/14, 10aK/15, 10aK/17, 10aK/29, 10aK/31, 10aK/33, 10aK/5, 10aK/8, 10aK/8, 10b/5, 10b/8, 10bK/11, 10bK/2, 10bK/21, 10bK/25, 10bK/35, 10bK/38, 10bK/6, 11a/1, 11aK/12, 11aK/13, 11aK/16, 11aK/18, 11aK/2, 11aK/21, 11aK/24, 11aK/26, 11aK/34, 11aK/35, 11aK/5, 11b/15, 11bK/1, 11bK/11, 11bK/13, 11bK/16, 11bK/18, 11bK/20, 11bK/23, 11bK/25, 11bK/26, 11bK/27, 11bK/3, 11bK/27, 11bK/30, 11bK/32, 11bK/36, 11bK/5, 12a/13, 12aK/14, 12aK/19, 12b/13, 12b/6, 12bK/11, 12bK/22, 12bK/28, 12bK/30, 12bK/32, 13a/13, 13aK/2, 13aK/34, 13aK/4, 13b/3, 13b/3, 13b/9, 13bK/17, 13bK/20, 13bK/27, 13bK/32, 4a/19, 4bK/12, 4bK/32, 4bK/33, 4bK/34, 5aK/15, 5aK/20, 5aK/26, 5aK/4, 5aK/5, 5aK/7, 5bK/14, 5bK/19, 5bK/37, 6aK/10, 6aK/12, 6aK/13, 6aK/13, 6aK/14, 6aK/16, 6aK/19, 6aK/2, 6aK/21, 6aK/28, 6aK/4, 6aK/7, 6b/12, 6b/2, 6b/9, 6bK/27, 6bK/29, 6bK/35, 6bK/36, 6bK/38, 6bK/9, 7a/2, 7aK/11, 7aK/15, 7aK/4, 7aK/7, 7aK/9, 7bK/16, 7bK/24, 7bK/30, 7bK/33, 7bK/35, 7bK/36, 8a/19, 8aK/11, 8aK/12, 8aK/14, 8aK/15, 8aK/20, 8aK/25, 8aK/28, 8aK/33, 8aK/35,

8aK/36, 8aK/8, 8bK/1, 8bK/10, 8bK/12, 8bK/13, 8bK/17, 8bK/24, 8bK/26, 8bK/32, 8bK/33, 8bK/35, 8bK/36, 8bK/37, 8bK/39, 8bK/6, 8bK/8, 9aK/2, 9aK/22, 9aK/30, 9aK/4, 9bK/12, 9bK/15, 9bK/20, 9bK/39, 9bK/7, 11bK/27, 4a/19, 6b/12, 6b/2, 4a/17, 4b/16, 7a/3, 4b/11, 4b/4, 6aK/38, 8a/19, 8a/20, 10a/12

kim ki (bağlaç)

k. 4a/8, 5aK/10, 5aK/18, 5aK/25, 5aK/26, 6b/2, 4bK/38, 5aK/23, 10aK/10, 10aK/11, 10aK/12, 10aK/14, 10aK/15, 10aK/17, 10aK/29, 10aK/31, 10aK/33, 10aK/5, 10aK/8, 10aK/8, 10b/5, 10b/8, 10bK/11, 10bK/2, 10bK/21, 10bK/25, 10bK/35, 10bK/38, 10bK/6, 11a/1, 11aK/12, 11aK/13, 11aK/16, 11aK/18, 11aK/2, 11aK/21, 11aK/24, 11aK/26, 11aK/34, 11aK/35, 11aK/5, 11b/15, 11bK/1, 11bK/11, 11bK/13, 11bK/16, 11bK/18, 11bK/20, 11bK/23, 11bK/25, 11bK/26, 11bK/3, 11bK/30, 11bK/32, 11bK/36, 11bK/5, 12a/13, 12aK/14, 12aK/19, 12b/13, 12b/6, 12bK/22, 12bK/28, 12bK/30, 12bK/32, 13a/13, 13aK/2, 13aK/34, 13aK/4, 13b/3, 13b/3, 13b/9, 13bK/17, 13bK/20, 13bK/27, 13bK/32, 4a/8, 4bK/32, 4bK/33, 4bK/34, 5aK/10, 5aK/15, 5aK/18, 5aK/20, 5aK/25, 5aK/26, 5aK/4, 5aK/5, 5aK/7, 5bK/14, 5bK/19, 6aK/10, 6aK/12, 6aK/13, 6aK/13, 6aK/14, 6aK/16, 6aK/19, 6aK/2, 6aK/21, 6aK/28, 6aK/4, 6aK/7, 6b/9, 6bK/27, 6bK/29, 6bK/35, 6bK/36, 6bK/38, 7a/2, 7aK/11, 7aK/15, 7aK/4, 7aK/7, 7aK/9, 7bK/16, 7bK/24, 7bK/30, 7bK/33, 7bK/35, 7bK/36, 8aK/11, 8aK/12, 8aK/14, 8aK/15, 8aK/20, 8aK/25, 8aK/28, 8aK/33, 8aK/35, 8aK/36, 8aK/8, 8bK/1, 8bK/10, 8bK/12, 8bK/13, 8bK/17, 8bK/24, 8bK/26, 8bK/32, 8bK/33, 8bK/35, 8bK/36, 8bK/37, 8bK/39, 8bK/6, 8bK/8, 9aK/2, 9aK/22, 9aK/30, 9aK/4, 9bK/12, 9bK/15, 9bK/20, 9bK/39, 9bK/7

kimi bazısı, kimisi

k. 8bK/39, 8bK/39

kimse kimse, herhangi biri

k. 10a/18, 10bK/27, 11aK/1, 13aK/29, 13K/21, 1b/14, 1b/14, 1b/17, 1b/20, 1b/24, 1b/25, 1b/25, 1b/7, 2a/9, 2b/20, 3a/18, 3b/16, 4aK/4, 4b/3, 6aK/2, 6b/18, 9b/3

kimyon kimyon, baharat

k. 13aK/5

kirec (<Far.girec) kireç

k. 8aK/25

kiremid (<Rum.keramīdi) kiremit, pişmiş topraktan yapılan çömlek, tuğla

k. 11b/10

kirpik kerpik

k. 3a/3

kīse Far. kese, torba

k. 13bK/28

kişi kişi

k. 10a/4, 10aK/11, 10aK/12, 10aK/13, 10aK/13, 10aK/15, 10aK/7, 10aK/9, 11a/17, 11aK/18, 11aK/19, 11aK/34, 11aK/8, 11b/2, 11bK/14, 11bK/24, 11bK/26, 11bK/31, 12aK/16, 12aK/17, 12aK/21, 12aK/30, 12aK/37, 12bK/1, 12bK/10, 12bK/10, 12bK/27, 12bK/4, 12bK/5, 12bK/6, 13aK/5, 13b/6, 13bK/20, 13bK/21, 4aK/30, 4b/12, 4b/15, 4b/20, 4b/5, 4b/7, 4bK/39, 5a/1, 5a/18, 5a/18, 5a/19, 5aK/17, 5aK/19, 5aK/23, 5aK/23, 5aK/25, 5aK/30, 5bK/32, 5bK/33, 6a/4, 6aK/23, 6aK/27, 6aK/38, 6aK/5, 6aK/8, 6b/10, 6b/12, 6b/14, 6b/2, 6b/20, 6bK/1, 6bK/11, 6bK/8, 7a/1, 7aK/15, 7aK/36, 7b/11, 7b/21, 7b/6, 7bK/33, 7bK/37, 7bK/4, 7bK/6, 8a/15, 8a/21, 8aK/11, 8aK/13, 8b/19, 9aK/3

kişniş Far. güzel kokulu bir tohum, karakimyon

k. 13aK/5

kitāb Ar. kitap

k. 1bF/1, 1bF/19, 2bF/15, 4aK/4, 4bK/20, 4bK/23, 4bK/24, 4bK/25, 4bK/32, 5aK/1, 5aK/10

kitābet Ar. yazı yazma, katiplik, yazmanlık

k. 4bK/21

koça koca, eş; yaşlı

ķ. 11aK/14, 1bF/16, 9aK/21

koķu koku

ķ. 1bF/15, 9aK/11, 9aK/15, 9aK/9

koķulu kokulu

ķ. 11b/14

kol kol

ķ. 2b/2, 5bK/29, 6aK/21

komşu komşu

ķ. 13b/13

konuķ misafir

ķ. 2b/3

kon- koyulmak, bırakılmak, katılmak

k. 6aK/22

kop- meydana gelmek, kopmak

ķ. 11aK/1

korķ- korkmak

ķ. 13b/10, 3aF/27, 9b/8

korķu korku

ķ. 2aF/27, 4bK/3, 6a/14, 6aK/12, 8aK/2

korķul- korkulmak, korku duyulmak

ķ. 8aK/13

korķunclu korkunçlu

ķ. 5a/3, 5aK/23

koş- koşmak

ķ. 12bK/18

koy- koymak, bırakmak, katmak

ķ. 4bK/26, 6a/2

koyun koyun, hayvan

ķ. 11bK/15, 13a/10, 13a/4, 2aF/20, 3bF/3, 6aK/15

koyķ (?)

ķ. 10aK/30

köle köle, özgür olmayan kişi

k. 6a/21, 12a/11, 12a/8, 12a/31

kömür kömür

k. 10bK/28, 1bF/22

köpek köpek

k. 3bF/4

köşe köşe

k. 12b/20, 1b/13, 1b/14

köşk bahçeli ev, süslü ev

k. 10b/19, 11a/6, 11a/7, 8bK/27, 8bK/28, 8bK/30

ķudret Ar. kuvvet, güç

ķ. 4a/18

ķuddise Sirruhu Ar. öz. a. Allah onun sırrını mukaddes etsin, kutlu kılsın

ķ. 4a/2

ķufl Ar. kilit, sürgü

ķ. 10bK/14

ķul insan; köle

ķ. 11b/17, 12bK/10, 12bK/2, 12bK/35, 13a/4, 13bK/22, 5bK/16, 5bK/8, 7aK/8, 8b/18, 9aK/1, 9aK/23

ķulaķ kulak

ķ. 10aK/17, 2a/6, 2a/7, 3bF/16, 6aK/30

ķulluķcı hizmetçi, kulluk eden, yardımcı

ķ. 10bK/13

ķum kum

ķ. 10a/17, 8aK/25

ķur- kurmak, yapmak, oluşturmak

ķ. 7aK/37, 8bK/34

ķur'ān Ar. kur'an , Hz. Muhammed'e inen kutsal kitap

ķ. 13bK/36, 2bF/8, 4b/13, 5bK/7

ķuru- kurumak

ķ. 11bK/28

ķurbān Ar. kurban

ķ. 13a/10, 13a/8

ķurbān eyle- Ar. T. kurban yapmak; feda olmak

ķ. 13a/11

ķurı kuru

ķ. 12aK/5, 7aK/26, 12bK/24

ķurşun kurşun

ķ. 13bK/24

ķurt kurt, hayvan

ķ. 6aK/20

ķurtar- kurtarmak

ķ. 11aK/6

ķurtıl-, ķurtul- kurtulmak

ķ. 2a/4, 2a/11, 2a/13, 2b/22, 3a/24, 3b/2, 11aK/10, 11aK/20, 11bK/1, 11bK/5, 6aK/40, 6b/1, 7a/10, 7a/13, 7b/11, 8aK/22, 8b/21, 8b/6, 8b/8, 9a/20, 9b/6, 10aK/29, 10bK/37, 13aK/30, 13bK/19, 7aK/28, 7aK/29, 7bK/10, 7bK/32, 8aK/30

ķus- kusmak

ķ. 13aK/18

ķuş kuş

ķ. 2aF/26, 3bF/9

ķuvvet Ar. kuvvet, güç

ķ. 10a/15, 10aK/23, 10aK/26, 10b/21, 11a/4, 13b/20, 2aF/5, 5a/20, 6a/19, 6bK/25, 8aK/32, 8bK/6, 9b/3, 10aK/25, 10bK/9, 13aK/12

ķuvvetlũ Ar. T. kuvvetli, gũçlũ

ķ. 6aK/13

ķuvvetlũ ol- Ar. T. gũçlũ olmak

ķ. 10aK/34, 10b/8, 9bK/5

ķuyruk kuyruk

ķ. 11bK/19

ķuyu kuyu

ķ. 11b/11, 6aK/10, 7aK/28, 9a/15, 9a/18, 9a/20

kũçũk kũçũk

k. 3b/8, 3b/9, 9aK/12

kũfr Ar. Allah'a ve dine ait Őeylere inanma, dinsizlik; nankœrlũk

k. 7bK/16, 7bK/17

kũlli (<Ar. kũlli) bũtũn

k. 4a/6

kũrek kũrek

k. 3aF/15

kũrk kũrk

k. 13bK/30

kũrsĩ Ar. taht

k. 10bK/5, 10bK/8, 1bF/21, 8a/11, 8a/13, 8a/9

L

lācerem Ar. Őũphesiz, elbette

l. 5aK/7

lākin Ar. ama, fakat, ancak

1. 11bK/31, 12bK/12, 13bK/32

laṭīf Ar. yumuşak, hoş, güzel, nâzik

1. 11bK/36, 12bK/27, 9a/3, 9b/13

lâyıķ Ar. yakışan, uyan, lâyıķ

1. 10bK/21, 10bK/21, 5a/21, 5b/15, 6b/3, 7bK/11

levh-i maḥfûz Allah tarafından takdir edilen Őeylerin yazılı bulunduğu mânevi levha

1. 2bF/20, 4a/15, 5aK/14, 8a/19

leẓîz Ar. lezzetli, tatlı

1. 8b/18

limon limon

1. 12aK/25

luṭf Ar. hořluk, gűzellik, iyilik

1. 1b/21

M

mâ'-i cârî akar su

m. 8b/18

maġfîret Ar. Allah'ın kullarının gűnahlarını baġıřlaması, yarlıgaması

m. 6a/17, 9aK/25

maġfűr Ar. Allah tarafından gűnahları affedilmiř olması iin duâ edilen kimse

m. 4bK/17, 6bK/17

maḥall Ar. yer, mekân

m. 9b/14

maḥalle Ar. mahalle, bir Őehir ve ya kasabanın bűlűndűĝű kısımlardan her biri

m. 8aK/8

maḥfil Ar. cāmi mahfili, büyük cāmilerde eskiden pâdişahlara veya müezzinlere ayrılmış olan etrafı parmaklıkla çevrilmiş olan yerden yüksek yer

m. 10b/14

maḥzūn Ar. hüzünlü, kaygılı

m. 7a/18

ma'îšet Ar. yaşama, yaşayış; geçinme

m. 1b/10

maḥbūl Ar. beğenilen, kabul olunmuş, hoş karşılanan

m. 10b/6, 7a/21, 11a/11

maḥhūr ol- Ar. Tr. yenilmek, kahrolmek

m. 11b/5, 7a/3

maḥşūd Ar. istek, arzu, istenilen şey

m. 1b/17, 2a/20, 10b/7, 11b/17, 11b/5, 12a/1, 12b/7, 13bK/25, 3a/6, 7bK/12, 8a/9, 8b/19

māl Ar. varlık, servet, hazine

m. 10a/15, 10a/17, 10a/19, 10a/21, 10aK/22, 10aK/25, 10aK/31, 10aK/35, 10bK/28, 11a/16, 11a/20, 11a/3, 11a/9, 11aK/12, 11aK/22, 11aK/25, 11aK/28, 11aK/3, 11b/10, 11b/18, 11b/7, 11bK/12, 11bK/16, 11bK/27, 11bK/33, 11bK/37, 11bK/6, 11bK/9, 12aK/15, 12aK/18, 12aK/24, 12aK/32, 12aK/38, 12aK/5, 12aK/6, 12aK/8, 12aK/9, 12b/16, 12b/4, 12bK/12, 12bK/12, 12bK/15, 12bK/16, 12bK/18, 12bK/22, 12bK/26, 12bK/31, 12bK/32, 12bK/37, 12bK/39, 12bK/6, 13aK/11, 13aK/21, 13aK/21, 13aK/23, 13aK/24, 13aK/27, 13aK/33, 13aK/35, 13aK/7, 13aK/8, 13b/15, 13b/16, 13b/20, 13bK/12, 13bK/17, 13bK/2, 13bK/34, 13bK/5, 13bK/8, 1b/13, 1b/4, 1b/4, 1b/5, 1b/9, 2a/14, 2a/15, 2a/22, 2a/5, 2b/15, 2b/17, 2b/2, 2b/4, 2b/4, 2b/6, 3a/13, 3a/16, 3a/16, 3a/17, 3b/11, 3b/11, 3b/3, 3b/4, 3b/5, 3b/6, 3b/7, 3b/9, 4aK/10, 4aK/25, 4aK/9, 6aK/32, 6b/10, 6b/14, 6b/7, 6bK/14, 6bK/19, 6bK/31, 7aK/25, 7aK/27, 7aK/30, 7aK/31, 7bK/21, 7bK/22, 7bK/34, 8a/15, 8aK/1, 8aK/16, 8aK/24, 8aK/25, 8aK/27, 8aK/4, 8b/20, 8b/21, 8b/9, 8bK/11, 8bK/22, 8bk/23, 8bK/28, 9a/4, 9aK/10, 9b/10, 9b/17, 9b/18, 9b/9, 9bK/22, 9bK/33, 1b/3, 2a/2, 2b/14

māldār Ar. Far. zengin, malı olan

m. 2b/9

māldār ol- Far. T. zengin olmak, malı mülkü çok olmak

m. 13a/14

mālik Ar. sahip, mülkün sahibi

m. 1b/12

māllı Ar. T. servetli, varlıklı

m. 12aK/37

ma' lūm ol- Ar. T. anlaşılmak, bilinmek

m. 4aK/5, 5aK/6

ma' mūr Ar. bayındır, şenlikli

m. 10a/19

ma' mūr ol- Ar. T. bayındır olmak

m. 8a/7

ma' nā Ar. anlam

m. 4a/12, 5b/3

manşib Ar. rütbe, derece, makam; devlet hizmeti, iş sahibi

m. 10a/13, 10a/7, 10a/7, 10b/3, 10b/3, 11aK/15, 11bK/26, 12aK/6, 1b/12, 8a/14, 9a/13, 9a/14

maşhara Ar. maskara, soytarı

m. 5bK/35, 6a/4

mā' şiyet Ar. isyan, günah, asilik

m. 4b/16, 4b/5, 4b/9, 5aK/24, 6aK/24, 7a/21

maṭbaḥ Ar. mutfak

m. 9aK/5

maṭlūb Ar. istenilen, talebedilen

m. 10b/10, 11a/8

ma' zūl Ar. azledilmiş, işinden çıkarılmış

m. 9a/15

mu'ālece Ar. ilaç kullanma, ilaç yapma

m. 2b/3

meclis Ar. meclis, toplantı yeri

m. 11b/14

mecūbe Ar. cevap

m. 1b/3

meded Ar. yardım, imdat

m. 5bK/29

meger Far. meğer, oysa ki, ancak

m. 13aK/28, 5a/21, 7aK/16, 8bK/33, 9aK/15

mekr Ar. hile, aldatma

m. 10aK/23

mekrūh Ar. iğrenç, istenmeyen, hoş görülmeleyen şey

m. 6a/13

mektūb Ar. mektub, kâğıt

m. 3b/9

melālet Ar. bıkmak, sıkılma

m. 4bK/5

melālet ol- Ar. T. sıkılmak, bıkmak

m. 3b/16

melek Ar. melek

m. 4a/14, 4a/15, 4a/19, 4b/6, 4b/8, 6a/20

melekū'r- rū 'yā Ar. rüya meleği, düş meleği

m. 4a/15, 4b/11, 5aK/15, 5aK/18, 5aK/22, 5aK/25

melik Ar. hükümdar, sultan, devlet başkanı

m. 7a/14

melül Ar. usanmış, bıkmış

m. 2a/2, 3a/11, 3a/16, 3b/10, 3b/3

memleket Ar. memleket, ülke

m. 10b/7, 6b/11, 6b/8

menāfi‘ Ar. menfaatler, yararlar, çıkarlar

m. 2b/2

menāre Ar. minare

m. 10b/14, 10b/15

menfa‘at Ar. fayda, yarar, çıkar

m. 1b/12, 1b/13, 2a/8, , 2a/12, 2a/14, 2a/15, 2a/23, 2b/5, 2b/13, 3a/18, 3a/10, 3a/2, 3a/22, 7bK/6, 8aK/24, 9aK/3, 9b/7, 10a/7, 10aK/3, 10bK/37, 11bK/29, 11bK/35, 11bK/27, 12aK/5, 12aK/9, 12bK/14, 12bK/35, 13aK/13, 13aK/9, 13aK/1, 13aK/27

menfa‘atli Ar. T. faydalı, yararlı

m. 7bK/4

menfa‘atlu ol- Ar. T. T. faydalı olmak

m. 13bK/25

menfa‘atsiz Ar. T. faydasız

m. 6bK/34

menhiyyāt Ar. dinin yasak ettiği şeyler, yasaklar

m. 12b/17

mensüb Ar. nispet edilen, ait, bağlı, ilgili

m. 7aK/16, 7aK/36

merām Ar. niyet, arzu, istek

m. 3a/6, 10a/12, 10b/15, 11aK/23, 11aK/25, 11aK/27, 11aK/29, 11aK/30, 13a/16, 4ak/10, 7aK/13, 7aK/14, 8a/12, 8a/8, 8aK/38, 9bK/3

mercān Ar. mercan

m. 13aK/37, 2aF/5

mercimek mercimek

m. 12bK/23

merḥabā Ar. merhaba, hoş geldiniz

m. 2b/9

merḥūm Ar. rahmetli, ölmüş

m. 4bK/17

mertebe Ar. derece, miktar, rütbe

m. 10aK/19, 10bK/10, 10bK/23, 10bK/4, 11a/15, 12b/16, 13bK/1, 13bK/31, 13bK/31, 1b/12, 2a/22, 2b/23, 2b/23, 2b/8, 3a/4, 3a/14, 3a/16, 3a/2, 7aK/2, 8a/10, 8aK/21, 8aK/27, 8bK/24, 8bK/27, 8bK/34

Merve Ar. Mekke'de bir mübarek tepe

m. 9bK/11, 9bK/12

merzūk Ar. bahtiyar, mutlu

m. 9a/20

mescid Ar. mescit, namaz kılınacak yer

m. 10b/13, 10b/5, 10b/7, 1bF/13, 2bF/24, 8bK/10, 8bK/12, 8bK/13, 8bK/7, 8bK/8

meserret Ar. sevinç, şenlik

m. 3b/7

mesrūr Ar. sevinçli, memnun, sevindirme

m. 11b/18, 12a/12, 13b/4, 3a/7, 3a/5

mesrūrlik Ar. T. sevinçlik

m. 10aK/18

mestānlik (<Far. mest) sarhoşluk

m. 9bK/12

- meşūr** Ar. satırlanmış, yazılmış
m. 2bF/15, 6aK/23
- mestlik** Far. T. sarhoşluk
m.2b/25
- meşakkat** Ar. güçlük, zahmet, sıkıntı
m. 10a/17
- meş'ale** Ar. aydınlatıcı alet, kandil, lamba
m. 8aK/2
- meş'arü'l-ḥarām** Ar. hac zamanında Kâbe'de ziyaret edilecek muayyen yer
m. 9bK/1
- meşgūl** Ar. meşgul, bir işle uğraşan
m. 6bK/28, 12b/1
- meşhūr** Ar. meşhur, ünlü, şöhret kazanmış
m. 9bK/36
- meşhūr ol-** Ar. T. ünlü olmak
m. 12b/17
- meşiyet** Ar. irade, arzu, istek
m. 2b/12, 2b/7
- meşrebe** Ar. maşrapa
m. 13bK/25
- mevfūr** Ar. çoğaltılmış, çok
m. 3a/5
- mevt** Ar. ölüm
m. 6b/18
- meyān** Far. orta, ara, aralık
m. 1b/7

meyhāne Far. şarap içilen yer, içki evi

m. 10bK/13

meyve Far. meyve

m. 1bF/26

mezzellet Ar. alçaklık, zelillik

m. 3a/22

mezīd ol- Ar. T. arttırmak, çoğaltmak

m. 1b/2, 3b/4

mı, mi soru eki

m. 5bK/15, 5bK/16

mihmān Far. misafir, konuk

m. 1b/10

miḥnet Ar. sıkıntı, zahmet, dert, eziyet

m. 8a/17, 12aK/33

miḥnetlü ol- Ar. T. T. sıkıntılı olmak

m. 7b/19

miḥrāb Ar. imamın namaza kıldırıldığı yer

m. 10b/9, 10b/12, 13a/1

Mikā'il Ar. dört büyük melekten rızkların taksimine memur olan biridir

m. 6b/14

miḥdār Ar. miktar, parça, kısım

m. 12a/3

milik Ar. mülk, birisinin tasarrufu altında bulunan yer

m. 12b/10

mināre Ar. minare, camilerde müezzinlerin çıkıp ezan okuduğu yüksek olan yer

m. 8bK/15, 8bK/17, 8bK/18

- minber** Ar. camilerde hutbe okunan merdivenli, yüksekçe yer
m. 13a/2, 8bK/14, 8bK/17, 8bK/18
- mīne** Ar. pazarın adı
m. 9bK/3
- mirāş** Ar. miras, ölen kimsenin yakınlarına kalan malı
m. 2a/21, 13b/14, 9bK/33
- misk** Ar. misk, güzel kokulu madde
m. 11b/13, 11b/15, 1bF/15, 2bF/26
- mişl** Ar. aynı, tıpkı, benzer
m. 2a/17, 2a/17, 2a/17, 2a/17
- mizāc** Ar. huy, tabiat, mizaç
m. 1b/15, 2b/20, 2b/20,
- mu‘abbir** Ar. rüya yorumucusu
m. 10bK/6, 12aK/15, 4bK/19, 5aK/4, 5bK/12, 5bK/14, 8bK/31, 11bK/13, 11bK/23, 12aK/7
- mu‘ānaka ʿet-** Ar. T. kucaklaşmak, sarılmak
m. 5a/5
- mu‘āvenet** Ar. yardım
m. 1b/7
- mu‘ayyen** Ar. belli, belirli, tayin edilmiş
m. 5aK/3
- muḥālif** Ar. uymayan, karşı duran, zıt
m. 1b/6, 5aK/31, 5aK/7
- Muḥammed** Ar. öz. a. İslâm dininin peygamberi Hz. Muhammed
m. 7a/6, 4bK/30
- Muḥammed İbn- i Sîrîn** öz. a. rüya yorumcusu, yazar

m. 11aK/8, 12bK/13, 4bK/24, 6aK/38, 9bK/32, 9bK/6

Muḥammed Muṣṭafā öz. a. (bkz.) Muḥammed

m. 4a/7

muḥāṭara Ar. tehlike, zarar, korkulu durum

m. 7aK/17

muḥabbet çek- Ar. T. muhabbeti ve sohbeti iyi olmak, anlaşmak

m. 3a/21

mūhiş Ar. korkunç, korkutan

m. 4b/3

muḥkem Ar. sağlam, kuvvetli

m. 9aK/31

muḥtaşar Ar. kısaltılmış, kısa

m. 4bK/21, 4bK/25

muḥterem Ar. saygın, kıymetli, şerefli

m. 6bK/36

Muḥyiddin-i ‘Arabī öz. a. rüya tabircisi, yazar

m. 2bF/16, 4a/2

muḥaddemü’l-emīn Ar. güvenilir insan, öncü

m. 4a/8

muḥayyed Ar. kayıtlı, kaydedilmiş

m. 4bK/25

mūm Ar. mum

m. 10b/13

munfaşıl Ar. ayrı, ayrılmış

m. 3a/12, 3a/13

murād Ar. istek, arzu

m. 1b/18, 2a/6, 2a/16, 2a/20, 2a/24, 2a/7, 6b/13, 7aK/24

murāfık Ar. refâkat eden, yoldaş

m. 3a/23

muraşşa Ar. süslü, mücevherli

m. 13bK/35

Mūsî, Mūsā Ar. Hz. Musa a.s büyük peygamberlerden biridir

m. 8a/3

muşāhib Ar. sohbet eden, arkadaş

m. 12aK/37

musallaṭ Ar. sataşmış, ilişmiş

m. 7b/6

muşannif Ar. kitap yazan

m. 5aK/5

muşḥaf Ar. sahife, kitap, kur'ân, sayfa haline getirilmiş kitap

m. 13a/16, 1bF/19

muşḥaf-ı şerif Ar. mübarek sahife, mübarek kitap

m. 13a/17, 13a/19, 9bK/32

musîbet Ar. felaket, sıkıntı; uğursuz

m. 10aK/20, 10b/2, 10bK/29, 7bK/38, 8b/11, 9b/17, 10aK/32, 10bK/31, 6bK/29

mu'teber Ar. güvenilir, saygın

m. 12a/6

mu'tedil Ar. ılımlı, adil, ölçülü

m. 5bK/5

mu'tekid Ar. inanmış, dindar

m. 13a/20

mutî' ol- Ar. T. itaat etmek, boyun eğmek

m. 7b/4

muttaki Ar. ittika eden, Allah'tan korkan

m. 7a/20

muzaffer Ar. zafer, üstünlük kazanmış

m. 2a/5

mübârek Ar. mübarek, bereketli, hayırlı

m. 11aK/20, 4bK/7, 5bK/38, 6aK/21, 8a/5

mübeşşer Ar. tebşir olunmuş, kendisine müjde verilmiş

m. 7a/16

mücerred Ar. bekâr; yalnız; çıplak; soyut

m. 10a/4, 10aK/19, 11b/16, 8aK/6, 8bK/25

mücevherât Ar. elmas, zümrüt gibi süs taşlarıyla benzemiş olan takımlar

m. 3aF/14

müdebbir Ar. tedbirli, düşünceli

m. 4a/6

müezzîn Ar. ezan okuyan kişi

m. 12b/16, 6aK/11, 9bK/21

müezzînlik Ar. T. müezzîn olma durumu

m. 7aK/6

müfid Ar. anlatan, ifade eden

m. 7aK/9

mühimm Ar. önemli, gerekli

m. 3a/6

mühlet Ar. zaman, vakit, belli zaman

m. 4bK/22

mühr Far. mühür

m. 10aK/3

müjde Far. sevinç haberi

m. 13a/21

mülâkât Ar. kavuşma, görüşme

m. 1b/25

mülk Ar. taşınmaz ve gelir getiren mal

m. 8a/2

mümâşil Ar. benzer

m. 13aK/6

mü'min Ar. iman eden, inanan

m. 6a/19, 7bK/28

mümkün Ar. mümkün, olabilir

m. 5a/5

münâfıklık Ar. iki yüzlülük

m. 10bK/8, 11bK/28

münakaşa Ar. atışma, tartışma

m. 2b/6, 2b/12,

münâza'a Ar. çekişme, kavga

m. 13bK/23

münharif ol- Ar. T. inhiraf etmek, doğru gitmeyen

m. 1b/15, 1b/17, 2a/13, 2b/20

müntahab Ar. seçilmiş, seçkin

m. 4a/11

mürekkeb Ar. mürekkep, karıştırılmış

m. 10aK/2, 13a/21, 9bK/38, 9bK/39

mürsel Ar. peygamber, gönderilmiş

m. 4bK/37

müsāfir Ar. misafir, yoldan gelen, yolcu

m. 1b/14, 3a/25

müşalāḥa Ar. barışma, anlaşma

m. 2a/19

müsāvī Ar. eşit, denk

m. 2b/10

müslimān Ar. müslüman, islam dininde olan

m. 6aK/35

müslimānlık Ar. T. İslamlık, islam dinine inanmışlık

m. 7bK/15

müstecāb ol- Ar. T. kabul olunmak

m. 7b/13

müstedām Ar. devamlı, sürekli

m. 11bK/10

müşāhede ét- Ar. T. gözlemlemek

m. 1b/13

müşevveş Ar. karışık, anlaşılmaz

m. 3a/21

müşfik Ar. şefkatli, merhametli

m. 3a/17

müşkil Ar. zor, güç

m. 11aK/35

mütefekkir Ar. düşünceli, çok bilgili

m. 3a/11

müteḥayyir Ar. şaşkın, şaşırmış

m. 2b/19

müteselsil Ar. peş peşe, zincirleme

m. 8aK/7

müvekkel Ar. vekil edilen kimse

m. 4a/14, 5aK/14

müzdād ol- Ar. T. çoğaltılmak, arttırılmak

m. 3b/7

müzekkī Ar. ıslah eden, tezkiye eden

m. 5bK/5

N

nafaqa Ar. yiyecek parası, geçimlik

n. 5a/20, 11bK/9, 11bK/13

naḥīl Ar. hurma ağaçları, hurmalık

n. 12aK/3

nāḥoş Far. hoş olmayan, hoş gitmeyen

n. 11bK/17, 1b/6

nā' il Ar. ulaşan, erişen, kavuşan

n. 11b/5, 13bK/26

nā' il ol- Ar. T. muradına ermek, kavuşmak, erişmek

n. 10a/12, 11b/17, 12a/1, 13a/16, 13b/5, 8a/9

nākes Far. nekes, cimri

n. 5a/13, 5a/14

naql Ar. taşıma, aktarma; götürme

n. 2a/6, 2a/7, 2b/20, 3b/13, 3b/14, 5b/12

- naql  t-** Ar. T. nakletmek, taşımak, aktırmak
n. 1b/15, 2a/3, 2b/12, 3a/15
- na'lin** altı derı,  st  aık ve tasmalı ayakkabı
n. 6aK/29
- n m** Far. l kab; isim
n. 2bF/17, 5b/3
- nam z** Far. namaz
n. 10b/9, 1bF/17, 8bK/9, 9aK/30
- nam z kıl-** Far. T. namaz kılmak
n. 10b/6, 4b/13, 8bK/10, 9bK/16, 9bK/8
- n me** Far. mektup, kitap, yazı
n. 1b/19, 9bK/37
- n meşr '** Far. Ar. yasaya aykırı, kanuna uymayan
n. 6bK/28
- n r** 1. Far. nar, meyve
n. 11bK/38, 12aK/1
- n r** 2. Ar. ateş
n. 10a/8
- n reside** Far. olmamış, ham
n. 12bK/21
- n şev b** Far. Ar. hayırlı olmayan
n. 3b/13
- naşib** Ar. kismet, nasip, hisse
n. 13a/7
- naşr ni** Ar. hıristiyan
n. 2bF/11

nazar  t- Ar. T. nazar etmek, bakmak, g z atmak

n. 4aK/4, 13b/13

ne ne (soru adılı)

n. 10aK/31, 12b/7, 13aK/4, 4a/17, 4a/19, 4aK/16, 4aK/17, 4bK/34, 5aK/15, 5aK/26, 5aK/35, 5b/11, 5bK/30, 7a/11, 7a/7, 7aK/14, 8a/12, 9b/8

neb t Ar. bitki

n. 12bK/39

nec t Ar. kurtulma, kurtuluŐ

n. 1b/5

necs Ar. pis, murdar

n. 11bK/6

ned m Ar. meclis arkadaŐı, sohbet arkadaŐı

n. 7aK/8

nefes Ar. nefes, soluk

n. 9bK/13

neheng Far. timsah

n. 2bF/3

nerd Far. tavla, tavla oyunu

n. 2bF/9

nerdb n Far. merdiven

n. 10b/19, 11a/10, 8bK/32, 8bK/33

nesne nesne, Şey

n. 12bK/23, 12bK/37, 13aK/6, 4aK/13, 4aK/15, 5a/6, 6aK/7, 6bK/37, 7bK/23

ne   z -bill h Ar. Allah korusun; Allah'a sığırız

n. 2a/17, 7bK/17

nev  Ar.  eŐit, t rl 

n. 4a/12

nice neden, nasıl

n. 12aK/15, 5aK/37, 5aK/9, 5bK/17, 6aK/1

niçün niçin, neden

n. 6bK/5

nihān Far. gizli, bulunmayan

n. 2b/11, 11bK/22

nikāh eyle- Ar. T. evlenmek

n. 3a/2, 5b/13

ni' met Ar. iyilik, ihsan, lütuf

n. 10a/10, 10b/1, 11a/11, 11a/6, 11aK/29, 12bK/34, 12bK/37, 13aK/12, 2a/21, 2a/4, 2a/8, 2a/15, 2b/17, 2b/18, 2b/2, 2b/6, 2b/7, 3b/11, 4aK/10, 4aK/18, 4aK/25, 4aK/9, 5aK/21, 6aK/18, 6b/11, 6bK/24, 7aK/1, 7aK/14, 7b/2, 8b/1, 8b/20, 8b/7, 9a/3, 11aK/22

ni' metli Ar. T. iyilikli, ihsanlı

n. 13aK/24

nisbetlü Ar. T. kıyaslamalı, ölçülü, bağılıklılı

n. 12aK/17

niyāz Far. yalvarma, muhtaçlık

n. 7b/17

niyyet Ar. niyet, meram

n. 13a/7

noḥūd Far. nohut

n. 12bK/23

noḡṣān Ar. eksiklik, azlık, yokluk

n. 10bK/12, 11aK/27

nūr Ar. ışık, aydınlık, nur

n. 10b/21, 1bF/11, 7bK/14

nūrī Ar. nur ile ilgili, nura âit

n. 3a/12

nuşret Ar. yardım

n. 8b/4

nüşâ Ar. yazılmış şey

n. 4bK/25

o

ocağ ocak

o. 10bK/27, 1bF/22

od ateş

o. 7bK/20, 7bK/21, 7bK/22, 7bK/23, 7bK/24, 7bK/25, 7bK/27, 7bK/29, 7bK/32, 7bK/34, 7bK/37, 7bK/38

oda oda

o. 8aK/13

oğ(u)l oğul, çocuk

o. 12aK/21, 13b/18, 13bK/10, 13bK/4, 2a/2, 2a/3, 2a/3, 2b/18, 2b/22, 2b/23, 6b/10, 7aK/11, 7aK/14, 7b/10, 8aK/6

oğlan çocuk; erkek çocuğu

o. 4a/16, 12a/17, 12a/18, 12a/19, 12a/20, 13aK/36, 6bK/19, 7aK/13, 7bK/10, 8bK/23, 8bK/23

oğlancık küçük erkek çocuğu, küçük çocuk

o. 9aK/26

oğrı hırsız, gizli

o. 6bK/3, 6bK/8

oğul oğul

o. 10aK/26, 10aK/37, 11aK/30, 12aK/17, 12aK/21, 12bK/19, 13b/17, 13bK/9, 7aK/9, 7b/10, 7bK/12

oķu- okumak

o. 12b/21, 2bF/8, 4b/10, 4b/13, 4bK/27, 5aK/3, 5aK/5, 5b/17, 5bK/21, 5bK/36, 5bK/7, 6aK/25, 6aK/39

oķut- okutmak

o. 4bK/19

ol o (adıl), teklik üçüncü kişi zamiri, sıfat

o. 10a/4, 10a/8, 10aK/12, 10aK/13, 10b/15, 10b/7, 10bK/27, 10bK/30, 11aK/1, 11ak/11, 11aK/19, 11aK/5, 11b/2, 11b/6, 11b/7, 11bK/24, 11bK/26, 11bK/31, 12a/15, 12aK/21, 12aK/21, 12b/19, 13b/6, 13bK/21, 4a/13, 4a/15, 4a/17, 4a/19, 4a/5, 4a/7, 4b/11, 4b/11, 4b/12, 4b/12, 4b/15, 4b/15, 4b/20, 4b/3, 4b/4, 4b/6, 4b/7, 4b/8, 4bK/26, 4bK/27, 4bK/27, 5a/1, 5a/1, 5a/3, 5a/4, 5aK/13, 5aK/14, 5aK/15, 5aK/16, 5aK/18, 5aK/19, 5aK/22, 5aK/23, 5aK/25, 5aK/30, 5aK/33, 5aK/35, 5aK/7, 5b/1, 5b/7, 5b/9, 6a/8, 6aK/17, 6aK/18, 6aK/19, 6aK/28, 6aK/28, 6aK/5, 6aK/7, 6aK/8, 6b/10, 6b/10, 6b/12, 6b/14, 6b/16, 6b/18, 6b/19, 6b/2, 6bk/1, 6bK/13, 6bK/27, 6bK/29, 6bK/6, 6bK/8, 7a/1, 7a/15, 7a/18, 7a/8, 7aK/17, 7b/11, 7b/16, 7b/21, 7b/6, 7bK/25, 7bK/26, 7bK/27, 7bK/36, 7bK/37, 8a/15, 8a/21, 8aK/11, 8aK/13, 8aK/9, 8b/11, 8b/19, 8b/3, 9a/11, 9a/12, 9a/2, 9a/9, 9aK/14, 9bK/25, 9bK/27

ol- olmak, bulunmak, meydana gelmek

o. 10a/5, 10aK/24, 10aK/24, 10aK/25, 10aK/26, 10aK/26, 10aK/29, 10aK/30, 10aK/31, 10bK/10, 10bK/12, 10bK/13, 10bK/20, 10bK/28, 10bK/28, 10bK/7, 11aK/12, 11aK/13, 11aK/14, 11aK/14, 11aK/23, 11aK/36, 11bK/19, 11bK/21, 11bK/24, 11bK/36, 12aK/3, 12aK/4, 12aK/6, 12aK/13, 12aK/15, 12aK/25, 12aK/26, 12aK/27, 12aK/38, 12b/2, 12b/11, 12b/13, 12b/19, 12b/4, 12bK/10, 12bK/10, 12bK/12, 12bK/12, 12bK/17, 12bK/18, 12bK/19, 12bK/2, 12bK/20, 12bK/22, 12bK/22, 12bK/26, 12bK/27, 12bK/28, 12bK/32, 12bK/33, 12bK/39, 12bK/6, 12bK/6, 12bK/8, 12bK/9, 13a/14, 13aK/12, 13aK/18, 13aK/19, 13aK/19, 13aK/21, 13aK/21, 13aK/28, 13aK/36, 13aK/5, 13aK/7, 13aK/7, 13b/17, 13b/18, 13bK/11, 13bK/21, 13bK/22, 13bK/3, 13bK/31, 13bK/32, 13bK/36, 13bK/4, 13bK/7, 13bK/8, 13bK/9, 1b/3, 1b/4, 1b/8, 1b/9, 1b/11, 1b/14, 1b/15, 1b/18, 1b/20, 1b/21, 1b/22, 1bF/25, 1bF/25, 2a/2, 2a/3, 2a/4, 2a/6, 2a/7, 2a/8, 2a/13, 2a/20, 2a/21, 2a/22, 2a/23, 2a/24, 2a/25, 2b/3, 2b/5, 2b/8, 2b/9, 2b/11, 2b/18, 2b/19, 2b/20, 2b/21, 2b/23, 3a/2, 3a/4, 3a/5, 3a/7, 3a/8, 3a/11,

3a/12, 3a/13, 3a/15, 3a/17, 3a/18, 3a/19, 3a/21, 3a/22, 3a/23, 3a/24, 3a/24, 3b/3, 3b/9, 3b/10, 3b/12, 4a/15, 4a/8, 4a/9, 4a/17, 4aK/30, 4b/5, 4b/6, 4b/9, 4b/15, 4bK/4, 4bK/21, 4bK/22, 5a/5, 5a/6, 5a/21, 5a/15, 5a/16, 5aK/4, 5aK/21, 5b/2, 5bK/11, 5aK/19, 5aK/31, 5aK/33, 5aK/40, 5b/11, 5b/14, 5b/6, 5b/7, 5bK/1, 5bK/13, 5bK/6, 6a/7, 6a/9, 6aK/13, 6aK/17, 6aK/17, 6aK/18, 6aK/18, 6aK/18, 6aK/29, 6aK/6, 6b/10, 6b/11, 6b/15, 6b/15, 6b/20, 6b/19, 6b/21, 6b/9, 6bK/17, 6bK/25, 6bK/28, 6bK/29, 6bK/36, 7a/7, 7a/9, 7a/10, 7a/11, 7a/16, 7a/18, 7a/20, 7a/21, 7aK/3, 7aK/11, 7aK/14, 7aK/15, 7aK/17, 7aK/19, 7aK/20, 7aK/26, 7aK/27, 7aK/31, 7b/5, 7b/19, 7bK/5, 7bK/7, 7bK/12, 7bK/2, 7bK/21, 7bK/25, 7bK/26, 7bK/33, 7bK/35, 8a/5, 8a/6, 8a/8, 8a/9, 8a/12, 8a/13, 8aK/1, 8aK/7, 8aK/10, 8aK/21, 8aK/25, 8aK/27, 8aK/27, 8aK/30, 8aK/32, 8aK/33, 8aK/34, 8aK/4, 8aK/10, 8aK/14, 8aK/34, 8aK/39, 8b/20, 8bK/17, 8bK/35, 8bK/35, 9a/6, 9a/8, 9a/11, 9a/14, 9a/16, 9a/20, 9aK/1, 9aK/5, 9aK/8, 9aK/18, 9aK/19, 9aK/21, 9aK/22, 9aK/26, 9aK/31, 9aK/32, 9b/15, 9b/19, 9b/6, 9b/8, 9bK/1, 9bK/3, 9bK/6, 9bK/12, 9bK/13, 9bK/18, 9bK/22, 9bK/23, 9bK/24, 9bK/26, 9bK/28, 9bK/35, 9bK/36, 9bK/37, 9bK/38, 9bK/39, 12bK/13, 13bK/7, 13bK/34, 1b/7, 1b/8, 1b/11, 1b/12, 1b/17, 1b/21, 2a/6, 2a/20, 3b/6, 10b/7, 10b/13, 11a/2, 11a/5, 11b/7, 11a/11, 11a/19, 11a/17, 11aK/24, 11aK/25, 11aK/27, 11aK/29, 12b/7, 11b/14, 11b/18, 11b/19, 11bK/9, 11bK/15, 11bK/22, 11bK/28, 11bK/37, 11aK/35, 1b/18, 1b/5, 2a/16, 2a/21, 2a/24, 2b/6, 2b/17, 4aK/10, 10aK/3, 10aK/14, 10aK/25, 10aK/30, 10aK/32, 10aK/37, 10b/6, 10b/10, 10b/15, 10bK/9, 10bK/14, 10bK/16, 10bK/17, 10bK/18, 10bK/31, 10bK/32, 10bK/39, 12a/12, 12a/16, 12aK/37, 12bK/3, 12bK/11, 12bK/29, 12bK/31, 13a/2, 13a/7, 13a/13, 13a/20, 13aK/37, 13b/4, 13b/7, 13b/21, 13bK/1, 13bK/10, 13bK/22, 13b/11, 13aK/8, 13aK/12, 13aK/26, 13bK/13, 13bK/19, 13bK/29, 13bK/30, 13bK/32, 13bK/35, 13bK/37, 13bK/38

olun- olunmak

o. 5a/19, 5b/2, 5aK/2, 5aK/10, 5aK/11, 5aK/32, 5aK/36, 5aK/38, 5bK/11, 6a/11, 6bK/12, 6bK/18, 6bK/31, 6bK/33, 6bK/37, 6bK/39, 7aK/5, 7aK/8, 8bK/1, 10b/20, 11a/3, 11a/7, 11b/10, 12a/20, 13b/9

oluğ oluk

o. 11a/8

oluş- oluşmak

o. 10bK/30

omuz omuz

o. 10aK/25

on on sayısı, 10

o. 10aK/5, 10bK/1, 10bK/24, 10bK/34, 11aK/7, 12a/7, 12aK/2, 12b/12, 12b/5, 13a/12, 13b/2, 4aK/16, 4aK/17, 4aK/18, 4aK/20, 4aK/21, 4aK/23, 4aK/24, 4aK/26, 4aK/27, 4bK/36, 6bK/23, 7aK/7, 9aK/17, 9aK/27, 9bK/20, 9bK/32

onuncu onuncu

o. 4aK/15, 9aK/9, 11b/12

orta orta, ara yer

o. 1b/10, 2b/12, 3b/4, 3b/5, 9bK/11, 9bK/8

ortaklık ortaklık, eşlik

o. 10aK/22

oruç tut- (<Far. rûze) T. oruç tutmak

o. 4b/14

ot kokulu tohumlar

o. 8bK/37

otur- oturmak

o. 10a/14, 11a/11, 11a/8, 6aK/3, 6aK/7, 7bK/8, 8a/11, 8bK/26

oturağ oturak

o. 3a/10

otuzuncu otuzuncu

o. 4bK/11

ova ova

o. 1bF/12

oyna- oynamak

o. 2bF/9

Ö**öde-** ödemek

ö. 10aK/2, 10aK/29, 8bK/39, 9aK/28

öğren- öğrenmek

ö. 8a/19, 8b/15, 9b/16, 9bK/35

öğüt- öğütmek

ö. 11a/16

öküz öküz

ö. 9b/9

öl- ölmek

ö. 6aK/22

ölç- ölçmek

ö. 9bK/26

ölçi ölçü

ö. 9bK/27

öldür- öldürmek

ö. 2aF/13, 3aF/22, 9aK/22

öle ölü

ö. 8bK/31

ölüm ölüm

ö. 4aK/23, 6aK/14, 6b/20, 7bK/26, 9bK/30

‘ömr Ar. ömür, yaşam, hayat

ö. 12bK/19, 10bK/10, 10bK/12, 1b/9, 6b/15, 6b/21

‘ömr uzun ol- Ar. T. yaşam uzun olmak

ö. 9aK/20

ön ön, önce

ö. 10aK/20, 1b/3

P

pādišāh (<Far. pādšāh) padişah, hükümdar

p. 10a/1, 10a/18, 10bK/23, 12bK/34, 13a/20, 13b/4, 2bF/7, 4a/5, 4bK/27, 7aK/24, 7aK/8, 8aK/9, 8aK/21, 13a/2

pādişāhlık Far. T. padişahlık, hükümdarlık

p. 8aK/19, 8aK/3

pāk Far. temiz, saf, hilesiz, kusursuz

p. 12bK/1, 1bF/17, 11b/14

panbuḡ Far. pamuk

p. 3aF/20

pāre Far. parça

p. 8bK/38

pārele- Far. T. parçalamak

p. 8b/14

parmaḡ parmak

p. 2b/10, 2b/11, 2b/12, 2b/13, 2b/14, 2b/15, 2b/8, 2b/9, 3a/24, 3a/25, 3b/12, 3b/13, 3b/2, 3b/3, 3b/4, 3b/5, 3b/6, 3b/7, 3b/8, 3b/9, 6aK/30, 10aK/25

pāy-ı ‘avret kadının payı, kadının hakkı

p. 8bK/29

pāy Far. pay, hisse, parça

p. 7bK/12

pāzār Far. pazar, belli bir malın satıldığı yer

p. 7bK/27

pehlū Far. vücudun iki yanından biri, yan

b. 2b/20

pek pek, çok

p. 11b/20, 13b/12, 9aK/31

pekmez pekmez

p. 12bK/39

perākende Far. dağınık

p. 2bF/14

perde Far. perde, örtü

p. 10bK/22, 6bK/29

perī Far. peri, cin

p. 3bF/12, 8a/3

perīṣān Far. zavallı, düzensiz

p. 4bK/4, 5bK/16

pervāne Far. pervane, geceleri ışığın etrafında dönen küçük kelebek

p. 2bF/2

pes öyleyse, şimdi, bununla beraber

p. 4bK/24, 6bK/3, 6bK/7

peṣīmānlıq Far. T. pişmanlık

p. 13aK/11, 13aK/22

peṣīmān ol- Far. T. pişman olmak

p. 12aK/14, 12aK/23, 13aK/18

peṣīn Far. peşin

p. 10aK/11

peygāMBER Far. peygamber

p. 10aK/34, 1bF/8, 4bK/30, 4bK/36, 5a/16, 5aK/27, 5b/10, 5b/7, 5b/9, 5bK/20, 6a/18, 6bK/23, 7a/17, 7a/6

peygār Far. savaş, kavga

p. 1bF/10

peynīr (<Far. penīr) peynir

p. 3aF/11

pıñar pınar

p. 7aK/23, 7aK/28

pīr Far. ihtiyar, öncü

p. 9aK/17, 11aK/35

pirinc Far. pirinç

p. 13bK/23

pīšekār Far. sanatçı, oyuncu

p. 2bF/6

pişir-, pişür- pişirmek

p. 7bK/23, 9b/13, 11b/2, 12aK/30

pūl Far. para

p. 13bK/15

R

Rabb Ar. Allah, Tanrı

r. 5bK/39

rābiʿ Ar. dördüncü

r. 4bK/29

rağiyallahü ‘anhā Ar. Allah ondan razı olsun

r. 5b/14

rāḫat Ar. rahat, üzüntüsüz, huzur

r. 11a/2, 12bK/8, 13aK/13, 6b/9, 6bK/24, 8b/1, 8b/6, 9aK/25, 10aK/3, 11a/17, 1b/11, 1b/12, 3b/12, 9bK/22

rāḫatlık, rāḫatlık Ar. T. rahatlık, rahat olma

r. 11aK/19, 4aK/25, 6bK/32, 9aK/2, 9bK/18, 1b/11, 1b/12, 3b/12

rāḫatsız Ar. T. rahatsız

r. 13b/16

rāḫile Ar. yolcu, sefere çıkan

r. 4aK/11

raḫmet Ar. merhamet, acıma, koruma

r. 5bK/39, 6a/17, 6bK/18, 6bK/24, 7a/4, 7aK/32, 7b/2

raḫmeti’illāhi te‘ālā Allah’ın rahmeti

r. 4bK/18

ra‘iyyet Ar. Bir hükümdar idaresi altında bulunan ve vergi veren halk

r. 5bK/1

raḫb Ar. yaş hurma

r. 12aK/18

rāzık Ar. rızık veren

r. 4a/6

ref‘ Ar. yüceltme, kaldırma

r. 3b/9

re’īs Ar. baş, başkan

r. 12bK/34, 5bK/4, 7aK/8, 7bK/31, 8bK/17, 8bK/8

re’īslik Ar. T. başkan olma durumu

r. 7aK/6

renc Far. ağrı, sıkıntı; hastalık

r. 12aK/33, 7b/19, 9bK/24

renk (<Far. reng) renk

r. 10bK/19

resā Far. yetişen, erişen, yetiştiren

r. 5aK/40, 5b/1

resūl Ar. peygamber, elçi

r. 4a/7, 4a/8, 4bK/33, 5b/10, 5b/12, 5b/13

resūl-i mübin aşikar peygamber, beyanlı peygamber, iyiyi ve kötüyü bildiren

r. 4a/8

revā Far. yakışır, uygun, lâyıık

r. 12b/8, 13b/11, 2b/18, 2b/24, 3a/14, 3a/17, 3a/6, 6aK/15, 8b/14, 9aK/30, 10aK/30

reyhān Ar. reyhan, kokulu ot, fesleğen

r. 12bk/28

rıdvān Ar. razı olma, hoşnutluk

r. 7a/4

rızk Ar. rızk, Allah'ın herkese bahsettiği nimet

r. 12bK/31, 12bK/14, 13b/1, 2b/4, 2b/15, 2b/16, 3a/15, 3a/10, 6aK/15, 6aK/8, 8bK/14

rızk apusu aıl- Ar. T. nimet artırılmak, rızk çoğaltılmak

r. 11b/3

ricāl Ar. erkekler, yaya olanlar

r. 13aK/26

rif'at Ar. yükseklik

r. 1b/22, 2b/4, 2b/5, 2b/23, 2b/25, 3a/2, 3a/23, 12b/10

risāle Ar. kitapçık, mektup

r. 4a/10

rivāyet Ar. söylenti, söz, hadise

r. 6aK/37

riyāset Ar. reislik, başlık, baş olma, başkanlık

r. 13bK/14, 4aK/29, 6bK/39

rūz Far. gün, gündüz

r. 12aK/13

rūzī Far. azık, rızık, kısmet

r. 10aK/30

rūkūʿ Ar. namazda eğilmek, namazda elleri dizlere dayayarak eğilme hareketi

r. 9aK/31

rūsvāy Far. rezil, rüsva

r. 10bK/39, 8bK/17

rütbe Ar. derece, basamak

r. 10b/14, 11a/10, 7aK/1, 7aK/1

rūʿyā Ar. rüya, düş

r. 10a/10, 11b/16, 12b/13, 12b/6, 13b/14, 13b/7, 13b/8, 4a/12, 4a/13, 4aK/4, 4b/14, 4b/3, 5a/19, 5a/3, 5a/3, 5aK/26, 5b/1, 5b/6, 6a/13, 6a/6, 6b/11, 6b/7, 8a/7

rūzigār Far. yel, rüzgar

r. 11aK/1, 8b/2, 8b/5

rūzigarsız Far. T. rüzgarsız, rüzgar olmadan

r. 9a/11

S

sa' ādet Ar. mutluluk, saadet

ş. 1b/9, 3b/3, 7a/17, 9aK/18, 9aK/2, 10bK/32, 6b/19

şabāh Ar. sabah

ş. 5aK/33

şabr Ar. sabır, dayanma, katlanma

ş. 11bK/14

şab(ı)rlu Ar. T. sabırlı

ş. 9bK/26

şaç saç, baş kılı

ş. 10aK/33, 10b/8, 13b/5, 13b/7

şadağa Ar. sadaka

ş. 12b/9, 4aK/19, 4aK/28, 4aK/8, 4b/14, 4b/2, 5aK/20, 5bK/32, 6aK/16, 9bK/14

şafā Ar. Mekke'de bir tepe adı

ş. 9bK/11, 9bK/12

Şafiyye öz. a. Safiyye

ş. 5b/11, 5b/12, 5b/14, 5b/3, 5b/4, 5b/5, 5b/9

şafra Ar. safra, öd

ş. 6a/6

şāğ I sağ taraf, sağ

ş. 1b/15, 1b/16, 1b/20, 1b/22, 1b/24, 1b/5, 1b/8, 2a/10, 2a/12, 2a/15, 2a/2, 2a/21, 2a/23, 2a/25, 2a/4, 2a/6, 2b/12, 2b/14, 2b/16, 2b/18, 2b/2, 2b/20, 2b/22, 2b/24, 2b/4, 2b/6, 2b/8, 3a/12, 3a/14, 3a/16, 3a/18, 3a/20, 3a/22, 3a/24, 3a/6, 3a/8, 3b/10, 3b/12, 3b/14, 3b/2, 3b/4, 3b/6, 3b/8, 5bk/29, 6a/2

şāğ II sağlam, sağlıklı, sağ olan

ş. 11bK/15, 9bK/26

şaglık saglık

ş. 1b/23, 6aK/9, 7aK/29, 8aK/7, 9aK/8, 9bK/25

şahāvet Ar. cömertlik

s. 9aK/4

şāhib Ar. sahip

ş. 10a/7, 11a/19, 11a/18, 11b/16, 12b/13, 13a/18, 1b, 2a/1, 2b/1, 3a/1, 3b/1, 5bK/12, 8b/1, 9a/16, 9bK/22

şahife Ar. sayfa

ş. 1bF/4, 2aF/1, 2bF/1, 2bF/17, 3aF/1, 3bF/1

şahih Ar. gerçek, doğru

ş. 6a/6

şahrınc Ar. sarnıç

ş. 7aK/23, 7bK/3, 7bK/5, 7bK/6

Sa' id Şersad öz. a

s. 4bK/17

sā'il Ar. dilenci

s. 5a/18, 5bK/14

şakal sakal

s. 10aK/14, 10aK/32, 11bK/20, 13b/11, 13b/15, 13b/9, 8aK/11

şakın- sakınmak

ş. 4b/16, 9a/18, 9b/5

şalāh Ar. iyilik, rahatlık, barış

ş. 13a/1, 9bK/22

şalavāt Ar. Peygamberimiz için edilen dualar, salatlar

ş. 4a/7, 5bK/20

şālih Ar. dindar, itikatlı, doğru

ş. 10b/13, 10bK/16, 10bK/36, 11aK/11, 11aK/9, 12bK/26, 13bK/12, 7b/7

şālihlik Ar. T. dindarlık

ş. 6bK/32

şāliş Ar. üçüncü

ş. 4bK/29

şalla'l-lahū 'aleyhi ve sellem Ar. Allah'ın selâmı onun üzerine olsun

ş. 4a/7

şaltanat Ar. sultanlık, padişahlık, hükümdarlık

s. 6bK/39

şamān saman

ş. 13aK/8, 6aK/32

şan'at Ar. sanat, ustalık

ş. 2bF/6

şandık (<Ar. şandūķ) sandık

ş. 10bK/12

şānī Ar. ikinci

ş. 4bK/29

şar- sarmak

ş. 6aK/18

şarı sarı

ş. 10bK/18, 12aK/13, 13aK/31, 13bK/23

şarı gül sarı gülü

ş. 12a/5

şarımsak sarımsak

ş. 13aK/3, 2aF/3, 3aF/11

şaruluk ol- sarı olmak, sarılık; sarılık hastalığı

ş. 12aK/11, 6aK/19, 7bK/23

şatanc satranç, oyun

ş. 2bF/9

şatun al- satın almak

ş. 11b/15, 12a/11, 12a/13, 2aF/15

şavaş savaş

ş. 10bK/28, 2aF/27, 7bK/21

şavmat kıl- Ar. T. oruç tutmak

ş. 1b/19

şayru hasta, sayrı

ş. 11bK/8

şayruluk hastalık, sayrılık

ş. 12aK/13, 12aK/18

sebeb Ar. sebep, neden

s. 11bK/33, 13aK/23, 5a/2, 7b/16, 7b/17, 8a/2, 8aK/26

Sebsinan öz. a. Sebsinan

s. 4bK/18

secde ét- Ar. T. secde etmek

s. 8a/21

sefer Ar. yolculuk; savaş

s. 10aK/22, 11aK/11, 12aK/17, 1b/2, 1b/6, 1b/19, 2a/7, 2a/9, 2a/10, 3a/18, 3a/19, 3a/24, 3b/14, 3b/12, 4aK/10

sefhāne (?)

s. 11bK/9

segir- hafif kımıldamak, titremek

s. 1b/10, 1b/11, 1b/12, 1b/13, 1b/15, 1b/16, 1b/17, 1b/19, 1b/2, 1b/20, 1b/21, 1b/22, 1b/23, 1b/24, 1b/3, 1b/4, 1b/5, 1b/6, 1b/7, 1b/8, 1b/9, 2a/10, 2a/11, 2a/12,

2a/13, 2a/14, 2a/15, 2a/16, 2a/17, 2a/18, 2a/19, 2a/2, 2a/20, 2a/21, 2a/22, 2a/23, 2a/24, 2a/25, 2a/3, 2a/4, 2a/5, 2a/6, 2a/7, 2a/8, 2a/9, 2b/10, 2b/11, 2b/12, 2b/13, 2b/14, 2b/15, 2b/16, 2b/17, 2b/18, 2b/19, 2b/2, 2b/20, 2b/21, 2b/22, 2b/23, 2b/24, 2b/25, 2b/3, 2b/4, 2b/5, 2b/6, 2b/7, 2b/8, 2b/9, 3a/10, 3a/11, 3a/12, 3a/13, 3a/14, 3a/15, 3a/16, 3a/17, 3a/18, 3a/19, 3a/2, 3a/20, 3a/21, 3a/22, 3a/23, 3a/24, 3a/25, 3a/3, 3a/4, 3a/5, 3a/6, 3a/7, 3a/8, 3a/9, 3b/10, 3b/11, 3b/16

sekirt- sıçrayarak yakın bir yere doğru koşmak

s. 2aF/16

sekene Ar. bir yerde oturanlar, sakinler

s. 7a/15

sekiz sekiz sayısı, 8

s. 10b/19, 11a/3

sekizinci sekizinci

s. 10b/4, 10bK/34, 4aK/12, 4aK/26, 4bK/9, 8aK/31

selām Ar. barış, selamlaşma,

s. 12a/9, 6bK/22, 7a/1

selāmet Ar. kurtulma, selamet

s. 1b/23, 2a/12, 2a/6, 2a/23, 2b/17, 3a/22, 3a/25, 6a/17, 6b/1, 7a/12, 7aK/13, 7aK/33

selīm Ar. sağlam, kusursuz

s. 2a/2, 2a/8, 2b/21, 3a/11

Selmān öz. a. rüya tabircisi

s. 1b, 2a/1, 2b/1, 3a/1, 3b/1

şemer semer

ş. 6aK/29

sen sen, 2.tekil kişi adılı

s. 5b/8, 6bK/2

sene sene, yıl

s. 6a/11, 6aK/17

sene-i evvelî ilk yıl, ilk bahar

s. 6a/9

sene-i āhîr son yıl

s. 6a/11

ser Far. baş, kafa, kelle

s. 3a/8, 3a/9

serāy Far. saray, büyük konak

s. 10b/18, 10bK/22, 10bK/32, 11a/3, 11a/6, 11a/7, 11a/7, 12aK/20, 12bK/28, 8aK/5, 8bK/29, 8bK/30

serçe parmağı serçe parmağı, küçük parmağı

s. 2b/16, 2b/17

sergerdān Far. sersem, perişan; şaşkın, başı dönen, hayran

s. 2a/25, 8aK/14

sev- sevmek, hoşlanmak

s. 3b/10, 4bK/32

şevāb Ar. sevap, Allah tarafından mükafatlandırılan hareket

ş. 9bK/14

sevgili sevgili

s. 4bK/11, 13a/2

sevin- sevinmek

s. 10aK/17, 11b/20, 12a/17, 12a/2, 1b/16, 4aK/13, 4aK/14, 4aK/18, 4aK/21, 4aK/22, 4aK/6, 4bK/1, 4bK/12, 4bK/6, 4bK/8, 4bK/9, 9aK/11

seyret- seyretmek, izlemek

s. 11aK/39

şıcağ sıcak

ş. 11a/14

şıcan sıçan, büyük fare

ş. 2aF/24

şıçra- sıçramak

ş. 10b/2

şığır sığır

ş. 3bF/5

şıhhat Ar. sağlık

ş. 2a/7, 3a/25

sırr Ar. gizli

s. 2b/11, 3a/12

sidük sidik, idrar

s. 11bK/11, 11bK/14

sihr-güy Far. sihirli söz söyleyen

k. 2a/10, 2a/9

sil- silmek

s. 11bK/14

silāh Ar. silah

s. 2aF/9, 3aF/18

sille elin iç yüzüyle vurulan tokat

s. 5b/5

sīmā Far. yüz, çehre

s. 6bK/7

sindir- sindirmek

s. 11bK/25

siñir sinir

s. 10aK/24

sipās Far. şükretme, dua etme

s. 4a/5

sirke Far. sirke

s. 12aK/8

sis çil

s. 1bF/25

şofa sofa

ş. 10b/19, 11a/19

sofra sofras, masa

s. 6aK/7

şoğan soğan

ş. 13aK/3, 2aF/3, 3aF/11

şoĥbet Ar. sohbets, konuşma

ş. 1b/20, 3a/20, 3b/15, 9b/13

şoĥbet èt- Ar. T. sohbets etmek, konuşmak

ş. 3b/15

şol sol

ş. 1b/14, 1b/17, 1b/19, 1b/21, 1b/23, 1b/6, 1b/9, 2a/11, 2a/13, 2a/16, 2a/20, 2a/22, 2a/24, 2a/3, 2a/5, 2a/7, 2b/11, 2b/13, 2b/15, 2b/17, 2b/21, 2b/23, 2b/25, 2b/3, 2b/5, 2b/7, 2b/9, 3a/11, 3a/13, 3a/15, 3a/17, 3a/19, 3a/21, 3a/23, 3a/25, 3a/7, 3a/9, 3b/11, 3b/13, 3b/15, 3b/3, 3b/5, 3b/7, 3b/9, 6aK/20

şoĥ son

ş. 9bK/13

şoĥra sonra

ş. 1b/5, 12aK/11, 4aK/20, 4aK/7, 5b/17, 5b/9, 5bK/17, 5bK/29, 8bK/31

şor - sormak

ş. 5bK/15, 5bK/17

söyle - söylemek, konuşmak

s. 1b/7, 11bK/18, 13a/4, 13a/9, 3a/4, 3b/13, 4bK/34, 4bK/35, 5b/5, 6a/4, 6bK/2, 7bK/28

söz söz, konuşma

s. 10aK/16, 10aK/28, 11bK/17, 12aK/25, 12aK/26, 13a/4, 13aK/24, 13aK/4, 13aK/7, 13bK/7, 13bK/16, 1b/15, 1b/6, 2a/3, 2a/6, 2b/10, 2b/11, 2b/12, 2b/8, 3a/15, 3b/5

söz ét- söz etmek

s. 2b/16

sözlü sözlü

s. 12bK/10

şu su

ş. 11a/13, 11a/8, 11a/9, 12b/6, 3af/1, 6ak/29, 7ak/24, 7ak/25, 7ak/25, 7ak/27, 7ak/28, 7ak/29, 7ak/30, 7ak/31, 7ak/35, 7ak/37, 7bk/2, 7bk/5, 7bk/7, 8b/17, 8b/19, 8b/20, 9a/10, 9a/18, 9a/2, 9a/2, 9a/20, 9a/5, 9b/1

su'āl Ar. soruşturma, sual, soru

s. 5b/11

sultān Ar. padişah, hükümdar

s. 5a/10, 5a/8, 5aK/38, 5aK/39, 5bK/15, 5bK/6, 6bK/15, 6bK/30, 8bK/17

şūr Ar. büyük boru, Hz. İsrail'in kıyamete üfleyeceği boru

ş. 6b/16

şu şıgırı manda

ş. 2aF/22

şusuz susuz

ş. 11a/21, 11b/11, 9a/1

şusuzlık susuzluk

ş. 9bK/10

sücūd ét- Ar. T. secde etmek

s. 9aK/32

süd, süt süt

s. 2aF/4, 12a/16, 13ak/11, 13aK/22, 13aK/25

südcü sütçü

s. 13aK/15

sükün Ar. durma, hareketsizlik, kıyıdamama

s. 10aK/31

Süleymān öz. a. peygamber

s. 7b/20

sünbül Far. sünbül

s. 12a/5

süri sürü

s. 6aK/15

sür- sürmek

s. 5bK/37

sürür Ar. sevinç

s. 2a/24, 2a/20, 3a/19, 3a/20, 3b/9, 3b/12

sürür bul- Ar. T. sevinç bulmak

s. 1b/10, 1b/8, 2b/24

sürürlük, sürürlük Ar. T. sevinçlik

s. 6bK/32, 9bK/6

sürün- sürünmek

s. 11b/19, 8bK/37

süvār Far. ata binmiş, binici

s. 2b/23, 3a/12, 3a/17

Ş

şād , şād Far. sevinçli, mutlu

ş. 10a/10, 1b/9, 1b/16, 2a/6, 2a/20, 3a/14, 3b/10, 3b/11, 3b/5, 4bk/9, 7a/16, 9aK/10

şād ve kām ol- Far. çok sevinçli olmak

ş. 1b/8, 1b/11, 2a/11, 2a/24, 3a/12, 3a/15, 3a/19, 3b/4, 3b/6, 3b/10,

şādmānlık Far. T. sevinçlik

ş. 12bK/29

şādīrvān Far. şadırvan

ş. 10bK/9

şādlık , şādlık Far. T. sevinçlik, mutluluk

ş. 1b/6, 1b/15, 3a/9, 3a/20, 3b/10, 10aK/7, 10b/21, 12aK/23, 13bK/9, 4aK/16, 4aK/27, 4aK/6, 4aK/7, 4bK/12, 7a/9, 8b/5, 9aK/23, 9aK/26, 9aK/1, 9bK/15, 9bK/4, 11a/4, 12bK/28, 12bK/8, 2a/22

şāh Far. padişah

ş. 8b/14

şākāk şakak

ş. 1b/22

şākirdān (<Far. şāgirdān) şakirtler

ş. 6bK/3

şarāb Ar. şarap, içki

ş. 3aF/13

şart Ar. şart, koşul

ş. 5bK/17, 5bK/19

şecā'at Ar. yiğitlik, yüreklilik

ş. 5bK/3

şefkat Ar. şefkat, merhamet, acıma

ş. 6a/17, 9aK/25

şeftālī (<Far. şeft-ālū) şeftali

ş. 12aK/32

şehādet Ar. şahitlik; işaret, şehitlik

ş. 2b/10, 2b/11, 6a/21, 6b/19, 9bK/14

şehīd Ar. şehid, savaşta ölen

ş. 4bK/17

şeh(i)r (<Far. şehir) şehir, kent

ş. 1bF/13, 6aK/28, 7a/18, 7a/8, 7bK/26, 7bK/29, 8aK/8, 8aK/9, 8aK/31, 8aK/33, 8aK/35, 8aK/37, 8bK/5, 9bK/27, 10a/9, 10a/8, 10b/15, 11b/3, 11b/4, 11b/6, 11b/7, 12b/19

şehristān Far. büyük şehir

ş. 2bF/25, 10b/18, 11b/8, 11bK/37

şek Ar. şüphe, teredüt

ş. 4aK/5

şeker Far. şeker

ş. 12bK/36

şem^ʿa Ar. mumlu fitil, muma batırılmış fitil, meşale

ş. 10a/3, 10a/3, 1bF/11, 8aK/3, 8aK/5

şer(r) Ar. şerr, kötülük, kavga

ş. 1b/24, 4aK/5, 4aK/17, 5aK/16, 6a/3, 8a/3, 8a/4, 8aK/38, 9a/17, 11b/2

şerbet Ar. şerbet, şurup

ş. 13aK/12, 2aF/4, 3aF/13

şeref Ar. büyüklük, yükseklik

ş. 1b/4, 1b/12, 10bK/5, 1b/2, 2b/21, 2b/25, 3a/3, 6bK/24, 8a/10,

şerh^ʿêt- Ar. açıklama yapmak, açık anlatmak

ş. 5aK/9

şerî' at Ar. doğru yol, Allah'ın emri

ş. 8aK/10, 9bK/28, 9bK/29, 10aK/34,

şerîf Ar. şerefli, mübarek, temiz, kutsal

ş. 7aK/8, 9a/1, 9bK/33, 9bK/7, 12aK/16, 13a/17, 13a/19

şevket Ar. büyüklük, heybet

ş. 1b/22

şey Ar. şey, nesne

ş. 4a/6, 8a/16, 9b/12, 12b/1, 13a/9

şeyâ'în Ar. şeytanlar

ş. 2bF/5

şeyh Ar. şeyh, tarikat kurucusu, reislik eden kişi

ş. 10bK/2, 8aK/18, 9ak/27

şeytân Ar. şeytan

ş. 3bF/12, 5aK/33

şifâ Ar. şifa, hastalıktan kurtulma, iyi olma

ş. 11bK/8, 12aK/28, 13a/8, 13bK/19, 6bK/16, 7b/20, 8b/5

şikâyet êt- Ar. T. sızlanmak, yakınmak

ş. 2a/16

şimdengêrû bundan sonra, bundan böyle

ş. 6aK/24

şîrîn Far. tatlı, sevimli, sempatik

ş. 9ak/12

şiş şiş, ur

ş. 11aK/23

şiş- şişmek

ş. 11aK/25

şöyle şöyle

ş. 8aK/9, 9aK/9, 11aK/34, 12bK/14, 12bK/30, 13aK/10, 13aK/2, 13aK/34

şümlük Far. T. şansızlık, uğursuzluk

ş. 11aK/2

şübhesiz Ar. T. şüphesiz, kuşkusuz

ş. 5a/3

şük(ü)r Ar. memnunluk, teşekkür

ş. 4a/5, 4b/1

şürü^c ét- Ar. T. başlamak

ş. 7a/7

T

tā Far. kadar, değin

t. 5aK/21, 5aK/3

ta^c ām Ar. yemek, yiyecek

t. 11b/20, 9aK/15, 9aK/5

ta^c at Ar. Allah'ın emirlerini yerine getirme

t. 4b/5, 4b/9, 6b/17, 7b/14

ta^c ayyüş Ar. yaşama, geçinme

t. 11a/4

tab^c Ar. tabiat, yaratılış

t. 11bK/36

tabīb Ar. hekim, doktor

t. 12aK/27

ta'bir Ar. yorumlama, anlatma

t. 4aK/1, 4b/14, 4bK/32, 5aK/9, 5aK/10, 5aK/11, 5aK/36, 5aK/38, 5b/2, 5bK/1, 5bK/11, 5bK/7, 5bK/13, 5bK/18, 6aK/26, 6bK/6, 6aK/1, 6bK/10, 6bK/7, 6bK/8, 6bK/12, 6bK/18, 6bK/31, 6bK/33, 6bK/37, 6bK/39, 7aK/5, 7aK/8, 8bK/18, 8bK/4, 10b/20, 11a/3, 11a/7, 11b/8, 11b/10, 12a/20

ta'bir-nāme Ar. Far. rüya kitabı, rüyaların yorumlarını yapan kitabı

t. 1bF/2, 2bF/16, 4a/1, 4a/10, 4bK/20

Ta'bir-nāme-i Tuḥfetü'l-mülük kenardaki eserin adıdır

t. 4bK/13

tāc Ar. taç, mücevherli ve kıymetli taşlarla süslü başlık

t. 13bK/33, 13bK/36

tağ dağ

ṭ. 10a/12, 10a/13, 10b/2, 10b/2, 1bF/12, 2bF/23, 8aK/18, 8aK/20, 8aK/23, 8aK/3, 8aK/22

tağayyür ét- Ar. T. değişmek, bozulmak

t. 7aK/17

tağıdır- dağıtırmak

ṭ. 12bK/32

tāhir Ar. temiz

ṭ. 4a/9, 8aK/32, 7a/9

tahrir Ar. yazma, yazılma, bilgilendirme

t. 4a/13, 4b/4, 4b/8, 5aK/12, 5aK/22

taht Far. hükümdarlık makamı

t. 10bK/3, 10bK/4, 1bF/21

taht-ı hükümet Far. Ar. devlet yönetimi

t. 8a/1

tahvil Ar. değiştirme, döndürme

t. 2a/8, 2b/20

ta ki ta ki, yeterli, sonunda

t. 5bK/30

ta kr̄ir Ar. anlatma, yerleştirme

t. 1b/22

ta k̄şir Ar. suç, günah

t. 7bK/28

tamām Ar. tamam, eksiksiz, bütün

t. 1b/12, 1b/20, 1b/21, 2a/14, 2a/17, 2a/18, 2a/8, 2a/9, 2b/18, 9bK/12, 9bK/27, 13bK/37

ṭamar damar

ṭ. 6aK/16

ta' m̄ir èt- Ar. T. düzeltmek, onarmak

t. 10b/14

ta' m̄ir eyle- Ar. T. tamir yapmak, düzeltmek

t. 11a/17

ṭanıklık tanıklık

ṭ. 7bK/33, 11aK/17, 13aK/32

ṭaḡrı Tanrı

t. 4b/1, 4b/17, 5bK/18, 5bK/29, 6a/16, 6b/2, 7b/1, 9aK/32

ṭar dar

ṭ. 10bK/15, 10aK/30

ṭarab Ar. sevinçli, şenlik, şadlık

ṭ. 12aK/23

ṭaraf Ar. yan, bölge, yer

ṭ. 11a/16, 11a/9, 12b/18, 13a/20, 13b/4, 1b/23, 1b/24, 2a/3

tarāṭor (<Rum. tarāṭor) tarator, ceviz içi, sarımsak, tuz, ekmeğin içi, sirke ve tahinin limon suyu ile çirpılmasından sonra kıyılmış maydanozla hazırlanan salça veya sos

t. 13aK/3

ṭārī Ar. birden bire görünen, ansızın çıkan

ṭ. 9b/15

ṭarīḳ Ar. yol, adet

ṭ. 13b/14

ṭarlıḳ darlık, dar olma

t. 7b/16, 9aK/5

ṭartıl- tartılmak

ṭ. 12b/18

ṭaṣnīf Ar. sınıflama, bölümlendirme

t. 4bK/20

ṭaṣ taş

ṭ. 10a/17, 11a/18, 6aK/27

ṭaṣra dışarı, dışarıya

ṭ. 1b/25

ṭaṣt Far. leğen

ṭ. 13bK/24

ṭatlı, ṭatlu tatlı

ṭ. 9aK/14, 11bK/38, 12aK/24, 12aK/32, 12bK/37, 13aK/11, 13akK20

ṭā'ūn Ar. veba

ṭ. 8b/12

ṭavāf Ar. etrafının dolaşma, hacı olmak için Kâbe'nin etrafını dolaşarak ziyaret etme

ṭ. 9bK/4, 9bK/11

ṭavar binek hayvanı

. 11bK/18, 11bK/2

avan tavan

. 2aF/21, 3bF/4

ta' y Ar. yaatma, geçindirme

t. 10b/21

ayyib Ar. iyi, güzel, hoş

. 12bK/25, 4a/9

te' l Ar. 'yüksek olsun' manasına gelir

t. 2a/17, 4a/3, 5aK/10, 6b/2, 6a/16, 6aK/25, 7b/1

tebessüm t- Ar. T. gülümseme

t. 6b/18

tebr Ar. müjde verme, müjdeleme

t. 4a/12, 4a/14, 4b/1, 5aK/12, 5aK/13

tecrübe (<Ar. tecrübe) tecrübe, deneme

t. 6a/11

te'ehhl t- evlenmek

t. 11b/16

teavvut Ar. büyük abdes bozma

t. 11bK/3

ter Ar. Çok oaltma, oaltılma

t. 1b/15, 2a/23

telef ol- Ar. T. yok etmek, tüketmek

t. 13b/16

tilki tilki

t. 2aF/21

temiz temiz

t. 13bK/28

temür demir

t. 2aF/9, 3aF/18

temürçi demirci

t. 3bF/13

ten Far. beden, vücut, gövde

t. 10aK/9, 11aK/30, 11bK/11

tendürüst Far. sağlıklı, sağlam, kuvvetli

t. 1b/20, 2a/6

tendürüstlik Far. T. sağlıklı, sağlam olma

t. 3b/16

tenhā Far. yalnız, ıssız

t. 10a/15, 10a/16

tenlü Far. T. tenli, bedenli

t. 12bK/1

tennūr Ar. tandır, fırın (ekmek pişirmek için topraktan yapılan)

t. 10b/19, 10bK/26, 10bK/31, 11b/1, 11b/2

tepe tepe

t. 10a/14

terāzū (<Far. terāzū) terazi

t. 12b/18, 12b/19, 12b/20, 9bK/26

terceme Ar. tercüme, çevirme

t. 4a/10

ters dışkı

t. 11bK/15, 11bK/2

tertib Ar. sıralama, hazırlama

t. 4a/11

tertīb olun- Ar. T. hazırlanmak, sıralanmak

t. 5aK/2

tervīc Ar. değer ve irtibatını artırma

t. 2b/25

tesbīh Ar. 'sübhānallah' kelimesini söyleyerek Allah'a tazim etme

t. 3bF/15, 4b/13

teşrīf Ar. şereflendirme, şeref verme

t. 1b/4, 2a/18

tevbe Ar. tövbe, Allah'tan afv dilemek

t. 6a/18, 6aK/14, 6b/5, 7a/19, 7a/21, 10bK/38, 11aK/5, 13aK/17, 13aK/19, 13bK/29

tevbe ét- Ar. T. tövbe etmek

t. 4b/8, 4b/17, 5aK/24, 7bK/18

tevbesiz Ar. T. tövbesiz, tövbe etmeden

t. 6b/20

tevekkül ét- Ar. T. işi Allah'a bırakıp kadere razı olmak, Allah'a teslim olma

t. 12bK/17

tevfīk Ar. Allah'ın yardımı; uydurulma

t. 4a/18, 4b/12, 4b/6, 6a/18, 6b/5

teyemmüm Ar. su yokken abdestsizliği gidermek için, toprakla temizlemek

t. 1bF/17

teyemmüm ét- Ar. T. teyemmüm etmek

t. 12b/7

tezevvüc Ar. evlilik, evlenme

t. 3b/6

tezvīc  t- Ar. T. evlendirmek

t. 3a/7

 rnaķ tırnak

 . 10aK/26, 6aK/31

tic ret Ar. ticaret, alış veriş

t. 12b/11

t z Far. tez,  abuk

t. 10b/2, 5ak/3, 6a/10, 6a/11

 ob eyle- toplamak

 . 4bK/18

 oĝ- doĝmak

 . 12aK/21, 2a/2, 2a/3, 2b/23, 3a/5, 5bK/33, 7b/12, 7bK/11, 8a/6, 8aK/6

 oĝrı doĝru, d z

 . 10bK/6, 5aK/11, 6a/9, 8aK/10, 8aK/22, 9bK/28

 oĝruluk doĝruluk

 . 13aK/31, 6bK/35, 7bK/15

 oĝur- doĝurmak

 . 8bK/24

 oķ tok, doymuş

 . 5aK/21

 oķuz dokuz sayısı, 9

 . 6bK/31, 7aK/5

 oķuzuncı dokuzuncu

 . 4aK/14, 4aK/27, 4bK/10, 8bK/21, 10b/17

 ol- dolmak

 . 11bK/6

olaş- dolaşmak

. 11b/6

omuz domuz

. 2aF/24

on giysi, elbise; renk, Őekil

. 10aK/3, 10aK/6, 9bK/39

oprak toprak

. 10a/18, 8b/2

opuğ topuk

. 3a/18, 3a/19

oz toz

. 8b/2

öhmet Ar. suçlama

t. 2b/10

udağ dudak

. 1b/25

uğfe Ar. hediye, armağan

t. 4aK/2

Tuğfetü'l- **mülük** Ar. kenardaki eserin adıdır

t. 1bF/2, 4bK/26

ur- durmak

. 10bK/11, 12bK/14, 7bK/4, 8aK/20, 8bK/35, 9a/10, 9bK/2

urunc Far. turunđ

t. 12bK/26

ut- tutmak

. 10a/3, 10aK/10, 10aK/8, 11bK/19, 13a/19, 1b/3, 3a/23, 4aK/5, 5aK/27, 6b/16, 6bK/3, 6aK/12, 7aK/1, 8b/15, 9bK/38

tutuş- tutuşmak

. 7bK/38

uz tuz

. 13aK/8

uzlu şu tuzlu su

. 7aK/34

tütün tütün, duman

t. 10bK/29, 10bK/30, 9b/15

ttnsz ttnsz

t. 7bK/32

tyli, tüylü tüylü

t. 13b/17, 13b/18

U

ucuzlık ucuzluk

u. 12bK/13, 12bK/13, 12bK/20, 12bK/32, 6b/11

u- uçmak

u. 3aF/25, 6bK/31

umaklık umaklık, cennete gidecek bir ruh

u. 8bK/13, 8bK/9

d Ar. d ağacı, odun

u. 11b/13, 11b/21, 12bK/27

uğra- uğramak

u. 3a/8, 10a/16, 11a/12, 11aK/2, 11b/2, 6aK/11, 7bK/38, 9a/17, 9b/17, 13aK/39, 13b/1

‘ukūf Ar. bir şeye devam etmek üzere ikbal gösterme, gösteriş

u. 13bK/31

ulaşdır- ulaştırmak, eriştirmek

u. 13bK/17

‘ulemā Ar. alimler, bilginler

u. 12b/16

ulu büyük, yüce

u. 10a/18, 11a/17, 11aK/4, 11bK/24, 11bK/26, 13a/13, 13bK/31, 1b/3, 2a/22, 2b/16, 3a/14, 3a/15, 3a/9, 3a/9, 3b/15, 4aK/30, 6aK/27, 6aK/28, 7aK/35, 7bK/1, 7bK/6, 8aK/21, 8aK/4, 8b/13, 8bK/24, 8bK/34, 9aK/3

ululıķ, ululuķ büyüklük, yücelik

u. 10b/21, 10bK/16, 11a/6, 13a/15, 7aK/2, 7aK/5, 8aK/22, 8aK/23, 8aK/27, 8aK/2, 10aK/8, 10bK/14, 13aK/24, 13bK/29, 13bK/30, 13bK/33, 1b/7, 1b/8, 1b/9, 1b/11, 1b/14, 1b/23, 2a/21, 2a/22, 2b/15, 2b/21, 3a/3, 3a/16, 3b/16, 7b/21, 8aK/3, 8bK/16

um- ummak

u. 12bK/15

un un

u. 11a/16, 12bK/12

ur- vurmak

u. 5b/5

urģan keten, ince halat

u. 6aK/4, 6aK/5

uruķ tohum

u. 12bK/24

uşlı uslu

u. 10bK/18

uyluğ kalçadan dize kadar olan bacak bölümü

u. 3a/12, 3a/13

uyu- uyumak

u. 4b/22, 5bK/30, 6a/2

uyuz uyuz hastalığı

u. 8aK/16

uza- uzamak

u. 13b/13, 8aK/13

uzağ uzak

u. 4b/6

uzat- uzatmak

u. 7bK/30, 8aK/11

uzun uzun

u. 10aK/32, 10bK/10, 12bK/9, 13b/12, 13b/5, 6b/15, 6b/21, 8bK/27, 9aK/22

uzunluğ uzunluk

u. 12bK/19

Ü

ü Far. ve

ü. 10a/10, 10aK/24, 10aK/28, 12aK/23, 13bK/13, 13bK/13, 13bK/29, 2b/15, 3b/7, 4a/5, 4a/5, 4aK/10, 6bK/18, 7a/21, 7b/19, 7bK/36, 8a/10, 8a/10, 8a/10, 8aK/10, 8aK/32, 8b/15, 8bK/33, 9aK/10, 9b/16

üç üç sayısı, 3

ü. 4a/11, 4a/12, 4aK/7, 4b/18, 4bK/36, 4bK/37, 5aK/11, 5aK/28, 6bK/37, 7aK/7, 8b/11

üçünci üçüncü

ü. 4aK/18, 4aK/8, 4bK/2, 5aK/12, 5aK/29, 6a/12, 6bK/11, 9bK/20, 12b/12, 13aK/2

ülke ülke

ü. 12bK/34, 7a/14

ümîd Far. umut, beklenti, umma

ü. 2a/20, 3a/6, 12b/9, 7a/11, 7aK/13, 13b/4

ümîd ét- Far. T. umutlanmak

ü. 8bK/23

ümmet Ar. bir peygambere inanıp bağlanan cemaat

ü. 4bK/38

ünşa Ar. dişi, kadın, kız

ü. 10ak/38

üst üst

ü. 3b/10, 3b/11, 6aK/22, 5bK/3, 10a/12, 10a/14, 11a/8

üstād Far. muallim, usta, öğretmen

u. 6bK/4

üvez üvez ağacı, gülgillerden orta boylu bir ağac

ü. 12bK/9

üzer üst

ü. 4a/11, 4a/12, 4a/16, 4a/8, 4a/9, 4b/5, 4b/7, 5aK/2, 5bK/30, 6a/16, 6bK/23, 6bK/33, 7a/18, 7a/9, 7aK/7, 7b/2, 7bK/1, 8a/11, 8aK/20, 8bK/18, 9a/11, 9aK/24, 9aK/26, 10b/19, 10bK/3, 11a/10, 11a/3, 11bK/17, 12b/19, 12b/21, 13a/21, 13aK/25, 13aK/32

üzre üzere, üzerine

ü. 11a/2

üzüm üzüm

ü. 12aK/6

V

vācib Ar. terki caiz olmayan, yapılması gerekli olan

v. 4b/15, 5a/6, 5aK/19, 6bK/26

vāfir Ar. çok, bol

v. 2b/17, 3a/16, 3b/3

vaḥy Ar. vahiy, bir fikir veya emrin Allah tarafından bir peygambere bildirilmesi

v. 4bK/34

vaḫt Ar. vakit, zaman

v. 1b/18, 5aK/7, 5bK/14, 5bK/34, 7b/3, 8b/10, 11bK/30, 12a/1, 12a/2, 12aK/10, 12aK/11, 12aK/12, 12aK/5, 12aK/9

vāḫiʿ, vāḫiʿa Ar. gerçekten, gerçi; vuku bulan; olagelen

v. 1b/5, 1b/6, 1b/8, 1b/11, 1b/14, 1b/15, 1b/18, 1b/20, 1b/21, 1b/22, 2a/2, 2a/7, 2a/23, 2b/3, 2b/10, 2b/25, 3a/11, 3a/18, 3a/22, 3a/24, 3b/13, 4a/17, 4b/7, 5bK/11

vāḫiʿā Ar. gerçek, gerçi, her ne kadar

v. 5b/8

vaḫitsiz Ar. T. zamansız, vakitsiz

v. 11bK/30

va'llāhu ā'lem bi'ş-şavāb Ar. Allah doğrusunu daha iyi bilir

v. 8bK/20, 11aK/6, 9bK/31

va'llāhu ā'lem bi'ş-şavāb ve ileyhi'l-merci' ve'l-me'ab Ar. Allah doğrusunu daha iyi

bilir ve dönüş yeri O'nadır

v. 3b/17

vālī Ar. bir vilayeti idare eden en büyük memur

v. 10a/9, 10b/16, 12b/10, 12b/19, 6b/16, 8b/14, 9b/14, 9b/6

var var, mevcut

v. 10a/5, 11bk/22, 12b/7, 13a/21, 13ak/4, 4bK/37, 5aK/26, 5aK/35, 5aK/8, 5bK/13, 5bK/19, 6aK/1, 6aK/11, 6aK/15, 6aK/5, 6b/20, 6bK/8, 6bK/9, 8a/13, 8aK/16, 8aK/8

var- varmak, ulaşmak

v. 10a/5, 10a/6, 10bK/26, 11aK/39, 6bK/1, 6bK/14, 7aK/11, 8aK/15, 8bK/23, 8bK/26, 9bK/19

vāş(1)l Ar. erişen, ulaşan, kavuşan

v. 10b/10, 10b/15, 9a/15

vaţan Ar. vatan, yurt

v. 10a/6, 3a/25, 7a/12, 7aK/13, 8aK/7

vāz Far. bırakma, terk

v. 2a/4

ve Ar. ve

v. 10a/1, 10a/10, 10a/15, 10a/18, 10a/19, 10a/2, 10a/3, 10a/3, 10a/8, 10a/9, 10a/9, 10a/9, 10aK/13, 10aK/2, 10aK/21, 10aK/22, 10aK/22, 10aK/29, 10aK/34, 10aK/36, 10aK/37, 10aK/6, 10aK/6, 10b/1, 10b/12, 10b/13, 10b/13, 10b/14, 10b/16, 10b/16, 10b/18, 10b/18, 10b/18, 10b/18, 10b/18, 10b/18, 10b/19, 10b/20, 10b/20, 10b/20, 10b/21, 10b/21, 10b/21, 10b/21, 10b/5, 10b/5, 10b/6, 10bK/12, 10bK/13, 10bK/14, 10bK/14, 10bK/19, 10bK/22, 10bK/23, 10bK/26, 10bK/30, 10bk/31, 10bK/32, 10bK/5, 10bK/5, 11a/1, 11a/4, 11a/4, 11a/4, 11a/4, 11a/4, 11a/5, 11a/6, 11a/7, 11a/9, 11aK/19, 11aK/20, 11aK/20, 11aK/22, 11aK/23, 11aK/25, 11aK/26, 11aK/26, 11aK/27, 11aK/29, 11aK/3, 11aK/32, 11aK/38, 11aK/9, 11aK/9, 11b/1, 11b/13, 11b/13, 11K/26, 12bK/29, 12bK/3, 12bK/31, 12bK/32, 12bK/34, 12bK/34, 12bK/34, 12bK/35, 12bK/36, 12bK/37, 12bK/37, 12bK/37, 12bK/38, 12bK/38, 12bK/39, 12bK/5, 12bK/6, 12bK/7, 12bK/7, 12bK/8, 13a/14, 13a/15, 13a/18, 13a/18, 13a/2, 13a/20, 13a/4, 13a/5, 13a/6, 13a/7, 13a/9, 13aK/1, 13aK/11, 13aK/12, 13aK/13, 13aK/15, 13aK/16, 13aK/19, 13aK/24, 13aK/24, 13aK/24, 13aK/24, 13aK/26, 13aK/27, 13aK/28, 13aK/28, 13aK/29, 13aK/3, 13aK/3, 13aK/31, 13aK/32, 13aK/33, 13aK/36, 13aK/37, 13aK/38, 13aK/38, 13aK/4, 13aK/5, 13aK/5, 13aK/5, 13aK/6, 13aK/6, 13aK/6, 13aK/6, 13aK/7, 13aK/8, 13aK/9, 13b/10, 13b/17, 13b/19, 13b/20, 13b/4, 13bK/1, 13bK/10, 13bK/11, 13bK/12, 13bK/12, 13bK/12, 13bK/13, 13bK/14, 13bK/15, 13bK/16, 13bK/16, 13bK/16, 13bK/17, 13bK/18, 13bK/2, 13bK/22, 13bK/23, 13bK/23, 13bK/23, 13bK/24, 13bK/24, 13bK/24, 13bK/24,

13bK/24, 13bK/25, 13bK/25, 13bK/25, 13bK/26, 13bK/3, 13bK/30, 13bK/33, 13bK/34, 13bK/34, 13bK/34, 13bK/35, 13bK/5, 13bK/6, 13bK/7, 13bK/8, 13bK/9, 13bK/9, 13bK/9, 1b/10, 1b/11, 1b/16, 1b/17, 1b/19, 1b/2, 1b/2, 1b/2, 1b/20, 1b/21, 1b/22, 1b/4, 1b/7, 1b/8, 1b/8, 1b/9, 1bF/10, 1bF/10, 1bF/10, 1bF/11, 1bF/11, 1bF/12, 1bF/12, 1bF/12, 1bF/17, 1bF/17, 1bF/18, 1bF/18, 1bF/19, 1bF/21, 1bF/22, 1bF/24, 1bF/7, 1bF/9, 1bF/9, 2a/20, 2a/4, 2a/5, 2a/6, 2a/7, 2aF/10, 2aF/10, 2aF/11, 2aF/2, 2aF/2, 2aF/22, 2aF/23, 2aF/24, 2aF/25, 2aF/27, 2aF/3, 2aF/4, 2aF/4, 2aF/5, 2aF/5, 2aF/6, 2aF/7, 2aF/9, 2b/16, 2b/20, 2bF/11, 2bF/17, 2bF/27, 2bF/3, 2bF/4, 2bF/5, 2bF/9, 3a/15, 3a/19, 3a/5, 3aF/11, 3aF/13, 3aF/17, 3aF/18, 3aF/20, 3aF/20, 3b/12, 3b/13, 3b/14, 3b/4, 3b/8, 3bF/12, 3bF/12, 3bF/15, 3bF/15, 3bF/4, 4a/10, 4a/13, 4a/13, 4a/16, 4a/18, 4a/18, 4a/6, 4a/6, 4a/7, 4a/8, 4a/9, 4a/9, 4ak/10, 4ak/16, 4ak/18, 4ak/23, 4aK/24, 4aK/25, 4aK/25, 4aK/5, 4aK/6, 4aK/9, 4b/10, 4b/13, 4b/13, 4b/13, 4b/13, 4b/14, 4b/16, 4b/19, 4b/19, 4b/2, 4b/21, 4b/4, 4b/9, 4bK/12, 4bK/17, 4bK/19, 4bK/19, 4bK/21, 4bK/25, 4bK/25, 4bK/27, 4bK/28, 4bK/30, 4bK/31, 4bK/36, 4bK/38, 4bK/39, 5a/16, 5a/18, 5a/20, 5a/21, 5a/6, 5a/9, 5aK/1, 5aK/16, 5aK/17, 5aK/2, 5aK/27, 5aK/4, 5aK/4, 5aK/5, 5aK/5, 5aK/6, 5aK/8, 5b/1, 5b/1, 5b/15, 5b/15, 5b/17, 5b/6, 5b/9, 5bK/10, 5bK/12, 5bK/13, 5bK/13, 5bK/14, 5bK/18, 5bK/20, 5bK/20, 5bK/21, 5bK/29, 5bK/3, 5bK/3, 5bK/33, 5bK/33, 5bK/34, 5bK/34, 5bK/34, 5bK/35, 5bK/36, 5bK/39, 5bK/5, 5bK/5, 5bK/5, 5bK/7, 5bK/7, 5bK/7, 5bK/9, 5bK/9, 6a/10, 6a/14, 6a/14, 6a/14, 6a/14, 6a/15, 6a/15, 6a/15, 6a/17, 6a/17, 6a/17, 6a/17, 6a/18, 6a/18, 6a/19, 6a/21, 6a/3, 6a/4, 6a/4, 6a/4, 6a/6, 6a/6, 6a/7, 6a/7, 6a/7, 6a/8, 6aK/10, 6aK/19, 6aK/20, 6aK/20, 6aK/22, 6aK/23, 6aK/26, 6aK/27, 6aK/29, 6aK/29, 6aK/29, 6aK/29, 6aK/31, 6aK/31, 6aK/33, 6aK/5, 6aK/6, 6b/10, 6b/10, 6b/11, 6b/13, 6b/17, 6b/17, 6b/18, 6b/19, 6b/20, 6b/3, 6b/4, 6b/5, 6b/5, 6b/7, 6b/8, 6b/8, 6b/8, 6b/9, 6bK/14, 6bK/18, 6bK/19, 6bK/20, 6bK/24, 6bK/25, 6bK/28, 6bK/32, 6bK/34, 6bK/34, 6bK/34, 6bK/34, 6bK/34, 6bK/36, 6bK/36, 6bK/39, 7a/10, 7a/11, 7a/15, 7a/15, 7a/15, 7a/16, 7a/19, 7a/20, 7a/21, 7a/3, 7a/4, 7a/8, 7a/8, 7a/9, 7a/9, 7aK/1, 7aK/1, 7aK/11, 7aK/14, 7aK/14, 7aK/17, 7aK/18, 7aK/23, 7aK/26, 7aK/27, 7aK/28, 7aK/5, 7aK/6, 7aK/6, 7aK/6, 7aK/6, 7aK/6, 7aK/7, 7aK/8, 7aK/8, 7aK/8, 7aK/9, 7aK/9, 7b/10, 7b/13, 7b/14, 7b/14, 7b/15, 7b/17, 7b/17, 7b/19, 7b/2, 7b/2, 7bK/1, 7bK/12, 7bK/12, 7bK/15, 7bK/15, 7bK/16, 7bK/21, 7bK/21, 7bK/25, 7bK/3, 7bK/31, 7bK/8, 8a/1, 8a/10, 8a/11, 8a/17, 8a/17, 8a/20, 8a/3, 8a/6, 8a/6, 8a/8, 8aK/10, 8aK/22, 8aK/24, 8aK/24, 8aK/25, 8aK/25, 8aK/27, 8aK/27, 8aK/28, 8aK/3, 8aK/3, 8aK/31, 8aK/32, 8aK/32, 8aK/4, 8aK/5, 8aK/8, 8b/1, 8b/10, 8b/10, 8b/10, 8b/12, 8b/12, 8b/12, 8b/13, 8b/14, 8b/14, 8b/15, 8b/17, 8b/18, 8b/18, 8b/2, 8b/2, 8b/20, 8b/20, 8b/3, 8b/4, 8b/5, 8b/6, 8b/7, 8b/8, 8bK/11, 8bK/14, 8bK/15, 8bK/16, 8bK/17, 8bK/17, 8bK/18, 8bK/19, 8bK/20, 8bK/28, 8bK/31, 8bK/36, 8bK/39, 9a/10, 9a/14, 9a/15, 9a/15, 9a/19, 9a/19, 9a/3, 9a/3, 9a/5, 9a/6, 9a/7, 9a/8, 9a/9, 9aK/10, 9aK/10, 9aK/13, 9aK/15, 9aK/16, 9aK/16, 9aK/16, 9aK/18, 9aK/2, 9aK/2, 9aK/20, 9aK/21, 9aK/23, 9aK/25, 9aK/25, 9aK/28, 9aK/28, 9aK/29, 9aK/30,

9aK/32, 9b/13, 9b/14, 9b/15, 9b/16, 9b/17, 9b/6, 9b/8, 9bK/8, 9bK/13, 9bK/15, 9bK/18, 9bK/21, 9bK/21, 9bK/22, 9bK/24, 9bK/24, 9bK/26, 9bK/33, 9bK/35, 9bK/37, 9bK/38

vech Ar. yol, tarz, sebep, tür, yüz

v. 10b/19, 11a/3, 4b/2, 5aK/11, 5bK/13, 6a/16, 6bK/23, 6bK/33, 6bK/5, 7a/17, 7aK/7

vedā' Ar. ayrılık, ayrılma

v. 3a/18

vedād Ar. sevgi, dostluk

v. 6b/8

vefāt èt- Ar.T. ölmek

v. 12b/20, 13b/8

velāyet Ar. velilik

v. 12aK/2, 3a/23

velī Ar. veli

v. 10ak/15

vèr- vermek

v. 10b/9, 11aK/17, 11bK/33, 12a/9, 12b/1, 12b/9, 13a/17, 13aK/30, 13aK/32, 13aK/35, 4aK/19, 4aK/28, 4aK/8, 4b/12, 4b/14, 4b/2, 4b/6, 4bkK28, 4bK/38, 5aK/20, 5bK/32, 6aK/16, 6bK/20, 6bK/22, 7a/1, 7b/10, 8a/1, 9b/19, 9bK/14, 9bK/14, 9bK/18

vezīr Ar. vezir, valilik

v. 5aK/39

vezīrlīk Ar. T. vezirlik, valilik

v. 7b/21

vilāyet Ar. vilayet, il

v. 11a/4, 11bK/24, 12bK/34, 6aK/28, 6b/16, 7a/15, 7bK/26, 8a/11, 8b/11, 8b/3, 8bK/29

vīrān Far. yıkık, üzgün

v. 11b/1

vuşlat ol- Ar. T. kavuşmak, yetişmek

v. 3a/4

vücūd Ar. vücut, beden, cisim

v. 11aK/21, 11aK/22, 11aK/24, 8aK/16

vücūh Ar. yüzeyler; ileri gelenler

v. 10b/15, 10b/7

Y

yā Far. veya

y. 10a/1, 10a/14, 10a/14, 10a/15, 10a/18, 10a/19, 10a/19, 10a/20, 10a/21, 10aK/1, 10aK/11, 10ak/18, 10b/14, 10b/5, 11a/10, 11a/9, 11b/1, 11b/15, 11b/21, 11b/9, 11bK/2, 12a/10, 12a/12, 12a/13, 12a/16, 12aK/20, 12aK/27, 12aK/30, 12aK/32, 12aK/36, 12b/3, 12bK/28, 12bK/33, 13a/17, 13a/2, 13aK/20, 13bK/18, 13bK/28, 2aF/5, 3a/5, 4aK/23, 4aK/30, 5a/21, 5b/11, 5bK/39, 6aK/20, 6aK/28, 6bK/27, 6bK/27, 7a/3, 7aK/11, 7aK/28, 7bK/26, 7bK/9, 8aK/37, 8aK/5, 8aK/8, 8b/14, 8bK/15, 8bK/8, 9a/10, 9bK/15

yābān Far. çöl, sahra

y. 11aK/39

yad yabancı

y. 7bK/33

yād Far. hatırlama, anma, gönül

y. 5bK/20, 5bK/31

yağ yağ

y. 10aK/16, 11b/14, 11b/18, 13aK/31, 9aK/14

yağmur yağmur

y. 6aK/17, 8b/10

yağmur yağ- yağmur yağmak

y. 8b/8

yāḥūd Far. veya; iyisi, daha doğrusu

y. 11a/1, 11aK/26, 11aK/3, 11aK/4, 11bK/25, 11bK/37, 12a/11, 12aK/39, 12b/1, 13b/10, 13b/9, 13bK/17, 6aK/5, 6bK/20, 7bK/10, 8b/15, 9a/19, 9b/6

yahūdī Ar. yehudi

y. 2bF/11

Yahya öz. a. Hz. Zekeriya'nın oğlu Yahya peygamberdir

y. 7b/13

yağ- yakmak

y. 10a/3, 10b/13, 9b/18

yaqın yakın

y. 1b/2, 11aK/13, 3b/13, 4b/9, 6aK/14, 6b/3, 6bK/21, 7bK/4, 8aK/21, 9a/8, 9aK/32, 9b/6, 9b/6

Ya'qūb öz. a. Hz. Yusuf'un babası, Hz. İshak'ın oğlu olan Yakub peygamberdir

y. 7b/8

yāqūt Ar. yakut, değerli süs taşı

y. 13aK/38

yalan yalan

y. 2b/8, 3a/9, 4b/18, 5aK/28, 7bK/28, 10aK/28, 11aK/16, 13a/9

yalan- yalanmak

y. 11bK/16

yalıncağ çıpla, üryan

y. 10bK/35, 1bF/23

yalqız yalnız

y. 8aK/17

yalvar- yalvarmak

y. 5aK/20

yaman kötülük, fenalık

y. 4aK/28, 4aK/8, 7aK/19, 7aK/20

yan yan, taraf, nezd

y. 12a/18, 1b/5, 1b/6, 2a/10, 2a/11, 2a/12, 2a/13, 2a/15, 2a/16, 2a/2, 2b/24, 2b/25, 3a/11, 5bK/33, 5bK/34, 5bK/35, 8bK/38

yan- yanmak

y. 7bK/25, 7bK/27, 7bK/35, 7bK/37, 8aK/9

yanak yanak

y. 2a/4, 2a/5

yandır- yakmak

y. 7bK/34, 8aK/2

ya'nī Ar. yani, demek

y. 10bK/17, 11bK/4, 5a/15, 8b/11

yañıl- yanılmak

y. 10a/16

yap- yapmak

y. 8bK/18, 10a/19, 10a/21

yapraq yaprak

y. 6aK/32, 11bK/28,

yār Far. dost, ahabab, sevgili

y. 3a/17, 3b/3, 12bK/11

yaramaz yaramaz

y. 11bK/10, 11bK/17, 13aK/5, 1b/18, 1b/6, 2b/10, 2b/16, 3a/19

yārān Far. dostlar, sevgililer

y. 11bK/19, 4bK/31

yarat- yaratmak

y. 4bK/36, 5aK/14, 5bK/3

yarı yarı, yarım

y. 1b/2

yārīḥ (?) bir hastalık ismi

y. 5a/3

yārīḥ Far. T. dostluk, sevgililik

y. 6bK/12

yaş yaş, ömür

y. 10bK/10, 12bK/9, 9aK/21

yaşa- yaşamak

y. 7b/13

yat- yatmak

y. 10aK/9, 5a/2, 5aK/31, 5aK/31, 5aK/7, 5b/15, 5b/15, 5bK/17, 5bK/19, 5bK/20, 5bK/30, 6a/7, 6a/8

yavı kııl- kaybetmek, yitirmek

y. 13bK/18

yavı kıılın- kaybedilmek, kaybolmak

y. 4aK/15

yavuz kötü, fena; sert, keskin, güçlü

y. 12aK/26, 12aK/26, 13aK/7, 13bK/7, 6bK/34, 7aK/22, 8bK/2, 9aK/15, 9bK/28

yavuzlık kötü olma

y. 6bK/38, 7aK/22

yayıl- yayılmak

y. 9aK/10

yaz- yazmak

y. 5aK/5, 8bK/12

yazıcı yazıcı

y. 13b/1

ye- , yè- yemek

y. 11a/2, 11b/2, 11b/20, 11bK/31, 11bK/33, 11bK/35, 11bK/37, 11bK/38, 12aK/14, 12aK/17, 12aK/31, 12aK/32, 12aK/34, 12aK/35, 12aK/38, 12aK/7, 12bK/33, 13aK/20, 13bK/10, 9b/10

yedi yedi sayısı

y. 10a/18, 6a/16

yedinci yedinci

y. 10a/11, 10bK/24, 4aK/12, 4aK/24, 4bK/8, 8aK/18

yek Far. tek, bir

y. 12bK/24

yel yel, rüzgar

y. 8b/10

yemek yemek

y. 12aK/1, 12bK/1, 12bK/37, 12bK/38

yemiş meyve, çeşitli bitkilerin tohum ve meyveleri

y. 11a/2, 11bK/30, 11bK/31, 11bK/33

yeñi yeni

y. 2a/18

yeñiş- yarışmak, müsabaka etmek, bırakmak

y. 7b/1

yer yer

y. 10a/15, 10a/16, 10a/19, 10a/2, 10a/2, 10aK/34, 10bK/11, 10bK/15, 11aK/3, 11bK/12, 11bK/29, 12bK/15, 12bK/17, 1bF/23, 6aK/7, 6bK/37, 7a/2, 7bK/22, 7bK/35, 8a/17, 8aK/24, 9a/10, 9b/18, 9b/9, 1b/2

yeşil yeşil

y. 10aK/6

yetim Ar. yetim, yalnız

y. 7bK/22, 9b/10

yetiş- yetişmek

y. 1b/11, 1b/22, 1b/9, 2a/14, 2b/13, 2b/13, 2b/14, 2b/16, 2b/18, 2b/23, 2b/24, 3a/10, 3a/16, 7aK/38, 11bK/29

yevmiye Ar. günlük, gündelik, her gün

y. 5a/20

yıkan- yıkanmak

y. 12b/6, 13b/6, 9a/20

yıkıl- yıkılmak

y. 3aF/5, 8aK/29, 10a/20, 10b/1, 10b/15, 11b/1

yıl yıl

y. 6aK/18, 6aK/19

yılan yılan

y. 2bF/4, 2bF/13

yıldırım yıldırım

y. 8b/10

yıldız yıldız

y. 1bF/9, 7aK/20, 7aK/21

yırtıcı yırtıcı

y. 3aF/26

yırtıcı canavar yırtıcı canavar

y. 6aK/20

yigid, yigit delikanlı, genç

y. 1bF/16, 9aK/18, 9aK/20, 11aK/15, 13b/14

yigirmi yirmi sayısı, 20

y. 4aK/31, 4aK/33, 4bK/10, 4bK/2, 4bK/3, 4bK/36, 4bK/5, 4bK/6, 4bK/8, 4bK/9, 11bK/23, 12bK/30, 13aK/10, 13aK/2, 13aK/34, 13bK/27

yigirminci yirminci

y. 11aK/33, 4aK/29

yine yine

y. 4aK/25, 6a/11, 7aK/16, 7aK/29, 7b/11, 8a/2, 9a/14

yiyecek yiyecek

y. 2aF/2

yoğun kalın

y. 11aK/28

yoğurt yoğurt

y. 13aK/17, 13aK/20, 13aK/21, 2aF/4

yoğsul yoksul, yoksuz, fakir

y. 5a/19, 5bK/9, 5bK/15, 6bK/16, 7a/10, 7bK/11, 11bK/7, 12aK/4,

yok yok

y. 5a/1, 5a/21, 5a/4, 5bK/11, 6a/8

yol yol

y. 10a/15, 10b/8, 10b/12, 4bK/31, 6aK/16, 7bK/15, 8aK/37

yavlağ çok, pek çok

y. 4bK/4

yol- kendini saç ve sakalını yolmak

y. 10aK/33, 13b/10

yolun- tıraş olmak

y. 13b/9

yorgun yorgun

y. 6aK/17

yukarı yukarı

y.1b/24

yumurta yumurta

y. 2aF/26

Yūnus öz. a. Hz. Yunus peygamberdir

y. 7b/15

yüce yüce, büyük

y. 8aK/24

yüce ol- büyük olmak

y. 10bK/4

yük yük, eşya

y. 8bK/5

yüksek yüksek

y. 10a/14

yün yün, koyun tüyü

y. 3aF/20, 2aF/10

yürek yürek, kalp

y. 13b/21, 2b/19

yüri- , yürü- yürümek

y. 11aK/9, 9a/11, 12a/10, 9aK/1, 9bK/13

yürit- yürütmek

y. 8aK/10

yüz I yüz, surat, yüzey

y. 5b/5, 5b/6, 4bK/12, 5aK/26, 5bK/37, 6bK/9, 12bK/10, 10aK/23, 12bK/39,

yüz II yüz sayısı, 100
y. 4bk/36, 4bk/36, 12ak/4,

yüz- yüzmek
y. 7aK/30, 7aK/35, 7aK/37

yüzük yüzük
y. 13bK/36, 13bK/39, 5b/11

Z

zābiṭ Ar. subay
z. 10a/1

za' f Ar. zayıflık, kuvvetsizlik
z. 10b/16

zafer Ar. zafer, başarıma, düşmanı yenme
z. 1b/24, 1b/24, 2a/5, 2b/12, 6aK/13, 7a/14, 8a/4, 8aK/19, 8aK/34, 8bK/3,
9aK/24, 10bK/18, 13aK/25, 13aK/26, 13aK/32

za' ferān Ar. safran
z. 11b/13, 11b/19

za' ferānlu Ar. T. safranlı
z. 11b/20

zāhid Ar. aşırı dindar, zühd ile uğraşan
z. 5a/15, 5a/21, 6a/20, 7a/20

zāhir Ar. belli, açık
z. 2b/11, 3a/12

zaḥmet Ar. sıkıntı, eziyet, yorgunluk
z. 2a/11, 2a/13, 9bK/23, 9bK/24, 11bK/31, 11bK/33, 12aK/8

zahmet çek- Ar. T. sıkıntıya katlanmak

z. 2a/21, 3a/13, 3b/15

zahmetlü Ar. T. sıkıntılı, zahmetli

z. 6a/7

zahmetsiz Ar.T. zahmetsiz, sıkıntısız

z. 12bK/22

za'if Ar. zayıf, güçsüz

z. 2b/20, 6bK/27, 6bK/28, 12a/16, 13bK/32, 13bK/38

za'iflik Ar. T. zayıflık, güçsüzlük

z. 12a/11

zā'il Ar. sona eren, geçmiş olan

z. 1b/4, 2b/22, 3a/24

zālim Ar. haksızlık eden, zulm eden

z. 6b/5, 6b/5, 7b/5

zamān Ar. zaman, vakit

z. 11a/6, 12a/1, 4ak/4, 8a/1

zarāfet Ar. zariflik, davranış, söyleyiş

z. 1b/21

zarar Ar. zarar, ziyan

z. 13a/3

zararlık Ar. T. zararlık

z. 11aK/32

zāt Ar. kendi, şahıs, kişi

z. 11a/16

zāyi' Ar. elden çıkan, kaybolan

z. 11aK/12

zekāt Ar. zekat

z. 4b/14, 8aK/1, 9b/18, 9bK/18

zeker Ar. erkek cinsel organı

z. 3a/5, 6aK/31, 10aK/36, 11aK/28

Zekerıyyā öz. a. peygamber

z. 7b/12

zelzele Ar. deprem, yer sarsıntısı

z. 2bF/10

zemzem şuyı Ar. zemzem suyu, Kabe civarındaki meşhur kuyu

z. 9bK/9

zen Far. kadın

z. 2b/22

zencefil Ar. zencefil, yumuşak köksaplı bir bitki

z. 13aK/6

zencī Ar. zenci

z. 12a/13, 12a/15

zengīn Far. zengin, parası ve malı çok olan, varlıklı

z. 3a/11, 11a/2, 12b/2, 12b/11, 13a/7, 13a/15, 13b/21

zengīnlik Far. T. zenginlik

z. 13a/15

zerdali (<Far. zerdālū) zerdali

z. 12aK/10

zevāl Ar. öğle

z. 5bK/34

zevci evli

z. 10a/5, 13b/8

zeytūn Ar. zeytin

z. 11bK/35, 12a/6, 12aK/18, 12aK/20

zidd Ar. bir şeyin karşılığı, karşıt

z. 9bK/30

zīkadr Ar. değerli, kıymetli

z. 8a/8

zīkr Ar. anma, anılma, hatırlama

z. 2a/9, 3bF/15, 8aK/39

zindān Far. zindan, hapisane

z. 2aF/12, 6a/21, 6ak/13, 7b/17, 9bK/23, 10bK/17, 10bK/22, 13bK/13

zīnet Ar. süs, bezek

z. 2b/6

zīnetlū Ar. T. süslü

z. 12b/2, 13b/3

zīrā Far. zira, çünkü

z. 5a/13, 5a/19, 5bk/12, 5bK/6

zīver Far. süs, bezek

z. 12bk/27

ziyāde Ar. artma, fazla, çoğalma

z. 11a/14, 11aK/30, 13a/13, 13b/19, 1b/12, 2b/25, 4b/2, 3b/5

ziyāde ol- Ar. T. çok bol olma

z. 10b/21, 11a/10, 12b/11, 12bK/15, 1b/12, 1b/9, 2b/2, 2b/23, 2b/25, 2b/4, 2b/4, 2b/5, 2b/7, 3a/13, 3a/16, 3a/2, 3a/22, 3a/3, 3b/11, 3b/2, 3b/6, 3b/6, 3b/8, 7a/14, 8aK/12, 8bK/14

ziyān Far. ziyan, zarar, kayıp

z. 7bK/31, 9aK/8, 9b/14, 10aK/1, 10aK/14, 11aK/32, 13a/21, 13bK/35

ziyāret êt- Ar. T. ziyaret etmek, görüşmek

z. 6bK/30, 9bK/8

zulum Ar. haksızlık, eziyet

z. 6b/6, 7a/21

zulmet Ar. karanlık

z. 1bF/11, 7bK/15

zühhd Ar. her türlü zevke karşı koyarak kendini ibadete verme

z. 6bK/12

Zülkarneyn öz.a. peygamber

z. 1b/1, 2a/1, 2b/1, 3a/1, 3b/1

zümürüd yeşil renkli kıymeti bir taş

z. 13bK/5

6. KAYNAKÇA

BALABAN, Adem

2014 Türkçe Yazma Tabirnameler

Tiran: Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi, 9, 112-132

BANG, W.

1996 Köktürkçeden Osmanlıcaya

Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları

BAŞTÜRK, Şükrü

2008 'Tüş Tabirnamesi' Doktora Tezi

Bursa

ÇAKMAK, M.

2016 Niyazi-i Mısri'nin "Etvâr-ı Seb'a" adlı risalesinde seyr ü sulûk'un

Evrelerinde görülen rüya/vakıât

Turkish Studies, 11/5, 137-158

CEBECİOĞLU, E.

2008 Muhyiddin İbnü'l-Arabi'nin (560/1165-638/1240) hayatı ve eserleri

İlmi ve Akademik Araştırma Dergisi (İbnü'l-Arabi Özel Sayısı 1), 21, 9-25

CLAUSON, Gerard

1972 An Ethimological Dictionary of Pre- Thirteenth Century Turkish

Oxford

DEVELLİOĞLU, Ferit

2013 Osmanlıca- Türkçe Ansiklopedik Lugat

Ankara: Aydın Kitabevi

EMİNOĞLU, Emin

2003 Tercüme-i Menakıb-ı Şeyh Safiyyü'd-din Erdebili
(inceleme-metin-dizin)
Ankara, Hacettepe Üniversitesi, Doktora Tezi

EMİNOĞLU, Hatice

2003 Müşkil-Güşa (Tabir-nâme) (Dil Bilgisi-Metin-Dizin)
Ankara, Hacettepe Üniversitesi Doktora Tezi

ERCİLASUN B. Ahmet

2004 Türk Dili Tarihi
Ankara

ERDAL, Marcel

1991 Old Turkic Word Formation
Wiesbaden

GABAİN, A.v.

1974 Alttürkische Grammatik
Wiesbaden

HABİBOĞLU, Bedreddin

1990 Tabirname-i Muhyiddin-i Arabi'nin Transkripsiyonu
Ankara Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi Kütüphanesi

KEKLİK, N.

1966 Muhyiddin İbnü'l-Arabi hayatı ve eserleri
İstanbul: Büyük Matbaa

KILIÇ EROL, M.

1999 İBNÜ'L-ARABÎ, Muhyiddin

Muhyiddin Muhammed el-Arab'î et-Tâî el-Hâtimî cilt.20, s. 493-516

İslam Ansiklopedisi

KORKMAZ, Zeynep

2010 Gramer Terimleri Sözlüğü

Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları

NACİ, Muallim

1978 Lugat-ı Naci

İstanbul: Çağrı Yayınları

SAMİ, Şemsettin

2000 Kamus-ı Türki

Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları

SARI, Mevlüt

2000 El- Mevarid

İstanbul: İpek Yayınları

SÜER, Fatih Ramazan

2011 Bir Seğirname Örneği

Turkish Studies-International Periodical Forthe Languages, Literature and
History of Turkish or Turkic Volume 6/4 Fall 2011, p. 287- 304.

SÜMBÜLLÜ, Yusuf Ziya

2007 Seğir-nâme ve Seğirmek Manaları Üzerine Bir İnceleme

Erzurum, Atatürk Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi, S.32, s. 53-69

STEINGASS, Francis Joseph

1947 Persian- English Dictionary

Londra

ŞÜKÜN, Z.

1996 Farsça-Türkçe Lûgat (I-II-III)

Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları

İstanbul

YASTI, Mehmet

2015 Yeni bir Seğir-nâme yazması üzerine

Türkiyat Mecmuası, cilt 25, s.1-40

YILMAZ, K ve ÇETİN, K.

2007 Rüyalar ve Niyazi-i Mısri'nin Ta'biratü'l-vâkı'ât

adlı eserinde rüyaların dili

Turkish Studies,2/4

1963- 1972 TARAMA SÖZLÜĞÜ 1-8

Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları

2005 Türkçe Sözlük TDK Yay., Ankara

Ek 1 Orijinal metin
Arnavutluk Nüshası

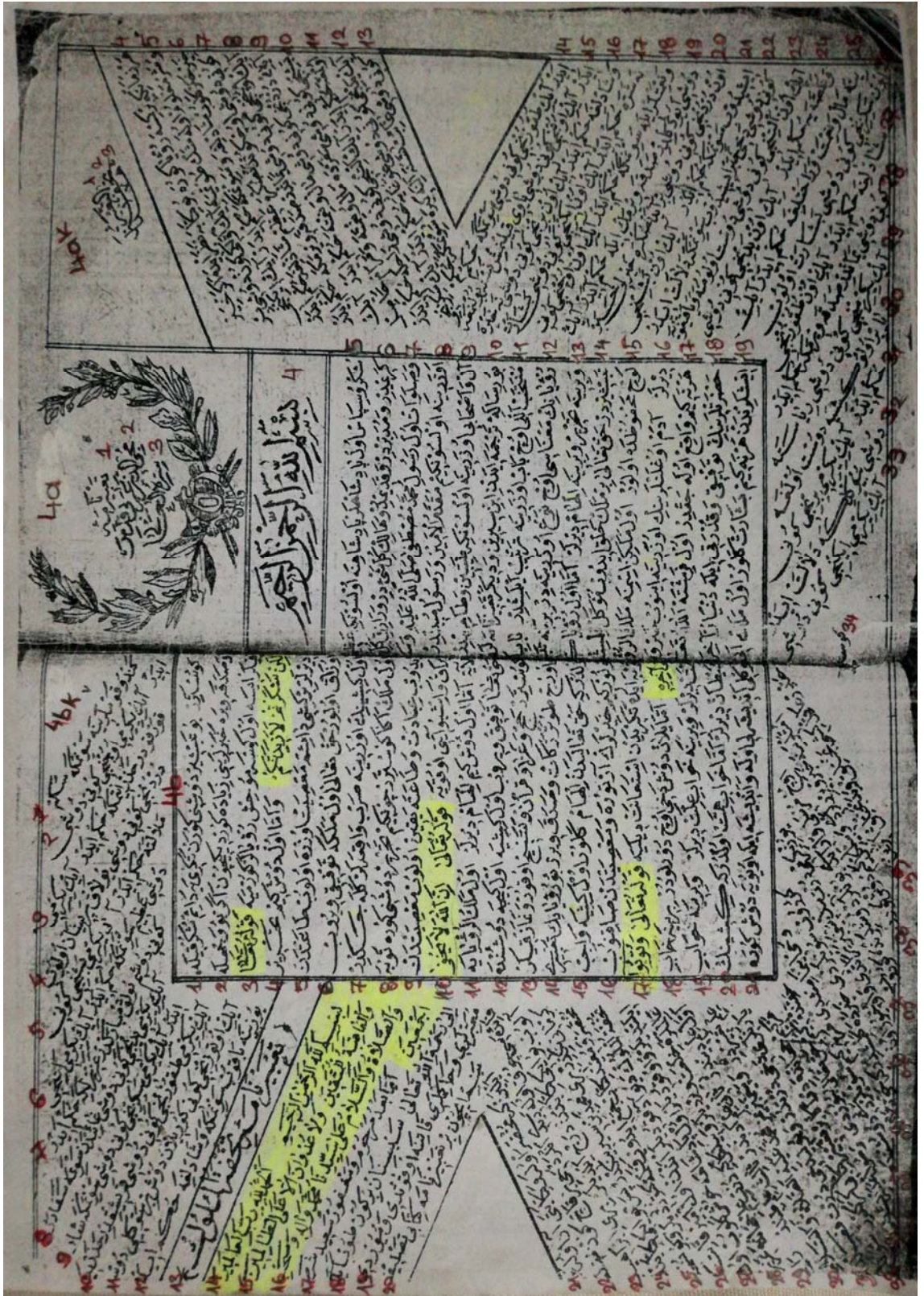

3a

۱	صو کو رملک	۲۳	۱	اصحاب	۱	صو کو رملک
۲	قائم کو رملک	۱۳	۲	کلمه	۲	قائم کو رملک
۳	علم کو رملک	۲۴	۳	کریم	۳	علم کو رملک
۴	جو قلم کو رملک	۲۰	۴	قلم	۴	جو قلم کو رملک
۵	خاندانی رملک	۲۶	۵	خاندانی	۵	خاندانی رملک
۶	جموں کو رملک	۱۷	۶	جموں	۶	جموں کو رملک
۷	شیلان کو رملک	۱۸	۷	شیلان	۷	شیلان کو رملک
۸	قان کو رملک	۲۷	۸	قان	۸	قان کو رملک
۹	بول ایب	۲۸	۹	بول	۹	بول ایب
۱۰	بغدی رملک	۲۹	۱۰	بغدی	۱۰	بغدی رملک
۱۱	سوزان رملک	۳۲	۱۱	سوزان	۱۱	سوزان رملک
۱۲	انگ کو رملک	۳۳	۱۲	انگ	۱۲	انگ کو رملک
۱۳	شریت کو رملک	۳۴	۱۳	شریت	۱۳	شریت کو رملک
۱۴	جو مروت کو رملک	۳۵	۱۴	جو مروت	۱۴	جو مروت کو رملک
۱۵	کور کو رملک	۳۶	۱۵	کور	۱۵	کور کو رملک
۱۶	عورت کو رملک	۳۷	۱۶	عورت	۱۶	عورت کو رملک
۱۷	بندوبست کو رملک	۳۸	۱۷	بندوبست	۱۷	بندوبست کو رملک
۱۸	سلاح کو رملک	۳۹	۱۸	سلاح	۱۸	سلاح کو رملک
۱۹	کدو کو رملک	۴۰	۱۹	کدو	۱۹	کدو کو رملک
۲۰	ایریش کو رملک	۴۱	۲۰	ایریش	۲۰	ایریش کو رملک
۲۱	قبرس کو رملک	۴۲	۲۱	قبرس	۲۱	قبرس کو رملک
۲۲	کنگ کو رملک	۴۳	۲۲	کنگ	۲۲	کنگ کو رملک
۲۳	چالی کو رملک	۴۴	۲۳	چالی	۲۳	چالی کو رملک
۲۴	بغدی کو رملک	۴۵	۲۴	بغدی	۲۴	بغدی کو رملک
۲۵	مواد کو رملک	۴۶	۲۵	مواد	۲۵	مواد کو رملک
۲۶	برجی کو رملک	۴۷	۲۶	برجی	۲۶	برجی کو رملک
۲۷	فرز کو رملک	۴۸	۲۷	فرز	۲۷	فرز کو رملک

3b

۱	صو کو رملک	۱	۱	صو کو رملک	۱	صو کو رملک
۲	قائم کو رملک	۲	۲	قائم کو رملک	۲	قائم کو رملک
۳	علم کو رملک	۳	۳	علم کو رملک	۳	علم کو رملک
۴	جو قلم کو رملک	۴	۴	جو قلم کو رملک	۴	جو قلم کو رملک
۵	خاندانی رملک	۵	۵	خاندانی رملک	۵	خاندانی رملک
۶	جموں کو رملک	۶	۶	جموں کو رملک	۶	جموں کو رملک
۷	شیلان کو رملک	۷	۷	شیلان کو رملک	۷	شیلان کو رملک
۸	قان کو رملک	۸	۸	قان کو رملک	۸	قان کو رملک
۹	بول ایب	۹	۹	بول ایب	۹	بول ایب
۱۰	بغدی رملک	۱۰	۱۰	بغدی رملک	۱۰	بغدی رملک
۱۱	سوزان رملک	۱۱	۱۱	سوزان رملک	۱۱	سوزان رملک
۱۲	انگ کو رملک	۱۲	۱۲	انگ کو رملک	۱۲	انگ کو رملک
۱۳	شریت کو رملک	۱۳	۱۳	شریت کو رملک	۱۳	شریت کو رملک
۱۴	جو مروت کو رملک	۱۴	۱۴	جو مروت کو رملک	۱۴	جو مروت کو رملک
۱۵	کور کو رملک	۱۵	۱۵	کور کو رملک	۱۵	کور کو رملک
۱۶	عورت کو رملک	۱۶	۱۶	عورت کو رملک	۱۶	عورت کو رملک
۱۷	بندوبست کو رملک	۱۷	۱۷	بندوبست کو رملک	۱۷	بندوبست کو رملک
۱۸	سلاح کو رملک	۱۸	۱۸	سلاح کو رملک	۱۸	سلاح کو رملک
۱۹	کدو کو رملک	۱۹	۱۹	کدو کو رملک	۱۹	کدو کو رملک
۲۰	ایریش کو رملک	۲۰	۲۰	ایریش کو رملک	۲۰	ایریش کو رملک
۲۱	قبرس کو رملک	۲۱	۲۱	قبرس کو رملک	۲۱	قبرس کو رملک
۲۲	کنگ کو رملک	۲۲	۲۲	کنگ کو رملک	۲۲	کنگ کو رملک
۲۳	چالی کو رملک	۲۳	۲۳	چالی کو رملک	۲۳	چالی کو رملک
۲۴	بغدی کو رملک	۲۴	۲۴	بغدی کو رملک	۲۴	بغدی کو رملک
۲۵	مواد کو رملک	۲۵	۲۵	مواد کو رملک	۲۵	مواد کو رملک
۲۶	برجی کو رملک	۲۶	۲۶	برجی کو رملک	۲۶	برجی کو رملک
۲۷	فرز کو رملک	۲۷	۲۷	فرز کو رملک	۲۷	فرز کو رملک

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100

46k
 1
 2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100

46r
 1
 2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100

1
 2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100

Handwritten Arabic text in a medieval script, likely a liturgical or theological manuscript. The text is arranged in columns and includes several large, decorated initial letters. The script is dense and fills most of the page area.

Decorative Initials:

- Top Left:** Large initial 'ا' (Alif) in red and black, marking the start of a section.
- Top Right:** Large initial 'ب' (Ba) in red and black, marking the start of another section.
- Bottom Left:** Large initial 'س' (Sin) in red and black, marking the start of a section.
- Bottom Right:** Large initial 'و' (Waw) in red and black, marking the start of a section.

Textual Elements:

- Numbered Lines:** Red numbers are written in the margins, likely indicating line numbers or folios.
- Central Text:** The main body of text is written in black ink with some red ink used for emphasis or headings.
- Decorative Elements:** The text is interspersed with decorative flourishes and small red markings.

Page Markers:

- 56a:** Located at the top left of the page.
- 56b:** Located at the top right of the page.

1
 2
 3
 4
 5
 6
 7
 8
 9
 10
 11
 12
 13
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23
 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100

106k
 107k
 108k
 109k
 110k

40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100

40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100

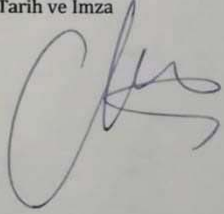
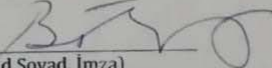

EK 2 Orijinallik Raporu

 HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU	
HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ Türk Dili ve Edebiyatı ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA	
Tarih: 25/08/2018	
Tez Başlığı: <u>Talbin-nâme-i Muhyiddin Arabi kuddise</u> <u>Sivruhu'l - Te'âlâ (1-25 sayfa) (Transkripsiyon - Dizi)</u>	
Yukarıda başlığı gösterilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 240.. sayfalık kısmına ilişkin, 25/08/2018 tarihinde şahsım/tez danışmanım tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından aşağıda işaretlenmiş filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 6.. 'tür.	
Uygulanan filtrelemeler: 1- ☐ Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç 2- ☐ Kaynakça hariç 3- ☐ Alıntılar hariç 4- ☒ Alıntılar dâhil 5- ☐ 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç	
Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve bu Uygulama Esasları'nda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.	
Gereğini saygılarımla arz ederim.	
25.08.2018	
Tarih ve İmza	
Adı Soyadı: <u>MARŞIDA AMÇDA</u>	
Öğrenci No: <u>N1220009</u>	
Anabilim Dalı: <u>Türk Dili ve Edebiyatı</u>	
Programı: <u>Türk Dili</u>	
DANIŞMAN ONAYI	
UYGUNDUR.	
<u>Öğr. Dş. Dr. Binnur Erdiği Doğan</u> (Unvan, Ad Soyad, İmza)	

HACETTEPE UNIVERSITY
GRADUATE SCHOOL OF SOCIAL SCIENCES
MASTER'S THESIS ORIGINALITY REPORT

HACETTEPE UNIVERSITY
GRADUATE SCHOOL OF SOCIAL SCIENCES
DEPARTMENT

Turkish Language and Literature

25.06.2018
Date: .../.../.....

Thesis Title : Ta'bir-nāme-i Muhyiddin Arabi kuddise
Sırruha'l - Tetkâi (1-25 pages) (Transcription - index)

According to the originality report obtained by myself/my thesis advisor by using the Turnitin plagiarism detection software and by applying the filtering options checked below on 25/06/2018 for the total of 240 pages including the a) Title Page, b) Introduction, c) Main Chapters, and d) Conclusion sections of my thesis entitled as above, the similarity index of my thesis is 6.00 %.

Filtering options applied:

1. Approval and Declaration sections excluded
2. Bibliography/Works Cited excluded
3. Quotes excluded
4. Quotes included
5. Match size up to 5 words excluded

I declare that I have carefully read Hacettepe University Graduate School of Social Sciences Guidelines for Obtaining and Using Thesis Originality Reports; that according to the maximum similarity index values specified in the Guidelines, my thesis does not include any form of plagiarism; that in any future detection of possible infringement of the regulations I accept all legal responsibility; and that all the information I have provided is correct to the best of my knowledge.

I respectfully submit this for approval.

25.06.2018
Date and Signature

Name Surname: MARSINA AMENA
Student No: N12120009
Department: Turkish Language and Literature
Program: Turkish Language

ADVISOR APPROVAL

APPROVED.

Dr. Binnur Kadir, Doçent

(Title, Name Surname, Signature)

EK 3 Etik Kurul ya da Muafiyet İzni

 <p>HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ TEZ ÇALIŞMASI ETİK KOMİSYON MUAFİYETİ FORMU</p>	
<p>HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ Türk Dili ve Edebiyatı ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA</p>	
Tarih: 25.06.2018	
Tez Başlığı: Ta'bir-nâme-i Muhyiddin Arabi kuddise	
Sırruhul - Te'âlî (1.-25. sayfalar) (Transkripsiyon - Dizin)	
Yukarıda başlığı gösterilen tez çalışmam:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. İnsan ve hayvan üzerinde deney niteliği taşımamaktadır, 2. Biyolojik materyal (kan, idrar vb. biyolojik sıvılar ve numuneler) kullanılmasını gerektirmemektedir. 3. Beden bütünlüğüne müdahale içermemektedir. 4. Gözlemsel ve betimsel araştırma (anket, mülakat, ölçek/skala çalışmaları, dosya taramaları, veri kaynakları taraması, sistem-model geliştirme çalışmaları) niteliğinde değildir. 	
<p>Hacettepe Üniversitesi Etik Kurullar ve Komisyonlarının Yönergelerini inceledim ve bunlara göre tez çalışmamın yürütülebilmesi için herhangi bir Etik Kurul/Komisyon'dan izin alınmasına gerek olmadığını; aksi durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.</p>	
Gereğini saygılarımla arz ederim.	
25.06.2018 Tarih ve İmza	
Adı Soyadı:	MARŞAHA AMÇIDA
Öğrenci No:	N1212 0009
Anabilim Dalı:	Türk Dili ve Edebiyatı
Programı:	Türk Dili
Statüsü:	☒ Yüksek Lisans ☐ Doktora ☐ Bütünleşik Doktora
<p>DANIŞMAN GÖRÜŞÜ VE ONAYI</p> <p style="text-align: right;">Duygudur</p> <p style="text-align: center;">B. K.</p> <p style="text-align: center;">Dr. Öğretim Üyesi Binnur Erdoğan, Öğr. Ü.</p> <p style="text-align: center;">(Unvan, Ad Soyad, İmza)</p>	
<p>Detaylı Bilgi: http://www.sosyalbilimler.hacettepe.edu.tr</p> <p>Telefon: 0-312-2976860 Faks: 0-3122992147 E-posta: sosyalbilimler@hacettepe.edu.tr</p>	

HACETTEPE UNIVERSITY
GRADUATE SCHOOL OF SOCIAL SCIENCES
ETHICS COMMISSION FORM FOR THESIS

HACETTEPE UNIVERSITY
GRADUATE SCHOOL OF SOCIAL SCIENCES
Turkish Language and Literature DEPARTMENT

Date: 25.06.2018

Thesis Title: Ta'lik-nāme-i Muhyiddin Arabi kuddise
Siruhul - Te'ala (1.-25 pages) (Transcription - index)

My thesis work related to the title above:

1. Does not perform experimentation on animals or people.
2. Does not necessitate the use of biological material (blood, urine, biological fluids and samples, etc.).
3. Does not involve any interference of the body's integrity.
4. Is not based on observational and descriptive research (survey, interview, measures/scales, data scanning, system-model development).

I declare, I have carefully read Hacettepe University's Ethics Regulations and the Commission's Guidelines, and in order to proceed with my thesis according to these regulations I do not have to get permission from the Ethics Board/Commission for anything; in any infringement of the regulations I accept all legal responsibility and I declare that all the information I have provided is true.

I respectfully submit this for approval.

Date and Signature

Name Surname: MARSIHA AMENA
Student No: N1220009
Department: Turkish Language and Literature
Program: Turkish Language
Status: MA Ph.D. Combined MA/ Ph.D.

ADVISER COMMENTS AND APPROVAL

Approved

Dr. Öğr. Dyesi Binnur Erdiç, Doçent

(Title, Name Surname, Signature)